لومړی فصل

هغه اسلم نومیده ، دوه ویشت کلن زلمی او د ښې ځوانۍ او روغ صورت خاوند ؤ . د اندراب په دره کې د « کوز صیاد » کلي ته نیږدې یې د کروندې لس جریبه ځمکه لرله . غنمو یې ښې دانې نیولې وې . له دریو غواګانو نه یې دوه لنګې وې او کروند ګره یې د مني کښت ته ښه برابره وه . د یویې غویان یې مزي او پیاوړي وو . او د سپرلو آس یې په صیاد کې شهرت پیدا کړی ؤ .

اسلم به له سبا نه تر ماښامه پورې لګیا ؤ ، د کروندې په پولو او لښتیو کې به یې کار کاوه . او د خپلې ځمکې شاړه او بنجره برخه به یې ، چې پخوا خوړ لاندې کړې وه ، کروندې ته برابروله . په ژمی کې به چې د وزګارتیا موده شوه د غرڅه وو او زرکو په ښکار پسې به ووت او په شپو ورځو به د غرونو په درو او ګړنګونو کې د ښکار له ملګرو سره ورک و . کله چې به واورې زیاتې شوې او د ښکاریانو د راګرځېدو لاره [illegible] ورلي ، [illegible] غوړي به [illegible] په [illegible] او ځنګلونو کې دونو ترچتریو لاندې تاڼوبې کاوه. پتیرې ، ستوان (تلخان) او د ښکار غوښې به یې خوړلې او کله به چې له غرو او کمرونو څخه وریځې پورته شوې او بادونه به ودرېدل اسلم به دښکاریانو د کتار په سر کې خوځېده او منډ به یې ماتاوه . هغه له خپلې جسمي پیاوړتیا او ځیرَوالي سربېره ډېر لطیف او حسا س روح درلود ، د طبیعت ښکلا او د غرونو ابهت هغه لکه شاعر او فنکار تر خپلې جاذبې لاندې راوستی و . کله به چې د غرونو آسمان ښکلې شو او وریځو به په څوکو او کمرونو باندې برجونه ودرول او د لمر دوړانګو ګلونه به یې په کې خواره

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واره کړل ، اسلم به ډوب او حیران ورته ناست ؤ او ورته کتل به یې. لوړو ژورو ، آبشارونو او د غرونو د پا سه د طبیعي شنیلیو او گلونو چمنونو د هغه په سترگو کې یوه تلوسه ، یو تکل ، یو ښایسته اضطراب او ښکلا پیدا کوله ...

دا څومره ښایسته دي . خدایه ما ته روښانه سترگې ، تیز غوږونه او د آئینې غوندې زړه راکړه ، چې په هر څه کې تا ووینم او تا واورم .

د « صیاد » اوسیدونکو او گاونډیو بزگرانو اسلم ته په درنه سترگه کتل. په هغو مرکو کې چې غرمه مهال به یې د صیاد د ځوانانو د کلي په دمه ځای کې د ونو تر سیورو لاندې کولې ، د اسلم نوم به په تکرار یادېده .

هغه د کلي زلمیانو ته د مېړانې ، ملگرتیا او د وزلوبې (بزکشی) او ښکارد میدان یو غوره ساری او د مسافرو په خدمت او د جومات په پاللو کې تر هر چا تکړه و. د کلي سپین ږیرو د اسلم پټه خوله ، خیر خوښونه ، تواضع او پاکي خوښوله او هغه به یې په مړي ژوندي کې ستایه .

اسلم ځینې داسې ځانگړې خواص لرل چې کلیوال یې د ده په باره کې درناوي او مهربانۍ ته اړ کول . دې به د ماښام په لمانځه کې تر ټولو لمونځ گذارانو وروسته له جومات څخه راووت ، که به جومات ته مسافر راغلي وو ، ده کورته تر تگ وړاندې د هغوی لپاره په کلي کې ډوډۍ راټولوله . کله به داسې هم کېدل چې په کور کې به یې لنده مړې لرله یو دوه تنه مسافر به یې خپل کاله او دسترخوان ته را بلل، د اوداسه اوبه د خوب کمبله او سروبړ دي به یې ورته راوړل ، سبا ناری به یې ورکاوه. د مړیو په تد فین او تکفین کې به یې برخه اخیسته او تر هر چا د مخه به له یوم او کلنگ سره د کلي هدیرې ته روان و . ترخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره يې چا نه وه اوريدلې او پخپل خدمت او ځوانمردۍ باندې په ټولو کليوالو ګران و .

د کلي نجونو به کروندې ته د تګ راتګ په وخت هغه لار څارله چه اسلم به په هغې باندې ته راته . هغوی به هڅه کوله چې ده سره په لارکې مخامخ شي او په يوه وړه له وړو د ده پام ځانته را واړي . يوه ورځ فيروزه د هغه څنګ ته ورنيږدې شوه او په رپيږديدلې آواز يې ورته وويل : اسلمه زه خو دې لېونۍ کړې يم ، يو وار خو راته وګوره لار تر پايه تشه ده . هيڅوک به تا د ديدار په ګناه ونه ترټي يوه تشه خبره خو راته وکړه ، آخر ته له چا ډارېږې ؟

اسلم رډ رډ فيروزې ته وکتل او وې ويل : زه له خدايه ډارېږم . ما ته په لاره کې مه درېږه !

فيروزې په مينه مينه اسلم ته وکتل نرۍ موسکايې په شونډو وځغليده ، بيا يې اسلم ته وويل : مينه خو د خدای له لوري ده ، هغه دا اور ما ته راواچاوه او ته يې زما زړه ته را ننه ايستې ، لږ انصاف خو راسره وکړه .

د اسلم زړه له دې خبرې سره وبرېښيده . فيروزې ته يې وکتل . شنې سترګې ، خواره واره ګاڼګوتي ويښتان ، پراخ تندی ، ټړلې وروځې هسکه غاړه اور بلوونکي کتل او تر دې پورته يوه رڼا ، داسې رڼا چې اسلم سر تر پښو په هغې کې ډوب شو . ورويې له ځان سره وويل : خدايه ما وساتې ، ما ته مقاومت او د زړه تسکين راکړې .

نه ، نه نه يې درکوي ، ته مين شوی يې ، زړه ستا له واکه ووت او عشق د دغه کور خاوند شو . هغه خپل څراغ دلته ولګاوه .

پس له دې ورځې به اسلم پر لارو ځوړند سر او مات ورمېږ تېرېده او له نجونو څخه به يې لار جلا کوله . د کلي نجونو کرار کرار د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فیروزې مینه د ځوانۍ د رنگینو خیالونو داستان کړه . او په هغوی پسې یې د خپلې خوښې قصې او افسانې جوړې کړې .

د پیغلو تر مینځ آوازه وه چې د اسلم مور سل کلمه دارې روپۍ کونډه کړي دي او د خپل زوی د کوزدې لپاره یې امیل ترې جوړ کړی دی . ځینو ټوکمارو نجونو به په مسخرو کې د اسلم د مور د کلمه دارو رو پیو په امیل سوگند خوړ او ویل به یې : که ما دا پلانې کار کړی وي د اسلم د کلمه دارو روپیو څخه دې بې برخې شم .

د اسلم د امیل قصه دومره اوږده شوې وه چې حتی د صیاد څخه د باندې کلیو نجونو هم د هغه هوس کاوه . په زلمیانو کې بیا د اسلم ښکاري ټوپک ، د برکې ښکاري لنډی چکمن ، برزو او د وزلوبې آس نوم ایستلې ؤ . ډېرو به ویل : دا برزو او چکمن څومره ښه پې ښکاري ! اې بختوره .... خو د خدای داد دی چا ته یې چې ورکوي نو ورکوي یې ....

اسلم به چې د باندې و ووت نو مور به یې د کور په وره کې سپیلني ورته ولوگول او خپله دایمی دعا به یې تکرار کړه :«خدایه له بدو سترگو او د ظالمانو له څپېړو یې وساتې !» د اسلم مور یوه شپه خپل زوی ته چې نازاوه یې په مرکه کې وویل : گرانه زویکه راځه د مور دې ومنه . کوزده وکړه . زه اوس بوډۍ او رنځوره یم . هسې نه چې مړه شم او ستا د کوږدې ارمان گور ته له ځان سره یوسم . تېره شپه مې خوب لیده چې ته په سپین آس سپور یې خورجین دې تر شا تړلی وي او له کلي مخ په ښکته روان شې ، زه ډېرې نارې در پسې وکړم خو ته مخ نه را اړوې او د باغونو په تاو را تاو کې له سترگو الونیا شې . اسلم سر د مور له زنگانه را پورته کړ او په کټ کټ یې وخندل او بیا یې مور ته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له خوبه خو معلومېږي چې زه له صياده تلونکی يم نو کوږدې ته څه حاجت !

دې وويل : نه زويه ، نه داسی نه ده ، سپين آس د نيکمرغۍ علامه ده او ستا تګ دا معنی لري چې زه به مړه شم او ته به جلا شي .

راځه زويکه د مورکۍ دا يوه خبره دې ومنه . چې دا ستا ښادي وګورم بيا بل ارمان نه لرم . که بيا مړه شم پروا نشته !

اسلم يوه شېبه په فکر کې ډوب لاړ ، بيا يې سر را پورته کړ او وې ويل : مورې کوږده خو پيسې غواړي ، خرڅ غواړي ، دود او دستور غواړي او موږ خو غريبان يو .

دې ورته وويل : نه زويه غريبان نه يو ، شکر ځمکه ، ودان پټي ، غوايي او سخوندران لرو ، دا خو ټولې پيسې دي . ګاڼه هم پيسې نه در څخه غواړي . يو د کلمه‌دارو روپيو امېل ، يوه د سپينو زرو او فيروزې ګوته مې لا وخته ستا نجل ته ساتلي ده . يو د سوف کميس او يو بل د کناوېز کميس چې ستا خدای بخشلي پلار زما د واده لپاره جوړ کړي وو ، لا تر اوسه نوي سوچه په سندوک کې پراته دي . آس او ټوپک دې د ولور روپۍ پرېکولای شي . شکر فصل هم سږ کال ښه دی د واده خرڅ پې برابرېږي . د غوښو لپاره به يو سخوندر حلال کړو . کوزده او واده خو نور نو څه باچايي خزانه نه غواړي؟ راځه زويکه د خپلې بوډۍ مور خبره ومنه. زړه به مې درنه خوښ شي ، دعا به درته وکړم .

اسلم د خپلې مهربانې مور خبرې واوريدې. په ژورو اوږدو انديښنو کې لاړ خو موريې د ده.داند ېښنو لړۍ ورلنډه کړه او ويې ويل؛

زويه ! ولی ډوب لاړې ؟ اسلم موسکی شو او خپلې تورې غټې سترګې يې مور ته راواړولې او وې ويل : پرون ملا صاحب په جومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مسألې کولې او ويل يې: جنت د مور او پلار تر قدمونو لاندې دی . مورې زه وبړبړم ، هسې نه چې ته را څخه ناراضه شې او زما دواړه خطا شي . تا زما ډېرې خوارۍ ګاللې دي . تا خپله ځواني زما لپاره خاورې کړه . زه دې وساتلم ، وروزلم او لوی دې کړم . د خلکو ترخې خبرې ، پيغورونه او تومتونه دې وزغمل . د ژوند په دې ټولو ستوغو سپورو کې دې خپله لمن پاکه وساتله ، دا ټول د دې لپاره چې ستا زوی لوی شي او واده وکړي . خو زه اوس لوی شوی يم . هغه يتيم چې په يو کلنۍ کې يې خپل پلار بايللی ؤ لوی شوی دي ، بايد کوزده وکړي. ما ګمان کاوه د واده به نه يم ، خو ته چې ما د واده بولې د واده يم ، دا ځکه چې مينده رښتينودېې وي او دروا غ نه وايي ، مورې زه بې له تا نه څوک لرم ؟ زما واک ستا دی ، زه په خپله هم ستا يم . ته پخپلې شتمنۍ باندې هر څه کولای شې . که زه له تا سره بد وکړم او ودې نه منم دواړه به مې خطا شي .

د اسلم خبرې پای ته ورسېدې . موريې مټې ترې تاو کړې او خپل زلمي زوی يې په غېږ کې ونيو او ورته په ژړا شوه. د اسلم سترګې هم د اوښکو څپو پټې کړې د خوښۍ په ژړا کې له مور سره ملګری شو . زموږ د وطن نامېنده مينده خپل تېر غمونه او ترخه يادونه داوښکو په څپو وينځي او په ژړاوو ځان تسلي کوي .

د مني لومړۍ ورځې وې چې د صياد په کلي کې جومات ته نږدې لوی چواني ديګونه بار شول . د کلي ملک او مشران د اسلم دکور له چمبر سره به برګو ليمڅيو ناست وو او مرکه يې سره کوله . د صياد د کلي په ختيځه خوا کې ، دوزلوبې ميله روانه وه ، ماشومان او بوډاګان د نږدې کورونو په بامونو ختلي وو او دوزلوبې ننداره يې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسونو شیشني او د منډو دربې د کلي فضا ډکه کړې وه . دغرونو په څوکو باندې تورې او درنې وریځې را پیدا شوې وې او سره له دې چې د بارانونو موسم نه و ، کله به د تالندې درزا د غرونو چوپیا ماته کړه او زړونو ته به یې وېره ورننه ایسته . د کلي بره خوا دسین په غاړه د ګلدار له کوره د ښځو او نجونو د سندرو او دریا غږ پورته کیده . کله به د سندرو غږ د پیغلو د خندا په شور کې ورک شو او شېبه پس به بیا لکه لویدلی موج را پورته شو .

د ګلدار د کور په ستره کوټه کې د کلي پیغلې راټولې شوې وې ، فیروزه د کوټې بر سر په ښکلو جامو کې ناسته وه او همځولو پیغلو ټوکې ټکالې پې کولې . نامزاده نجلۍ لکه ګل غوړېدلې وه په شونډو یې د خوشحالۍ مسکاوې تلې راتلې ، ګریوان او لستوني پې تر پاولیو لاندې درانده شوي وو ـ او وریښمین ګنډ یې د خوشالۍ په اوسیلو کې پر سینه باندې کښته پورته ځنګېده ، په سر یې د سپین ململ پړونی داسې اچولی ؤ چې ځنځیري وېښتان یې یوې او بلې خواته ترې راوتلي وو . نن د فیروزې د پښارتي خوشي وه . دا پخوا د ګلدار غوندې سړي لور بلل کیده خو اوس د اسلم غوندې زلمي نجل هم ده ، یو کال وروسته به همدې ښکلي زلمي ته ورودېږي .نیکمرغي خو هم داوي.

په خلکو کې داسې آوازه وه چې دا پخوا هم په اسلم باندې مینه وه او څو څو ځلې یې د خپل عشق په باب همزولو نجونو ته راز ویلی و مګر د خپل پلار له ویرې یې خپله مینه پټه ساتله .

په راوروسته وختو کې د دې د مینې داستان لږ رسوا شوی ؤ او دکلي ښځو په دې باب غوږ وهنې سره کولې ، خو د نن ورځې مراسمو د فیروزې په رسوا کیدونکي عشق باندې پرده وغوړوله او دایې د خلکو له خولې نه خلاصه کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور بلې خواته د تناره په کوټه کې د وریجو تر دیګي لاندې د ارچی وچ لرګي سوځېدل او په لوګجنه کوټه کې یې سپرغۍ شیندلې . د کوټې بره خوا د ګلدار دوه میرمنې د یوې رنځورې بوډۍ سر ته ناستې وې او ډاډګیرنه یې ورکوله . د اسلم مور ډېره ناروغه وه او ځګروېده . دې د ګلدار په مشرۍ میرمنې باندې سپارښت کاوه چې اسلم د واده په وخت کې ډېر و نه ځوروي او هغه لکه خپل سکنی زوی وبولي . کله وار به یې مرۍ ډکه شوه ، خبرې به یې وشلیدې او غتې غتې اوښکې بې له سترګو راتوی شوې . د ګلدار ښځې به د خپل تور پړوني په پیڅه د اوښکو دانې د هغې له غمځپلو سترګو نه راټولې کړې او ډاډ ګیرنه به یې ورکړه ، خو د دې د سویو اوسیلیو او سرکشو اوښکو کاروان کرۍ ورځ د پېغلو له سندرو او نڅاوو سره ملګرتیا وکړه . ګوره چې څه کېدونکی وو او د ګونګ مستقبل په ګیډه کې څه روان وو ؟

شپه نیمایي ته رسېدلې وه او د اسلم د ښنارتي مراسم تېر وو . د لرو برو کلیو سپرو د درو په مینځ کې پیچلې لارې نغاړلې وې او تللي وو . د سین په غاړه د صیاد د بزګرانو ډېوې تپې شوې وې او د هیڅ ژوندي ساري آواز نه اوریدل کېده . یوازې د اسلم د کوټې ډیوه رڼه وه او د کوټې له کړکیو څخه د اسلم د مور کمزورې ځګیروې راواته او د باد په چیغو او شور کې ورکېدل . د برېښنا او تالندې یرغلونو د اندراب ښکلې دره د قهر او غصې په منګولو کې رانیولې وه . آسمان تر خونړیو تورو وریځو لاندې پټ شوی ؤ .

زوره‌ور بادچلېده او د سین دغاړې د ونو په څانګو کې یې ویرووونکې انګازې خپرولې . شپه به وروستۍ شومې ته رسیدلې وه چې زوره‌ورباران راغی ، داسې زوره‌ور چې لکه آسمان راسوری شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي .

د برېښنا غاښ چیچنو ، د تالندې غصې او د باد شپېړو د غرو له ناووڅخه د کلیو پر لور د سیلاوونو ښاماران را خوشي کړل . د اسلم د کور دیوالونه ولړزېدل او د کوټې د کوچنۍ ډیوې لمبه په ګډېدو شوه .

د کلي خلک راویښ شول او له چیغو نارو سره بامونوته وختل . د سیلاب کوکې ، د خلکو چیغې او د باد هیبت سره یو شول . د صیاد د بزګرانو ښایسته کلي یې وربېرداوه او نامیندوونکې ویره یې د خلکو ګوګل ته ننه ایسته او کلیوالودژغورنې صلاتونه پیل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

سهمجنه شپه تېره شوه . سبا ته په اندراب باندې روڼ او طلايي لمر خپلې وړانګې خپرولې . د سين د غاړې څنې کورونه او باغونه اوبو وړي وو . خو د اسلم کور ته سيلاب تاوان نه و رسولی . خلک جوپې جوپې په کلي راګرځېدل او د سين د غاړې د اوسېدونکو پوښتنه يې کوله . غرمه د کلي څو تنه زلميان له کروندوڅخه بېرته راوګرځېد ل او کليوالو ته‌يې وويل چې سيلاوونو د کلي ډېرې پولې او کروندې خرابې کړي دي .

د اسلم په کرونده باندې خروارونه ډبرې کوټه شوې وې او پولې پټې يې بالکل نشت کړي وو . د کروندې حال داسې ؤ لکه چې پيړۍ پيړۍ چا هلته يوې نه وي کړې او هېڅکله ډنډ ر هم نه وي پکې شين شوی .

د کلي سپين‌ږيرو سلا سره وکړه چې اسلم سمد ستي د کروندې په حال مه خبروئ . ځکه چې مور يې سخته رنځوره ده او دا پېښه به يې نورهم غمجن کړي .

ماسپښين تېر ؤ چې اسلم د کلي ډم راوغوښت او هغه ته يې وويل چې کليوال د ده د مور په جنازه باندې راخبر کړي .

ګوره چه تېرې شپې به دا سلم له مور نه څه اوريدلي وو ، ګوره چه اسلم به په وروستۍ شپه کې مور ته څه ويلی وو ، خو دا حقيقت ؤ چې يوې ارماني مور د خپل زوی د واده ارمان له ځان سره ګورته يووړ . د شپې راز له شپې سره تللی ؤ او هيڅوک نه پوهيدل چې د بزګر زوی به دا شپه د تلونکې مور په پالنګ څنګه تېره کړې وي او څومره به يې سره ژړلي وي .

د ژمي لومړۍ شپې وي چې په کليو کې د غويانو مرض ګډ شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د اسلم ټولې غواوې او غوايي يې مړه کړل . اسلم د خپل ستومانه ژوند وروستی ملګری د بزکشۍ سورآس خرڅ کړ او د هغه د خرڅلاو ټولې روپۍ يې په مور پسې خيرات کړې ، دی له دې نه وروسته بيا چا خوشحاله و نه ليد . کرۍ ورځ به د جومات په ګوټ کې غلې ناست ؤ . او په فکر کې به ډوب تللی ؤ . همځولو به که هر څومره غږاوه په « هو » او « نه » يې ځواب ورکاوه او زياتې خبرې به يې نه کولې . ښکار ته به نه ته او د چا مېلمستيا به يې نه منله . د زمانې حوادثو په څو مياشتو کې له کاريګر او خوشحاله اسلم څخه يو مات او ګوښه ګير انسان جوړ کړ .

د ګلد ار لور هم بيا چا خندنۍ او خوشاله نه ليدله. تل به يې ژړل او د کور نه به د باندې په کار پسې نه راوته . د نجونو

دمازيګرۍ ټوکې ټکالې بس شوې وې او نجونو د (اميل) لوبه نه تکراروله. اسلم له ځانګړي او تور ژوند نه په تنګ شو. د مور مړينې ، د فيروزې خپګان ، د کروندې او مالونو بربادۍ او تر ټولو دمخه د خسر بې رحمۍ سخت ځوراوه. ده فکر کاوه ، که ګلدا ر رښتيا خپله لور له ما وګرزوي او د برو درو خانانو ته يې ورکړي ، څوک به زما ملاوتړي او څوک به زما ننګ پرځای کړي .... دا سمه ده چې يو سړی نه سړی دی . دا د کلي ملک ګوره ، دا شيطان ! ده ته خو هيڅوک نه شي ټينګيدای .... زه بايد روپۍ پيدا کړم او د دولت په زور خپل پت وساتم او يا وينې توی کړم او غرو ته وخېژم ....

زلمی بزګر به شپې ورځې په همدا سې متضادو فکرونو کې تېرولې تر څو د تصميم ورځ راورسېده. اسلم له ګلدار سره سلا وکړه چې زه به نورو سيمو ته ولاړ شم او د ځمکې د آبادولو لپاره به پيسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټم . سبا ته راپاڅيد ، خپل ټول کالي او لوښي يې په يوې خونې کې واچول او وريې پسې وتاړه . کله يي چې د خپلې مور د سندوک زنګ وهلی او سپنيز کلپ ځنځير ته واچاوه ، د اوښکو سيلاب يې د سترګو څخه راکته شو . او يوه شيبه يې هلته ښه په زوره زوره وژړل . څلور ورځې د ژمي له لومړۍ واورې څخه تېر شوې وې چې اسلم له صياد څخه وووت او د کلي په نرۍ لاره مخ په هوارو ملکونو وخوځيده . د تګ په وخت کې د ګلدار مشرۍ ښځې ليدلی ؤ ، چې د يوه باغ د ديوال خواته له فيروزې سره ولاړ ؤ او هغې ور ته ژړل . اسلم د کور او کوټې کلياني هغې ته ورکړې او پخپله مخ په ښکته په تاو را تاو لار وکې ننوت او له سترګوالو نيا شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله تېر شول او د اسلم لیک او نخشه صیاد ته رانغلل . گلد ار د اسلم له تگ څخه پنځه کاله وروسته مړ شوی ؤ .ملک شاسوار د اندراب په محکمه کې د اسلم د مرگ شاهدان تېر کړل او فیروزه یې د برې درې د خانانو په خنجر نومې شپیته کلن بوډا باندې واده کړه . هغه د ایجاب او قبول په وخت د خنجر له منلو څخه انکار شوه . او د اجباري نکاح ترونکو وهل ټکول او حیواني سلوک یې وزغامه . مــلا گل رسول فیروزې ته د قناعت ورکولو لپاره د تقدیر او قلم خبري وکړې او سوگند یې وکړ چې ته به د خنجر په کور کې ډېره خوشحاله شې . هغې ته یې د خنجر صفات او کمالات بیان کړل ، خو فیروزې پرله‌پسې ژړل او نارې یې وهلې :

ــ ملا صاحب د خدای لپاره په ما رحم وکړئ ، زه یو مېړه لرم ، بل مېړه ما ته روا نه دی . اسلم ژوندی دی . هغه په لمنځونو کې ، په بزرگو شپو کې ، د آسمان په وریځو کې او کوم وخت چې د سنځلو گلان غوړېږي ما ته ځان راښکاروي ، زه یې وینم . باور لرم چې هغه به یوه ورځ راشي . فیروزې د واده له شپې نه د کربلا شپه جوړه کړه . هر څه یې په ځان ومنل خو د واده کالي یې وا نه غوستل . رنجلومه ، آئینه او د سینگار نور اسباب یې لرې وغورځول او لوړه یې وکړه چې هیڅکله به گانه په ځان پورې نه کړي او له خنجر سره به سر په سرویږدي و نه لگوي . د فیروزې تر واده وروسته شاسوار ملک د درې له خانانو او ملا گلک سره په مشوره کې د اسلم د کور کالي او د خونو تیران او دروازې یووړې او د هغه مخروبه ځمکه باندې یې د چنارانو ځنگل کېناوه او د اسلم د پلار له نامه نه یې یوه عرفي جعلي قبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړه کړه . د ده د ځمکې ماليه يې په ځان پسې وتړله او د هغه انګرېزي د خوشامند په توګه ملا ګلک ته‌ورپرېښود .

د فيروزي له وديدو سره د صياد ښه غمجنه او سړه شوه خلکو پر دې پېښنه باندې اعتراض ونه کړ . ليکن يوه له غمه ډکه چوپيا په خولو او زړونو خوره شوه . د کلي د نجونو ټوکو ټکالو خپل جوش او خروش بايلود او بيا پيغلو د عشقونو او نيکمرغيو په باره کې خپلې خاطرې او هيلی يوې بلې ته نه ويلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوولسم ژمي ړومبۍ شپې وې چې مازیگر یو پردېس د کلي جومات ته راورسېد . آسمان درنو وریځو پوښلی ؤ او ډېره واوره اورېدلې وه . د مسافر سور خورجین ، توره چکمنه او نسواري لنگوټۍ تر واورو لاندې سپین شوي وو . جوماتوالو مسافر ته سترمشي ورکړل خو ویې نه پیژانده ، مسافر خپله خورجینه د جومات بر سر ته تیره کړه ، لوند چکمن یې ویوست او د اور چرگۍ ته یې نږدې راځوړند کړ . موزې یې د اوداسه لپاره له پښو وایستې او ځان یې دماښام لمانځه ته برابرکړ. ځایي مقتدیان نا آشنا مسافر ته ځیر شوي وو . غوښتل یې له ده څخه د نوم ، د استوگنې د ځای او د لته د راتگ د مقصد پوښتنه وکړي ، خو د پوښتنې مناسب وخت ته سترگې په لار وو . په دې کې دوست محمد اکا ناڅاپي په لوړ آواز نارې کړې : اوه... اسلمه ! دا ته یې ! او غریبه !اسلم د کلي خلکو وپژانده تول ولاړ شول او له سره یې روغبړ ورسره پیل کړ . ملک شاسوار د اسلم له پیژند لو سره سم د عادت په خلاف وربښمینه چپنه چې د لمانځه لپاره یې غوړولې وه او پې باندې ناست ؤ په تلپوار راټوله کړه او د کلیوالو تر شا چې د اسلم روغبړ ته را ولاړ شوي وو ، د جومات د دروازې پلو پښې سپکې کړې ،د جومات په پای کې یې دروازې ته نیږدې خپلو زمنو ته مخ ورواړاوه او په ورځو او سترگو کې یې هغوی ته په ځان پسې د ورو تلو اشاره ورکړه . د جومات امام چې د ملک د ناڅاپي تک په علت نه پوهېده له محراب څخه پسې ورجگ شو خو ملک د لاس په خوځولو هغه بېرته خپل ځاي ته په محراب کې واستاوه .

هغه شپه د صیاد جومات وال د اسلم د ناڅاپي او باور نه کېدونکي راتگ په وجه د حیرانتیا او هیجان په سبب خپل لاسونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې سره ورک کړی وو . د همیشنی دود په خلاف چې ما ښام تر لمانځه وروسته به کورونو ته د شپې نا ري لپاره تلل ، هما غلته د ماخستن تر لمانځه پورې په جومات کې له‌ا سلم سره پاتی شول . ټول پوه شوو چې د اسلم د مرگ خبره دروا غ وه . د هر یوه په ذ هن کې دې پوښتنی سر راپوته کړی ؤ : گوره اوس به څه کېږي؟ یوا زې او بېوزله ا سلم به د ښځی ، کور او ځمکی پوښتنه کوي او که به‌یې نه کوي؟ ملك شا سوا ر او د برو درو خا نا ن به له ده سره څه سلوك وکړي ؟ هغوی له اسلم سره ژوره همد ردي احساسوله او د هرې خواخوږۍ مینه‌یې پې راماته شوی وه ، خو دا سې لورپینه چې بې ژبې او گونگه وه ، مټ او منگولې یې نلرلي ، برخې او تقدیرونه‌یې نه شوای بد لولای او د ا سلم د ملا تړ وس‌یې نه درلود . د ماخستن تر لما نځه وروسته دوست محمد اکا د جومات خلکو ته مخ را واړاوه چې اسلم به نن شپه زه له ځان سره بوزم . دوست محمداکا چې د کلي تر ټولو سپین‌ږیرو مشر او په خپلې سا دگۍ کې مشهور ؤ ،له کلیوا لو سره په شخړه او سر زورۍ کې اسلم له ځان سره رهي کړ .سپین‌ږیري په خپل کور کې اسلم ته د ده پیغلې ، د ده دکور ، دکلي ، د ملك او د برو درو د خانانو ټولې قصې وکړې . د دوست محمد اکا ښځې وویل چې فیروزه له دریو کلو را په دیخوا لېونۍ شوې ده . پرون د برې درې یوه شڅه راغلې وه ویل یې غریبگوټې سخته رنځوره ده . هیڅ به پوه نه شې چې دا هغه پخوانۍ فیروزه ده ،غاښونه یې لویدلي دي او ښایسته ځواني یې خاورې شوې ده .

اسلم تر سبایې پورې د خپلو کوربنو قصو او مرکو ته غوږ نیولی ؤ. مگر اوښکې یې نه تویيدې ، شونډې یې نه رپیدې او ښه یې نه وه الوتې . داسې ښکاریده لکه په هر څه چې خبر وي . او د ویر لومړنۍ زلزلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې لا پخوا تيرې کړې وي .

د دوست محمد اکا شل کلن ښکاری زوی قاسم خان چې د اسلم د ښکار قصې او خاطرې يې د سيمې له ښکاريانو څخه اوريدلې وي او تل به يې د ده په ورکيدو او مژګ افسوس کاوه دغه شپه يې ټوله د اسلم تر څنګ تيره کړه . ده څو ځله د مرکې په وقفو کې له اسلم نه پوښتنه وکړه چې بيا به د ښکار شوق وکړې که يه ؟ اسلم به په موسکا ځواب ورکړ چې هو ، زما د ښکار مناسب وخت خو اوس رارسيدلی دی .له دې خبرې سره سم به د اسلم په سترګو او تندي کې دغصې او غضب کرښې خورې ورې شوې .

اوسنی اسلم پخوانی اسلم نه ؤ . د اوږده سفر ستونزو او د ترخه ژوند مصيبت بله روحيه ورکړې وه . جرأت ، بې پروايي او د کسات احساس پکې پياوړي شوي وو .له خلکو سره به يې د جومات په مرکه کې په بربنډه د انتقام اخيستلو او خپل پور خبرې کولې . ده به ويل زما د ګوګل اور بې له وينو تويولو څخه پرته په بل شي نه مري . ما ته نور داسې څه راپاتې نه دي چې پروا يې وکړم .

کرونده ، کور ، نوم او هر څه مې له لاسه تللي دي . ما ته اوس تر دې بې عزته ژونده مرګ ښه دی . که زه خپل وار وانخلم ليونی به شم . ليونې خو به يم بد نامه او د خلکو خندنی به هم شم . زه بايد ملکانو او خانانو ته ، دا ور وښيم چې موږ که غريبان يو ، يو به ، مګر بې ناموسه نه يو . موږ چې څوک بې ګناه‌او بې موجبه زخميان کړي بيا نو د پړانګ سترګې او د باز زړه لرو . تر څو د هغه وينی و نه بهوو د زړه اور مو نه سړېږي . زه به له خپلو دښمنانو سره هيڅکله روغه ونه کړم . زه له هغو خلکو نه سخت خپه کېږم چې ما ته د انصاف خلاف د صبر نصحيت کوي . دوی ولې هغه وخت خيرخواهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کوله چې زما په ناموس تیری کیده او زما غریبې ځالې ته د زورورو لاسونه ورغځېدل . هلته دا منځګرتوب چېرته ؤ . مګر هغه وخت دوی ایمان نه درلود او پخپل پردېس او غریب عزیز باندې یې زړه نه سوځېده ؟ دا ظالم ملکان او دا کبرجن خانان د انسان په ژبه نه پوهېږي باید د تورې په ژبه او د ټوپک په خوله پوه کړای شي .

اسلم په لنډه موده کې د کلي ځوان ښکاریان په ځان را وڅرخول او په ژمني ښکار کې ورسره ملګری شو . له دوې سره به ګرځېده ، له دوې سره به اوسېده او هم له دوې سره به یې خپل غم او خپګان شریکاوه او سپکاوه .

د اسلم ښه او پاکه ملګرتیا ، خوږه ژبه ، خیالیګره ځواني ، د ښکار او سپرلو مهارت او د خواخوږۍ روحیه د کلي د زلمیانو لپاره د جاذبې مرکز شو . په لنډه موده کې اسلم د صیاد د اوسیدونکو کلک ملاتړ او پراخه خواخوږي ترلاس کړه . اسلم به د کلي خلکو ته د میلمستیاوو ، مرکو او ښکار په مهال په ډېره درنه او باوری توګه بیا بیا ویل : پر ما باندې د ملکانو او خانانو تیری په حقیقت کې ستاسې پر یو بې مټه او بې وسه ورور باندې تیری دی . که چیرې زه له خپل دښمن څخه خپل پور وانخلم د صیاد د هر بې وسه او بې مټه سړي ننګ او ناموس ته په سپکه کتل به یو روا کار وبلل شي . خو زه د دغې بې ننګۍ خښنته نه ړدم . زه بې ناموسۍ ته تن نه ورکوم او ظلم ته نه تسلیمېږم . زه د خپل پت په خوندي کولو کې له هیچا څخه مرسته نه غواړم ، دا ځکه چې بې عزته شوی خو زه یم ، نه نور ، پر ما ګوزار شوی ، نه پر نورو او همدا زه باید د خپلې مېړانې او عزت دفاع وکړم ، نه نور . همدې ملک زما تر داړلو درې کاله د مخه د شریف څمکه پس شا د درې په خانانو وپلورله او له هغه وروسته یې د کریم د ګاونډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور په زبردستۍ د نهرین پر لیوانو واده کړه . د دري خانان خو لا پرېږده چې په هره غلا ، هر قتل ، هره فتنه او هره ورکه کې د دوی منګولې په وینو سرې دي .که چېرې شریف ، کریم او نورو داړل شویو کسانو د خپل ننګ او عزت خیال ساتلی وای او د دوی ژامې یې ور ځپلې وای ولې به د هغوی د ظلم اور زما لمنې ته رارسېده .

... هغه چې پر ما باندې شوي دي که له یوه لوري د ظالمانو د تیري نتیجه ده له بل لوري د مظلومانو د تسلیمېدو او زغم نتیجه هم ده . زه په خپل کلي کې نه پرېږدم چې د بې ننګۍ دغه لاره تېره شي او دغه نرخ ځای ونیسي . ما نه یوائې د خپل پور د اخیستلو لپاره بلکه ستاسې عزیزانو د سیمې او کلي د عزت او سپېڅلتیا د ساتلو لپاره ملا تړلې ده او دا نو بیا د بخت کار دی چې په دې نیت کې لویېږم او که لوېږم .

سپین ږیرو به د زړه سوي له مخې اسلم ته مشوره ورکوله چې له ځان سره پام کوه. بې ځایه مه ګرځه او ځانګړی مه ښوره ، هسې نه چې خانان ضرر در ورسوي . اسلم به د دې خبرو په اوریدو سخت وپارېده او په شوربه یې وویل : تیری هم پر ما شوی دی او ځان هم زه وساتم ! ځان به هغه شوک ساتي چې نارواېې کړېده او سیال یې شرمولی دی .

زلمیانو به د اسلم خبره پیاوړې کړه او سپین‌ږیروته به یې خبره بیرته ور وګرځوله ، قاسم خان به خپل پلار ته مخامخ په ګونډو شو او ویل به یې : پلاره دا ته څه وایې ؟ دې ظالمو خانانو ته وګوره چې په خپلو پراخو ځمکو ماړه نه شول او د اسلم شاړه ځمکه یې هم په خپلو ځمکو ورګډه کړه . ملک ته ګوره ! دې ظالم لنډکي شیطان ته، د اسلم کوتې یې ونړولې حتی د هغه تیران او لرګي یې هم خرخ کړل، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم بې کسۍ ، ناچارۍ او بدمرغۍ ته يې و نه کتل . پلاره ته ځان پوه کړه ، دغه خيرنې سترګې بايد ړندې شي ، دغه د کبر او تيري ککرۍ بايد ماتي شي .

دوست محمد اکا به دخپل زوی د دغو ګرمو خبرو له اورېدو سره سم ، خپل ګريوان په کيڼ لاس ونيو ، خپلې سترګې به يې پورته خوا ته برګې کړې او په شونډو کې به يې وويل : خدايه تې په خپله وساتې ، هلک خو چور لېونی دی !

د کلي ملک د اسلم له راتګه وروسته د جماعت لمونځ خوشې کړ او په کور ننووت ، خپل هلکان او د کهول سړي يې هم له بې ځايه ګرځېدو او ناستو ولاړو څخه منع کړل . د رمې خدل يې د کور باغ ته راووست او د کور د باغچې په پرچال يې د اغزو ګېډۍ کېښودې .

د برې درې خانان هم وترهېدل له جوپو او سفرونو څخه را وګرزېدل او له لرې مړيو او جنازو څخه يې پښه ونيوله .

د صياد بزګرانو څو څو ځله ليدلي وو چې د برو درو خانان به لکه غله د شپې له مخې په پټه د صياد د ملک کور ته راتلل او هلته به سره جرګه کېدل . مطلب روښانه ؤ ، هر څوک پوهېدل چې ملک شا سوار او د درې خانان د اسلم له لوري خطر محسوسوي او د دوی ناسته ولاړه هغه ته د يو لاس کېدو په خاطر کېږي . اسلم به دغه سړې تودې په ځير څارلې خو ځان به يې نا ګاره اچاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صیاد ژمی د خونړیو پېښو د وېرې تر سیورې لاندې تېر شو . حوادث را نغلل ، مګر ملک د کلي له جومات او مړي ژوندي څخه ګوښه پاتې شو او اسلم لکه زخمي پړانګ د کسات او پور په لټه کې ؤ.

د تېرې شپې باران د بوټو او ونو پاڼې وينځلې وې . آسمان شين شوی ؤ ، خو د غرونو په کوزو او شنو لمنو باندې د پاته شويو سپينو وريځو خيمې لا ځای ځای ولاړې وې . په واورو پټې لوړې څوکې د راختونکې لمر تر لومړنيو پلوشو لاندې لکه د روايتي جنت بلوري ستنې ، د لاجبرو چتر ته سرونه اوچت کړي وو . تانده هوا چلېدله او هغه کاږه واږه لوګي يې د کليو او کورونو له آسمان څخه رټل کوم چې د درې د بزګرانو د کورونو او جونګړو د سحرنيو بل شويو تنرونو څخه هوا ته پورته شوي وو . د سين شور پخپله پسرلني مستي کې ټوله دره ډکه کړې وه او ځمکې د غوړېدلو او زرغونېدلو فصل ته د مينې غېږ پرانيستې وه . بزګران له يويو او يومانو سره له کليو او بانډو څخه په کږو وږو لارو چې وحشي ګلونو او بوټو پوښلې او باران خړوبې کړې وې ، کروندو او باغونو ته روان وو، په همداسې شپږو کې د ټوپک څو پرله پسې ډزو د صياد د کلي کراره فضا ولړزوله او د پېښېدونکو حوادثو انتظار د خلکو په متردد ذهن کې واقعيت پيدا کړ .د اسلم د ياراني ملګري د صياد ښکاري زلميان چې تل د پېښو څارو وو، له کورونو څخه راوځغلېدل ، د سين پر غاړه د تودې چينې پر لوري د ډزو ځای ته رامات شول . اسلم لکه غوسه پړانګ غورېده . د تاندو شنو ونو اړخ ته د ډبرينې لارې په اوږدو کې يې اوچت او پراخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گامونه اخیستل ، کوځو یې ښۍ اوږې ته راغونډ شوی ؤ او کینه پېښځه یې په ځمکه پسې راځکېدله . لنګوټۍ یې ول ول په سینه را پروت ؤ . تورې بربښېدونکې سترګې یې تر تورو ځنهو لاندې چې په ځیږو و روځو راپرتې وې ، له غوسې غټې غټې راوتلې وې او د هغه چا په لټه پسې ؤ چې پر ده باندې یې ډزې کړې وې .

شل کلن ارسلا د کلي د ترکانۍ زوی لومړنی سړي و چې خلاصی تنۍ بربنډې پښې او په سوې سا اسلم ته راورسېده او سمدلاسه یې پې غږ کړ .

ــ ولې لکه لیونی ښکته پورته منډې وهې ؟

ــ په ما باندې ډزې وشوې ! پسې غواړم یې .

ــ څوک وو ، څه شوو ؟

ــ ومې پیژند ل خو ومې نه لیدل . د همدې ونو له مینځه یې ډزې را باندې وکړې .

اسلم د دې لنډو پوښتنو څخه وروسته هماغسې خلاص ګریوان او یبلې پښې د ولو ځنګله ته د ټوپکمارانو په لټه پسې ننووت.

قاسم خان او جبار د اسلم د ښکار د دوه نور ملګري هم راورسېدل ، جبار په وارخطایی له اسلم څخه وپوښتل : دا ډزې په تا وشوې ؟

ــ هو .

ــ چا ...؟

ــ زما دښمنان معلوم دي هماغه پخواني ...؟

ــ لګیدلي به خو نه یې ؟

ــ لګیدلي نه یم ، خو درې ګولۍ مې له کوځو نه تېرې شوې دي . د ناموس پور مې ورباندې ؤ اوس مې د سر پور هم پې واوښت !

ــ پښې دې چېرې پاتې شوې دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ منډه مې پسې واخیسته ، پښې مې په ځغاستو کې له پښو وتلې دي.

ـ څنګه په تش لاس په وسله وال د ښمن پسې ځغلې ، مګر لیونی یې .

ـ په پټېدو او تېښته نه ترې خلاصېږم .

ـ په لېونتوب هم نشې خلاصېدای .

قاسم خان وویل : د خلاصون لاره معلومه ده ، باید دا په وریو روږدي لېوان له سیمې څخه ورک شي .

اسلم د غوسې په مسکا غاښونه سپین کړل ، قاسم خان یې په شا وټپاوه او ورته وې ویل: زه به دې خوښ شم ، زما دښمني به دې خوښه شي . ما ته مې زړه وایي زه نه مرم ، خدای د لېوانو ښکار ته پیدا کړی یم .

ـ لنګوټې دې له غاړې څخه راخلاص کړه . وې ترړه چې د کلي خلك و نه وایي ګنې وارخطا او بې زړه شوی یې .

کرار کرار د کلي همځولي زلمیان د تودې چینې شاو خوا د پېښې ځای ته راټول شول ، اسلم یې په مینځ کې راونیو او د خلکو په شور بګت کې یې د تودې چینې له سیمې څخه د کلي د لوی جومات پیتاوې ته راویوست. په لنډو شېبو کې کلیوال لکه مېږتانه د جومات پتیاوي ته را توی شول . وګړو په هیجان او بې صبرۍ د پېښې په باب پوښتنې کولې .

اسلم په لوړ آواز او بیا بیا د پېښې بهیر کلیوالو ته بیاناوه : قاسم خان سبا ناری ته میلمه کړم د ده له کوره راووتم نیت مې وو چې خپل انګړ ته لار شم او هلته له جبار او ارسلا سره د یوې کوټې او د دالان د جوړولو په باب سلا وکړم ، تودې چینې ته لا نه وم رارسېدلې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لارې له ښي خوا د ولو له ځنګله څخه غبرګې ډزې را باندې پيل شوې . په لومړي سر کې يوه نشوم چې بريد پر ما شوی دی خو چې څنګه يوه شوم ځان مې د لارې داړخ د ډبرو ديوال ته واچاوه . بيا مې سد سر ته راووست ، د ډبرو له شا راپورته شوم . يوه خوا بله خوا مې له سترګو وايسته چې ګوندې د ډزو خاوندان ووينم او ويې پيژنم . څوک مې و نه ليدل او د ټوپکمارو لوری و نه لګېده . دوی تښتېدلي وو . خامخا به يې دا فکر کړی وي چې زه لګېدلې يم . نه نه زه نه لګېږم . زه تر هغو ژوندی يم تر څو دغه د درو او هوارو ځيروونکي ځناور ښکار کړم . زه اوس تاسو عزيزانو ته بربنډ وايم چې زه کسات اخلم ، کسات . دغه دلوړو برجونو او جګو کلاوو خاوندان چې تل يې زمونږ پر بدمرغيو باندې خندلي دي ، بايد اوس پخپلو بربادېو او تباهيو باندې وژاړي ، بايد د دوی له باده ډک سرونه تش شي . بايد د انسان عزت خوندي شي او د سيال سيالي در نه وتلل شي . زه د همدې آرمان لپاره صياد ته بيرته راغلم . دې آرمان ته به ځان رسوم او همدلته ، په همدې صياد کې به اوسم او هم‌دلته به مرم .

اسلم د کلي د زلميانو سره ژبه وکړه چې سږ کال به خپل کور بيا د صياد په کلي کې آباد کړي او هغه به د دوی د ساتيرۍ ، مرکو او يارانې رغولی وي .

پر اسلم باندې له ډزو څخه يوه هفته وروسته د کلي ملک

د اندراب ولسوال ته کېناست چې اسلم نومی فراري بيا صياد ته راغلی دی ، د سيمې ټول غله او بدماشان يې پر ځان راټول کړي دي .څوک له ډاره کلمه نشي ورته ويلای ، د ورځې له خوا جواري کوي او د شپې مهال کورونه وهي او خلک لوټوي .

دی پخوانی بدماش دی ، په کلي کې يې ډېر کسان وهلي او سپک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وو ، لس کاله پخوا يې د ګلدار په لور باندې نا روا دعوی وکړه وروسته يې پچه وخته ، عسکري ته يې تن ورنکړ ، مخامخ وتښتېده او لاړ . لس کاله په شبرغان او ميمنه کې له داړه مارانو او غلو سره پاتې شو . دا لا څه کوې د ځمکې څو کلنه ماليه يې هم نه ده ورکړې او اوس راغلی د سيمې لوټمارانيي په ځان را ټول کړي دي . پتمن کسان او د عزت خاوندان سپکوي او له ناپوهو خلکو څخه باج اخلي .

صاحبه څه درته ووايم اسلم نه دی وبا ده ، وبا . پخوا به ولس له ما څخه سترګه کوله او خبره به يې مځکې ته نه اچوله . اوس زما په خوله باندې دوست محمد اکا او د کلي ترکانۍ پياز هم نه پوستوي . جومات ته نشم ورتلای ، مړی او ژوندی را څخه پاتي دی . بزګران سرکاري بيګار ته نشم راوستلای . که دا اسلم و نه ترټل شي او د کلي د مشرانو عزت خوندي نشي نه زه ملکي کولای شم ، نه ملا ملايې کولای شي . او نه صاحبه د سرکاري مامورينو خدمت ته رسيدلای شو .

پرون ما دغه مرکه له څارنوال صاحب سره هم وکړه . هغه مصلحت راکړ چې ته له ولسوال صاحب سره چې د منطقې آمر دی دغه خبره ياده کړه ، خدای شته څارنوال صاحب هم دې خبرې ته چرت يووړ او وزه يې ډېره خړه شوه .

ولسوال د ملک خبرې تر پايه په سړه سينه واورېدې بيا يې ملک ته وويل : دا اسلم له څه مودې را هيسې دلته راغلی دی ؟

ــ صاحب خدای مې دې غاړه نه نيسي پنځه مياشتې به کېږي .

ــ نو تا ولې دومره ناوخته د هغه په باب اطلاع راکړه ؟

ملک فوري ځواب نه درلود ، ژبه يې يو څه ونښته بيا يې بې ارادې له خولې راووتل: صاحبه د کلي او د کور خبره وه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره مو سلا ته واچوله ... ملك لا خبره نه وه خلاصه کړې چې ولسوال یو څه په لوړه او جدي لهجه د ده خبره پریکړه او وې ویل نه ملکه دا سې نه وه ، زه د دې سیمې د کلیو او کورونو له احوال څخه خبرېږم . له ما څخه هیڅ شی پټ نه پاتي کېږي . که حکومت له پېښنو او خلکو څخه بې خبره پاتي شي سیمه به څرنگه اداره شي . او عدالت به څرنگه وچلېږي .

ولسوال خپل وچ اوربوز او تنگې سترگې چې تر تورو عینکو لاندې لا تنگې شوې وې ملك ته ورواړول او په یوه مکاره موسکا یې ورته وویل : تا لومړی سر نه غوښتل چې د لاس غوټه په غاښونو خلاصه کړې . ځکه دې حکومت ته د مراجعې پرځای د ټوپك ما شې ته گوته وروړه . خو گولۍ هر وخت په نخښه نه لگېږي .

ولسوال د غوسې لاره ونیوه آوازیې لوړ کړ او خبرې یې حاکمانه شوې .

ــ پخوا به دې بیوزلې کسان دې تش لوټول خو اوس یې هم لوټوې او هم یې وژنې !

د ملك سترگې له ویرې گردې شوې . گوتې یې وریږدېدې او لکه راچاپېر شوی گیدړ پخپل پوستکي کې سره ننووت :

ــ نه صاحبه هغه کسان چې په اسلم یې د ټوپك ټکونه وکړل له فج نه په ده پسې راغلي وو .

ــ نو ته پې خبر یې او پیژنې یې ؟

ــ هو صاحبه په پیرندو یې پیژنم !

ــ دا دې رښتیا وویل ځکه چې تا هغه پخپله په اسلم پسې راوستي وو .

ــ نه صاحبه په قرآن که زه قاتل یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ که ته قاتل نه يې ولې دې پر اسلم باندې د ټکونو رپوټ حکومت ته‌ورنکړ . ملکه تا د حکومت په ړيره باندې ډېرې لوبې کړې دي مگر دا لوبې پای ته رسېدلې دي . ته بايد پخپلو فرضو پوه شې . او د حکومت قدرت په نظر کې ولرې .

ملک له ځايه راولاړ شو په الوتي رنګ او وارخطايي د ولسوال پر لاسونو ورپرېووت او په معمولو غوړماليو يې خو له خلاصه کړه ؛ صاحبه ته خو مور او پلار يې ، که ته مو‌ږ او نه بخشې ، خدای مو هم نه بخشي . ستا ټولې خبرې زموږ په ګټه دي . خو موږ خره او ځناور يو او نه پې پوهېږو . له هغې ورځې چې ته په اندراب کې ولسوال شوی يې په خدای که د چا په پښه کې يو اغزی هم مات شوی وي . والله که نوشيروان عادل داسې عدل چلولی وي .

ولسوال خپل لاسونه په غوسې له ملک څخه ورټول کړل‌واردلي ته‌يې ورناري کړې .

بازميره ، هله !

دروازه خلاصه شوه او پريړ خيټور اردلي چې له عسکري برتيې سره‌يې لنګوټه تړلې وه او د پکتياوالو په دود غاړه‌کې او کمربنديې اچولي وو په‌دروازه راننووت او پښه‌يې داسې په زوره درغولې په ليمځي ووهله چې دوړې ترې پورته شوې .

ولسوال وويل :

دغه ملک وباسه او د سين تر پله هغه خوايې وشړه !

اردلي د ملک د چکمن ګريوان کې لاسونه واچول جګ‌يې ودراوه ، د دروازې په لوريې راښکود . ملک په عذر او ژړا لاس پورې کړ : ولسوال صاحب په ما رحم وکړه . مړ مې کړه مګر خپه کېږه مه ، بندي‌مې کړه خو يو وار راته وخانده . صاحب د خدای‌له پاره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوری له ما مه لرې کوه ، زموږ قصور ته مه گوره ، خپل رحم او کرم ته ،گوره . زه خو په دې سیمه که د خدای او ستا هیلې ته پروت یم . ما مه بې عزته کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مازیگر له مانځه وروسته لکه هره ورځ د صیاد د لوی جومات په انګړ کې د کلي ځوانان سره راټول شوي وو . پخوا به همدې مهال د ما ښام تر فرضو پورې د جومات زیاتره لمونځ گذاران د لته راټولېدل او مرکه به یې سره کوله . په خبروکې به هر چا هر څه ویل . د محلي پېښو په باره کې ، د نرخونو په باره کې، د پولې پټې او څارویو په باره کې ، د مېلو ، ودونو او عشقونو په باره کې به خبرې کیدې . اوس د جومات مرکو خپل خوند او رنګ بدل کړی دی . زلمي هلکان د ښکار او بزکشۍ په باره کې ، د مېړانې او ټینګې ملګرتیا په باره کې خبرې کوي . په زلمیانو کې له زور زیاتۍ سره د مقابلې فکر پیاوړی شوی دی . په مرکه کې د تېر وخت په خلاف د ملکانو ، خانانو او سودخورو پر ضد خبرې کېږي ، د کلي ملک او د برو درو خانان په بدي یادیږي . هغه کلیوال چې تودې خبرې نه خوښوي او هر زور زیاتی پر ځان باندې زغمي له دې مجلس نه گوښې شویدي . یو زلمی ښوونکی چې لس ورځې د مخه د « ده سلا » ښوونځي ته راغلی او د صیاد د جومات په حجرو کې یې استوګنه کړې ده ، په همدې مرکه کې کیني ، مګر خبرې نه کوي او تش غوږ نیسي .

نن ورځ لکه نورې ورځې هلکان د جومات په انګړ کې راټول شوی دي . اسلم له هلکانو څخه پوښتنه وکړه : قاسم خان نن نه معلومیږي څنګه نه دی راغلی ؟

نظر بزکش چې د ارزنګان له کلي څخه قاسم خان ته میلمه راغلی ؤ غاړې یې تازه کړې ، وې ویل :دلته له ما سره د مازیگر په اوداسه ناست ؤ ، چې کلیوالو یو په وینو سورپور بوډا لاروی راووست ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریبگوټی د ملک سپیو په لویه لار کې داړلی ؤ . جامې یې ټولې شکېدلې وې او وجودیې لکه د ژرندې ټکټکانی رېږدېده . قاسم خان چې سپین ږیری وکوت تبه یې په لړمانه ننوته او سم دلاسه د ملک په کلاور روان شو . خدازده چې دوست محمد اکا له کومه راپیدا شو سر یې قاسم خان ته لوڅ کړ او د ملک له کلا څخه یې راواړاوه بیا نو زوی او پلار دواړو په ګډه سره هغه داړل شوي بوډا کور ته بوته چې څه دوا دارویې وکړي .

نظر بزکش لا خبره نه وه خلاصه کړې چې قاسم خان د جومات پر انګړ راننووت او سلام یې واچاوه .

اسلم دهغه سلام وعلیک کړاوپوښتنه یي وکړه : چیرته یې شیر بچه ، موږ دې یوازې پرې ښي یو !

هغه وخندل او د لاس نسواریې خولې ته واچول : زه به ملګري هیڅ وخت یوازې پرې نه ږدم ، خو اوس یوه عجیبه پېښه رامینځ ته شوې ده . ملک صاحب به پخوا پخپله خلک داړل خو اوس چې دی تا په غار ننه ایستی دی خپله وظیفه یې سپیو ته ورپرې ښې ده . ټولو وخندل او قاسم خان خپله خبره داسې له سره راونیوه : یاره ! اسلمه زه خو دا ښه بولم چې په سمه رڼا ورځ یې ورغلي وای او دا ګرد کلي مو د دې ملک له عذابه خلاص کړی وای .

دوست محمد اکا چې د انګړ د دیوال شا ته د لښتي پر غاړه خپله ښۍ پښه د دریم ځل لپاره تر اوبو ایستله د زوی له دې خبرې سره په

درانه آواز له ځایه راجګ شو او رامنډه یې کړه او د لاحول ولا په تکرارولو کې په داسې هیجان انګړ ته راننووت چې پښۍ یې

د اوداسه پرځای پاتې شوې او یوه پښه یې لا نه وه مینځلې ، قاسم خان ته ورنیږدې شو او سر یې ورته لوڅ کړ : دا زما سرتور سر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگوره قاسم خانه، ښامارانو ته مې په غېږ مه وروله ، له زورورو سره مې مه اخته کوه ، موږ کمزوي خلك يو ، له پياوړو سره گوتې نشو ماتولاى، دا ستا كبر زما بېوزلي بوډا په كور كې نه ځايېږي .

ټول ناست كسان دوست محمد اكا ته غوږ او سترگې شول .

قاسم خان چې د پښو په سر ناست ؤ، نسوارېې تو كړل ، راولاړ شو ، پلار ته مخامخ ودرېده او د عادت په خلاف يې په درانه خو پاسته آواز وويل : پلاره ! په دې غريبۍ او بې آزارۍ كې د ظالمانو له ظلم او د زوره‌ورو له زوره نشې خلاصېداى . وگوره هر چېرې چې ټيټه ځمكه ده سيلاب په هماغې ورځي ، او په هره ونه كې چې ټيټ ښاخ دې هما غه لوځېږي . اسلم ته وگوره دى يو غريب او يو وزرى سړى ؤ . په هيچا نه لگېده او هيڅ كليوال ته يې تاوان نه ؤ ور رسولى ، مگر زور ورو د ده ښه سړيتوب او غريبۍ ته و نه كتل ، د ده دكور تيران او دروازې يې په تناره كې وسول او د ملك شاسواربېيانو ډوډۍ اوپراټې پې پخې كړې . د دغه كلي ملك او نورو ظالمانو د اسلم د مرگ مجلا تېره كړه او د هغه ناموس يې لكه څاروى په پيسو خرڅ كړ .دا لا څه كوې ....

اسلم راولاړ شو او د قاسم خان خبرې يې پرې كړې .

ــ قاسم خانه له پلار سره دومره دعوا ته څه ضرورت دى . دغه خبرې اوس پرېږده بيا به په كور كې سره پې وغږېږو .

قاسم خان تود شو او اسلم ته يې په ځېره‌غاړه وويل: نه اسلمه له تا سره دغه گواښ نه جورېږي . ته هيڅ وخت كمزورې خبره مه كوه . زه بايد خپل ابا د دغو ځوانانو تر مينځ چې ټول لكه د ده زمن او وروڼه دي قانع كړم . زه د پلار منم مگر د چا ظلم او تيرى نشم زغملاى . زه كبر جن نه يم او له زورورو سره هم ټكرې نه وهم مگر كه څوك

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشي او له ما نه ناموس واخلي يا مې دقوم او ولس په وړاندې وکنځي، سپک مې کړي يا د خپل کور کلي او عزيزګلوۍ څخه مې وباسي او يا زما مرګ او ورکې ته ملا وتړي دا بيا زما فرض دی چې د دغسې

ظالمانو مقابلې ته راووزم او سترګې ځنې وباسم .

جبار چې شکېدلي تنۍ د يو زاړه توت ډډې ته ناست ؤ او

د قاسم خان دخبرو تر اغيزې لاندې راغلی ؤ ، را په ډډه شو او د هغه خبرو ته ورننووت : انديوالانو قاسم خان سم غږېږي . دی کبرجن نه دی ، بلکه د کلي ملک کبرجن دی چې په لويو لارو کې سپي خوشې کوي ، او مساپر پرې داړي . که قاسم خان ورته‌ونه وايي ، زه ورته ونه وايم او ته ورته ونه وايې چې سپي دې دروتړه او لويه لاره خلکو ته مه نيسه نو څوک به ورته ووايي . دغه ځای دې په نخشه وي که يې سبا کليوال په دغو سپيو ونه خوړل . هغه سپي زموږ په هلکانو پسې راوستي دي ، په دې بوډا مساپر باندې خو يې هسې غاښونه ورسره کړل .

آدينه چې لا پخوايې خبروته شونډې او بريتونه الوتل په شړۍ کې را په ګونډو شو او د جبار په خبرو ورننووت : جباره ! دا ملک ندی تلک دی تلک . تېر کال در په يادکړه چې د جومات ملا به لا له حجرې څخه نه ؤ راوتلی چې ملک صاحب به د آذان ناره جګه کړه او بيا به يې له جمې وروسته د لمونځ ګذارانو حاضري اخيسته او په هغو کليوالو پسې به يې سيا او قلم راواخيست چې جمې ته به نه وورارسېد لي او په پټي کې به يې لمونځ کړی و . په ناغه کې به يې خپل ځانګړی بيګار پې چلاوه او يا به يې چرګان پې حواله کول . اوس راشه وګوره ، پوره پنځه مياشتې کېږي چې ملک صاحب په خپله محراب ته شا وراړولې ده او له جومات څخه په ډېګلان تېرېږي . ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکانو د جبار په دې خبره وخندل او جبار خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړ : اوس باید له دوست محمد اکا څخه پوښتنه وکړو . د کلي خلک نن دا حق لري که نه چې ورشي ملک او زمن ، وریرونه او نوکران یې جومات ته را په مخه کړي . او په ټولو باندې چرګان حواله کړي .قاسم خان تېره تېره خپل پلار ته وکتل او مخاطب یې کړ : ځواب ورکړه پلاره ، آدینه خو ناروا خبره نه ده کړې .

ــ څه ځواب ورکړم خونګه ماران او لړمان مو له خولې راتویېږي . خدازده په دغه کلي باندې څه غضب رانازل شوی دی چې سم هلکان یې لېوني شوي دي .

قاسم خان وویل : پلاره څوک نه‌دي لیوني شوي ، بلکې وښیار شوي دي ، یوازې ته نه وښیارېږې .

قاسم خان لا دا خبره نه وه بشپړه کړې چې مهردل د صیا د د پخواني ملک زوی چې برصیاد ته د تګ په لاره کې لمانځه ته راګرځېدلی ؤ ، په قاسم خان خوله را خلاصه کړه : په ملکانو او سپین ږیرو خو نه وې بند اوس نو په خپل پلار هم نه‌یې بند ، تا ښکر کړي دي ، ښکر .

قاسم خان لکه پړانګ له ځایه غورځار شو، ټول هلکان راولاړ شول . ارسلا د نورو له مینځه راووت او مهردل ته یې وویل : ته ولې د پلار او زوی تر مینځ تیرږې ټکوې ؟

په دې کې جبار لاس لکه توره د مهردل ژامې ته ورتېر کړ : چې دا خبرې نه شي اورېدلای دلته ولې کېنې ، دې کلي ته ولې راځې ؟

اسلم جبار ته په غوسه شو او په ترخو خبرو یې وراټه او بیا یې مخ مهردل ته ورواړاوه وې‌ویل:مهردله زما نه لورېږي چې ته له دغو ګلالیو زلمیانو څخه لار جلا کړې . د مېړاني د حق ادا کولو لپاره دغه بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخي بس ده چې ددغه کلي زلمیان دې خپل دوست او انډیوال وبولي او پخپله خوښۍ او خپگان کې دې ورشریک کړي . ته ښه زلمی یې او دا ښه ځواني د هر ناولي او بې ایمانه سړي په ملاتړ باندې مه خیرنوه ، په بېوزلو کلیوالو باندې سترګې مه را باسه او مات شوي زړونه مه پسې ماتوه . ګوره نن په دې کلي کې چې ستا عزت او ابرو هم پې پورې تړلي ده ، یو بېوزلی مساپر بوډا د ملک سپیو داړلی دی او بیا وروسته تر دې پېښې دغه مساپر ته عذر هم نه‌دی شوی او مرسته هم نه ده ور رسېدلې . په‌دې باندې خو زموږ کلی بد نامېږي . ته باید د سپیو د خاوندانو ملا و نه‌تړې ، له تا سره دا ښایي چې د قاسم خان ، جبار او نورو ځوانانو ملاتړ شې او د لوټ شوي قوم او کمزورو خلکو مد د وکړې . له هغې ورځې چې زه کلي ته راغلی یم ستا وربوز ما ته کوږ دی ، له ما نه لرې ګرزې ، زما په سبب له‌دې زلمیانوڅخه هم لرې شوی یې او د ملک شا سوار له زمنو سره دې یارانه نښلولې ده . که چېرې تا ته داسې ښکاري چې زه په ملک شا سوار باندې ګرم شوی یم نو را شه ما قانع کړه . زه به پره په ځان ومنم او رسۍ په غاړه به د ملک کاکا عذ ر ته ورشم او ستا د مردۍ او ا نصاف شمله به پسې جګه کړم خو که ملک شاسوا ر پر ما باندې ظلم کړی‌وي او پور پټۍ مې هم‌نه کوي او سیال مې هم نه بولي بلکې په مرګ پسې مې ګرزي نو تا ته بیا څه حق دی چې له ما سره ټکرې وهې او د ملک شاسوا ر شا ته دربېږې .

صوفي محی الدین چې د صیاد په کلي کې یې دکاندا ري کوله او په خلکو کې په امانت داری مشهور ؤ په لاسونو تکیه ولګوله راولاړ شو او د ا سلم څنګ ته راغی او هغه‌یې مخاطب کړ : زویه په خوله دې بر کت شه ، ملک شاسوا ر به خامخا ستا اوښکې پاکوي او د سیال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله به دې تلي ، ملك هم بد سړی نه دی . هغه ته په غلطه چا ستا د مرګ خبر راوړی و او په دې برسېره له هر چا سره شیطان ملګری دی ، هغه به یې په هلهو ننوتی وي ، له لاري به‌یې ایستلی وي . خو خدای ډېر احسان ورسره کړی دی ، ښه مځکه‌یې ورکړې ده ، د چنارونو ښه مست ځنګل‌یې رسېدلی دی ، پیغلې لورانې لري ، د بزکشۍ آسونه او څاروي یې شته دي ، ستا عذر کولای شي او بایدویې کړي .

قاسم خان د صوفی محی الدین خبرې پرېکړې او وې ویل : صوفی صاحب ! ملك دا ټول شیان لري مګر انصاف نلري او ایماندار نه دی .

په دې کې ملا د ماښام آذان وکړ ، هلکانو چکمنې او شړۍ وڅنډلې او یو پر بل پسې پر جومات ننوتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك شاسوار ماغزه ډېر خراب وو . په ژورو اندېښنو کې یې شپه تېره کړې وه . د کلي د خلکو تګ راتګ ورسره کم شوی ؤ . جومات ته نشو تلای . د کلي له مړي ژوندي څخه يې پښه را لنډه شوې او د پخوانيو دوستانو پاملرنه ورته کمه شوې وه . اسامیانو يې مخ ځنی اړولی و ، هغوی یې نورو ملکانو ته حواله کول . اسلم دنیا ور باندې تنگه کړې وه او دی یې د کلیوالو له احترام او محبت نه لرې کړی و .

ملك فکر کاوه دا ټولې تنګسیاوې زغمل کیدی شي مگر د ولسوال د خپګان او مخالفت د زغملو توان خو نلرم . که دا ولسوال یو ځل د اسلم لوري ته ودرېږي او زما لمن په شا راواړوي او جامې را څخه وباسي ، زه به څه کوم ، چا ته به مخ وراړوم او څوك به دستر ځادر راباندې غوړوي . دا لا څه کوې که ولسوال په دې خبره ځان وپوهوي چې د صیاد شل جلبیانو ته ما د ورکې او بیکسۍ تقلبي مجلاوې کړي دي او ما د خواجه حیران د مرګ نا حقه شاهدان تېر کړي دي او هغه ژوندی ګرزي . پهو هو که په دې مې ونیسي چې د عثمان قتل ما پټ کړی دی او هغه مې په نا حقه فرار لادرك ښودلی دی او پخپله په دې ټولو خبرو ځان نا خبره واچوي . ملك شاسوار ته د خپلو کړو وړو آیینه ورمخکې شوه او د جعلي سندونو ، د غلاوو ، قتلونو او دسیسو یو اوږد طوماریې له سترګو تېر شو ، مګر ژر په خپل هیجان او وارخطایۍ باندې مسلط شو . دا ټول طبیعی او داسې کارونه ورته ښکاره شوو ، چې باید شوي وای . یوازې یو شی ده ته غیر عادي او نا روا ښکارېده هغه د ولسوال خپګان او له ده څخه مخ اړول وو ، ده فکر کاوه چې ولسوال باید زما د کارونو په حقانیت پوه وي . دا ټول خو ما د حکومت د خیر لپاره کړي دي . که قتلونه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای تر پښو لاندې شوي او که د خلکو مځکې پسې شا نه وای قباله شوې او که د دغه او هغه کس په حق باندې سترګې نه وای پټې شوې نو دې ولسوال او د حکومت مامورینو ته به چا دغه جوال لوټونه ورکول . دغه سرې غالۍ او وریښمینې بړستنې به دوی له کومه پیدا کولې . لا ډېر وخت نه دی تېر شوی چې همدغه ولسوال ته مې په دې خپل ګناګار لاس دوه لکه روپۍ ورګټلې دي ، د شاه نور میرآب غوا او د الله داد بزاز قالینه مې د همدې ولسوال میرمن ته ورولېږل . کله چې بیا د ولسوال واړه د پلرګنۍ کور ته روان وو ، د لارې خرڅې ، سوغاتونه او پنځوس زره نغدې روپۍ مې همدې ولسوال ته کېښودې . ملک شاسوار د ولسوال په فکر کې ډوب شوی و . کوشش یې کاوه چې د هغه د خپګان موجبه او دلیل پیدا کړي او په علاج پسې یې پښې لوڅې کړي . نا څاپی یې بلې خوا ته پام شو . له ځایه په منډو را جګ شو . د کوټې دروازې ته راووت او میرزا ته یې نارې کړې : هلکه میرزا دلته راشه ....

ــ څه وایې پلاره ؟

ــ یووار ژر دلته راشه !

ــ درغلم ، درغلم . . . او په منډو منډو د پلار کوټې ته راغی .

ملک وویل : یو وار مهردل ته ورشه تر ما پورې یې راوله .

ــ مهردل څه کوې ؟

ــ پوهوم یې چې له اسلم سره دې اوس ګوتې نه ماتوي .

ــ ولې؟

ــ اسلم له ولسوال سره لاره پیدا کړې ده . هغه کلک پې ولاړ دی . که مهردل له ده سره ګوتې ماتې کړي د ولسوال څپېړه ما ته رااوړي .

ــ پلاره له دې مهردل بزدل څخه څه نه جوړېږي . دا د بوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان دی . په ده پسې نور هيڅ سر مه ښوروه .

ــ ميرزا زويه ولې ترخولې تېرې خبرې کوې . مګر مهردل د ملک يوسف زوی نه دی ، قشخانه نلري ؟ د دسترخوان او د روازې څښتن نه دی . په پنځو کسو کې نه ياد ېږي او د کلي د مېلو او ټنګ ټکور ستنګان نه يې راټولېږي ؟

ــ نه ، نه هغه د بوسو پهلوان دی د قول او وعدې سړی نه دی او ملګري د تنګسيا په وخت يوائې پرېږدي .

ــ ميرزا زويه په تا څه شوي دي . د تا ننۍ تله د مهردل په باره کې ډېره سپکه راوزي ، پخواهم دا ته وې چې مهردل به دې له خولې څخه نه اچاوه . که ښه ځواني وه د مهردل وه ، که ښه آسونه وو د مهردل وو او که غيرت او يارانه وه د مهردل وه . اوس چې دغه مهردل ما ځا ن ته رانيږدې کړ، خپل راز مې ورته ووايه او په سرکاري کارونو مې بلد کړ ،ته هغه سپک تلې او د نيمې لارې مل يې بولې .

ــ هغه وخت زه پرې غولېدلی وم . پر يړ څټ او غټو خبرو ته مې کتلي وو ، داسې مې لا نه و تللی ، بيا بنيا دم دې يوه ورځ يو وړ بله ورځ بل وړ وي . خو د نن مهردل هغه پرونی مهردل نه دی ، په بله خوا اوښتې دی .

ــ ته د مهردل بل وړ کېدو ته څه دليل لري ؟

ــ بل وړ کېده خو ښکر نه لري ، همدغه تېره شپه اسلم د مهردل په کور مېلمه و ، د دوست محمد زوی ، د ترکانڼ زوی او د مهردل خپل لوچکان لکه سکندر ، روزی ، ګلاب او داسې نور هلته سره راټول شوي وو. تر پرونه پورې لکه د پرديو کليو سپي يو بل ته غپېدل او يو بل ته يې داړې سپينولې او نن مېلمستياوې سره خوري .

ــ دا خبره تا له کومه واوريده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ما ته همدا نن سحر د لوی جومات مولوي صاحب د خپل طالب په خوله دا خبره راورسوله . د جومات چړي بيگا د وظيفې ټولولو په وخت دغه کسان د مهردل په قشخانه کې ليدلي وو . دوه ورځې د مخه د تورې چرگې ملا ما ته پخپله د ده سلا په بازار کې وويل چې اسلم له مهردل سره د زړې ژرندې په لښتي ناست و او خبرې يې ورسره کولې .

د ملک شاسوار غوږونه د دې خبرې په اوريدو مړاوي شوو ، وې ويل : د تا خبره سمه ده ، دا د ملک يوسف زوی همداسې دی . ملک يوسف پخپله هم داسې بې غيرته سړی و . له بې غيرته سړي نه به څنگه ښاغلی زوی پاتې شي .

ملک يوه شيبه ډوب لاړ بيا يې يو څه په ذهن کې را پيدا شول ميرزا ته يې مخ راواړوه وې ويل: زويه ! چرت مه خرابوه ، که زه درته ژوندی وم په صياد کې به بيابل بنده سر راڅخه پورته نه کړي . پرېږده چې هر څوک خپل زور معلوم کړي . دا ولسوال او مامورين د خدای په توکل له ما څخه څوک نه شي بې لارې کولای . بيا يې گوره چې همدا مامورين د اسلم او دوستک د زوی پښو ته زولنې اچوي که نه !

ته اوس لاړ شه زويه بهرام قولته ته ووايه د تورې چرگې ملا زما له خوا پټ پوه کړي چې د ماخستن له مانځه وروسته يو وار د ميرشاه قشخانې ته راشي او که يې خوښه وه د جومات ملا صاحب دې هم ورسره راولي .

د تورې چرگې ملا ، گل رسول نومېده په کوچنيوالي کې د غريبۍ لپاره د خپل پلار سره صياد ته راغلی و . د پلار تر مرگ وروسته د څارويو په پوولو او د کلي له غوبني څخه په تدريج له ملک يعقوب ، ملک يوسف او ملک شاسوار سره د پای دو په صفت ميشته شو .

ملکانو ته به يې اساميان راوستل او د حکومتي جلب کاغذونه به يې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ څخه کليو ته ورړل . وروسته يې د ملکانو په اړخ کې د احصائيې ، ماليې او څارندويو له مامورينو سره لار پيدا کړه او د مراجعينو ځنې معاملې به يې له ملکانو څخه په پټه د رشوت په ذريعه خلاصولې . په هلک توب کې يې د جومات ابتدايي زده کړه کړې وه خو ملايي تعليمات يې نه درلودل . تيز او چالاک سړی و او سپينه پګړۍ يې تړله ، سترګې به يې تورولې او له ملايانو سره به د مړيود تکفين او اسقاط په کار کې لاندې باندې ګرزېده ، کله کله به په جومات کې جذب واخيست او د جذب په وخت کې به يې ځګونه تر خولې تله او ستوني ستاغ به په جومات کې ويړ پروت و . ده به ويل د پيښور د مرغوز د سيدانو مازون يم ، په همدې استناد به يې بدنصيبه ښځو ته د تورې چرګې په وينو د بخت او برخې تاويزونه کول او د تاويزونو په شکرانه کې به يې يو چارک غوړي ، يو من وريجې او هماغه توره چرګه غوښتله . له همدې کبله د تورې چرګې په ملا مشهور شوی ؤ . ورسته يې د شکرانې او رشوتونو پيسې په سود بندې کړې او کرار کرار د څلورو ښځو خاوند او د کلي يو مالدار سړی شو . خو د دې لپاره چې ده په اندراب کې قومي ملا تړ نه لاره ، له ملکانو او د دولت له محلي مامورينو سره به يې نيږدې روابط ساتل او هغوی ته به يې جاسوسي کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توري چرگې د ملا او د صياد د لوی جومات د امام ملاقات له ملك شاسوار سره يو عادي ملاقات نه و ، په تربړمی کې د چنارونو د ځنګله له لارې بيا د خوړ د ډبرو په مينځ کې د ويرې او هيجان تر احساس لاندې د ميرشاه کور ته راغلي وو .
مرکه په خوږو الفاظو او ټوکوټکالو پيل شوه . ملك شاسوار ميرشاه ته وويل ته موږ سره پرېږده ، يو څه ترخه چايونه راولېږه ، هغه ووت او د توري چرګې ملا په توره نرۍ ږيره غبرګ لاسونه را تېر کړل بيا يې تسبې له جيبه راوايستې ويې کړپولې او په غلامانه لهجه يې ملك ته وويل : ملکه زه او مولوی صاحب خو دې نن بېحده وارخطا کړو .
زه لګيا وم قصيده مې ويله او د جاندل له ښځې څخه مې پيريان ايستل چې په دروازه کې د بهرام قولته آواز را په غوږ شو . ډېر وارخطا ؤ . ستمبېده او پر له پسې يې کور والاو ته اصرار کاوه چې ملا ګل رسول را پيدا کړئ ، هغه ته مې د ملك شاسوار له لورې يوه ضروري خبره راوړی ده. ما د ده آواز د ننه په کور کې اوريده فکر مې وکړ چې اوس که قصيده نيمايي پرېږدم خو د دې خطر دی هغه توربدلي پېريان چې لا سم ندي تابع شوي زما په کاله او بال بچ باندې به مخ راوکړي او که قصيده خلاصوم وخت را نه تېرېږي . خدای شاهد دې چې هغه د پېريانو خطره مې په خپل بال بچ ومنله او راولاړ شوم . بهرام په سوې سا سلام راواچاوه او په وارخطايي يې ستا پيغام راکړ . ملکه کله چې مې له بهرام قولته نه د تا له لوري دا د شپې د پټ راتګ پيغام واوريده ، زړه مې تر تلو تېر شو .ما وې خدايه خير کړې بيا څه پېښ شويدي . سم د لاسه مې خدای ته سوال وکړ چې الهی پاکه پروردګاره دا د ملك د عزت او پت ځالې ته بد شمال مه رسوې او که په موږ کېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه د ده پر ځای هغه مصیبت موږ ته راوګرځوې . نو څه درته ووایم چې په ما څه تېر شول ، او چې جنکیو ته مې وویل (ملا ګل رسول به خپلې میرمنې جنکۍ بللې) ټولې په ژړا شوې او سرونه یې خدای ته سرتور کړل او تا ته په دعا شوې . د کوز صیاد د جومات امام ، ملا ګل رسول ته په خبرو کې ورننووت : اې زوروره څې کوې ملک شاسوار خو یو د بخت او برخې سړی دې او د خدای د نازولیو نظر پې شته دی . ما پخپله یو وارې ملک صاحب په خوب لیدلی و چې د یو سپین آس تر جلب لاندې روان دی . په آس باندې یو داسې جناب سپور وې چې د نور شغلې یې له مخه پورته کېږې . تر شایې ګڼ عالم روان وې چې پای یې نه معلومېږې . زه په دې وخت کې ملک شاسوار ته ورمنډه کړم چې دغه مبارک چې ته‌یې تر جلب لاندې روان یې څوک دی . ملک په خندا کې را ته وواییې ولې دا نه پیژنې ؟ دا خو د زمانې غوث دی . په دې وخت کې زه د غوث صاحب د آس پښو ته ځان ورواچوم او چیغې کړم چې اې لویه ځوانه دا د ګناهونو پیټی خو را نه سپک کړه او خپل څادر در را باندې وغوړوه . په دې کې له خوبه راویښ شم ، ټول وجود مې خولې شوی وې او له ټولو دیوالونو څخه د الله اکبر ناره اوریدل کېږې . نو داسې یو بختور سړې ته څوک ضرر رسولای شي . خدای دې هیڅاته دا وس نه ورکوې چې په ملک شاسوار باندې ان د ګل وار وکړې .

ملا ګل رسول د کلي امام ته چې اوږدې ستاینې او ثنا ته‌یې ملا تړلې وه خبره ورپرېکړه ، هغه ته یې وویل : مولوی صاحب زما خوښه دا ده چې اوس به ملک شاسوار ته غوږ ونیسو چې د ه څنګه راغوښتي یو او په موږه باندې کومه وراسه خلاصوي .

ملک شاسوار چې په مله یې چپنه کې ناست ؤ د کوټې له سیورې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیلي څراغ خوا ته را تاو شو . د څراغ ګل يې په ډکي باندې وڅانډه غاړه يې تازه کړه ، لاس يې اوږد کړ ، د ملا ګل رسول تسبې يې د هغه له لاس څخه راواخیستې او ځان يې لکه یو واقعي حقدار سړی او د حیثت خاوند خبرې ته جوړ کړ .

دغه زموږ اندراب بیا په تېره دغه کوز صیاد او نور رانیږدې کلي یوه د عزت ، ننګ او غیرت سیمه وه . دې سیمې یو دود دستور درلود ، څلي او نرخونه يې معلوم وو ، کشر او مشر پکې پېژندل کېده ، د خولې او خبرې سر او سړی معلوم و . دغه څو میاشتې کېږي تاسې يې پخپله وینئ هغه د شانور زوی اسلم چې د بدګشتۍ او ناروا کارونو په وجه له دې ځای څخه تښتېدلی و ، بیا راپیدا شوی دی او د اندراب ټول غله او لټېره کسان يې په ځان راټول کړي دي ، د سپین ږیرو واک او اختیار يې په کلي کې ورک کړیدی ، زاړه او هېر شوي مرضونه راپاروي او ورک شوی پورونه غواړي . اوس يې زما بدۍ ته ملا تړلې ده . څو وار شیطان را ته وویل چې ملکه د دې مار سر تر کوم کاڼي لاندې کړه خو بیا له ځان سره وایم چې د لاس او لمنې په ککړولو نه ارزي پرې يې ږده (سر بد به بلای بد) خو اوس دغه لنډکی مار ورځ تر ورځې ځان اوږدوي او لکه ښامار پوښناري کوي .

د تورې چرګې ملا مرغوزي نسوار په پزه کړه . سپوږمې يې پاس کش کړې ، وې پرنجل ، د ګل سیب دسمال يې پزې ته ونیو او د ملک شاسوار په خبرو کې ورننووت : ملکه ته په دې ځای کې ودرېږه ، ښه پوه نشوم . د اسلم د ښامار کېدونه دې مطلب څه دی ؟

ــ مطلب دا دی چې اسلم اوس له ولسوال سره لار پیدا کړې ده .

ـ دا زموږ د ولسوال سره ؟

ــ هو له همدغه ولسوال سره .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ته خو به غلط نه يې پوه شوی ؟

ــ نه زوروره ، د همدې اسلم په باب کې ولسوال ته ورغلی وم د ده د کړو وړو ناستې ولاړې رپورټ مې ورووړی و . گل رسوله د اسلم نوم نه و ، بلا وه بلا ، په ولسوال زما خبرې بدې ولگېدې ، مخ يې راباندې راواړاوه ، سترگې يې راباندې برگې کړې او لکه فيل مرغ را باندې ببر شو . له خپل دربار څخه يې وشړلم او سپايي يې را پسې کړ چې له پله نه مې دې خواته راوشړي . هغه زما روپۍ ، هغه زما نيکۍ ټولې ورڅخه هېرې شوې دي . او هغه نا حق قسمونه او قرآنونه چې ما د ده د فايدې لپاره ياد کړي دي ټول اوبو وړي وو . ولسوال پورته پورته الووت او ما عذر ورته کاوه . ور ته ژړل مې مگر ده مخه نه راکوله . اوس د ولسوال صاحب هغه خبرې هېرې دي چې ويل به يې اند راب په ملک شاسوار ښه ښکارېږي .

د کلي امام بېوا که د ملک په خبرو ورگډ شو وې ويل : ملکه د تا کډه خو لا پخوا بار وه . خو لکه چې زما هم بار شوه . موږ به شل واره چهل کاف په ځان کف کاوه بيا به له‌ا سلم سره غږېدو او س چې ولسوال يې هم شا ته درېدلی دی . زما پلاريې هم جواب نلري .

د تورې چرگې ملا د سترگو له کونجه د کلي امام ته راوکتل نرۍ شيطاني مسکاېې په شونډو په گډا شوه ، خوله يې ويره شوه او توره گردۍ ږيره يې لکه د مست فيل‌مرغ بڼکې ټوکرۍ ټوکرۍ شوه او ملا ته يې وويل : مولوی صاحب د تا خبرې سمې ندي ، ولسوالان د ميندو او پلرونو پر ځای دي او ملکان د هغوی لاسونه او پښې دي . ولسوال هيڅ وخت د ملک شاسوار آبرو په اسلم او داسې نورو لچکانو باندې نه خرڅوي ، ولسوال هيڅ کله خپله ملا پخپله نه ماتوي .

ــ نو ولې يې ملک شاسوار سپک کړ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ملا صاحب د ولسوال سپکاوی ، سپکاوی نه دی ، هغه یو خبرداری دی .

ــ د څه شي خبرداری ؟

ــ ملک شاسوار به یې په وخت پوښتنه نه وي کړې ، رسیدگي به یې نه وي ورته کړې ، پیسو ته به یې ضرورت پیدا شوی وي . څه بله اړتیا به لري .

د تورې چرگې ملا غاړې تازه کړې په بزیره یې ورو لاس راتېر کړ او په موسکایې د کلي امام ته په خطاب کې وویل : حکومتي کسان زود رنجه خلک دي . که درته ووایم دوي هم ډېر ملامت نه دي . خورانو په هره چوکۍ باندې کوټه لوټونه ورکړي دي . ته زموږ د کلي د کندل زوی په نظر کې ونیسه، هغه د بنو لېسه خلاصه کړه ، کندل خپله باغچه ورته گرو کړه او زوی یې په خان آباد کې د احصائیې د کاتب په چوکۍ کېناوه .هغه‌دی اوس یې خولې په غوړیو کې لوېدلې ده . د نیمایې کلي مځکې یې گرو کړې دي . دا خو د تخم او د حاصل قصه ده . تخم وشیند ه او حاصل واخله . د تخم‌له شیند لوڅخه پرته درمندونه چا اخیستی دي ؟ دا د دنیا کار دی ، کښت به کوې بیا به حاصل اخلې ، او له اورېدو زموږ ولسوال صاحب داندراب ولسوالي په درې لکه روپۍ اخیستې ده . هغه ددې کار لپاره د کابل په ده‌بوریو کې خپل کور خرڅ کړ . اوس هرومرو د کور د خرڅلاو تاو باسي . زموږ د ابراهیم زوی ته گوره په کندو کې یې د موږک لکۍ نه سپېره کېده ، خو بیا یې چې خدای توبه ومنله او په نهرین کې گدام‌دار شو اوس یې په کور کې غالۍ نه ځایېږي او قشخانه یې هیڅکله بې څو تنو مېلمنو نه ده . پلار خواریې په پردیو خد متو کې مړ شو او ټول ژوندیې په مړه گېډه ډوډۍ و نه خوړله ، دا خو لا پرېږده د دانې علاقدار وگوره تېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه د ماليې مامور ته په مېلمستيا راغلی و او چې ليدلې دې وای : دا جيب موټر څه وايي ، او دا خرڅ او سخاوت څه وايي . جنکيو راته ويل چې علاقدار څه کوې چې تاپې ښځې ليدلې وای ، هره يوه تر سرو زرو لاندې ډوبه وه . دا د لاس بنګړي ، غاړه کۍ ، امېلونه ، د لاسو ګوتې ، ډېډې او د ويښتانو ځنځيرونه يې ګرد سره د سرو زرو او پې د پاسه رنګارنګ غمي کتار شوي وو .ولسوال خو پر دغو لغړيانو ډېر د پاسه دی مګر په جانداری کې تر دوی پاتې دی . دی بايد خپل غارونه او غچوړي ډک کړي . اوسنۍ آمدني خو يې د ښځو او خپلوانو تر سوغاتو هم نه وزي . په دې مياشتو او ورځو کې داسې ښکار هم نشته چې د ده منګولې او مشوکه پې سره شي او وزرونو ته يې قوت ورسېږي ، نو خامخا به غوسه کېږي ، ناميندي ورپيدا کېږي او له يو چا څخه خو به تاو باسي .

ملک شاسوار په ځای کې سره وخوځېده ، د تورې چرګې د ملا خبره يې وشلوله او وې ويل : ملکۍ پخوا خوند کاوه ، هغه پخواني ولسوالان چې موږ ليدلي وو ، اوس نشته . د هغو تله ډېره درنه وه . د ملکانو او خانانو په عزت او قدر پوهېدل . چې په وينو ککړ پکړ به يې وليدې او مخامخ به يې په غلا ونيولې پرده به يې درباندې اچوله ، د رعيت تر مخ به يې نه سپکولې ، ځان به يې مړاوه ليکن د ملکانو دسترخوان يې نه ړولاوه ، خو کله چې کټېيلی د خولۍ او سګرټو ولسوالان راپيدا شول د ملکانو برکت او عزت هم ورسره ولاړ ، له موږ څخه د دوی لار ورکه شوه . په خبره نه سره پوهېږو او باور نشو سره کولای .

ملا ګل رسول د ملک شاسوار په خبرو غوږونه څک کړل او په ښويېدو ښويېدو ملک ته ورنيږدې شو . وې ويل : البته ما ته ډېره بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي ده چې زه د ملك په مخکې دا خبرې کوم . دی به خيال کوي چې اوس ملا گل رسول غواړي ما ته سبق راکړي . ليکن دوست ته بايد سړی د زړه خبره وکړي . زما خيال دا دی چې ولسوال صاحب تا ته ځکه غوسه کړې ده چې له تا نه اميدونه لري .تا پوه کوي چې اې سړيه وړېږې يم ، پسمانه يم ، جيپ غواړم ، کور غواړم ، ځان پوره کوم او په تاپې پوره کوم . گوره ملك صاحب اوسني ولسوالان تر پخوانيو خراب نه دي ليکن د دنيا دود دستور بدل شوی دی . پخوانيو ولسوالانو ته آس پکار و ، ليکن اوسنيو ولسوالانو ته موټر په کار دی ، هغوی د خټو او گټو کوروونه جوړول دا اوسنی سمټي کوټې جوړوي او قدنما آييني پکې ږدي . د چلم ځای سگرټو ونيو ، د تنبور او غېچکې ځای را ديو ، د شوروا ځای پلاو، د استالفي کاسو ځای چيني. رواجونه بدل شوي دي ، عطرونه او سينگارونه را پيدا شول . شام پاريس او لندني پوډر را پيدا شول . د دنداسې ځای لب سرينو ونيو او ښځو پتلونونه واغوستل دا ټولې خبرې خو مصرف غواړي . موږ او تاسې مجبور يو چې دا مصرفونه ور پوره کړو .

ملك شاسوار چې کندو ته تکيه وهلې وه ، په چکمن کې را تاو شو ، پلتری يې ووهله وې ويل : ملا گل رسوله رښتيا رښتيا دي ، زه خو اوس ډېر په تنگ شوی يم ، زړه مې راته وايي راځه دا ملکي پرېږده او په دې آخر عمر کې توبه وباسه او مخامخ په جومات ننوزه ، متل دی وايي (از بچه گی تا جوانی، از جوانی تا به پيری ، از پيری تا بکی) يواځې دغه داسلم علاج مې کړې وای بيا توبه او گوښه گيري دواړه آسانېد ل .

ملا گل رسول د دې خبرې په اورېدو نا قرار شو ، له ډډې په زنگنو کېناست او په هيجاني لهجه يې ملك ته وويل : نه ، نه ، نه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅکله به داسې نه کوي، دا فکر د تا نه دی دا د ښمن د تا ذهن ته درننه ایستی ، توبه توبه چې له ولسوال صاحب څخه مخ واړوې ، نه نه ملکه که داسې وشي زموږ کلي او کورونه به په صیاد کې اور واخلي ، دا دا سلم لنډه غران به له خلکو نه ښځې بوزي او د سیمې سپي به زموږ د بچیانو په غوښو ماړه شي . دا خو بالکل شیطاني فکر درپیدا شوی دی ، شیطان خو د خدای دښمن دی لاحول ورته ووایه ، د گوښه کېدو فکر له سره و باسه ،تا څوک اوس په گوښه گیري او توبه کې نه پرېږدي ، له تا نه د صوفي توب وخت تېر شویدی ، که ته مشرتوب پرېږدې مشرتوب تا نه پرېږدي ، خدای مکړه چې ته د حکومت له سیوري‌او د زورورو له رغولي را لرې شې والله که د دې اسلم د لچکانو له لاسه یوه شپه په صیاد کې تېره کړې ، ته داسې مه کوه چې د پزې د گټلو له پاره سر بایلې ، د حکومت له زوره ځان مه جلا کوه . تر دې چې سباد اسلم څپېړو او د دوستک د زوی پیغورونو ته ناست یې همدا د ولسوال منت او زور زیاتی درته ښه دی. که زما منې همدا سبا یو سخوندر ، پنځوس منه وریجې ، پنځه منه ژیړ غوړي یو څه نقدې روپۍ درواخله او د ولسوال کور ته یې یوسه . دوه درې ورځې وروسته خپله ورشه و به گورې چې ولسوال هغه پرونی سړی نه دی ، مخه به درکړي ، مهرباني به درسره وکړي او خبرو ته به دې غوږ ونیسي . گوره ملکه دا دومره جایداد ، مځکې ، گروې ، ځنگل څه کوې ؟ دا خو همدې ورځې ته په کار دي ، ښه مال خو د بدې ورځې دوا ده، خلک وایي : زر تر سره جار ، سر تر ناموسه . چې جومات ته نشې تلای ، په پټیو کې نشې گرځېدای ، د کلیو په مړي او ژوندي کې برخه نشې اخیستلای ، پخپل کلي کې چا ته دومره نشې ویلای چې پښې دې‌درټولې کړه، داهم ژونددی ؟ په دې کې د ولسوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه تقصير دی . ولسوال د تا ورور نه دی ، هغه ته تاسې او بل څوک توپير نه لري ، په هغه باندې خپله خبټه ګرانه ده ، د هغه عقل ته به د خېټې له لارې ورننوزې ، که د خېټې حساب دې ورجوړ کړ هغه به بيا د تا وي ، ورور دې هم دی ، عزيز دې هم دی ، وکيل دې هم دی او بيا په کلي کې هر څه چې ته غواړې هغه به کېږي . اسلم او د دوستک زوی ، هغه بل جبار لچک او د دوی ملګري به ولسوال ته څه ورکړي ؟ دوی پخپله د نورو خلکو خيرات او کاسو ته ناست دي ، دوی له تا سره مقابله نشي کولای ، دوی له تا څخه دا خدا دا د عزت نشي اخيستلای . ليکن ته بايد د خپل عزت د ساتلو په طريقه پوه شې او ځان په دې خبره وپوهوې چې په ډېره سخته دښمني ککړ شوی يې . داسې اور دې لمنی ته لوېدلی دی که ځان ځنې خلاص نکړې له بېلېو تر مرئ پورې به دې وسوځوي ، اسلم لکه کوډګر د اندراب زلميان د خپلې ژبې تر جادو لاندې راوستي دي . اوس يې له صياده هم پښې او لکۍ وتلې دي ، د شاشان ، قاسان ، بنو او ارزنګان په سيمو کې يې ملګري پيدا کړيدي . د ملک يوسف زوی يې هم بې لارې کړيدي . ما داسې واورېدل چه هغه خپله خور اسلم ته ورکوي ، دا لا څه کوې د بنو او ده سلا په مکتب کې يو څو تنه ښوونکی هم له دوی سره ګرزي . هغوی هم د اسلم ثنا او صفت ته ملاتړلې ده ، خبره لويه ده ملکه او د سيلاب مخه د تا کور ته درسيخه شوې ده ، لويه بلا خو لوی تاوان غواړي ، د غفلت پنبه له خپلو غوږو څخه وباسه او تر اوسه چې لا او به له ورخه نه دي تېرې شوې ځان تيار کړه .

ملک شاسوار دواړه سترګې په ملاګل رسول کې خښې کړې ، وېرې او تشويش يې په مخ او سترګو کې څپې وهلې ، د سترګو مردکي يې د سر په کاسه کې رډ رډ راوتلي وو ، غوږونه يې څک شوي او ژور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېلي يې ايستل، دی وپوهيده چې مصيبت لوی دی. کوم د گناهونو درونند پېټی چې يې د ژوند تر دې واټن پورې په شا راوړی و، د ده ملا يې ورغبرگه کړې وه. فکر يې کاوه چې اوس د دا سې گړنگ غاړې ته رارسېدلی دی چې د بېرته گرځېدو لاره نه لري او د لتې لپاره د ده توان پای ته رسېدلی دی. زړه يې بېواکه درزيده او په سينه کې دننه يې د ژور سوي احساس کاوه. په هر لوري او هر شي کې يې اسلم کوت. د تصوراتو دنيا يې گرد سره په اسلم ډکه شوې وه. د ملاگل رسول په قصو او مشورو يې زړه نه‌تم کېده او تنده يې نه پې ماتېده، تصور يې کاوه چې په کرونده کې وژل شوی دی، کلا، کادانو او قشخانې يې اور اخيستې دی، لورانې او بيبي يې سر تورې شوې دي، له غرونو څخه سيلاب راغلی دی او د ده باغچې او ځنگل يې لاندې کړيدي، اسلم يې په کور ورننوتی دی او د ده واړه حلالوي، ترخو مفکورو او ويرونکو تصوراتو را چاپېر کړی و. او ده لکه چاپېر شوی ښکار کوښښ کاوه چې د ژغورېدو او تښتېدو لار پيدا کړي. کله کله به يې په همدې تصوراتو کې سترگې د کوټې په يوه ديوال باندې ځای پر ځای مېخ شوې او د ذهن حضور به يې له لاسه ورکړ.

د کلي ملا د ملاگل رسول د خبرو په مينځ کې وررننووت په ملک باندې يې غږ وکړ: ملکه خيريت خو دی، دا رنگ دې ولې داسې تغير شوی دی؟ ولې داسې ساړه اوسېلی باسې؟

ــ نه نه ملا صاحب هسې خوشې ...

ملک يوه شيبه، لکه سړی چې نوی له خوبه راويښ شي، اوتر اوتر وکتل بيا يې خبره داسې راونيوه: ملا صاحب سخته را باندې راغلې ده. ټوله دنيا را ته اوښتې ده. زه به د چا د ځواب او تورې شم، ما ته ټول اندراب گواښي، بخت مې اوښتی دی. هرگام چې اخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېږم ، هر گوزار چې کوم خطا کېږي ، د هر اقدام نتیجه مې چپه راوزي ، یوه زمانه پدې اندراب کې هیڅوک ما ته په مخ نه شو راتلای . چا له ما سره زور نه ازمایه ، ملکانو او خانانو به له ما ډډه کوله ، بې زما له خوښې په دې کلي کې چا لور نه شوه وده‌ولای . خو اوس د د هقانانو او ژرنده گړو زمن په ما پورې خاندي . اسلم ، قاسم خان او جبار له ما سره تربگني کوي‌او زه یې له مړي ژوندي او کور کلي څخه ایستلی یم .

ملک لکه د ځېلې مار چې پیتاوي ته اچول شوی وي کرار کرار تود شو . په مخکې یې د وینې سور والی راغی او راوغوړېده ، غاړې یې تازه کړې او خبروته یې داسې دوام ورکړ : دغه گل رسول ته معلومه ده ، ملک له دې خبرې سره سم گل رسول ته په لاس اشاره وکړه ، په همدې کلي کې د ستار ورور ووژل شو ، لورانې یې لکه مېږې خرڅې شوې ، ځمکه او ژرنده یې میرزا قاسم او ملک امرالله سره ووېشله ، مگر داسې نر دلته پیدا نشو چې د هغه غږ پورته کړي ، بداو پورېې وغواړي . زمن یې لا تر اوسه په اشکمش کې د یو بل مزدوري کوي . وایم د عریضې یې څوک پیدا نشو . ما چې څوک وهلي دي هغه خدای هم وهلي دي ، آواز یې ملائکو هم ندی اورېدلی . مگر اوس چې روزگار په ما راوستې ده د ترکاڼانو ، ژرنده گړو او د پرونیو څپېړ خورو زمن سیالي راسره کوي . ما دا ځوروي چې نور مارانو وچیچل او زه کربوړي . له ما څخه د ودو شویو ښځو او برباد شویو کورونو حساب غوښتل کېږي . په ما باندې نوي نرخونه او نا دودې راتپل کېږي . که چېرې ما دې حسابونو ته تن ورکړ چې بیا دا ټول اندراب زما هم شي زه دا حسابونه نشم خلاصولای . ملک مخ ملاگل رسول ته ور واړاوه ، خبرې یې داسې اوږدې کړې : گلکه (ملک به د تصغیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ملا گل رسول گلک باله) ما ته را پيښنه شوه البته قسمت به مې دغسې وي چې لاس مې له وينو څخه نه راوزي ، پروا نشته پخوانيو به ويل د پړانګ برخه وينه ده ، د تا ټولې خبرې مې ومنلې زه به دا خپل جايداد تر خپله عزته قربان کړم . زه به د هر لچک د سر په کدو با ندې د زرو تاوان پرېکړم . زه به د دې اسلم د لچکانو له کدوانو څخه خامخا دا اوسنی بخار وباسم. زه به دا ولسوال ، داقاضي ، څارنوال او دا نور ټول په روپيو واخلم ، يو وار به بيا دا کلی د عزت کلی کړم ، دا جومات به جومات کړم او ټول اندراب ته به وروښيم چې له ملک شاسوار سره د گوتو ماتول د سر په بيه تماميږي . ملک هيجاني شو ، آوازيې جګ او ډډ شو ، غريو ورپيدا شو . ويې ژړل او د کلي ملا ته يې وويل زه به يوار بيا د کلي ژرندې په وينو وگرزوم ، زه به په دې لچکانو باندې ميندې او خويندې وژړوم . که ما د دوی خويندې او ښځې ليلام نه کړې زه به شا سوار نه يم او له خپله پلاره به نه يم زېږېدلی .

د کلي ملا ملک شاسوار هيڅکله په داسې هيجان او زبردستۍ کې نه و ليدلی . ووېرېده او لکه تبنتېد لی مږز زبون وهلی د بوغبند او دېوال تر مينځ په خالي ځای کې ننووت ، په لنگتۍ شو او ملک ته يې په ماته دروېزگره خوله وويل :نه ملکه تا ځوک نشي څملولای . عزت او ذلت د خدای له لوري دی ، د تا عزت خدايی عزت دی څوک يې نشي درڅخه اخيستلای ، ملا صاحب غاړه تازه کړه چې په دې باب شرعي مسألې وکړي او ملک شاسوار ته د آسماني امداد ډاډگېرنه ورکړي په دې کې د تورې چرگې ملا د کلي دامام پښه کښېکوده او له خبرويې منع کړ او خپله تر يوې چوپيا وروسته په خبرو راغی : ښه ملکه اوس خو د خبرو سروخوت اصلي مطلب ته به راشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک چې له هیجان څخه رالوېدلی و په کرار آواز یې ځواب ورکړ : هو اصلي مطلب ته به را شو .

ــ ښه ستا څه خوښه ده ؟

ــ زما خوښه دا ده چې همدا سبا به زه پخپله د تا دغه لومړنۍ نسخه وکاروم ، وریجې ، غوړي او پیسې به ورووړم خو د سخوندر په ځای به یو څه پسونه او چرګان را سره یوسم او هماغلته د ولسوالۍ په شاوخوا سماواتونوکې به ورته پرېوزم .

ــ په خوله دې برکت شه اوس دې زما تسلي وکړه . ښه نو اوس ما ته څه امر کوې ؟

ــ ته خپله کاروایي پیل کړه ، خو په لومړي سر کې دا د کلي ملا صاحب پوه کړه چې زموږ د دغې نن شپې د مرکې راز د باندې ونه باسي او په دې ورځو کې هېڅکله هم د جومات څخه لرې نشي . د جومات چړي او طالبان دې پوه کړي چې د اسلم ډله وڅاري او په ټولو کړو وړو یې ځان خبر وساتي .

د تورې چرګې ملا له توشک نه درغولي ټغره ته راوښویېده ، ملک ته ورنږدې شو او هغه‌یې مخاطب کړ : رښتیا ملکه یو عجیبه مې پرون واورېده . یو سړی چې (حسن کلته) نومېږي او د آسونو غل دی، د آسونو له یوې ګلې سره د پارندې په لار کې نیول شوي دی . ښایي نن‌یې ولسوالۍ ته راوستی وي . آیا ښه نه درته ښکارېږي چې دغه سړی پخپل اقرار کې د اسلم او د ده د یارانو نومونه د خپل جرم د شریکانو په توګه واخلي ؟

د دې خبرې په اورېدو د ملک سترګې برګې شوې ، وینه‌یې په مخ کې وځغلېده ، له ځایه راولاړ شه غبرګیې د تورې چرګې په ملا راوګرځوله او چیغې یې کړې : پیدا دې کړه ، پیدا دې کړه . زه خو وا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم گلکه چې ته شیطان یې شیطان ! دا خو دې داسې دوا پیدا کړه چې د سلو مرضونو علاج پې کېږي . همدغسې ځای مې ورته غوښت خو نه پیدا کېده . واوا، هزار رحمت گلکه !

د تورې چرگې ملا د واسکټ جیب ته لاس یو ووړ ، د پزې د نسوار و ښیښه یې راوایسته سر یې پرا نست او نسوار یې د لاس په رغوي کې واچول . مرغوزي نسوار یې د چپ لاس له رغوي په گوتو راواخیستل په تبختر یې پزې ته کش کړل او په همدې کې یې ملک ته وویل : (چو یک در بسته گردد صد در دیگر شود پیدا)

ــ حق حق گلکه ، نن خو دې د نښې مینځ و ویشت .که زه با چا واي نن خو مې باید خوله په سرو زرو او لعل او جواهرو در ډکه کړې وای .

ــ اوس نو ملکه سبا ته د محبس د قوماندان تالو هم یو څه ورخوږ کړه .

ــ پوه شوم ، تر پایه ورسېدم ، د خبرې تل ته ورولوېدم . گلکه اوس د تا اصلي وظیفه دا شوه چې د آسونو د غلاد دوسیې لاره هواره کړې او دا دکلي جوارگران او لچکان د همدې دوسیې په مزي کې سره وپیيې .

د تورې چرگې ملا مسکې شو او ملک شاسوار ته یې وویل: گوره ما هم له تا سره شاگردي کړې ده !!!

ــ اوس ته پخپله داسې استاد شوی یې چې د ما رنگو لاس تر شا تړې . خیر که مړ نه وم زه به دې د دې مېړانو بدله ادا کړم گلکه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمر د صیاد ختیځ لوري ته د غرونو د پاسه د شغلو پر پټاره پلترۍ وهلې وه . ګهیځ د شوتلې د ګلانو او ځنځلو د راخوټېدلیو غوټیو د عطرو ځپې د پسرلنیو غنمو له وږم سره یو ځای له کروندو څخه کلیو او کورونو ته راشېلې . د سحر وږمې د پراخې درې په لارو او واټونو کې دوحشي بوټو او شنبلیو خوشبویي د لارویانو سپوږمو ته ورشیندله . په کروندوکې د چونچڼو ، بلبلانو ، مېزانو او غرنیو مرغانو زړه وړرنکی شور او سندرې خورې وې . د تودې ډوډۍ او سویو لرګیو بوی ، د سین شنهار او د کلیو د پاسه د نغریو او تنرونو د نیلي لوګي چتر ، طبیعت او انساني محیط داسې سره اوبدلي وو چې درې ته یې واقعي ، بې سارې او بې بدله ښکلا ورکړې وه ، هغه ښکلا چې د پلټونکي انسان په زړه او پلو کې د امید تودوخه ژوندۍ ساتي او باور وربخشي .

قاسم د زین کړي آس په روستاړي پورې د سنیو خورجین وتاړه ، د آس په ورمېږ او ساغریو یې لاس راتېر کړ ، هغه یې ونازاوه او د ورمېږ ځنې یې ور ږمنځ کړې ، ملونه یې وروا چوله او د ا نګړ په لویه دروازه یې کوڅې ته راویوست ، له آس سره جلوکش د کوڅې په اوږدو کې د لویې لارې په نیت رهي شو . کله چې د کلي له جومات څخه را وا وښت په کوڅه کې یې په ملک شاسوا ر باندې نظر ولګېده . ګلک او نور کسان چې د بازا ر په ورځ بنو ته روان وو ، تر ملک راچاپېر شوي وو . ملک د قاسم په لیدلو د کوڅې له مینځ څخه د خپلې کلا دروا زې ته په شا شو . له ده سره ولاړ کسان هم په ده پسې ورځنګ ته شول او لاره یې آزاده کړه . قاسم د آس ملونی ته ټکا ن ورکړ او د ملک د غوږ وهنې لپاره یې آس ته کنځله وکړه او ورسره یې لاسونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زين په کوبۍ ټينګ کړل ، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي ، په ټګ کې يې زين ته ورودانګل او پکې کېناست ، سمد لاسه يې آس ته تازينه ورکړه او د کلي له کوڅې څخه لويې لارې ته ووت .

ملک شاسوار سم د لاسه د تورې چرګې ملا ته مخ ور واړاوه : کبرونه خو مې ډېر ليد لي دي ، ليکن د دې لنډه‌غرو کبر په صيا د کې نه ځايېږي .

ــ دا کبر به يې ډېر ژر په سر ورمات شي . وايي د ميږتانه چې ورکه راشي وزر با سي .

له دې خبرې سره سم ملک شاسوار د تورې چرګې ملا ګوښې کړ او پوښتنه يې وکړه : د محبس د قوماندا ن خبره څنګه شوه ؟

ــ هغه راسره ومنله ، د چهارشنبې په شپه به (حسن کلته) له محبس څخه خپل کورته راولي او له ما سره به يې کېنوي . د کلته يو خوريې چې په باجګاه کې اوسېږي او کله خور دی ، د هغه درک مې هم لګولی دی . زه به د خدای په فضل دغه کلته ټولو خبروته تيار کړم ، ليکن د محبس قوماندان ډېر څه غواړي .

د لته د ملک سترګې کږې شوې . شونډې يې بوڅې کړې او تعجب وهلي بڼه يې غوره کړه ، وې ويل : مثلاً څومره غواړي؟

ــ ياره ملکه ډېرې زياتې . هغه وايي که چېرې حکومت په ما خبر شي چې ما حسن کلته د ناروا تورونو ټړلو ته مجبور کړيدي ، زه به له مسلک څخه طرد شم او خدازده څو کاله بند به را باندې وخېږي .

ــ نو بيا څه ؟

ــ ډېرې زياتې غواړي . خو زه لا ډغرې ورسره وهم . خدای مهربانه دی ، نن چې د بازار له کاروبار نه خلاص شم يو وار ورګرزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پهلواني به بیا ورسره وکړم ، اندا زه به یې ولګوم .

د ملک رنګ لږ تغییر شو ، شونډې یې وچې شوې او د تورې چرګې ملا ته یې وویل: زه خو هم دا ډېر کلونه کېږي ملکي کوم ، د دې کارونو دود او دستور رامعلوم دی . دا نرخونه ولې زما لپاره بدل شول ، بیا د محبس قوما ندا ن خو زما پخواني معامله دا ردی ډېر خد متونه مې ورته کړي دي .

ــ ملکه دا د حکومت کسان لکه د حمام لنګو نه دي ، وفا او بقا نه لري ، نن یې زه تړم ، سبا یې ته تړې او بل سبا یې بل تړي . دوې د پیسو یاران او د ګېډې ښاماران دي ، دوې دکاندارا ن دي . پیسې ورکړه او خپله سودا ترې واخله ، که لږ پام وکړې دا اوسنۍ معامله یو څه سخته هم ده . دغه اوس دستي دې د دوستک زوی و نه لید چې څنګه په شړق درڅخه تېر شو . اسلم خو لا سم د تا سر ته ناست دی او که ته دغه لچکان له خپلې مخې لرې نکړې ، هغوی دې نه پرېږدي او چې لږ پوه شي چې حکومت پر تا لاس نه نیسي والله که دې په سر صرفه وکړي یا په مال .

قاسم په‌لویه‌لارکې د هغو سپرو په لیکه پسې سیخ شو چې د بنو د بازار ورځې ته‌یې ځان رساوه . د لارې په ګڼه ګوڼه کې د قاسم نظر په معلم جمعه باندې پرېووت ، ورغبرګې کړ او هغه‌یې خپل شا ته سپور کړ ، بیا یې سم دستي جیب ته‌لاس کړ او د نسوارو کډ و چې په خولبوی پورې یې د مریو څونډی ځوړوند و له جیب څخه راویوست ، لاس یې شا ته ورغبرګ کړ او معلم جمعه ته یې د نسوارو ست وکړ : واخله معلم صاحب چې پرون یوه انډیوال له پل‌متک څخه راته راوړي دي .

ــ څنګه دي ، ډېر زورور خو به نه وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ هغه خبره به دې اورېدلي وي (د بلهٔای سړی لور د پلار په نوم پورې ودېږي) ، دې نسوارو هم په متهک پورې نوم پیدا کړی دی مگر زمونږ د صیاد تر نسوارو ښه نه دي . په دې کې قاسم یوه شپبه چوپ شو . د آس ملونه‌یې راښکوده ، په زین کې را په ډډه شو او خپلې خبرې یې داسې له سره راونیوې : بېگاه شپه ملک شاسوار زما ابا کلا ته ورغوښتی و ، د زاریو او عذر په غاړه‌یې ورته ویلی وو چې قاسم خو ښه سړی دی او په ما ډېر گران دی ، لیکن د بدو خلکو سره سردچار شویدی . بیایې د اسلم نوم وریاد کړیدی ، جباریې وریاد کړیدی او دکلي شا و خوا نورو انډیوالانو نومونه‌یې وریاد کړي دي . بیایې حمید خان معلم صاحب په خوله‌کې ورکړیدی چې دغه معلم د حکومت دښمن دی او په پاچایې کارونو کې گوتې وهي . زما ابایې ډېر ډار کړی دی ، په پای کې‌یې ورته ویلي دي چې قاسم لا تر اوسه د کندې تل ته نه دی ورلوید لی زه‌یې له ولسوال صاحب نه خلاصولای شم خو پدې شرط چې له بد و گرځېدو څخه لاس واخلي او اسلم له ځان څخه لرې کړي . او په پای کې‌یې زما ابا ته خپله یوه زړه چپنه هم د تارتق په توگه ورکړې وه . زما ابا ډېر ډار شوی ؤ . ملک ته‌یې ژړلي وو ، عذر او زارۍ یې ورته کړې وې ، او د خدای او قرآن روی یې وراچولی و ، په ډېر بدحال کورته راغی ، زړه پکې ویلې شوی و . تر نیمې شپې پورې‌یې زه ترټلم ، عذریې راته کاوه ، سریې راته لوڅاوه او له ژړا څخه شین شین راته اوښت . ویل‌یې ما د ظالم لښتوته مه ټېره ، ما زمریانو ته په غېږ مه وروله او زما غریب کورته اور مه رانسه باسه . داسې سلگۍ‌یې وهلې تا به وې زړه پکې دننه وچاوده . هر څومره تسلا مې ورکوله نه کرارېده . نیمه شپه یې له کوټې څخه راووتم او کرۍ شپه‌مې په انگړکې په گرزېدو تېره کړه . له لمانځه وروسته‌مې آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین کړ ، راووتم سم د لاسه له ملک شاسوار سره په کوڅه کې مخامخ شوم . د لېونتوب سېلاو راباندې راغی ، زړه مې راته وویل په همدې خپله دروازه کې یې تازینه سر ته ونیسه او د آس تر پښو لاندې یې وچرموړه او بیا یې لکه ورغومی په تقم کې واخله او د ابا پښو ته یې ورواچوه ، وروسته چې خدای هرڅه پېښ کړي وي هغه به پېښ وي .

معلم جمعه د قاسان اوسېدونکې و ، د ښایسته ځوانۍ او سپین پوستکی خاوند ؤ ، لوړه زده کړه یې کړې وه ، د اندراب د بنو په لیسه کې یې تدریس کاوه ، له موسیقۍ سره یې زیاته علاقه لرله ، دنبوره یې ښه غږوله او مروجې ولسي غاړې او سندرې یې ډېرې ښکلې بللې د ظریف طبیعت ، خوشحاله اروا او خوږې ژبې په خاطر د سیمې په زلمیانو باندې ګران و . ودونو او خوښیو ته به یې له ځان سره بیوه او په کلیوالو جنجالونو کې به یې ملاتړ ورکاوه .

معلم جمعه څو واره په نا معلومه علتونو بندی شوی و . له ملکانو او د سیمې له کله خورو سره یې نه لګېده . د کومې خاصې ایډیالوژۍ پابند نه و . لیکن له سلطنتي نظام سره چپ و . په درسي ساعتو کې به د استبداد پر ضد غږېده ، خود سرکشۍ او پاڅون په باره کې یې موعظه نه کوله ، د سیاسي بدلون لپاره به یې په پارلماني انتخاباتو او د خلکو د حقوقو او آزادیو د بسیایني په قانون او هوارو لارو باندې تاکید کاوه .بلې خواره به یې رسوا کول او د دولتي اداري ناوړتیاوې به یې بربنډولې . دولس کاله وړاندې کوم وخت چې معلم جمعه لا تنکی زده کوونکی و، په شاشان کې د یوه واده په وخت په یوه نجلۍ مین شوی و . هغه مینه یې سر ته و نه رسېده او ده بیا واده ونکړ . خپل معاش به یې په خوریانو چې خورا نشتمن وو، لګاوه. پخپله یې په خپلې کوچنۍ کروندې او حویلۍ کې د بلخي ناکو د باغچې په حاصل ګوزاره کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه خان د قاسم خبرو حیران کړی و . وېرېده که چېرې ده ته نصحیت وکړي دا سرکشه او جنجالي زلمی به له ځان څخه خپه کړي او د هغه د پام اړونې لپاره یې نسوار تو کړل او وې ویل : قاسمه ته خو د لیک او لوست په زده کولو کې ډېر پاتې راغلې ، باید چې تر اوسه دې ډېر پرمختګ کړی وای . څنګه ؟

ــ معلم صاحب یو خو د کور او کروندې غم رادغاړې دی او بل لور ته مې د اسلم بېوزلي او مظلومیت ځوروي ، ملک ورځ تر ورځې غاښونه ورته تېره کوي او د سیمې ټول ظالمان یې ورشکاري ، همدا اوس یې بیا د تورې چرګې ملا او د ولسوالۍ ټپوسان پسې را سم کړي دي . دا زموږ د جومات امام ګورې ، ډوډۍ موږ ورکوو ، لرګي موږ ورته راوړو ، کور او کهول یې موږ ساتو لیکن ملاتړ د ملک شاسوار کوي . دا لا څه کوې طالبان یې د ورځې شولې ورسره ټکوي ، سرې ورسره چلوي او خدای مې دې غاړه نه نیسي د جوما توالو خبرې هم وررسوي . پرون مې واورېدل د تورې چرګې ملا کابل ته ځي . دغه سړې ډېر بې ایمانه او جال ساز سړی دی او د پیسو لپاره هرې مردا رۍ ته ملا تړي .

معلم جمعه وویل : آیا نشي کیدی چې له ملک شا سوا ر سره د اسلم روغه وشي ؟

ــ زما په خیال ، نه .

ــ ولې ؟ دا خو د قوم او ټولو خلکو مروجه لار ده .

ــ ملک شاسوار اسلم خپل سیال نه بولي . د هغه حق ته غاړه نه ږدي او له هغه سره روغه د ځان سپکاوی بولي . په دې باره کې اسلم څو څو واره د تل میرغازي د مولوی صاحب ، د حاجي صاحب عبدالاحد خان او سناتور سید اشرف خان د منځګړتوب مطالبه وکړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن ملک شاسوار له اسلم سره روغې جوړې ته تن ورنکړ او په غوڅه د هغه له پور څخه منکر دی

ــ ښه نو ستا په خیال څه به کېږي ؟

ــ قاسم په دې پوښتنه هیجاني شو ، آس یې ودراوه ، په زین کې راکوږ شو او معلم جمعه ته یې وویل : وینې به تویېږي او حساب به پاکېږي !

ــ دا خو د فیصلې ښه او معقوله لار نه ده . په دې توګه خوغوټه نه خلاصېږي بلکې غوټې ته بله غوټه ورلوېږي . پخوانیو ویلي دي « وینې په وینو نه وینځل کېږي او اور په اور نه مري . »

ــ په هر ځای او هر وخت کې داسې نه ده لکه چې ته وایې . مثلاً همدا د اسلم فقره به راواخلو . هغه ته د ناموس معامله ورپېښه ده که هغه خپل حق ترلاسه نه کړي او یا خپل کسات وانخلي ، بیا به څنګه کولای شي د اندراب په ننګیالیو او باناموسه خلکو کې لکه یو نارینه په جګ سر ژوند وکړي . هغه په دې پېښه کې درې لارې لري ، یا باید خپل حق ته ورسېږي ، یعنی له ملک شاسوار نه بد او پور واخلي یا د نارینه په توګه وینې وبهوي او د پېغور په ختو خپلې ککړې شوې جامې د کسات په وینو و وینځي او یا کې یې کړي او یا د سپک شوي او بې غیرته سړي په څېر له اندراب څخه وتښتي . پور او بد خو شاسوار نه ورکوي او اسلم چې غیرتي سړی دی له اندراب څخه هم نه تښتي ، د مور او پلار هډوکي نه خوشي کوي ، پاتې کېږي یوه لاره او هغه د وینو تویولو او کسات لاره ده .

ــ اسلم یووزرې سړی دی ، هغه ته به سخته وي چې د وینو لار غوره کړي .

ــ نه هغه یووزرې نه دی ، د صیاد ګرد (شیربچګان) په هغه پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ دي . مگر زه او ته نه یو پسې ولاړ ؟

ــ دا د دوستانو او یارانو لوی شمیر ځای نه نیسي ځکه چې جنگ د تورې نه دی ، جنگ د پیسو ، واسطو او د سیسو دی .

ــ نه نه معلم صاحب تر پیسو او واسطو یې نه سره پرېږدو ، دلته پخپل کلي کې د ټوپک او سیلاوې په خوله فیصله سره کوو . وینې به بهېږي او سرونه به لکه د کدوانو پکې رغړي . پوروړي به مري او پوردار به حق ته رسېږي .

ــ قاسم خانه په دې کې د اسلم او د صیاد د ځوانانو ورکه ده.

ــ ورکه مرکه نشته ، سم صفا ملک وژنو ، کورته یې اور اچوو او سم د لاسه غرونو ته خېژو .

ــ او تر کله په غروکې ؟

ــ تر هغو چې ظالمان د خلکو د غوښو له خوړلو او وینو له تویولو څخه لاس واخلي ، کلی د وروری ځای او جومات د عبادت ځای شي.

ــ زور زیاتی به هیڅکله د ملک شاسوار په قتلولو پای ته ونه رسېږي . په دې کار به د ظالمانو منگولې او غاښونه لا تېره شي او تا سې به فقط خپلې کورنۍ او خپلوان اورته واچوئ .

ــ هو موږ به هر څه اور ته واچوو ، تر څو کسات واخلو او د ظلم کور وسوځوو .

په خبرو خبرو کې هغوی بازار ته راورسېدل او یو له بل نه جلا شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهر د ل دا سلم په مشوره د صیا دوز اوبا نو ، بزگرانو او د ده سلا او بنو پیژندگلوو ښوونکو ته د سین پر غاړه پخپله باغچه کې مېلمستیا کړې وه . د ملك یوسف باغچې په صیاد کې نوم درلود ، د ونو تر گورو سیورو لاندې د سین پر غاړه د ډبرو پراخه چوتره د سین په سپینو پستو شگو پوښل شوې او پې د پاسه د غوزانو د گڼو څانگو او پاڼو سیورې . پخوا چې د ملك یوسف د دبدبې زمانه وه دلته به د دوبې په مهال د اندراب سرکاري مشران راټولېدل ، مېلې به یې کولې ، ټنگ ټکور به وو ، د ملکانو او خانانو د بلنو او مېلمستیاوو عذربه پکې کېد ه، د چوترې او چنا رونو د ځنگلونو تر مینځ د ملك یوسف تر کلا پورې د میوه لرونکو ونو باغ غځیدلی ؤ . د چوترې سهیل ته یو اوږد بوره پټی پروت ؤ. په دې پټي کې به ملك یوسف گلان کرل خو اوس بې کښته پاتې شوی او په پولویې د نسترن او ځنځلو پخواني بوټي ببر شوي او وحشي شوي دي .

د باغ لویه چوتره په ټغرونو او غالیو فرش شوې وه . له ونو او بوټو څخه دغرنۍ هوا تاند ه وږمه راغبرگېد له او د رابلل شویو له شوربگت سره یوځای ښادو زړونو او پلنو سینو ته ننوتله . د چلمانو په لوگیو او د نسوارود قطیو د شیشو په پړکېدوکې چاینکې او د نقلو تا لۍ پر مېلمنو ویشل کېد لې .

نن د لومړي ځل لپاره د ملك یوسف په نامي باغچه کې دا سې کسان چې ځای یې په ژرند و ، لوگجنو تورو دالانونو او تیارو کوټو کې و، راټول شوي وو . دوی زیاتره د بېوزلو بزگرانو زمن وو او په دا سې ځای کې د دوی راټولېدل عادي کار نه و . گوره څه پېښ شوي دي چې د قاسم او جبار مرتبه یې د ملك یوسف غالۍ ته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوز صیاد ملا خو دا خبره تصادفي نه وه کړې چې اوس د ملک یوسف رغولی او دروازه د کلي بې دسترخانه او بې دروازو بدمرغو ته ورپاتې شوې ده .

د مېلمنو تر مینځ د بنو او ده سلا د لیسې ښوونکو چې په برگو جیلکو کې بر ناست وو ، د کلیوالو بزگرانو پاملرنه ځان ته وراړولې وه .

بزگران ښوونکو ته ورنېږدې شول ، تر مینځ یې د پېژندگلوو لپاره خبرې او ټوکې ټکالي پیل شوې . قاسم په مهردل پسې د مېلمنو هرکلي ته ور ودانگل . جبار له جمعه خان ښوونکې سره په خبرو تود شو . او استاد حمید د مهردل په سلا د اسلم څنگ ته کېناست ، هغه اسلم ته وویل : له ډېرې مودې مې ستا نوم اوریدلی ، دي معلم جمعه ستا د مېړانې او خوږې مرکې په باب خبر کړې یم . نیت مې و چې زه به تا وینم او خبرې به درسره کوم لیکن دا به تر اوسه مقدوره نه وه . نن ستا په لیدو داسې خوشحال یم لکه ټول صیاد چې چا رابخشلی وي . په ما باندې مېړني خلک گران دي . زه غواړم له هغو کسانو سره چې د ظلم مقابله کولای شي دوست شم او له دوی سره د زړه تنهاکې اوبه کړم

ــ کور ودان حمید خانه . زه د دې کلي یو غریب او ځوربدلی سړی یم . له ما سره ډېره غټه ناروا شوې ده . له ما څخه د سیمې ملکانو کلی ، کور ، جایداد او ناموس لوټ کړي دي . زما سرنوشت یو د غمونو انبار دی ، زه غواړم هرچا ته د دې انبار دروازه پرانیزم لیکن نه پوهېږم چې اورېدونکي به زما د ترخه ژوند د غمجنې قصې د اورېدلو زغم لري که نه . ښایي دا به د ځپل شویو او ټکول شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عام خصوصیت وي چې خپل غمونه او رنځونه له نورو سره شریکوي .

ــ زه هم د دې راز سرگذ شتونو ، د همدې راز غمونو او رنځونو زوی یم ، ستا د غمونو ژبه زما د زړه ژبه ده ، زه ستا د قصې تږې یم ، مهرباني وکړه په ما باور ولره .

ــ څو کاله د مخه په همدې صیاد کې زما مور مړه شوه . او د هغې د غمجن مرگ په شپه له برو درو څخه سیلاو راغی او زما کوچنۍ کروند ه یې تر خړو او ډبرو لاندې کړه او ما بدمرغ چې تر دې غمجنې پېښې وړاندې کوزده کړې وه ، مجبورشوم د ناموس د خوندي کولو او د پولی پټي د بیا آبادولو په مقصد د غریبۍ لپاره فاریاب ته لاړ شم . دلته په کلي کې سړي خواره د برو درو له ظالمانو سره یو لاس شول ، زما نجل یې خرڅه کړه ، زما د کور کالي یې لوټ کړل او زما د ودانۍ لرگي او دروا زې یې په خپلو دهقانخانو او قشخانو کې ولگول او زما یې په غیاب کې د مرگ مجلا تېره کړه ، زه یې په مړو وشمېرلم ، زه یې یو وزری او بېوزله سړی وبللم او زما په عزت پورې یې وخندل .

اسلم د خپل ترخه ژوند او د جابرانو د جفا په هکله معلم حمید ته ډېرې خبرې وکړې . د اسلم ستونی وپړسېده . سترگو یې د غوسې او غضب سور والی راووړ او خبرې یې په خوله کې وچې شوې.

معلم حمید د اسلم په سترگو کې دنه ابلېدونکي انتقام برېښنااو د ژورې کرکې لمبه ولیده ، هغه پوه شو چې اسلم له ملک شاسوار او د برې درې له خانانو سره خپله قصه آسانه پای ته نه رسوي . اسلم به خامخا د ملک په هستې اور ولگوي ، ځان او دغه نور زلمیان به هم د دې اور په لمبو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوځوي . حمید له ځان سره وسنجوله کله چې د صیاد د ځوانو بزگرانو تقدیر همدا دی ، نو بیا ولې د دې اور لمبه یوائې د یوه منفرد ملک کور او هستي ایره کړي ؟ ولې دا اور پراخ نشي ، ولې ولسوال صاحب ، قاضي صاحب ، د پولیسو قوماندان او داسې نور ظالمان هم پکې وروته چرموړي ؟ د حمید فکر د وسله وال پاڅون خواته لاړ . آیا د اندراب د نورو بزگرانو وحدت به له اسلم سره بسیا نشي ؟ آیا اسلم به د ملک شا سوارپرځای د اوسني جابر دولت مقابلې ته چې د ټولو تېریو او زورزیاتي وسیله ده، ملا و نه تړي ؟ کېدای شي دا کوچنۍ سوځوونکې سپرغۍ د باروتو انبار ته لار پیدا کړي . اوس عمده کړۍ ، د تصمیم او عمل کړۍ د اسلم په لاس کې ده . دی باید د صیاد بزگران په دې پوه او قانع کړي چې له لښتي څخه ووزي او پراخ دریاب ته ورگډ شي . لامبو خو هر لامبوزن وهلای شي لیکن پیاوړي لامبوزن د دریاب غېږې ته ، د یاغي څپو بستر ته ځان اچوي او لویه لامبو زده کوي . د ژونـــد ټولې چـارې همدا سې دي . هرپیل یو پای لري . سړی ما شوم وي اوروسته بیا پیاوړی او د خپل سرنوشت خاوند شي دا ما شوم هم باید لوی او پوخ شي ، هغه څوک چې د شخصي انتقام لپاره اور ته وردانگي او د یو جنایتکار او قاتل په نوم تباه کېږي ولې د تاریخ په لوی او روښانه واټ باندې د خلکو د دفاع او د ژوند د بقا لپاره مخامخ و نه جنگېږي ؟ که دغه دهقانان په انقلابي هدفونو معتقد شي او انقلابې مفکوره واخلي دا به د یو لوی هدف د سرته رسولو لپاره یو مهم گام وي .

استاد حمید چې لا پخوا غایبانه په اسلم پورې ډېر امیدونه تړلي وو د صیاد د بزگرانو په لیدلو او له اسلم سره په مخامخ آشنا کېدویې د غرور او د بری احساس کاوه او ډاډ یې حاصل شو چې له دې نغري څخه به خامخا د اور لمبې جگې شي . ده ته د صیاد د بزگرانو په وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د یوې نوې دنیا دروازه خلاصه شوه، د ده ذهن د بزگرانــو د قیام خواته لاړ. وسله‌وال پاڅون به وشي او زوړ نظام به نسکور شي . ځمکې به وویشلې شي . بزگران او شپانه به د زوره‌ورو د استثمار له منگولو څخه آزاد شي، سواد او مکتب به د ټولو ولسونو لپاره عام وي . رشوت خواره او ښکیلاک گر به ورټل شي او ټولنه به له سیاسي ، اقتصادي او اخلاقي فسادونو څخه لمن ورټوله کړي .

استاد حمید د اسلم په باب د خپلو خیالونو په رنگین وا ټ کې پرمخ ته چې اسلم د خپلو خبرو په پای کې پوښتنه ځنې وکړه : معلم صاحب چوپ شوې، تا ته څنگه ښکاري آیا زه په حقه نه یم ؟

ــ ته په حقه یې لیکن ...

اسلم استاد حمید ته خبره په خوله کې ورماته کړه : لیکن څه ؟

ــ لیکن تا د یو کوچني هدف او شخصي مقصد لپاره زیاته قرباني پر ځان منلې ده . زما مقصد دا دی چې په دې ټول صیاد کې یوازینی مظلوم ته نه یې او دا یوازي د صیاد خلک نه دي چې ظلم گالي . که سترگې پرانیزو په اندراب کې داسې مظلومان په زرگونو او په قطغن کې په لکونو او په افغانستان کې په کروړونو دي او دا ظلمونه همدا نن نه دي پیل شوي ، دا د پېړیو را په دیخوا رواج شوي اودانسان په وینه او هډونو کې اخشل شویدي .

اسلم د دې خبرې له اوریدو سره له پلترۍ نه را په گونډو شو . د ململ سپینه لنگوټه یې له خپلو وروځو څخه پورته ټېل وهله او په ځیر ځیر یې استاد حمید ته وکتل . د ده د خبرې په بنسټ او اصلي هدف پسې وووت او له هغه نه یې پوښتنه وکړه : آیا الله جل جلاله د دې ظالمانو په دې بې رحمه چلند راضي دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نه هیڅکله ، خدای خو د عد ل ، برابري او انصاف هدایت کړیدی لیکن داسي کسان شته چې همدا ظلمونه او تادا خدایي برخه بولي . هغوی وایي غنا او فقر ، سواد او بېسوادي ، روغتیا او ناروغتیا دا گرد سره د سرنوشت برخه ده .

ــ په دې خبره ښه پوه نشوم استاده !

ــ د دې خبرې معنی دا ده ، داسې کسان شته چې وایي هر څه له اسلم سره شوي دي ، دغه‌یې په برخه لیک کې لیکل شوي دي او دا دخدای تعالی له جانبه دي . په دې کې ملک شاسوار او نور کسان کوم تقصیر نه لري .

اسلم یوه شېبه په چرت کې لاړ او بیا یې نا ځاپي سترگې وپړکېدې ، معلم حمید ته یې وویل : که چېرې د ا سلم لاس وچلېده او د ملک شاسوار په مریَ یې د کسات چاړه تېره کړه خو دلته به هم بیا وویل شي چې اسلم مقصر نه دی ملک شاسوار ته په برخه لیک کې همدا سې لیکل شوي وو . په دې کې خو بیا هم د پوروړي او پوردار حساب یو شو !

ــ نه نه ا سلمه داسې نه ده ، که چېرې داسې وای خو د پټي یو سر او بل سر به یوه سطحه لرله او لرو بر به اوبه برا برې ویشل کېدې . لیکن داسې نه ده .

ــ څنگه ده نو ؟

ــ دلته بیا د مروج عدالت ، انصاف او شرعي حدودو خبره مینځ ته راځي ، د جاني او مجنی علیه ، د متعدي او متعدی علیه خبره را بر سېره کېږي ، د تول او اندازې لپاره تله او پیمانه نوې کېږي ، یعنی ملک شاسوار ته په یوه تله او تاسو اسلم ته ، قاسم ، جبار او نورو دهقانانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله تله ورتلل کېږي . هلته د خدای دقضا او قدر وجوب ستا د برائت او مجبوریت لپاره دلیل نه شي کیدای ، دا بیا په قاضي پورې تړلې ده چې د کتاب کومه حاشیه درته گوري او د کوم تاویل په پړي دې تړي ، لیکن په ټولو دې خامخا تړي .

اسلم یوه شېبه تامل وکړ . لاس یې تندي ته یووړ، له ناست ځای څخه راولاړ شو . استاد حمید ته نېږدې راغی پوښتنه یې ځنې وکړه : معلم‌صاحب ستا له خبرو خو داسې معلومېږي چې زما رنگو کسانو لاسونه ازلي تړل شویدي . موږ د پور پټې او انتقام حق نه لرو . او ستاسې د خبرو مطابق موږ ته چې هر څه رسېږي له خپل تندي او بخت څخه رسېږي ، که داسې وي د دنیا ټولې سپکې او ورکې چې رارسېږي له تقدیر څخه به یې بولو او له ظالمانو او سړي وژونکو څخه دې حتی گله هم نه کوو .

ــ دا خو د خیټورو او ظالمانو منطق دی ، لیکن د مظلومانو خبره بیا بله ده . د دنیا مظلومان عدالت غواړي ، هغوی وایي په دین کې دارا او نادار، سور او سپین ، عرب او عجم فرق نه سره لري . ټول د ژوند او برابرو حقوقو خاوندان دي . مثلاً که ملک شاسوار تا مړکړي په تا باندې قصاص کېږي .

ــ نو فرق چېرې دی ؟

ــ دا جواب لېږ سخت دی . معلم جمعه چې ښه باسواده او لوستی سړی هم دی لا د ظالم او مظلوم په وېښ نه پوهېږي . په دې خبرې باندې پوهېدل د ټولو رازونو کلي ده . که څوک په ټولنه کې یعنی دلته په دې خپل ولس کې د ظالم او مظلوم ، د نشتمن او شتمن او د حاکم او محکوم پوله پیدا نکړي او د مظلومیت په سببونو پوه نشي هغه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن نه شي پېژندلای . ډېر امکان شته دی چې داسې نا پوه کسان خپله ځواني او مېړانه بې ځایه ضایع کړي .

معلم جمعه د استاد حمید له خولې خپل نوم واورېد په موسکا له ځایه راولاړ شو او هغه ته یې د ټوکو په غاړه وویل : ښه وایه بیا دې زما څه غیبت شروع کړی دی ؟

استاد حمید په فکر کې ډوب لاړ ، یوه شېبه چوپ پاتې شو بیا یې معلم جمعه مخاطب کړ : ولې له موږ څخه لرې په تخیلي دنیا کې ژوند کوې . تا خو به‌تل ویل پاک انسانان او تکړه ملګري نشته . دا بزګران خو هم پاک دي او هم تکړه ، ته چا ته منتظر یي او څه راز ملګري غواړې ؟ اې بدمرغه لارورکي جمعه ! ته به هم په دې ورکه لار کې ورکېږي . داسې به ورکېږي چې هیڅ پل زن به ستا لوری و نه مومي . غمونه به دې دوستانو ته ډېر ورپاتې شي ، لیکن د عمل نتایج به دې ډېر کم وي ، زه غواړم چې داسې دې نه وي ، ستا آواز دې ټولو کلیو او کروندو ته ورسېږي او ته دې د ولسونو لپاره د یو سندرغاړي او ټوکمار دوست پر ځای یو واقعي لارښوونکی شې . ته دې د پارلماني نظام د یو مداح پر ځای د وسله‌والو پاڅونونو او ولسي پاڅون مبلغ شې او ته دې داسې هنرمن یې چې د هغه د ژوند واټ د ټوپک او دنبورې په غبرګو هنرونو باندې جوړ شوی وي .

ته خپل عشق ، خپله ځواني ، خپل ټول استعداد او ملکات ولس ته ور وبخشه . ته داسې مینه انتخاب کړه چې تا ډوب نکړي او تا له دغو غریبو لار ورکو خلکو څخه و نه پېري او جلا دې نکړي .

معلم جمعه نه غوښتل د ساده بزګرانو په وړاندې دا روښان فکره بحثونه چې هغوی ته د پوهېدلو وړ نه وو ، له استاد حمید سره پر مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوزي نو ځکه يې د هغه د خبرو لړۍ داسې ورلنډه کړه : استاده! بيا په څه چرت کې لاړې ، ما غوښتل وپوښتم دا زموږ يار اسلم دې خوښ شو که نه ؟ دا خو هم هغه اسلم دی چې د صياد له زمري څخه يې ګيدړ جوړ کړ ، ته خو نن سم ګپ ورسره ولګوه . دا دهمغو انقلابي دهقانانو يو تن دی چې ته همېش د هغوی د پيداکولو او روزلو په باره کې خبرې کوې .جمعه همدلته خپله لهجه طنز ته واړوله ، دوی هماغه د پاڅون کسان دي چې تا خپل ټول عمر د هغوی په لټه کې تېر کړ .

ــ جمعه جانه کور دې ودان ، زوی دې لوی .که دغه دهقانان د پاڅون نه شول نو د پارلماني نظام د عدالت جنډه خو به لوړه کاندي . څنګه ؟ توره نکتايي او سپين کالرونه خو به په غاړه کړي او ستاسي ګلالي حکومت او سپين پاڅون ته خو به لاس پورته کړي .

معلم جمعه موسکی شو . وې ويل : استاده نن ډېر بحث نه درسره کوم ، زموږ د نظرياتو سم والي او ناسم والي ته به تاريخ ځواب ورکړي . زه د انسان د وينو تويولو پلوي نه يم . کله چې خلک وکولای شي د دولت له لاس وهنې پرته خپل نمايندګان وټاکي او د پارلمان له لارې خپل د زړه حکومت راولي .د خلکو دښمنان ، ظالمان ، رشوت خواره ، بې کفايته او ناپوه کسان په سوله ايزو دموکراتيکو لارو د واک له مقامونو څخه لېري کړي ، د دولتي سيستم چارې تر کنترول لاندې راولي ، په اقتصادي سياست او اجتماعي چاروکې د خلکو برخه اخيستنه بسيا کړي . بيا نو جنګ جګړې او وسله وال پاڅون څه ضرورت دی ؟ موږ خو ليوان نه يو چې بې موجبه د ځيرلو او وينې تويولو لار غوره کړو .

د معلم جمعه بحث له استاد حميد سره اوږد شو ، آوازونه لوړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرو طرز جدي شو ، د مېلمنو پاملرنه يې ورجلب کړه ، ټول پر معلمانو باندې راټول شول .

استاد حميد په دې کې معلم جمعه ته وويل : ته د اسلم په مظلوميت خبر يې ؟

ــ هو !

ــ مهرباني وکړه موږ پوه کړه چې د دغه اسلم د مظلوميت جبيره به څنګه ستا د مطروحه پارلماني نظرياتو له لارې وشي ؟

ــ هغه پارلمان چې هلته د حکومت له مداخلې پرته انتخابات وشي او په دې انتخاباتو کې وړ کسان وټاکل شي ، د نن خبره نه ده . هغه پارلمان کوم چې زه يې پې معتقد يم په داسې ټولنه کې لکه دا نن چې موجوده ده تحقق نشي پيدا کولای .

ــ ډېره ښه ، نو کله به تحقق پيدا کړي . مثلاً څو مياشتې يا څو کلونه او پېړۍ وروسته ؟

ــ زه دغه وخت نشم ټاکلای .

ــ د اټکل په توګه مهرباني وکړه .

جمعه وارخطا شو بې ارادې يې وويل : ښايې شل کاله ، پنځوس کاله او تر دې کم او زيات کلونه .

ــ ډېر ښه ، تر پنځوسو کالو پورې به خلک څه کوي ، خپل مسائل به څرنګه حل کوي . دغه اسلم به څه کوي . هغه ستاسې د کلي خيرمحمد چې زوی يې د اوبو په لښتي باندې ووژل شو ، هغه به څه کوي . دا ټول خلک چې تالا کېږي ، وژل کېږي او تر استبداد لاندې چيغې وهي دا به څه کوي ؟ هغه د ده سلا (سکينه) د مرحوم عزيز ښځه به څه کــــوي ؟ استاد حميد په دې کې له معــلم جمعه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم ته مخ راواړاوه هغه يې مخاطب کړ ، او وې ويل : د عزيز د مېرمنې قصه هم د اورېدو ده . هغه په تانده ځوانۍ کې کونډه شوه . هغې ته له خپل مېړه څخه ډېرجايداد او يو زوی ورپاتې شول . د ښايست او جايداد په وجه ډېرو کسانو له هغې نه د بيا کوژدې غوښتنه وکړه ، ليکن هغې د خپل زوی د پالنې په خاطر هر چا ته د نفې ځواب ورکړ ، له عزيز څخه يو احمق ورور ، چې سمندر نومېږي پاتې دی . ده د عزيز له مرگ څخه وروسته له کونډې ورېندارې څخه د دواده هيله وکړه . ليکن هغې انکار وکړ . دی راولگيده د قاسان د ملکانو په ملاتړ د خپل وراره وصي شو . له وصايت څخه يوکال وروسته يې د ملا گلک په واسطه دبرې درې له خانانو سره په مشوره يو لک روپۍ د ارزنگان ملک امرالله ته چې قرآن خور سړی دی ورکړې . هغه د مرحوم عزيز په ماشوم زوی باندې د خپل ورور د قتل دعوی چې د باجگاه په غلا کې مړ شوی و، وکړه . د ماشوم له لوري سمندر د عزيز ورور يعنی د ماشوم وصي ورته وکيل شو . وکيل صاحب د خپل وراره له لوري په درې واړو محکموکې د قتل دعوی عمدأ امرالله ته بايلوده او ماشوم چې بلوغ يې شرعأ د بډې خورو له لوري تسجيل شوی و، په قصاص محکوم شو . قاضيانو ، ښارنوالانو او په اندراب کې خو تقريبأ ټولو سرکاري واکدارانو خپلې برخې پکې واخيستې . له اورېدو د درې خانانو پنځوس زره افغانۍ او گلک پنځويشت زره افغانۍ جيب ته واچولې . د عزيز زوی قصاص شو . جايداد يې د رشوت خورو د سهم تر ادا کولو وروسته خودبخود د سمندر کاکا خېټې ته لاړ .

سکينه هم په همدې سرنوشت سمندر ته نکـــاح شوه . آيا موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عزيز ښځې ته چې اجباراً واده شوې او زوی يې قتل شوی دی ويلای شو چې ته ودرېږه پنځوس کاله وروسته د معلم صاحب جمعه پارلمان واګې اخلي او دموکراسي نظام راولي، هله به ستا بازخواست وشي ؟

استاد حميد چې په احساساتو کې تود شوی و ، مخ يې له اسلم څخه معلم جمعه ته ورواړاوه او په برندو برندو کتو يې هغه ته وويل: ګوره معلم صاحب د يو دوست او ستا د يوه خواخوږي په توګه غوښتنه کوم چې د خيال له لمر سپوږمۍ څخه لېږدې خاورينې غمځپلې ځمکې ته راکوز شه او له هغو خاکي خلکو سره چې ستا مرستې او ملاتړ ته محتاج دي نيږدې شه . زما په فکر ستا اوسني خيالات او د ژوند غوښتنه سره لرې دي . موږ بايد د ژوند غوښتنو ته ځواب پيدا کړو ، نه د خپلو سياسي تخيلاتو او هوسونو تقاضاوو ته ، د مثال په توګه دغه اسلم او دا نور بزګران چې دلته راټول شوي دي او هغه زده کوونکي چې د بنو په ښوونځي کې له تا څخه د تاريخ زده کړه کوي ، د ژوند د مسايلو په باب پوښتنې لري ، دوی پخپل ورځني ژوند کې په ستونځو اخته دي . دوی بايد د خپلو پوښتنو او شکونو په باره کې ځواب ترلاسه کړي او قناعت ته ورسېږي . وړمه ورځ د مرزا قمرالدين زوی چې د بنو د ليسې په لسم ټولګي کې يو ممتاز شاګرد دی، د ګل شاه په سماوار کې له خارنوال سره د اجتماعي بدلونونو د ضرورت په باره کې بحث کړی و . هغه هم د استاد پارلماني جنت په باره کې ګوړې ماتولې . کله چې ما ته دا قصه وشوه زه سمدستي پوه شوم چې دا د معلم جمعه سياسي نظريات دي چې د دې تنکيو او مستعدو ځوانانو ماغزه يې تخدير کړي دي .

معلم صاحب ! ستا نظريات د افـــلاتون د فاضله مدينې نظرياتو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته دي . هغه خو لا د افلاتون په وخت کې هم غلط ثابت شوي وو . لیکن ته تر هغه دونیم زره کاله وروسته دغه باطل مبطل افکار هغه هم په ډېره ناقصه او عامیانه توګه ژویې او نا روا شخوند پې وهې . د بزګرو لپاره څه فرق کوي چې د زورورو جاګیردارو پارلمان ته څوک ځي . د پارلمانتریستانو ښه او بد اخلاق د خلکوپه اساسي ستونزو باندې څه اثر لري ؟ دا وړ پارلمانونه خو د لیوانو تر مینځ د پسونو د ویشلو کار پر مخ بیایي . دا پارلمانونه خو فیصله کوي چې د ښکېلاک ګرو کومه طبقه ، کوم قشر او کوم نماینده ګان دې په روانه دوره کې د خلکو مادي او معنوي هستي تالا کړي او بیا تاسې لا بل تیسس هم راویوست چې دې پارلمان ته باید پنځوس کاله سترګې په لار پاتې شو ، او زموږ په نسل کې لا داسې څوک نشته چې پنځوس کاله وروسته دې ژوندی وي .

معلم جمعه چې د صیاد د ځوانانو په مېلمستیا کې له سخت موقعیت سره مخامخ شوی او د خپل میل خلاف له استاد حمید سره بحث او شخړې ته مجبور شوی و ، له ځان سره یې وویل : رائحه چې نه دي پرېږدي او نظریات دې په ناروا طریقه تحریفوي او ملنډې پرې وهي . سم بحث ورسره وکړه او خپل عقاید پخپله طریقه او صادقانه توګه بیان کړه . دسمال یې له جیبه راویوست د مخ خولې یې پاکې کړې او په مودبه غاړه او له موسکا ډکو سترګو یې استاد حمید مخاطب کړ :استاده ما کله ویلي دي چې اسلم دې پنځوس کاله د خپل حق د حصول لپاره منتظر پاتي شي . زه کله نورو مظلومانو ته وایم چې تاسي خپل حقوق مه غواړئ .که زه دوی د خپلو حقوقو له غوښتلو منع هم کړم دوی هغه غواړي او خامخـــا یې باید وغواړي . په روان ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ظالمان او مظلومان دواړه شته او له زرگونو کلونو را په دېخوا همدا لړۍ روانه ده . ښایي لیوان او وري به یو ځای پیدا شوي وي . د ظالم او مظلوم ، حق او نا حق ، رڼا او تیارې د مقابلې او مبارزې بحث خو ډېر پخوانی دی او د زرگونو کلونو تاریخ لري . تل مظلومانو مبارزه کړېده او کوي به یې ، لیکن د اسلم او د ده د مخالفانو شخړه ورځنۍ پېښه ده ، داسې پېښه چې هره ورځ د خلکو تر مینځ د هغې په څیر زرگونه پېښېږي . دا خو د ورځې روانی خبرې دي . لیکن کله چې دوطن په باره کې خبرې کېږي او د راتلونکي ټولنې د جوړولو ستراتیژي مطرح کېږي ، هلته باید د اسلم ورور او یا زما ستا د پرابلمونو په چوکاټ کې بحث محدود نشي . باید بحث د تاریخي تطور پر قانوني فطرت باندې وشي او د اجتماعي مناسباتو جرړې وڅېړل شي . دا حقیقت وڅېړل شي چې ولې په ټولنه کې ظالم او مظلوم ، شتمن او نشتمن ، حاکم او محکوم را پیدا شوي دي ؟ د دې اجتماعی توپیرونو سرچینه چېرې ده ؟ په څه طریقه باید له اجتماعي ناوړتیاوو سره چې انسان یې ناکرار کړېدی مبارزه وشي ؟

زما او ستا اختلاف دې ټپوسونو ته د ځواب ورکولو څخه را پیدا شوی دی . یعنی زه او ته د موجودو اجتماعي مناسباتو د تحلیل او د هغوی د سرچینو او فعل او انفعال په باره کې اختلاف لرو . موږ په یوه تاریخي مرحله کې د اجتماعي ناشونو او له هغوی سره د مبارزې په ستراتیژۍ او تاکتیکونو باندې سره مخالف یو . خو تاسو له موقعیت نه ناوړه گټه اوچتوئ . د علمي دوکتورینونو اختلاف د اسلم قصې ته راغونډوي او په دې توگه غواړئ خپله فقیره فلسفه او جنجالي سیاست پر ځورېدلو بزگرانو ومنئ . لیکن ستر بدلونونه په گردې ټولنې پورې اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري او د لسو شلو کلونو په دوران کې نه راټولېږي او بیا انسان پخپله یو مجبور شی دی ، نشي کولای چې خپل ذهن او فرمان پر تاریخ باندې وروتپي او د اجتماعي بدلونونو زمان د خپلې ځانګړې غوښتنې تابع وګرزوي .

تاسې زما سیاسي عقاید تحریف کړل . په بحث کې د مقابل لوري له اخلاقي رعایت څخه ګټه اخیستل اخلاقي کار نه دی . تا زما افکار د خلکو له غوښتنو څخه لرې او پردي وبلل . اجازه راکړئ چې زه له تاسو څخه وپوښتم په داسې ټولنه کې چې هلته د سوله ایزې دموکراسۍ اصول او پارلماني انتخابات د تطبیق وړ نه وي او په پنځوسو کلونو کې لا هم نشو ور رسېدای ، هلته به د بې طبقې ټولنې جوړول او ټولو خلکو ته د دوی د اړتیا په اندازه بسیاینه څو کلونه ونیسي ؟ د داسې ټولنې جوړول چې له فقر او اجتماعي ظلم نه خلاصه وي او د دولت د موسسې ضرورت پکې له مینځه لاړ شي ، څو پېړیو ته اړتیا لري ؟ آیا دغه د ځمکې مظلوم بنده‌ګان او له هغې جملې نه همدا کوټل شوی اسلم کولای شي چې د هغه طلایي دوران راتګ ته سترګې په لار پاتې شي ؟ یوازې په سرو او تودو خبرو ټولنه نه بدلېږي . دا تشې باتې دي چې ته یې په ډېر لوړ قیمت خرڅوې . سعدی ستر فارسی ژبی شاعر پخپل ګلستان کې یوه داسې قصه لری چې زمونږ‌له دې بحث سره سر خوري . په قصه کې ویل کېږي چې یو سړي استنجا وهله او په هغې کې یې د استنشاق دعا ویله « الهم ارحنا برائحة الجنتة » یعنی خدایه ما ته د جنت بوی راورسوې . سعدی چې د یوه سوري دعا د بل سوري په حق کې واوریده ، سمدلاسه یې هغه سړي ته آواز وکړ او وې ویل : « جان بابا خــوب ورد آورده‌ای ـ لیک سوراخ دعا ګم کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای . » یعنی دعا ښه دعا ده ، خو د هغې سوری دې ورک کړیدی .
ته کټ مټ لکه د سعدي اسامي خپله دعا په غلط سوري کې کاروي ، ته غواړې د اسلم مسأله په اندراب او بیا افغانستان کې د پراخو اجتماعي تناقضونو د حل او فصل لپاره او یا ستاسو په اصطلاح د یوې تاریخي پوړۍ نه بلې ته د ورتېرېدو په خاطر استعمال کړې . که سوسیالیزم هم دا وي چې ته یې بیانوې ، دا له یوې فلسفي گمراهي څخه پرته بل څه نه ده . که ته غواړې چې واقعاً له اسلم سره مرسته وکړې بیا نو لار دغه نه ده چې ته پې روان یې ،د دې مرستې لارې معلومې دي . لومړۍ لاره دا ده چې له ملک شاسوار سره د هغه روغه وکړې ، پور او بد ورته واخلې . که دا دې په وس نه وي پوره ، نو بیا د هغه د دعوې وکیل شه او عرض یې یو ځای ته ورسوه او که دا یو هم نه وي دربانډې پوره ، د ده د مظلومیت یو صادق شاهد او ملاتړ خو اوسه . تردې پور ته موږ او تاسې ته حق نشته چې دغه پاک او گلالي بزگران شرارت او ماجراوو ته ورټېل وهو او له ښکرورو غویانو سره یې په نابرابره مقابله اخته کړو . تاسو لطفاً خپل ذهن پر تاریخ باندې مه تحمیلوئ .

معلم حمید چې تل یې د معلم جمعه له رعایت او احترام څخه په بحثونو کې گټه اخیسی وه ، نن په نا منتظره توگه د هغه له مقابلې او پیاوړي استدلال سره مخامخ شو .دې مقاومت هغه د زبردستۍ له همېشني احساس او جوش څخه راوغورځاوه او د خپل عادت په خلاف یې د بحث د لنډولو ته مایل کړ . ده همدې نیت د معلم جمعه په خبرو کې ورننووت وې ویل : اوږدو خبرو ته څه حاجت ، همدلته د اندراب په شرایطو کې به وگورو چې کومه لاره لنډه د فهم وړ او عملي ده . د مثال په توگه اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي په اندراب کې له ظالمانو سره د مبارزې لپاره له موږ څخه مشوره وغواړي ، موږ د دغه روان بحث پر اساس دوه نظريې ده ته وړاندې کوو .يو دا چې اسلم دې پنځوس کاله انتظار وباسي ، تر څو پارلماني عدالت په وطن کې تامين شي او دی خپل حق ته ورسوي . دوهم دا چې اسلم دې ټول بزګران چې هره ورځ برالا ظلم ورسره کېږي متحد کړي او دوی ته دې د همدې اندراب په عملي ژوندکې د ظالم او مظلوم پوله وروښيي او د ټولو مظلومانو په لړ کې دې خپل حق هم وغواړي .

ـ نه استاد حميده ! بربنډه خبره دې ونکړه . دا نو روښانه نا ځواني ده . ولې داسې نه وايي چې اسلم او د ده ملګري دې د ملک شاسوار د مقابلې پر ځای د دولت د ټول نظام قهرجنې مقابلې ته راپاڅېږي او واګې دې د تا ګوند ته وسپاري . او همدې ته وايي واقعي ګمراهي او عوام غولونه . قاسم چې هيځ يې سر د معلمانو په بحث خلاص نشو ، له ځايه راپاڅېد ، معلم جمعه يې تر لاس ونيو ، له ځايه يې پاځاوه ، دنبوره يې په لاس ورکړه او په لوړه خندا کې يې ورته وويل : د ښوونځي خبرې بيا په ښوونځي کې سره وکړئ ، نن د مېلې ورځ ده مېله به کوو . نيسه د تورو سترګو سندره وبوله او دا نازنين ځوانان خوشحاله کړه . استاد حميد راپاڅېد د باندې و ووت او جمعه کرار کرار د دنبورې تارونه او غوږونه وازمويل او بيا يې سندره پيل کړه :

آهو بره ی سفيد خود ګم کردم
روی سوی ولايتای مردم کردم
مردم ميګويند ای بچه ديوانه شده
ديوانه نه‌يم يار خوده ګم کردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

رویت گله میماند اگر آب تیی
زلفت زره میماند اگر تاب تیی
یک بوسه اگر برمن غمناک تیی
گویا که هزار تشنه را آب تیی

ای کرته سفید، سفید نپوشی چه شود
ما رهگذریم ، روته نپوشی چه شود
ما رهگذریم براه خود میگـــــذریم
از رهگـــذران روته نپوشی چه شود

دختر ــ دختر تو داغ کردی مارا
صد برگ درون باغ کردی مارا
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
آفتـــاو شدی و آو کـردی مارا

د اوړي تود لمر د اندراب کروندو ته خپل تاوده تنابونه راغځولي وو . د کښتونو او باغونو تر مینځ په کږو وږو لارو باندې د سړیو او ښاروېو اوږده کتارونه له لر او بر څخه د بنو بازار ته رهي وو . مهردل په مست مشکي آس سپور له نورو سپرو سره بازار ته رانووت . په سرای کې د اسونو له ټړلو وروسته له یارانو سره یو ځای د بنو مرکزي او تر ټولو ستر سموار ته راغی . په اندراب کې د بازار ورځې د مالونو د مبادلې او سوداګرۍ څخه پورته د زلمیانو لپاره د ساتیرۍ ، مېلو او تفریح ورځې هم وي ، پدې مهال د بېلا بېلو سیمو زلمیان او شوقیان ملاقات سره کوي . هلته د بزکشۍ مقابلې او د زرکانو د جنګولو لوبې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې وي . پهلوانان غېږې سره نیسي او محلي سندرغاړي د کلیو او کروندو ستومانه زلمیانو ته سندرې بولي .

مهردل سموار ته له راننوتو سره سم سموار چي ته په لوړ غږ وویل : استاد میراحمده ، نن ټولې چاینکیانې موږ ته وساته ، د پېسو حساب دې پر ما دی . ټول انډیوالان د وزلوبې لپاره دلته رارسېږي ، زموږ شمیر به یات شي او وزلوبان خو خواړه هم نام خدا ډېر خوري .
مهردل ورپسې آدینه ته مخ وروا ړاوه او په داسې حال کې چې د سماوار په دیوال راځوړندې دنبورې ته یې په لاس اشاره کوله وې ویل : آدینه جانه ته لا ورته ګورې ، درواېې خله او زموږ ستړو زړونو ته دمه ورکړه .

آدینه په بریتو کې موسکی شو . له ځایه وخوځېد ، په صدفو او ځونډیو جړاو شوې ، ښکلې دنبوره یې راواخیسته ، په غوږویې ګوتې ورووهلې ، سورېې کړه او بیا یې له مهـردل څخه پوښتنه وکړه : کومه نغمه وغږوم او څه سندره وبولم ؟

ــ غرنۍ وطني چاربیتې وبوله ، هر هغه څه وبوله چې زموږ له سویو زړونو څخه غمونه کم کړي . زموږ په سینو کې عشقونه راژوندي کړي او موږ ته د ښایسته پېغلو د وصال او وفا په باره کې تسلي راکړي .

د مهردل د تائید لپاره ټولو په لوړ آواز وویل : هو هو د پېغلو په باره کې یې ووایه ، ووایه ، وې وایه شیر بچیه !

آدینه د کوزصیاد د کلي د یو ځمکه وال بزګر زوی و . له ښکار، د سندرو له مجلسونو او وزلوبې سره یې مینه وه او پخپل طبیعت کې یو مینه ناک زلمی و ، د کلي د یوې نجلۍ سره د مینې له کبله یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی د شپږم ټولګي په نیمايي کې پرېښود . مینه يې هم سرته ونه رسېده او نجلۍ د ملک شاسوار په ریباری بل چا ته واده شوه . صیاد ته د اسلم راتګ په ده کې له ملک شاسوار څخه د کسات اخیستلو هیله پیاوړې کړه . که څه هم په ظاهر کې د قاسم غوندې تر خولې او لاس تېر سړی نه ؤ لیکن په زړه کې د ملک شاسوار په دښمنۍ کې تر هر چا ډېر مصمم و . آدینه د دنبورې په تارونو ګوتې وخوځولې . هغه یې غړېد و او ژړېد و ته برابره کړه . او ورسره سم یې مخ مهردل ته وروابړاوه او وې ویل : ستا په غوښتنه د عشق په باره کې سندرې بولم خو زموږ مینه د بېلتون په کوڅه تېره شوې ده . ځکه به د مینې او بېلتون په باره کې غبرګې سندرې وبولم . هغه له پرانیستې کړکۍ څخه سترګې د لوړو غرونو پر اوچتو پرښو خښې کړې او د دنبورې د تارونو په فریاد کې یې د بزګرانو او شپنود مینې سندرې پیل کړې :

جـــانانه قلندرت شدم یادم کن
خاکستر کوچه هات شدم یادم کن
گر زنـــده بودم باز به سلامت میآیم
گر مرده بودم دست به دعا یادم کن

در کوچه ی تنگ سر دچار تو شدم
عاشق به دو چشم پرخمار تو شدم
عاشق نبـــودم تو عـاشقانم کردی
زنجیـــر به زلف تابعدار تو شدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبزینه زنک مرا بخود یار بگیر
سوغـــات مر از پس دیوار بگیر
گر شب که مرا جای دیگر میبردن
تا آمــــــدنم خودته بیدار بگیر

در شهر شمامه بینوا میـــــگردم
کچکول بدست مثل گدا میگردم
مردم میگویند چرا گدا میگردی
بیمار عشقم پشت دوا میـــگردم

سبزینه زنک من به کجایت بمرم
دم نو ککِ چادر کشالت بمـــرم
دم نو ککِ چادر کشالت کفنـــم
راستی ته بگو من به کجایت بمرم

آدینه لا خپله سندره پای ته نه وه رسولې چې ګلک په مخامخ واټ کې څرګند شو او سماوار ته نیږدې د درزي په دکان کېناست .

آدینه چې د هیجان او شور اعتلا ته رسیدلی و ناڅاپي یې ګوتې د دنبورې له تارونوڅخه اوچتې کړې او سندره یې بس کړه . مهردل وار د واره پې غبږ کړل : ولې دې بس کړه . ځوانیمرګ دې کړو کور خرابه !

آدینه د درزي دکان ته وکتل ، موسکی شو او وې ویل : په ګاونډي دکان کې شیطان کېناست . سندره او ساز پاک شیان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان په اورېدو جوته کېږي.

.ــ گلک ښیې ، څنگه ؟

ــ شیطان خو ښکر نه لري . همدا کسان چې په مینه او حقیقت باندې ایمان نه لري ، په ولس کې د فساد او دښمنۍ زړي کرې او مینان سره جلا کوي ، رښتوني شیطانان دي . آدینه لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې د درزي شاگرد مهردل ته ودرېده او وې ویل : ملا گل‌رسول زموږ پر دکان ناست دی او تا بولي . مهردل انډیوالانو ته مخ ور واړاوه او د درزي دکان ته یې د تگ اجازه وغوښته .

د گلک سترگې چې څنگه په مهردل ولگېدې د دکان له تخته څخه یې په لوڅو پښو د ده‌هر کلي ته راټوپ کړل . غېږ یې ورته خلاصه کړه او ټینگ یې په مټو کې ونیو : پلار دې خدای وبخشه په ټول قطغن زمین کې یې جوړه نه وه . زه خو د هغه په نمک رالوی شوی او گل رسول شوې یم . زه په اندراب کې هغه د پگړۍ او خبرې خاوند کړم . ما وې زه به ټول عمر د هغه د خاندان خدمت کوم ، خو دا به زما بد شامت وو چې تا مخ راڅخه واړاوه او زه دې د ملک یوسف مرحوم له درگاه څخه بې برخې کړم . خو اوس مې دا نگیرلې ده چې که مې منې او که مې نه منې زه ځان د تاسې لمنې ته دراچوم .

د تورې چرگې د ملا ژبه لکه دوه سره اره د غوړ مالۍ او ثنا او صفت په ژدوولو داسې توده شوه چې مهردل ته یې د ځواب او کورودانۍ موقع هم ورنکړه . د هغه سر ، غوږونه ، سترگې ، مخ او اوربوزیې څو څو وارې مچ کړل . گلک د کلي او کور له پوښتنې څخه ورو ورو اصلي مطلب ته راغی او مهردل ته یې وریاده کړه چې ملک شاسوار گیله‌من شوی دی او دهغه خپه کول مناسب کار نه دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د خپګان موجبه یې وپوښتل شي او تسلي یې وشي . مهردل ګلک ته د ده د زړه سوي او خیر غوښتنې له کبله کورودانی ووایه او ډاډیې ورکړ چې د ملک شاسوار شک او شبهه به د ځان په بارکې لري کړي . هغه چې د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ د ګلک په لوبو پوه و ، په ډېره وښیارۍ یې د ګلک زړه په ځان سپین کړ . هغه ګلک ته وویل چې که ملک شاسوار له اسلم سره زما د نږدېوالي له کبله پرما باندې بدګمان وي ، په حقه نه دی . دا ځکه چې اسلم خو اوس له زهرو ډک شوی دی . علاج یې د هیچا سره نشته . زه که له هغه سره ګرځم یو سبب یې دا دی چې د ملک شاسوار سره یې له ټکر کېدلو څخه منع کوم او ملک خو زما پلار ته د ورورۍ لاس ورکړی و . زه هغه ته د خپل تره په سترګه ګورم زما ګیله خو ملا صاحب له تا نه کېږي چې دا څنګه د تا په ژوند کې ملک شاسوار زما په دوستۍ او همدردۍ باندې شکمن شوی دی . دا خو د تا کار دې چې هغه دې پوه کړی وای . په خبرو خبرو کې پر مهردل باندې د ګلک بدګماني له مینځه لاړه . هغه وهڅاوه چې د ملک شاسوار مشره لور وغواړي او له هغه سره د خپلوي پیوند پیدا کړي . مهردل ګلک ته په ځواب کې وویل : که زه له ملک شاسوار سره خپلوي وکړم ، اسلم او د هغه ملګري به له ما څخه مخ واړوي او له ملک سره به د حساب پاکولو میدان ته راووزي . لومړی باید د اسلم لاسونه د ملک شاسوار له ګریوان څخه وایستل شي او بیا په نورو معاملو باندې مشوره وشي .

ګلک د مهردل خبروته په چرت کې لاړ . مرغوزي نسوار یې په پزه کړل . وپرنجېده او له پلترۍ څخه د زنګنو په سر کېناست او مهردل یې مخاطب کړ : مهردله ! دوه هنـــدوانې په یو لاس کې نه نیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي . په اسلم او ملک کې باید یو انتخاب شي . هغه هم باید ملک انتخاب شي . له تا سره وړ نه ده چې د ملک یوسف غولی او دروازه د صیاد په بې دسترخانه او بې دروازې بدمرغو کسانو باندې ناولې کړې . ته د یو عزتمن او مشهور ملک زوی یې . د لوی کور سړی بلل کېږي ، له تا سره مناسب نه دي چې له داسې کسانو سره یارانه واچوې چې د پلار دسترخان او دروازه یې نه ده لیدلې . ته به له دوی سره لکه وړی سپک او بې پته شې . بې لمنې به شې . نوم به دې بد شي او د پلار ټول دوستان به مخ درڅخه واړوي . اسلم څوک دی چې د ملک شاسوار مقابله وکړي . همدا نن له کوتوال سره ناست وم هغه ویل له ولایت څخه په اسلم پسې یوه اطلاع راغلې ده . هغه نن سبا نیول کېږي . ملک خو د لویې سینې څښتن دي ، صبر ورته کوي او پوهېږي چې دا اسلم او د ده لچکان قدرت نلري . پرېږدي یې چې نس یې لکه د لاندی پسه په خپلو کولمو وګنډل شي . یعنی (سر بد به بلای بد) .

ــ نه نه ملا صاحب داسې نه ده لکه چې ته وایې . اسلم نه کمزور او نه بې عقله دی ، هغه پیاوړی دی او دوهم دا چې وزر یې آزاد دی ، کور او کهول نشته پسې ، دریم دا چې هغه بې د خپل پور له اخیستلو څخه نشي کولای په صیاد کې په لوړ سر ژوند وکړي . نو که انصاف ورسره و نه شي هغه به لېونتوب ته لاس واچوي او هلته بیا ما رنګو او تا رنګو کسان له ملک سره هیڅ مرسته نشي کولای .

ــ راځه چې یو څه سپین سره وغږېږو . ملک د دغې ولسوالۍ ګرد مامورین په پیسو رانیولي دي ، دام او کړی ګرد سره برابر دي ، قاضي ، ولسوال ، کوتوال او د محبس تر قوماندانه پورې په سرو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل شوي دي . د اسلم او د ده د داړه مارانو کار خلاص دی . زه د همدې لپاره ستا پلو راغلم چې په حقیقت دې پوه کړم او د دې سریښنوله ډنډ څخه دې راوباسم . خدای شته څارنوال صاحب هم چې ستا دوست دی ما ته یې مخ راواړاوه چې تا له دې کسانو څخه رالرې کړم ...

مهردل د ګلک خبره په مینځ کې غوڅه ورپرېکړه وې ویل : ملک شاسوار څه اړتیا لري چې ټول دولتي ماموران په زرو تلي . ولې په دې زرو د اسلم پور نه پرېکوي چې هم یې سر بچ شي او هم خدای ترې راضي شي ...

له دې خبرې سره د تورې چرګې د ملا سپوږمې ورپېدې ، د پزې دسمال یې راویوست په بریتو باندې یې د پزې د نسوارو اوبه پاکې کړې . غوښتل یې څه ووایي خو ناڅاپي د دکان دروازه خلاصه شوه او قاسم د بزکشۍ په جامو او موزوکې مخامخ مهردل ته ودریده او بې مقدمې یې په حاکمانه غاړه وویل : راځه چې ځو ، سخوندر حلال شویدی او د قاسان ، ده سلا او درې سپاره د بزکشۍ میدان ته وتلي دي .

ګلک د قاسم په خبرو کې ورولوېده : تاسې لږ صبر وکړئ زموږ خبرې لا خلاصې ندي .

قاسم چې د وزلوبې قمچینه په لاس کې اړوله رااړوله د غوسې په غاړه ګلک ته وویل : کار په خبرو نه خلاصېږي ، کار په توره او ټوپک خلاصېږي او په دې خبره پسې ببرته و ووت .

ګلک تندی تریوکړ او په شونډوکې یې لاحول ولا تکرار کړه . مهردل د هغه د دلاسایني لپاره وویل : ملا صاحب مه خپه کېږه هلکان دي او د ځوانۍ او ناپوهۍ وخت یې دی . او ورسره له ځایه راجګ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې خدای پاماني په تلوار په قاسم پسې راووت .

د وزلوبانو لومړنۍ ډلې لوبه پيل کړې وه . نندارچيان جوپه جوپه د ميدان د شاو خوا محفوظو ځايونو ته راټولېدل . د سپرو هلې ځلې شېبه په شېبه پسې تودېدلې او آسونو لکه زخمي ليوان يو پر بل خولې لګولې ششنېدل او د ورغومي شاو خوا پورته پورته په غبرګو الوتل . د سپرو ځپې د ميدان په لوړو ژوروکې لکه د درياب موړې او موجونه يو پر بل وراوښتې او د سپرو او آسونو قدرت يې آزمويه ، هوسا چاپ اندازان پر له پسې د کليو او بانډو په لارو بنو ته رسېدل او د وزلوبې دايره يې پسې پراخوله . سرکاري ماموران ، د سيمې ار بابان او سپين ږيري د سترو چنارانو تر سيورې لاندې د يوې چوترې د پاسه چې په ټغرونو او توشکونو فرش شوې وه ، راټول شوي وو . نندارچيانو دآسونو د يرغلونو ترلام لاندې ځو ځو واره خپل ځايونه بدل کړل او دبرو پټيو لورته وروښوييدل . د ولسوال او سرکاري مامورانو لپاره فرش شوې چوتره له ټغرونو او توشکو سره د آسونو تر پښو اوسوو لاندې لتاړه شوه . هغوی له خپله ځايه په شا لاړل او په پای کې اړ شول د يو نږدې کـــوربام ته وخېږي‌اوله هم هغه ځايه دوزلوبې ننداره او څارنه وکړي .

په لوبه کې د اسلم انډيوالان او د ملک شاسوار زمن او د هـــغوی پلويان کرار کرار يو له بل سره مخامخ کېدل . دا يو کال کېږي چې دبنو او ده سلا ، په ودونوکې د صياد د زلميانو تر مينځ د وزلوبې سيالي پيل شوې ده ، ليکن نن د ولسوالۍ په مرکز او د حکومت تر مخ په رسمي وزلوبه‌کې د اسلم او ملک شاسوار دښمني خپله ښه ښيي .

ميـــدان د صياد د بزګرانو لاس ته لوېدلی دی . اسفنديار ، قاسم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان د میدان تر ټولو خوځند سپاره دي ، د ملک شاسوار درې واړه زمن میرزا اسفندیار او شیر باز آسونه ځغلوي . اسفندیار په ځان باندې چاپ انداز دی . نن یې د سیالۍ په کار کې د صیاد د سودخور حاجی جانداد نامتو سمند ترلاسه کړی دی. میرزا د پلار جیرن آس راوستی او شیرباز د آرزو د درې د ملک سنجر چغر ځغلوي ، آدینه او جبار وزلوبان دي خو د داسې سترو میدانونو میړنی نه دي ، لیکن قاسم او د ارزنګانو نظر او د مهردل د تره زوی سکندر نامتو سپاره او وتلي وزلوبان دي . دوی ته نن ښه آسونه لاس ته نه دي ورغلي . قاسم خپل آس راوستی دی .که څه هم ښه آس دی خو هغه یې چندانې ښه نه دی ساتلی . دهقانې کارونه یې پې کول او د یابو کار به یې ځینې اخیست . د مهردل ، تور مشکي آس د سمنګانو د غزني ګک د حاجی عبدالرحمن د آسونو له ذات څخه دی . دې آس لا په اندراب کې بزکشي نه ده کړې . خو نن یې د اسلم همت او بخت ته سپارلی دی . د مهردل چرګی آس چې پخوا په اندراب کې نامتو شوی ؤ ، د مخ د کېڼې پښې د ژوبلېدو په وجه پوره یوکال له لوبې څخه ایستل شوی دی ، خو مهردل غوره کړه چې هغه نن و ځغلوي .

په وزلوبه کې د اسلم له اندېوالانو سره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو مقابلې ، د قمچینو خرپهار ، پر آسونو باندې د سپرو چیغو نارو ، کنځلو او د رکابونو جنګ ، د پهلوانانو ترخو خبرو ، له لوړو ځوړو ، کندو او کنډرونو څخه د آسونو الوتلو ، لوېدلو او رغښتلو ، د وزلوبې میدان ته د جګړې د ډګر بڼه ورکړه .

اسلم د وزلوبې د میدان په پورتنۍ څنډه کې د مهردل په مشکي آس سپور د صیاد د کلي دکاندار صوفي محی الدین ته عذر کاوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل بزکش آس کوم چې زوی یې هغه نشي تکیه کولای د وزلوبې د تولې د برابرولو لپاره نظر چاپ انداز ته ورکړي .

صوفي محی الدین د اسلم د روا او سمې غوښتنې ځواب نه درلود لیکن تشویش یې کاوه چې که خپل آس نظر پهلوان ته ورکړي ملک شاسوار به ورڅخه خپه شي او بیا به په حکومت کې هره ورځ سرخوږی ورته پیدا کوي ؛ ځکه یې اسلم ته د رد ځواب ورکړ او وې ویل زما زوی لا پرون په ما باندې ایښې وه چې زما آس به سبا بل چا ته نه ورکوې . اسلم د دې خبرې په اورېدو مشکي ته پونده ورکړه او د نندارچیانو د کتارونو پرلوري مهردل ته ورننېږدې شو. هغه یې راوباله او ورته وې ویل : صوفي محی الدین راضي کړه چې خپل آس د ځغلولو لپاره د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړي گنې زموږ د انډیوالانو لاس به خالي پاتې شي او زړونه به یې ولوېږي . مهردل د قبول سر وښوراوه بېرته خپل ځای ته ورغبرگ شو او د اندراب د څارنوال په غوږ کې یې څه وویل . څارنوال هلته ولاړ عسکر راوغوښت ، هغه ته یې وویل : هغه غنم رنگه گردي سړي ته چې توره ببره ږیره لري او صوفي محی الدین نومېږي زما له لوري وو‌ایه چې خپل بزکش آس د ارزنگانو پهلوان نظر ته ورکړه ، که یې دا خبره نه منله بیا هغه پخپله ما ته راوله .

د مهردل مشکي آس تر اسلم لاندې سخته بې تابي کوله ، هغه یې پر زین باندې ښکته او پورته غورځاوه . پرله پسې ششنبد ه ، سر یې یو خوا بل خوا اچاوه ، نس یې په لنگتو واهه او د بزکشۍ د میدان پر لوري یې هڅه کوله .

صوفي محی الدین د پیغام له اورېدو سره سم اسلم ته تر خوشامندو او دلاسایني وروسته وویل : له ما مه خپه کېږه ، زه د ملـــک صاحب له

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوره نه‌یم ځکه مې آس نه درکاوه اوس چې ښارنوال صاحب پخپله ما ته وویل آس به درجار کړم . اسلم د صوفي محی‌الدین له دې خبرې سره سم هغه ته کورودانی ووایه او سم دلاسه یې مشکي د وزلوبې څنډې ته وروځغلاوه . نظر ته یې له قورې څخه د راوتلو اشاره ورکړه ، هغه له قورې څخه راو ووت او په اسلم پسې د بزکشۍ له میدان څخه راګوښی شو . اسلم هغه ته د ډاډورکولو په ضمن کې وویل : زما خوښه دا ده چې زه ، ته او سکندر د وزلوبې له قورې څخه ځان په ښنګ وساتو او د میدا ن په څنډ ه کې د حلال دایرې ته د ملکانو د چاپ اندازانو د نیږدې کېدو مخه ونیسو . او د ورغومي د ا یستلو شخړه قاسم ، روزي ، ګلاب او نورو هلکانو ته ورپرېږدو .

ــ ولې موږ به څه ورغومی د حلال دایرې ته نه رسوو ؟

ــ خامخا به یې رسوو . لیکن دا خو یوه هیله ده . یوازې په وچ زور سر ته نه رسېږي ، یو څه برلاسی او یو څه عقل غواړي . زما فکر دا دی چې ستا آس هم بدل کړو .

ــ نو کوم آس به راکوې ؟

اسلم موســکی شو ، سترګه یې ورته ورپوله او وې ویل : د صوفي محی‌الدین کرنګ به وځغلوې .ښنګه...!

.ــ رښتیا رښتیا ، دا له کومه ؟

ــ ورشه خپل آس د هغه زوی ته ورکړه ، کرنګ ځنې واخله او سمدلاسه له سکندر سره د حلال د دایرې لوری را تم کړه ، زه هم پسې در رسېږم وروسته به د میدا ن موازنه معلومه شي او موږ به په هوسا صورتونو د ورغومي د ایستلو اقدام وکړو . ما د قاسانو له مظفر او د پشیي د بزکشا نو له مشر محمد مراد نه د انډیوالانو د مــلاتړ وعده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لاسه کړې ده . تاسې به هم د هغوی ملاتړ او رعایت کوئ .

وزلوبې شببه په شببه سختوالی پیدا کړ . کله به چې اسان د ورغومي چارپېره سره چکی شول او وزلوبانو به د ورغومي د راپورته کولو لپاره ځانونه له زینونو څخه ځمکې ته ورځوړند کړل ، حریفانو به خپل آسونه د هغوی پر زینونو او آسونو وروخېژول او د متروکو باران به یې پې جوړاوه.

قاسم د لوبې په سر کې ډېر ښه وبرېښېده . هغه د خپل شجاعت ، صراحت او سپینې وینا په خاطر د وزلوبې په شوقیانو گران و . کله به یې چې ورغومی د آسونو له غویمنځ نه راگوښی کړ ، نندارچیانو به پې چیغې کړې : آفرین قاسم خانه ، په مور پلار دې رحمت شه . خو آس یې کمزوری ؤ . ځان یې هدف ته نشو رسولای او قاسم خان به‌بیا د آسونو په غوبل کې چاپېره شو او ورغومي به‌یې له لاسه ولوېده .

د لسو بجو په شاوخوا کې اسفندیار د جانداد سودخور د آس په سپرلو له قاسم سره ترازو شو . اسفندیار په ځغاستو کې له قاسم نه د ورغومي د راشکولو لپاره هغه ته زوروور ټکانونه ورکړل ، خو موقعیت داسې راغی چې د ده آس د پولې سرته او د قاسم آس د پولې ځوړ ته شول او د اسفندیار آس د قاسم د وروستي ټکان له زوره د پولې کوز لوري ته په ډډه ولوېده . اسفندیار او ورغومی په وچه شودیاره کې لاندې باندې سره ولگېدل او دوړې ترې پورته شوې . نندارچیانو په یوه آواز چیغې کړې : آفرین قاسم خانه !

اسفندیار د دوړو له درمند څخه راووت خپل آس یې له نظره تېر کړ او دوباره د سپرو په لیکه پسې ور وځغاست . ورځ ورو ورو پخه شوه . لمر خپلې تودې شغلې په پټیو او پولو بانـدې لکې کړې ، د شاوخواغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبۍ یې پخپلو شغلو کې ولمبولې او د بزکشۍ میدان یې د نوراني غشو تر گوزارونو لاندې ونیو . پرمختگ ، ځغلیدل او د بري دا یرې ته رسېدل ډېر سخت شول. لوبه د خولې شویو آسونو او ستومانه پهلوانانو په زور آزمویلو کې د آسونو په ششنهار، د منډو په درزا او د وزلوبانو په هیجان کې دومره په زړه پورې شوه چې هرچا به ورغومی د آسونو له چکۍ څخه ویوست ټول نندارچیان به په ځای کې جگ ودرېدل او په شور او نارو به سر شول . په همدې وخت کې اسلم له نظر او سکندر سره د آسونو له باندینۍ دایرې څخه د قورې مینځ ته ورننوتل او خپل اساسي یرغل یې د ورغومي د ایستلو لپاره پیل کړ. تور مشکي آس لکه وږی لېوه چې په رمه ورگډ شي په بوڅو غوړو او په پرله پسې میل کېدو او مخ په وړاندې زور کولو ورغومي ته ورسېده او کله چې نظر او سکندر په ده پسې د ورغومي د جگولو دایرې ته نیږدې شول اسلم نظر ته د ورغومي د جگولو اشاره ورسوله .نظر د محی‌الدین کرنگ څو څو وا ره ورغومي ته ورساوه او هغه یې جگ کړ خو د متروکو یاران به پې پیل شو . بزکش آسونه به په دوو پښو پر زین او ملا ور وختل او د ده منگولې به یې له ورغومي څخه جـــلا کړې . په پرله پسې هلو ځلو کې یو ځل د آسونو چکۍ ماته شوه او دسپرو یوه غوټه له هغې نه راووته . نظر ورغومی په داسې حال مخ په حلال دایرې وځغلاوه چې ښۍ خوایې اسلم او کینه خوایې اسفندیار ځغلېدل. د نظر د آس پښه د موږک په سوړه لاړه له آس سره یو ځای پړ مخې گوزار شو . اسلم راوگرځېد او ورغومي یې اوچت کړ . اسفندیار د هغه کینه خوا ونیوله او ځان یې ورسره ترازو کړ. اسلم د آس مخه یو ښوینده ځوړ ته وگرځـــوله او اسفندیار یې په همدې ځوړ په ځـــان پسې راښکود. په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشكي يې كريغه كړه ، تر اسفندياره وړاندې شو او بيا يې ورغومي ته داسې ټكان وركړ چې اسفنديار اوچت له خپله زينه را جلا شو او د مشكي پښو ته پرېووت . ورپسې په څوړ باندې د آسونو سيلاو رابرابر شو او د مشكي ليكه يې تعقيب كړه . اسلم د ميدان په بله څنډه راوخوت او لارېې د حلال دايرې ته ورسيخه كړه او د نندارچيانو په شور بگت كې هدف ته ورسېده . ټول خلك په ځايونو كې ودرېدل او د آفرينونو او شاباسونو شور فرياد د بنو دوزلوبې د ميدان فضا ډكه كړه . د نام خدا او ماشاءالله باران پيل شو ، د ميدان حكم مخ په اسلم آس وځغلاوه او تر شاباسي او ستاينې وروسته يې هغه د ولسوال لوري ته ورسره راوو ست . د ولسوال سترگې په غنم رنگې پياوړې او لوړ زلمي باندې ونښتې . تور مشكي آس چې د پيكي ښايسته ويښتانو ، د تندى سپين ټاپ ، پراخې سينې او د غاړې ببرو اوږدو څنوبې افسانوي پرتم وركړې و ، د ده په زړه كې د قدردانۍ احساس وپاراوه . اسلم د اندراب د ولسوال احترام ته له آس څخه راكوز شو ، سلام يې واچاوه او د گوپيچې په لستوڼې يې د مخ خولې پاكې كړې . د سر ويښتان يې د خولو له زوره په تندي او باړخوگانو پورې نښتي وو . پر كينې غوږ او د ښې لاس په گوتو كې يې د وينو څاڅكې ځلېدل . دنگه ځواني ، خړه بخملي گوپيچه او تور برزو ، پې د پاسه تركمني موزې او تر ملا سور گل سيب دسمال ...

ولسوال هغه وړاندې راوغوښت په غېږ كې يې ونيو او سره ورېښمينه چپنه يې په ووږو ور واچوله . اسلم د ولسوال لاسونه ونيول ، سرېې د منني او احترام لپاره ورته ټيټ كړ او د كورودانۍ له ويلو وروسته راوگرځېد ، سپور شو او مشكي يې د ميدان پر لوري وځغلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلک په وارخطايي او بيړه ځان څارنوال ته ورساوه : دا قهرمان دې وپېژانده ؟ دا خو اسلم دی چې د مهردل په آس يې وزه د حلال دايرې ته ورسوله . هغه دی وګوره ، په لاس يې عامو نندارچيانو ته د سلام اشاره وکړه ، په مهردل باندې خلک راټول شوي دي . ګرد سره مبارکي ورکوي . دغه آس يې يوه مياشت مخکې له سمنګانو څخه راوستی دی . وايي چې د حاجی عبدالرحمن د آسونو ذات دی ، خو په همدغه ورغومي يې بيه پنځوسو زرو ته لوړه شوه . څارنوال صاحب وزلوبه څه کوې سخته دا ده چې زموږ ټولې خوارۍ په اوبو لاهو شوې ، اوس يې ولسوال هم وپېژاند ه !

څارنوال د وزلوبې تر اغيزې لاندې هيجاني شوی و ، د ګلک وربوزيې له خپل غوږ څخه پورې واهه او وې ويل : ګلکه ! دا د دغو خبرو وخت نه دی . پرېږده چې خپل سيل وکړو .

ــ نه زوروره ! ودې ليد که نه ، وايم ولسوال صاحب په خپلو مبارکو لاسونو چپن ورواغوسته . په ملک شاسوار کې خويې ټول زړه ويلې کړ . په هغه باندې نور خوب او راحت حرام شو . وروسته تردې اسلم پهلوان ته ملک شاسوار او ګلک نسوار هم نه دي ، موږ غريبګوټي خو پرېږده د خدای په روی مې قسم دی که حاجي عبدالاحد او د پلخا حاجي عبدالوهاب او ان سناتور سيد اشرف خان هم ورته ټينګ شي . پس له دې به د غلو او قماربازانو دوران وي . څارنوال چې يو څه ځوان طبيعته او د بزکشۍ ليوال و ، په ډېر کراهت يې ملا ګلک ته مخ واړاوه ، منت يې ورته وکړ ، په ترخه غاړه يې ورته وويل : رنګ دې ورک کړه ، ګونګی شه !

د دوهم بري لپاره مبـارزه خورا خونړۍ شوه ، په پولو او شوديارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ، د دوړو په تورتم کې چاپ اندازانو د یو بل سر ته قمچینې سیخې کړې . ناڅاپي د دوړو له مینځه د قاسان پهلوان مظفر راووت . ورغومي یې په تقوم کې ونیو او مخ په حلال دایرې وځغلیده . چاپ اندازانو مخه ورته ونیوه ، هغه د منډې د دایرې د پراخولو لپاره د لارې په لټون د رود خوا ته سیخ شو . اسفندیار د هغه لکۍ ونیوه او کرار کرار ورسره ترازو شو . اسلم په پهلوان مظفر باندې نارې کړې : پهلوانه د سین لور ته ، د سین لور ته او بیایې مشکي ته تازینه ورکړه او د ترازو شویو آسونو ترمینځ ننووت . هر درې واړو پهلوانانو د رود اوبو ته ودانگل ، اسلم د سخوندر کېڼه پښه چې د پهلوان مظفر له تقوم څخه خطا شوې وه ، ونیوه او په مشکي باندې یې هیبت وکړ . زور ورو اوبو او د راده د تل ښویو ډبرو د آزموینی کار سخت کړ . اسلم اسفند یار ته مخامخ ، لکه خوني پړانگ په ځیرو سترگو وکتل او له خولې یې ور ووتل : « تېنگ شه دا د تخت او تختې لوبه ده » او بیا یې داوبو او ډبرو په مینځ کې د آس د ځغلولو تلوسه وکړه . بخت ورسره ملگری شو او د ملک شاسوار د زوی آس وښویده او پر ډوبو ډبرو باندې پړ مخې پرېووت . مشکي زۍ ته راوخوت . اسلم کوشش وکړ چې یوه لویه دایره پریکړي او ورغومي د حلال په دایره راوڅرخوي لیکن واټن ډېر اوږد و او د سپرو ډله له شاوخوا یې راتاو شوه . ورغومي یې له لاسه وشکېده او د اوبه شوې شودیارې په خټو کې ولوېده .

هغه ورځ وزلوبې د معمول په خلاف زیات دوام پیدا کړ ، نظر پهلوان څو څو واره دایرې ته ورغومی نږدې کړ لیکن هدف ته و نه رسېد . د قاسم آس په کېڼ لاس ژوبل شو اوله وزلوبې څخه فارغ شو . د میدان حکم ولسوال ته د لوبې د تمامولو لپاره ، مشورې ته ورغی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې شېبه کې لوبه بیا میداني شوه . نندارچیان د شاباسي په چیغو ناروکې ودرېدل او همداېې تکرارول : مشکي مشکي ، آفرین مشکي ! اسلم د مخه او د وزلوبانو یرغلگر لښکر ورپسې ، هغه د دایرې پر لوري هواره لاره خوشي کړه او مشکي یې مخامخ د میدان داړخ د باغچې پر دیوال ور ووست او پر دیوال واوښت ، د باغچې دلښتو او څانگو له مینځه له هغې بلې خوا څخه د وزلوبې میدان ته ورتېر شواو پــه دې توگه یې لاره د حلال دایرې ته لنډه کړه . د خلکو شور او چیغو فضا ولړزوله ، هله هله رسېدلي یي لېږ نور ... اسلم د آس ملونه خوشې کړه او ژر ژر یې تر شونډو لاندې دا دعا تکرار کړه : (خدایه مه مې شرموې) او ورغومی د دوهم ځل لپاره د حلال په دایره کې ولوېده . د نندارچیانو شور او هیجان انتها ته ورسېده ، ټولو نارې کړې : مشکي مشکي آفرین آفرین ، نام خدا . د میدان حکم بیا د حلال دایرې ته ور وځغلیده . هغه د تحسین په جذبه کې د اسلم سر او سترگې چپ کړل او د دوهم ځل لپاره یې ولسوال ته راووست .

سترې مشکي سر یوه خوا بله خوا اچاوه او د ترهېدلي په څېر یې سترگې غټې یوه خوا بله خوا اړولې او خرېده . گلك بیا په څارنوال پورې ونښت او مخاطب یې کړ : څارنوال صاحب اوس ډېره سخته شوه خدازده دا به څنگه شي . له دې اسلم نه خو سم دم ښامار جوړ شو ، اوس والله که ټول اندراب ورته ټینگ شي . پور خوېې اوس لس چنده په ملك شا سوار باندې واوښت .

څارنوال چې د وزلوبې په خوند او خیال کې ډوب تللی و او گلك یې د مزو دنیا خرابوله ، په غصه یې گلك ته ځواب ورکړ : مېړانه خو خدای ورکړې ده ، حکومت خویې نشي ترې اخیستلای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ کومه میرانه ؟ آس د ملك یوسف د زوی ، کالي د آدینه او ډوډۍ د قاسم خان ، میرانه خو په دغو شوي ده . څارنوال ګلك ته بد بد وکتل ، له ځایه راولاړ شو او لاړ د ولسوال شا ته د نورو سرکاري مامورینو په مینځ کې کېناست .

وزلوبې د مهردل د زړه تنابونه په اسلم پورې وتړل . هغه خپله ټوله مینه د صیاد بزګرو زلمیانو ته چې د تورې او میړانې کسان وو ، وروسپارله . له اسلم سره همدردي او ملګرتیا د مهردل په مغزو کې پخوالي ته ورسېدله ، هغه قانع شوی و چې له اسلم سره ظلم شویدی او دا اوس هم ملك شاسوار حاضر ندی د هغه اوښکې پاکې کړي او بیا هر څه چې وي زه ولې د دې زوړ ظالم ملاوتړم ، د قاسم خان او جبار دوې ملګرتیاو نه کړم ؟ ولې په غدارانو او رشوت خورو باندې د ستر پردې وغوړوم ؟ زما مړی ژوندی خو له همدې ساده ولسي ځوانانو سره ښه پالل کیدی شي نه له ولسوال ، قاضي ، کوتوال او نورو سرکاري مامورینو سره . نو ولې خپل وزر ماتي وروڼه ورته وتړم او د هغوی وینې پې وڅښم ، دا طریقه خو نه د خدای خوښېږي او نه د خلکو او بیا هر څه چې وي آخر مرګ دی . زه ولې د ظالمانو د رضا لپاره خپله دنیا او آخرت خراب کړم .

مهردل د اسلم ساده او سپېڅلي منطق د ملکانو له اغېزې آزاد کړی او په ده کې یې نوې اندېښنې پیاوړې کړې وې . ګام په ګام له ملکانو او حاکمانو او د زور له خاوندانو څخه رالري کېده . پرون ده ته د دهانې غورې علاقدار د میړانې او ویاړ نمونه وه لیکن نن اسلم پهلوان ده ته نمونه ده . د دهانې علاقدار خو پردي جیبونه وهلي دي او د استاد حمید خبـــره د ده د ښځو او لورانو په غاړو کې پراته غړواندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بزگرانو د لاس له پولیو او د مجبورانو د اوښکو له لړیو څخه ساز شوي دي . دا خو د مېړنيو کار نه دی چې د نورو د کورونو په خرابولو د ځان لپاره د قدرت ماڼۍ ودروي . دا خو برالا غلا ده ، داخو لوټ او تالان دی ، دا خو د ټپوسانو کار دی چې مرداره خوري او هر چېرې چې مړزگه وگوري پې ناست وي لیکن کجیر مرداره نه خوري او په مړزگه نه کېني . پاس د نیلی آسمان په کوړم کې وزر رپوي او له هم هغه ځایه لکه تندر په خپل ښکار راکښته کېږي . همدا الوتونکي د ستایلو وړ دي . قاسم خان د ستایلو وړ دې چې د لاس په تهاکو روزي پیدا کوي او په پراخ زړه هغه له هر محتاج او بېوزلې سره ویشي. سترگه یې له فلك او ملك څخه نه سوځي او د اسلم غوندې غیرتي ځلمو ته مټ ورکوي .

بریالي وزلوبان د سټرو ستومانه اسونو تر جلب لاندې د وزلوبې له له پاي څخه د خلیفه میراحمد د سماوات پر لورې د بنو بازارته را ننوتل . په دوی پسې وروسته له میدان څخه د راماتو شویو پلیو او سپرو نندارچیانو پرگنه چې اسلم پهلوان او مهردل یې په مینځ کې نیولي وو ، را روان وو. ننداره‌چیانو د لاس او سر په اشاره اسلم پهلوان یو بل ته ښوده او هغه یې د خپلې مینې په څرگندولو ویاړه .

د اسلم د وزلوبې ملگري چې د ویاړ او بري احساس مد هوشه کړي وو ، د خندا او مسخرو په شور بگت کې د خلیفه میراحمد په سماوات ورننوتل . روزی چې د لاس گوتې یې په وزلوبه کې گرژالي شوې وې او د لوبې درندوالي ستومانه کړی و ، سماوات ته له ور ننوتو سره سم ، بې له دې چې د وزلوبې چکمن او برزو او په ختو خاورو لړلې موزې له پښو وباسي ، ځان یې د سماوات یوه تخت ته ورساوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونی ستاغ پر هغه وغځېده‌او په ملاستویې پر آدینه باندې چې له معلم جمعه سره لاس په لاس د سماوات په دروازه‌را ننووت ، نارې کړې : آدینه جانه خبرې پرېږده . دنبوره راواخله او دنیا په سندرو ډکه کړه . په دې کې قاسم خان چې د چاینکیو د چرګۍ اړخ ته‌یې پلترۍ وهلې وه او د ایره شوي انګار په سکروټوکې یې ډکی خوځاوه ، د وزلوبا نو په ګڼه ګوڼه کې سر راوچت کړ ، په داسې حال کې چې سپوږمې یې راښکودې د غوسې په غاړه او لوړ آواز وویل : خلیفه میراحمده ! دلته دچرسو بوی خورېږي . دا چا ځکولي دي ؟ هغه په داسې حال کې چې ځوړند سر د دخل شاوخوا د لوښو او چاینکو په سمبالولو بوخت و ، په پسته خوله ځواب ورکړ : دا خو سماوات دی ، دلته هره ګروه راځي . کوم عملي به ځکولي وي کنه !

د قاسم خان د ګوانښ ته ورته فریاد په وجه ، د وزلوبانود شوربګت ځپه راولوېده ، ګرد سره د خلیفه میراحمد سره د قاسم خان شخړی ته ځیرشول . هغه په هماغه جوش او غوسه خبره اوږده کړه : دا د ټوکو خبره نده ، با بېزه یې تر غوږ مه تېروه . د تورې چرګې ملا بې دې هم موږ چرسیان ، لاروهونکې او قماربازان بولي او که داسې آسانه بېلګه هم ور پیدا شي بیا نو رشوت خواره ماموران خو پرېږده خدای چې پرهیزګاره مفتی جلال به هم زموږ په تورولو قانع کړي .

میراحمد د قاسم خان په وروستۍ خبره ټکنی غوندي شو ، پخپل ځای کې اوچت ودرېده ، ژبه یې ترږۍ شوه او په وارخطایي یې هغه ته وویل : قاسم جانه د حکومت خلك ... مقصد مې همدا خپل د اندراب مامورین دي ، د چرسو په معامله پسې ډېر سر نه ګرزوي . زه پخپله هم ماخستني چې له کـاره وزګار شم د دې فقیر بوټي په یوه ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود باندې د ورځې ستومانتیا باسم . او کله کله خو د جمعې په شپو د مالیې مامور صاحب ، د احصائیې سرکاتب او ځینې نور دوستان ، تر تاسې دې به نه وي ، د ماښام له مخې چې کار او بازار وتړل شي ، همدې فقیرخانې ته راځي او یو څه ځان خوشالوي .

قاسم خان سترګې برګې کړې او په شمېرلو الفاظویې هغه ته وویل : ما ته د لیلی او مجنون قصه مه کوه . ما ته لنډ ووایه چې دغه اوسني چرس چا څکولي دي ؟

ــ دا ... دا خو یوه شپېکۍ وړاندې ستاسې د کلي اسفندیار او دهغه ملګري راغلي وو ... !

قاسم خان خبره په خوله کې ور وچه کړه : نو تا هغه ته ونه ویل چې تښتېدلې مېزان په چرس څکولو نه جنګیالي کېږي !

ــ نه ، ما دا خبره ورته ونکړه .

ــ نو تا څه ورته وویل؟

ما په عاجزۍ او عذر هغه ته مخ ور واړاوه چې نن ځما سماوات مهردل خان خپلو مېلمنو ته ټیکه کړې دی او ټولې پیسې یې تر وخت پخواپرې کړې دي . د دې خبرې په اورېدو هغوی پخپل منځ کې څه سره وویل بیا ولاړ شول او لاړل . په دې کې روزي له ملاستې څخه راکېناست ، غوږېې وګراوه او سترګې یې د پوښتنې لپاره سماوات چې ته را واړولې : له هغوی څخه دې کومه بله خبره واورېده که نه ؟ د وزلوبې په باره کې یې څه و نه ویل ؟ قاسم خان بې واره په خبروکې را ترپله او روزي ته یې وویل : ته پرېږده چې زه له خلیفه میراحمد څخه د اصلي خبرې پوښتنه وکړم . بیا یې مخ په میراحمد خوله خلاصه کړه: ښه خلیفه میراحمده اسفندیار خو به د اسلم پهلوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب کومه تر خولې تېره خبره نه وي کړې او د چرسو په لوخړو کې به يې کومه د کبر دوړه تر خولې نه وي ايستلې ؟

ميراحمد د کسبي دکاندارانو په خوږه ژبه ځواب ورکړ : نه قربان اسفنديار دروند سړى دى ، سپکه ژبه نلري خو د زلميتوب په وجه کله کله او ګل ګل د سپاره چلم د لوګولو مينه کوي .

جبار چې د سماوات په برني تخت باندې د پهلوان نظر په ټيپي شويو ګوتو باندې ريتاړې ترلې مخ ميراحمد استاد ته په جګ ژغ وويل : اسفنديار اوس هغه چا ته ورته دى چې په لوى مجلس کې يې باد پرې شي او بيا يې د خپلې خطايي پټې کولو ته خوله نه سمبړي او هيچا ته پورته نشي کتلاى . ټولو د جبار په دې خبره باندې په کړس کړس وخندل او هر چا د مسخرو له مخې خپلې نکتې پې ورزياتې کړې .

خليفه ميراحمد د لومړي ځل لپاره پخپلو غوږو اورېدل چې د کليو او درو مېړني زلميان يو د بل کمه وايي او د سيالۍ وطني دود سپک تلي . هغه بالکل ټکنى او پرېښانه شوى و ، په ځواب ويلو کې يې خپل خير نه ليده او د سيخ ځواب لپاره پخه خبره خولې ته نه ورتله . له بل لورى اسفنديار د هغه د چرسو او چلم ملګرى ؤ او د قمار په ميدان کې به دواړو په يوه زړکه شرط تاړه . په دې وجه هغه ته سخته وه چې د چلم او تاوان د ملګري په باب د چا سپکه او پېغور بې ځوابه پرېږدي .

په دې کې اسلم او مهردل د ده سلا له څو تنو زلميانو سره چې دوى دغرمې ست ورته کړى و ، رانونل او د قاسم خان د يارانو د شوربګت پر جوش باندې سړې او به توى شوې .

مهردل مخامخ د سماوات د شمالي کړکۍ لور ته چې مخ په درې ور سپـــره وه ورتېر شو او له خليفه ميراحمـــد څخه يې پوښتنه وکـړه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوراک لپاره دې څه تیار کړي دي ؟

ــ د تا له برکته هر څه شته صاحبه ! چاینکیانې تیارې دي . سیخي کباب هم تر لومړنی اور تېر شوی دی . سره تازه مرچکي ، ثلاته ، ترخه چایونه ، دشلمه ، نسوار او ترخه چلمان او که د فقیر بوټي څوک شوقیان درکې وي ښه په مزه شیرگي چرس هم شته دي ! دا د چرسو په یادولو میراحمد د خپل زړه غوټه اوبه کړه او بنده شوی سایي په گوگل آزاده شوه .

مهردل مخ مېلمنو وزلوبانو ته را واړاوه : تاسو نن د خپلې مېړانې او تورې په وجه د خلیفه میراحمد په چاینکیو او کباب باندې زما مېلمانه یاستئ . هر څه چې په دې سماوات کې پیدا کېږي یارانو ته وړیا دي . تاسو به ډوډۍ خورئ ، اسلم پهلوان او زه به مو له خلیفه میراحمد سره خدمت کوو ، معلم جمعه او آدینه به غبرگی دنبورې وهي او د ښو آسونو او ښایسته نجونو په باب به سندرې بولي . په دې کې قاسم خان مهردل ته وویل : ته او اسلم پهلوان به له انډیوالانو سره په ډوډۍ کېنئ او زه به له خلیفه میراحمد سره د مېلمنو خدمت ته ودرېږم . خلیفه میراحمد وویل : سمه ده خو شرط یې دا دی چې د سواره چیلم او ډکول به هم په غاړه اخلې ! د میراحمد په دې خبره ، قاسم خان ته نیږدې ناستو ځوتنو وزلوبانو په کټ کټ وخندل . ده پخپله هم وخندل ، خو مهردل دخندا په وجه پوه نشو وروځی یې پورته وغولاځولې او سترگې یې د استفهام په توگه غټې کړې . په دې کې غبرگې دنبورې په غرېدو شوې او د سپرو سترې پلې او ځپلې غړي یې د موسیقي په جادوگرو څپوکې راونغښتلی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنو په بازار کې ننني وزلوبې هر څه بدل کړل . اسلم په همدې ورځ د شهرت تر ټولو لوړې پوړۍ ته وخوت . د ده د غمونو قصه دخلکو قصه شوه . ملک شاسوار د اندراب د خلکو د نفرت په څولۍ کې پرېووت ، له اسلم سره د ده د تېري او ناروا داستان د هر اندرابي وطندار د زړه داغ او د ژوند عبرت شو . د ده سرګذشت د ده د مېړانې په برکت له خولو څخه خولو او له سینو څخه سینو ته نقل شو او دی یې د اندراب په غرنیو کلیو او ښکلو درو کې لکه د سبا ستوری وځلاوه . د اسلم د مهارت او مېړانې په سبب د ځلېدونکو سترګو مشکي آس ، د آسونو میر شو . آس خوښوونکو او زلمیو بزکشانو د آس په اړوند مهردل هم د شهرت لوړ دریځ ته وخېژاوه . تور مشکي آس ، چرګی آس ، داسې آس چې په لیدویې سړی نه مړېږي . څک غوږونه ، بیدارې څارونکې سترګې ، پراخه سینه او د غاړې لړۍ لړۍ ګاړګوتي وېښتان ، د منډې په وخت کې الوتونکي ټوپونه ، پراخې سپوږمې او یرغلیزه ځانګړتیا ...

مهردل ډېر بختور سړی دی چې د داسې آس خاوند شو . بخت یا په آس دی یا په ښې ښځې ، همداسې آس او همداسې بزکش ، د سپاره رنګ په آس ښه کېږي او د آس رنګ په سپاره . هم هغه ورځ خلکو په دکانونو ، کلیو او کورونو کې همدا خبرې تکرارولې . بازار ته راغلیو نندارچیانو او د بېلا بېلو درو بزکشانو د اسلم نوم او د مهردل د مشکي آس قصه له ځان سره کورونو ، جوماتونو او خپلو حجرو ته یووړه او د خلکو په حافظو او عاطفو کې یې وکرله .

د ولسوالۍ بلهې خوروته کار سخت شوی و . مفتی جلال چې د اندراب په محکمه کې د پاک وجدان خاوند و، له خوښۍ څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامو کې نه ځايېده ، هغه ويل چې : اوس به څوک د اسلم پر حق سترګې پټې کړي ؟ خدای د حقې لارې مل دی ، هغه يې د کاوه آهنګر په څېر د خلکو غېږې ته ورواچاوه او لکه ابراهيم په اورکې يې وساته . اوس چې هر څوک د هغه پرحق سترګې پټوي ځان شرموي .

ګلک ډېر وارخطا و . سپينه ګردۍ لنګوټه ، پې د پاسه د ګل سيب دسمال چې تر زنې لاندې يې غوټه کړی و . خړه خيرنه پيوندي جبلکه او زړې خړی شوې کلوشې يې اغوستې وې ، د سرکاري مامورينو په کورونو ننووت او راووت . په هر کور او قشخانه کې د وزلوبې قصه روانه وه . د مهردل آس او د اسلم نوم د ټولو په ژبو ناست وو . ګلک له هر چا څخه او په هر ځای کې همدا نومونه اورېدل . ټوله دنيا ورته اسلم اسلم کېدله . شونډويې پترې نيولي وو . سريې درد کاوه او تر لمر لاندې د وزلوبې ننداري تبجن او کمزوری حالت ورپيدا کړی و . هغه فکر کاوه له ملک شاسوار سره به څه وشي ؟ د هغه سرنوشت به څه وي ؟ که د قاسان ، بنو ، ده سلا او کشناباد سپين ږيري اومشران د اسلم په ملاتړ کې ودرېږي بيا به څه پيښ شي ؟ که ملک د اسلم په مقابله کې مات شو بيا خو زما هم لکه لړم کړه په شا ده . دا لا څه کوې که شاسوار له ما پوښتنه وکړي چې دا دوه لکه روپۍ دې په چا وويشلې ؟ زه به د دې روپيو څه ځواب کوم . ما چې د اسلم د بندي کولو ذمه وهلې وه ، هغه خو برباد شوه . ولسوال ، قوماندان او د جزا مامورين په ما څه بند څه خلاص ، سند خو تر مينځ نشته ، روپۍ دوی وخوړلې او مظلمه يې ما ته راپاتې شوه . ګلک همدا چرتونه وهل په رنځور ځان لکه لړم ګړندی ګړندی په کوڅو او کورونو راګرځېده او هيچېرې يې تسلي نه کېده . هر رشوت خور ته چې ورته د هغه له خولې يې د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او تور مشکي آس قصه اورېدله . دېوالونو ، ونو او بوټو ، ټولو او ټولو همدغه یوه خبره تکراروله ، آفرین ، آفرین اسلمه !

ملا گلک ماښام مهال په نامېندۍ او تبه کې د پولیسو د قوماندانۍ د جلب د کاتب له کوره راووت او د بنو په بازار کې د جانداد بنجاره دکان ته په داسې حال کې ودرېده چې هغه د دکان نیمایي ورتخته کړې ؤ او د ماښام جمې ته يې بېړه کوله . گلک سمدلاسه هغه ته وویل : سپرین تابلیت لرې ؟

ــ نه ، ملا صاحب .

ــ سیبازول شته ؟

ــ نشته ...

ــ سپېرکۍ او بادیان ؟

ــ نه ، دا یو نشته او هیڅ وړ دوا نلرم !

ــ ولې تا خو به دواگانې خرخولې .

ــ اوس حکومت موږ د دوا له پلورلو منې کړی یو !

ــ عجیبه ده . د ښځو لپاره ، سرخي ، سپېده ، سیخکي او نور منهیات آزاد دي او دوا منې ده . بچه بازی ، غلا ، قمار او چرس آزاد دي خو سیبازول او سپرین منې دي ؟

جانداد د لمانځه په تلپوار کې بې له دې چې ملا گل رسول ته ډېره پاملرنه وکړي د دکان تختې په بېړه وتړلې او نېږدې جومات ته چې د آذان د پای تکبیرونه يې اورېدل کېده ور منډه کړه...

ملک شاسوار د نن ورځې تروزلوبې وړاندې ، دبرې لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې . د نامتو وزلو بانو او ښوا سونو په پیداکولو او هڅولو کې يې هیڅ کمی نه و کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د قاسان او درې څو مشهورو سپرو او دهغو اسونو ته يې لا څو ورځې دمخه دبنو په سماواتونو او سرايونو کې دپالنې او شپې تېرونې ځايونه سرشته کړي وو او په دې هدف يې لوی تاوان ته ملا تړلې وه چې په وزلو به کې به له اسلم پهلوان څخه چې د کليو په ودونو او خوښيو کې يې ديوه وتلي وزلوب په توگه نوم ايستلی و، دحکومت او ولس پاملرنه واړ وي .ملک بيا ترهر چا زيات پخپل زوی اسغنديار پورې چې دځوانيو او سياليو مېړه او پيا وړی وزلوب باله کېده خپله هيله تړلې وه . خو وز لوبې بله نتيجه راو ړه او ملک يې نا هيله اوپه ځان بې باوره کړ.

د اسلم پلوي وزلوبان لوړ ماښام دټو کوټکالو، خندي او مسخرو په جوش کې صياد ته را ورسېدل. دکلي جومات ته نيږدې مهردل د سپرو له منځه قاسم خان ته په لوړ آواز وويل: لمونځ به ستاسي په جومات کې وکړو بيا به مخامخ زموږ کلي ته ور وځغلو! قاسم خان په ځواب کې ورته وويل: ولې ستا کلي ته، دا زموږ څه کلی نه دی؟

دمهردل او قاسم خان سوال ځواب دسپروپام ځانته ور واړاوه له هر لورې پوښتنې پيل شوې :څه دي؟ خبره څه ده؟قاسم څه وايي؟قاسم خان وويل: جلبونه ونيسی، چې ټول په خبره سره پوه شو بيا به يو ځای پر مخ ځو، په دې کې مهردل را نيږدې شو او لومړنۍ خبره يې تکرار کړه.قاسم خان هم هماغه لومړنی ځواب ور کړ . په دې کې جبار وويل:

ـ مهردله! ضرورت څه دی چې زموږ له کلي څخه ستا کلي ته ور تېر شو؟

ـ ضرورت يې دا دی چې دنننی برې شکرانه په ما او ښتې د ه!

ـ په موږ او تا کې څه توپير دی؟ زموږ زړونه، کلي او کورونه يو دي خو زموږ کلی يوه ځا نگړ نه لري هغه دا چې زموږ غليما ن همد لته او سېږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرپړده چې کرۍ شپه زموږ دسندرو او خوښۍ شور واوري او په غوسه او رخه کې وسوځي !

مهردل اسلم ته مخ ورواړاوه: او ته په دې کې څه وایې ؟ هغه ځواب ورکړ: نن به دجبار او قاسم خان خبره ومنو. دماښام تر لمانځه وروسته به دقاسم خان په کور کې تر چرګ بانګ پورې دمعلم جمعه او آدینه سندرو ته کېنو خو په دې شرط چې قاسم نور تاوان ونکړي او داومني چې ټول انډ یوالان به دخپل کور له ماښامني دستر خان څخه خپله برخه دده دستر خان ته راوړي اودی به دچای او چلم په خدمت بسنه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

گلک په قزل آس سپور په دوړو کې د شولگرو او جوارگرو مځکو له منځه پر عمومي واټ د بنو بازار ته راروان و . هغه يوه هفته وړاندې له کابل څخه بغلان ته او له بغلان څخه اندراب ته راغلی و . گلک د ملک شاسوار په مخ کې د منلو رامنلو او د کابل او بغلان په دولتی ماموړانو کې دبدو له لارې د بلد پدو په وجه د غرور او کبر له باده پړسېدلی و . هغه د شاسوار د پیسو او رشوتونو د ویشلو په وجه په هغوی کې لار پیدا کړې وه . له کابل او بغلان څخه يې د اندراب په ولسوال ، قاضي او څارنوال باندې د سپارښت ليکونه راوړي وو او ډاډه شوی و چې د اسلم منگولې به د ملک شاسوار له گریوان څخه را وکاږي ، خو گلک ته په دې لوبه کې یو بل شیطاني فکر هم ورپیدا شوی و . هغه دا چې شاسوار به د اسلم په شخړه کې د خپلې باغچې او ژرندې خرڅلاو ته مجبور شي . ښايي چې په نیمه بیه یې وپلوري . نو آیا دا به ممکنه نه شي چې دا باغچه او ژرنده په یو وړ له وړو زما خپل مال او ملک شي . له دې تصور سره د گلک د ټولو تدبیرونو سلسله وخوځېده . ده له ځان سره وټپیله چې باغچه او ژرنده باید خپله کړي بیا داسې وخت او امکان چېرې پیدا کېږي چې شاسوار له خپلې باغچې او ژرندې څخه لاس وکاږي ؟ ژرنده او باغچه لکه د فولادو برمه د گلک پر مغزو څرخېده او نفوذ یې کاوه ، د دماغ ټول سلولونه یې د ژرندې له پل سره په چورلېدو شول . په غوږو کې یې د ژرندې د گړزېدو غور کی انگازې کولې او سر یې د ژرندې دمالکیت د شوق په جذبه کې لکه د ژرندې ټکټکانی بیواکه لړزېده . خدایه که دا ژرنده او باغچه زما شي او ملک شاسوار د اسلم له زوره خپله کلا او دا پاتې جایداد په ما خرڅ کړي ... البته په کمه بیه او پــــه ... ارزان قیمت نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو بې له دېنه هم دلته زياتي شپې نشي تېرولای... له اسلم او د هغه له انډيوالانو سره خو تر پايه سيالي او اودشمني نشي پاللای...خامخا به جايداد بيا په تيره ژرنده او باغچه په کوم چا باندې خرڅوي نو ولي يې په ما خرڅ نکړي؟

په دې کې يوه وجداني پوښتنه ورپيدا شوه چې ولې د خپل ورور او دوست، ملک شاسوار ورکې ته ناست دی او هغه د بربادۍ کندې ته غورځوي؟ هغه له ځان سره وويل: زه خو د ملک شاسوار په کمه نه يم، د جايداد پلورل خو د هغه په گټه دي. د اسلم لېوان هغه چېرې پرېږدي چې په غوړه کونه خلاص شي. ملک نور دا ځمکه او پټي نشي خوړلای. هغه ته ښه دا ده چې خپل سر او د خپلو زمنو ژوند په امن کړي. هغه ته بې له دې بله لاره نشته چې جايداد خرڅ کړي او يوه امن ځای ته کډه وکړي. په دې کې د تورې چرگې ملا فکر يوه بل لورې ته راواوښت. هغه له ځان سره وويل: آيا که چېرې د خدای فضل په ما وشي او د ملک باغچه، ژرنده، کرونده او دا ټول جايداد زما لاس ته راشي آيا زما شپه به د اسلم له بدماشانو سره تېره شي؟آيا دوی به دغه زما بد وضعيتونه او ورانی هېر کړي او دې ته به مې پرېږدي چې د شاسوار په جايداد پريوزم او د صياد د خلکو تر مينځ د عزت ژوند وکړم؟ زه څنگه د دې ټولو گرم مزاجه ځوانانو له غوسې او گواښ څخه ځان خلاص کړم او د قاسم غوندې کسات غوښتونکي ځناور رضا او دوستي حاصله کړم؟

نا څاپي يې په سترگو کې د هيلو څپه وخوځېده او ورويې له ځان سره وويل: کيدی شي چې دا خنډونه له مخې لري شي. مثلاً دې ته اړتيانشته چې زه آدينه، قــــاسم خان، نظر او دغه هر بزکش جلا جلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخلا کړم . زه به ا سلم خپل کورته راوبولم . ډوډۍ گانې به یې وخورم او کرار کرار به د ملک شا سوا ر په مقابله کې د ده لوری ونیسم ، که په دې هم راضي نه شو خپله گلثوم لور به ورکړم ... گلک په خپلو شیطاني فکرونو کې ډوب و چې آس نوک وواهه . گلک ټکان وخوړ او لنگوټه یې ړنگه شوه او د فکر سلسله یې بل وا ټ ته ننوته ... رښتیا که ملک شاسوار د اندراب د خیر خوښوونکو مشرانو او چاپ اندازانو په مشوره له اسلم سره د روغې جوړې لار ونیوه بیا به څه وشي ...؟ نه نه، هیڅ کله به دا روغه ونه شي . له ملک شاسوار سره نه ښایي چې خپله لور په بدو کې اسلم ته ورکړي. او د هغه د کور او چمبر تاوان وگالي. ملکان او خانا ن تاوانونه نه پرېکوي ، دا د ملکا نو طریقه نه ده او د دوی له عزت او دود سره سر نه خوري ... او بیا زه خو لا ژوندی یم ، هیڅکله به دا روغه سر ونه نیسي او زه به ټولې لارې د روغې په لور وتړم .

گلک لا د ملک شا سوار د ژرندې په ناوه ، څرخ او ډبرو کې تاوېده راتاوېده چې د دوړو او باد په څپو کې د بنو په بازا ر ننووت . د با زگل د سماوا ر له مخې تېر شو او هلته یې سترگې په څارنوال او د امنیت د قوماندانۍ د جزا په سرکاتب باندې ولوېدې . د آس ملونه یې تکیه کړه ، په تلوار له آس څخه راکوز شو . د سماوار چې شاگرد ته یې په لاس اشاره وکړه چې آس سرای ته بوزي او پخپله یې د ادب د رعایت د افادې په توگه مخ په څارنوال منډه ورواخیسته ، خو څارنوال له ځایه راولاړ نه شو او په ناسته یې لاسونه وروغځول او له روغبړ سره سم یې گلک ته وویل : پرون د مکلفیت سرکاتب اسلم جلب کړی و او له هغه څخه یې د عســـکرۍ خدمت د نه تېرولـــو په دلیل تحقیقات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل

ــ نتيجه څه شوه ؟

ــ نتيجه د تا په ګټه نه ده .

ــ ولې ؟

ــ ځکه چې اسلم د خپلې دفاع لپاره قانع کوونکي او قانوني دليلونه وړاندې کړل . هغه ويل چې زه بې کسه سړی يم . غوښتنه يې وکړه د بېکسۍ د مجلا د ترتيب اجازه ورکړی شي .

ــ د مکلفيت سرکاتب څه ځواب ورکړ ؟

ــ د مکلفيت سرکاتب تندی ورته تريو کړ او د هغه تقاضا يې رد کړه ، ليکن قانوني او معقول دليلونه يې نه درلودل . خو بيا يې هم يوه دوسيه ورته واچوله او د سرکاري تلکی لوړی بنسټ يې کېښود . حقيقت دا دې چې اسلم په دې باره کې کوم تقصير نلري او سر بېره پر دې هغه يو وتلی چاپ انداز دی ، ښه ژبه او ښه ځواني لري ، په اندراب کې مشهور شوی دی ، په هره قشخانه او کور کې د ده قصې کېږي ، هر بزکش او پهلوان د ده په مخکې رااروان وي . د ارزو ، ده سلا او بنو ملکان يې پخپله مېړانه او بزکشۍ پرځان باندې مين کړيدي . حتی هغوی د ده په مخکې حکومت ته رائي ، ورته واسطه کېږي او ملاتړ يې کوي .

ــ خير نو زموږ مصرفونه ، خوارۍ ، زارۍ او دا ښکته پورته منډې څه شوې ؟

ــ دا پر ځای دي ، نه ضايع کېږي . همدا پرون د ولسوال صاحب د زوی سنتي وه ، د حکومت ټول مامورين او د شاوخوا سپين ږيري يې ډوډۍ ته رابلـــلي وو . ولسوال صاحب په مېلمستيـــا کې په جهر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو تر مخ وویل چې باید خامخا د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ روغه وشي او د اسلم عریضه دې دعوا او دنګلو ته ونه لوېږي .

د ګلک په ګردي کوچني مخ کې چې پر توره ببره ږیره او کور په شویو بریتونو راچاپیر شوی و ، د تمسخر مسکا وځغلېده، په رنجو تورې شوې مرۍ سترګې یې په څارنوال کې خښې کړې . د توتکۍ غوندې کمکۍ خوله یې خلاصه کړه او څارنوال ته یې وویل : ښه ، ښه دا نو د ملک شاسوار او اسلم تله او تول سره برابر شول . لچکان له معززینو سره سیالان شول . همداسې څارنوال صاحب !

د څارنوال رنګ واوښت ، سپوږمې یې ورپېدې ، غوښتل یې ګلک ورټې او تریخ ځواب ورکړي خو د ګلک د سوغاتونو او رشوتونو د سرې چینې اوبه پې توی شوې او د ده خوټېدلې سینه یې سړه کړه . یوه شیبه غلی شو ، په خپل هیجان یې غلبه وکړه او بیا یې په نیولی آواز وویل : ګلکه دا خو په ملک شاسوار باندې د حکومت مهرباني ده چې دی یې له اسلم سره برابر تللی دی کنه حقیقت خو دا دی چې ملک شاسوار د اسلم نجل خرڅه کړې ده ، د هغه پلرنی او نیکنی کور یې تباه کړی او د هغه کرونده یې غصب کړې ده . هغه ته یې په ټیټه سترګه کتلي او له نرخ او دود نه یې ایستلی دی . که موږ د قانون په اساس رفتار کړی وای . باید شاسوار مو توقیف کړی او زولانه کړی وای . لیکن موږ د هغه عزت وساته . هیله کوو چې ملک صاحب په دې خبره پوهېدلی وي .

د ګلک خوله پدې خبره د تمسخر په توګه یوه او بله خوا وتښتېد ه او په مکار پوسخند کې یې څارنوال ته وویل : کورمو ودان ، زوی مو لوی ، خو دومـــره عرض به وکړم چې ملک شاسوار هم ستاسې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت کې لنډون ندی کړی ، نغدې روپۍ یې لاړې ، د چنارونو ځنګل یې خرڅ شو ، شولګرې کروندې یې خرڅې شوې ، د بزکشۍ آس یې له لاسه ووت او نن سبا به ژړندې او د کور باغچه هم خرڅه کړي ... زه دومره وایم چې رحم ښه دی ، خدای پې خوشحالیږي .

په دې وخت کې ګلک د جزا سرکاتب ته مخ ورواړاوه وې ویل : څنګه سرکاتب صاحب بد خو به مې نه وي ویلي ...؟

د جزا سرکاتب وویل : زه به څه ووایم ، موږ خو تر اوسه پورې د ملک شا سوار کومه ځواني نه ده لیدلې .

څارنوال د ګلک په وروستیو خبرو وپړسېده او غوسه ورغله ، وې ویل : نن دې د ملک شاسوار روپۍ ډېرې پر مخ راوتپلې . دا د تا ګناه نه ده . دا زموږ ګناه ده چې پورته مو کېښولې او پخپلو اوږو مو سپور کړې . پرون به دې ملکانو ته چلمان ډکول او د جلب رقعې به دې په کلیو ګرځولې ، اوس دې حاکمان وپېژندل ، سپین چکمن دې واغوست او بالا نشین شوې ...

ــ خدای دې وه څارنوال صاحب ، خطا وتې ، زما په مطلب غلط پوه شوې ، زه خو د تا د پښو خاورې یم ، زه چېرې او سپین چکمن چېرې . دا خو تا سې په اوږو راواچاوه . زه که په اندراب کې په تا سې ناشکري وکړم خدای به را نه بېزار شي .

ګلک له ویرې هیجاني شو ، د لاسونو له خوځولو او د مځکې له ډبولو او قرآن خوړلو له زوره یې لنګوټه ول ول په غاړه کې راړنګه شوه . د لاسونو ګوتې یې پرله پسې پوړېدلې او د څارنوال د خبرو په مینځ کې ورننووت ، قسمونه یې یادول ، عذر او زارۍ یې کولې او خدای یې شفیع کاوه : خدای ته ګـــوره په ما رحـــم وکړه ، زه د تا د خپګان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسی زور نه لرم ...

ـ گلکه موږ د بدو خلك نه يو ، موږ حرامې پيسې او حرام مال نه خورو ، موږ کله پسې درغلي يو چې را شئ زموږ جيبونه راډك كړئ . دا خو ته يې چې د حکومت په مامورينو پسې کوڅه په کوڅه او غار په غار گرزې ، په عذر زاريو او ننواتو روپۍ ورکوې او قسمونه ورسره اخلې چې پلانی صاحب دامې در بخښلي دي . او لکه د مور شودې درته حلالې دي .

گلك له غاړې نه ړنگه شوې لنگوټه راخلاصه کړه ، په ځمکه يې وويشته او بيا يې خپله چکن خولۍ له سره راواخيسته ، په غبرگو لاسونو يې څارنوال ته ونيوله او په ژړغونې آوازيې عذر او زاريو ته زور ورکړ : څارنوال صاحب ! دې سرتور سر ته مې وگوره ، ومې بخښه، نيت مې داسې نه و ، خوله مې غلطه شوه ، پښې به دې ونيسم . ناغه به درکړم ،که به زما نيت تا سې ته خراب وي له ايمانه دې خلاص شم . ټکه دې را باندې ولوېږي ، دواړه مې دې خطا شي، ړوند دې شم، گونگی دې شم او د محشر په ورځ دې د پاك رسول له شفاعت نه بې برخې شم .

ـ چوپ شه مکاره زه تا قرآن خور پېژنم ، تر پرون پورې دې دصياد د خلکو خره پوول او د تورې چرگې په وينو دې کوډې کولې اوس د کونډو رنډو په وينو ملا گل رسول شوې او آسمان ته دې د کبر زينه کېښوده . ملك شاسوار دې په بديو اخته کړ ، کلوه دې ور په شا کړه . د هغه شته دې پخپله وخوړل اوس خيرن او كرغېړن لاسونه زموږ په سپينو جامو پاکوې ، دې ته دې څوك نه پرېږدي . د دې کبر ځواب به دې درورسېږي . وايي د مېړتون چې ورکه را شي وزر با سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه وجدان لرم صاحب ، زه به ښځنګه د تاسې نوم بدوم ، خدای دې د بدو وس نه راکوي ...

ــ نه ، ته وجدان نه لرې . که تا وجدان لرلای حسن کلته چې دآسونو د غلا کولو په تور بندي دی په اسلم باندې به دې نا حقې شاهدئ ته نه اړ کاوه . تر تا خو د هغه غله ایمان هم قوي دی . هغه ما ته وویل : زه خو غل یم لیکن دومره بې ایمانه نه یم چې په باتورو او مېړنیو زلمیانو باندې نا حقه شاهدي ووایم . تر تا خو د خاواک د رحیم داد ایمان هم قوی دی چې د اسلم وژل یې درسره و نه منل او ستا په شنو لوټونویې ناړې تو کړې . تر تا خو هغه کسان چې لارې وهي او جیبونه لوټي هم ښه دي ، بېګناه او مظلوم انسان خو نه وژني او ښاغلیو ځوانانو ته خو تلک نه ږدي .

له ګلک سره د څارنوال د شور په وجه د بنو د بازار ټول دکانداران د سماوار مخې ته راټول شول او په حیرانتیا یې رډ رډ هغوی ته کتل . مازیګرینو دوړو او د وریځ آسمان د لمر لویدو غمجنې موسقیې د ګلک د زړه برجونه د نامیندیو د تیارې په څپو کې یو پر بل پسې ډوبول، خدا زده بډې اخیستونکی څارنوال چا او ښځنګه دې خبروته هڅولی ؤ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم د مهردل په مشکي آس سپور د وزلوبې د میدان له کيڼ لورې رانںووت او په ځغاستويې ځان د میدان په ښځه‌ه کې د یوې ځانګړې ولې سیورې ته ورساوه او پلی شو . هغه د وزلوبې موزې او برزو اغوستی او پې پاسه یې سمنګانی قاقمه په ګل سیب دسمال تړلې وه‌له راښکته کېدو سره سم یې د آس تنګونه وسپړل ، زین یې دوباره سنبال کړ او تنګونه یې له سره وتړل . مشکي لکه وړی لېوه د وزلوبې د آسونو د ګلې پرلور غوړ‌ونه څک کړي وو او پرله پسې ششنېده او پښه یې د ګواښ په توګه په ځمکه ځمکه وهله .

اسلم کرار کرار د مشکي پر غاړه ، سینه او ساغریو لاس راښکوده او هغه یې د وزلوبانو په خاصه طریقه نازاوه ، ننداړچیانو اسلم ولید او دلاس په اشارویې یو بل ته وروښود. یو وار ټولو ننداړچیانو له خوشالۍ څخه نارې کړې : اسلم‌دی ، اسلم ! اوس به لوبه توده شي .

په‌اندراب کې وتلیو بزکشانو ته‌دواقعي قهرمانانو په سترګه ګوري . ښه چاپ انداز د کلي، کور او د ټولې سیمې ویاړ وي . معمولاً دغه اتلان چې پهلوانان نومول کېږي د اخلاقي خصایلو په لحاظ د عالي معیارونو لرونکي وي . زړورتوب ، جسمي قوت او ښکلا ، نارینتوب او په ملګرتیا کې ځان تېرېدنه د دوی نه بېلېدونکي صفات دي . خلک له خپلو اتلانو سره ، د کلیو له دې ساده او سپېڅلو سپرو سره د زړه له کومې مینه کوي . هغوی لمانځي او همدردي ورسره ښکاروي . وزلوبه یعنې مېړانه ، جسارت او اخلاقي برتري . د پېغلو لپاره له پهلوانانو او پېژندل شویو چاپ اندازانو سره مینه او واده کول د ژوند ستر ارمان دی .

معـــلم جمعه لا وختي د اندراب له ښارنوال سره چې د وزلوبې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال ؤ ، د ننداړچيانو په مينځ کې په يوه لوړه پوله باندې ځای نيولې ؤ، څارنوال له هغه څخه د وزلوبې د تاريخ په باره کې پوښتنې کولې . معلم جمعه د خبرو په لړۍ کې وويل : د چاپ اندازانو کارنامې او د په هغوی پسې جوړې شوې قصې د لرغونو اساطيرو غوندې د خلکو په تخيل او حافظه کې پاتې کېږي ، سکښتل کېږي او د نسلونو په تداوم کې تشخص پيدا کوي او د خلکو د کلتور برخه گرزي . ښايې چې دا لوبه د تاريخ په ډېرو لري کلونو کې د جنگي تمرين په توگه د سرتېرو سپرو لپاره رامينځ ته شوي وي . دا چې تکړه سپروته پهلوانان وايي له همدې مطلب سره اړخ لگوي . وزلوبه پدې وجه هم د خلکو محبوبه لوبه ده چې په هغې کې د انسان رزمي ملکه او اخلاقي ښکلا وده کوي او انسان پرځان باندې ډاډه کېږي . هره وزلوبه خامخا يو ستر يا کچنی قهرمان زېږوي . خلک دغو قهرمانانو ته د مکافاتو لپاره پخپله حافظه کې ځای ورکوي او هغوی په مجلسونو او قومي جشنونو کې ستايي . د خلکو په حافظه کې د هر سپاره او پهلوان د پاتی کېدو موده د هغه په همت او مهارت پوری اړه لري . څوک يوه مياشت ، څوک يو کال ، څوک ډېر کلونه او يو نيم د تل لپاره د خلکو په ستايونکې وجدان کې پاتی کېږي . د کوز صياد اسلم په دې وروستي گروپ کې دی . ښه آس او روغه ځواني د ښه بخت او نيکمرغۍ نښه ده . هغه څوک چې پر سرکښو آسونو قبضه کولای شي پخپل نفس باندې هم حاکم کېدای شي . همدا سې دي دچاپ اندازانو په هکله د اندراب د خلکو نگېرنې .

لوبه ورو ورو همدلته د ده سلا په سهيلې سيمه کې پيل شوه، ځينو سپرو لومړنۍ ځغاستې پيل کړې وې او لوبه د لرو او برو اندرابيانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سيالۍ په وجه خونړۍ شوې وه . په لوبه کې د معمول په خلاف دجنګ جګړې فضا رامينځ ته شوې وه. په بزکشانوکې يود بل د غورځولو ، د رکاب وهلو او د قمچينې د ګوزارونو تېرى او تکل پېل شوى و . د آسونو د منډو دربى او د قمچينو خرپهار ، د وزلوبانو چيغو او زور آزموينې ، وزلوبې ته د لرغونو جګړو بڼه ورکړې وه . برى تل د پياوړو دى ، داسې پياوړي چې زړه يې په مبارزه کې نه ريږدي او ژونديې دمينې ، ميړانې او هوډ په لمر تود شوى وي . اسلم لا د مشکي له سنبالولوڅخه نه‌و وزګار شوى چې جبار د وزلوبې له قورې څخه د ده په لور راوڅغليده .اسلم د رکاب له ټينګولو څخه سر د جبار په لور راپورته کړ او په مسکاېې هغه ته وويل : ميدان ځنګه دى ، د لوبې سروالان څوک دي ؟

ــ ميدان ښه نه دى ، د وزلوبې پر ځاى وهل ټکول پېل شويدي .

ــ برې د چا په لوري دى ؟

ــ لورى نه لګېږي ، انډيوالان تا ته سترګې په لار دي .

ــ قاسم ، سکندر او نظر چېري دي ؟

ــ يوه شيبه وړاندې راورسېدل ، تر اوسه ښه نه دي تاوده شوي .

ــ اسفنديار چېرې دى ؟

ــ هغه لا پخوا لوبې ته ورګډ شوى دى . ليکن د قورې په څنډه کې ځغلي . ځان هوسا ساتي . ښايي ستا مقابلې ته به سترګې په لار وي .

ــ د چا آس ځغلوي ؟

ــ څښتن يې نه پېژنم ، جګ سمند آس ، د مخ دوه پښې او څنې يې تورې دي . ما په پخــــوانيو وزلوبو کې چېرې نه و ليـــدلى ، ښايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درې خانانو به له بغلان او یا نهرین څخه راوستی وي خو عجیبه دا ده چې دی په هره لوبه کې یو نوی سمند پیدا کوي .

اسلم د زین او تنگونو د سنبالولو کار گړندی کړ ، د مسکا روانه څپه یې د سترگو په ځېرمو او شونډو باندې وچه شوه ، سترگې یې په ښارونکې توگه جبارته ورواړولې او ویې پوښتنه : د درې خانان هم دلته دي ؟

ــ هو همدلته دي ، چاپ اندازان یې د بر اندراب د وزلوبانو په ملاتړ کې زموږ له انډیوالانو سره ډغرې وهي .

ــ ښه ښه دا نو د مهردل خبره رښتیا شوه ؛ خانان پرته له دې چې موږ یې ولمسوو خپله لاره ، لوری او برخه لیک یې له ملک شاسوار سره وتړل . د اسلم په مخ او سترگو سوروالی پیدا شو، ځېرمې یې وریږدې او په څېره کې یې دهیجان او غوسې کرښې وغځېدې. ده ته دغه عارضه دفاریاب په سفر کې ور پیدا شوې وه او دنا پېژندل شویو روحي علتونو په وجه به له یوه وخته تر بله وخته ورپیدا کېدله .دی به په دې حالت کې له خپل طبیعي او ساړه مزاج څخه و ووت ، دانتقام او بر لاسي روحیه به یې پیدا کړه .دا حالت که څه هم په ده کې کم دوامه او تېرېدونکی و خو لکه دڅور دمیا شتې با ران او برېښنا د ده ا را ده به یې غوسې او داحساساتو غبرگون ته سپارله . گوره چې نن په ده څه وسول چې دجبار دخبرې په اورېدو همدا حالت ور پیدا شو. ده تېره تېره جبار ته وکتل، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي د زین په کوبۍ یې لاسونه ټینگ کړل او په یوه ټوپ پر آس سپور شو او په همدې وخت یې په لوړ آواز هغه ته وویل : زه کسات اخلم ، زه د چا د رحم او عدالت تږی نه یم . مشکي ته یې پونده ورکړه ، او شگـــلنه ځمکه یې تر پښو لاندې په منډو شوه ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېواکه په زین کې راتاو شو ، مخ په نندارچیانو یې چېغې کړې : اې خلکوتاسې دې خبر یاستئ زه کسات اخلم او لکه برېښنا د وزلوبې گرداب ته ورشېوه شو .

سوړ او مدبر اسلم تود او بېباکه شو . لکه آسماني تندر پر قوره راپرېووت او په هماغه لومړني یرغل د قورې مینځ ته ورننووت ، مشکي په سر او پښو اچولو ، په میل میل دریدو او د ولیو په ټکرونو لکه توفاني بېړئ د آسونو په څپو کې د ورغومي لور ته وربهېده او خپل سپورېې د آزموینې او مبارزې درشل ته پر مخ بیوه .

قاسم له ورایه اسلم ولیده او نظر پهلوان ته یې اشاره وکړه چې د اسلم کیڼ اړخ ونیسي او خپله یې هڅه وکړه چې له ښي لورې له هغه سره ځان غبرگ کړي او په ورغومي باندې د قاسانو د مظفر د یرغل په وړاندې خنډ شي .اسلم دوه ځلې ورغومی جگ کړ خو د وزلوبې له چکۍ د وتلو لارېې پیدا نکړه .

هوا توده وه او باد نه چلېده . په سپرو او پهلوانانو باندې د خولو لښتي راروان وو . اسلم له دوو کوششونو وروسته په داسې حال کې چې د تندي‌له گرژالو یې وینې رابهېدې د وزلوبې څنډې ته راووت . له آس نه راکوز شو ، آس یې د کلي یو هلک ته وسپاره پخپله ورو ورو د یو لښتي اړخ ته چې پې د پاسه د ولو څو ببرې ونې ولاړې وې راغی ، د سر او مخ وینې یې ووینځلې ، بیایې له خپلې غاړې تاو شوې گل سیب دسمال راخلاص کړ او د وزلوبانو په خاصه طریقه یې پر سر باندې وتاړه . په‌دې کې قاسم او د شاوخوا کلیو څو تنه وزلوبان په اسلم راټول شول . اسلم هغوی ته وویل : اوس به شېبه وروسته د صوفی محی‌الدین کـــرنگ هم راورسېږي ، د خـــوشدرې د شامراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورق آس هم زموږ په ملاتړ رارسېږي . د صوفی محی الدین آس د ارزنګانو نظر پهلوان ته ورکړئ . تورق دي قاسم وځغلوي . دپشیانو محمد مراد پهلوان هم حاضر دی چې د ملک شاسوار او خانانو د وزلوبانو په مقابل کې زموږ د ملګرو ملاتړ وکړي .

قاسم په ځواب کې اسلم ته وویل : محمد مراد به دا ځل ستا ملا ونه تړي ، ځکه چې دی او د درې خانان د اندراب د برې سیمې خلک دي او د اندراب د ویش په اعتبار دوی ټول د کوزنیو په مقابل کې سره یو دي . که په بنو کې هغه ستا ملا وتړله ، هلته خو په وزلوبې کې د لر او بر مقابله نه وه ، ته او ستا ملګري د ملک شاسوار سره مخامخ شوي واست ځکه خو د پهلوان محمد مراد لپاره دا روا وه چې د تا ملا وتړي لیکن نن به دا ملاتړ ورته سخت وي .

ــ د تا خبره خو سمه ده لیکن ما تېره اونۍ په هغه باندې ډېرې خوارۍ کړیدي . بیا فرض کړه چې هغه له موږ سره کوم اغیزمن ملاتړ ونکړي دومره خو به شي چې د هغوی له ملاتړ نه لاس واخلي .

ــ خدازده ، خدازده .

ــ نه نه خامخا !

ــ ننۍ وزلوبه زموږ د انډیوالانو لپاره یوه مهمه آزموینه ده . نن د لومړي ځل لپاره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو په وجود کې زموږ لر او بر دښمنان یو لاس زموږ مقابلې ته راوتلي دي . که یې موږ دلته مات کړو بیا مو نه پسې پرېږدي . د تورې چرګې ملا تېره ورځ د صوفی محی الدین زوی ته د بنو په بازار کې ویلي وو چې اسلم څه لري یو قاسم او څو تنه نور لنډه غر بزکشان ، دا دروازه به هم اسفندیار بل سبا د ده سلا په وزلوبې کې پې وتړي . زه نن دلته د تورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرگې د ملا د خبرې په معنی پوه شوم .

ــ څنگه پوه شوې او په څه شي پوه شوې ؟

ــ په دې پوه شوم چې ملک شاسوار له تا سره د مقابلې په مقصد د برې درې له خانانو سره خپل اختلاف او خپگان لرې کړي دی او نن په گډه سره د تا ماتولو ته دلته حاضر شوي دي . که ته له ما سره دا خبره منې چې په نننۍ وزلوبه کې زموږ انډیوالان ماتېږي ،نو راشئ چې دا لوبه پخپل لاس ماته کړو .

ــ څنگه به یې ماته کړو ؟

ــ جنگ جگړه ، وهل ټکول به پیل کړو . که دې خوښه وي څو ډزې به هم وکړو . ما خپله تومانچه‌راوړې ده !

اسلم په ځیر ځیر قاسم ته وکتل او په داسې حال کې چې غبرگه قمچینه یې په دواړو لاسونو کې اړوله او په سترگوکې یې د تعجب مسکا پیدا شوه ، دا فسوس په توگه یې سر کښېنې او ښۍ خوا ته وخوځاوه او وېویل : نه قاسم خانه موږ وزلوبه د شر په لوري نه بیایو . دې لوبې ته راغلیو نندارچیانو یوه میاشت هغې ته انتظار ایستلی دی . زیاتره زموږ د لوبې په شوق دلته راغلي دي ، په حقیقت کې دغه وزلوبه د ټولو خلکو لوبه ده ، موږ ته مناسب نه دي چې د ځان دمصلحت لپاره د خلکو د ننداري حق تر پښو لاندې کړو . موږ یوائې یوه لاره لرو ، هغه دا ده چې په مېړانه او زړورتیا خپل ټول کوشش سرته ورسوو او په کلکه په خدای باندې توکل وکړو .

ــ نو گواکې ستا یقین دی چې ورغومی به باسو ؟

ــ داسې نشم ویلای ، فقط په خدای پورې تړلې ده چې چا ته‌د برې توفیق ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کې له قوري نه سکندر پهلوان مخ په اسلم را وځغاست او چې رانېږدې شو آس يې ودراوه او د بزکشانو په لوړ آواز يې وويل : اسلمه څه ته ګورې ؟ لوبه سخته شويده ، انډيوالان تا ته سترګې په لار دي .

اسلم سم د لاسه په آس پښه واړوله او هغه يې مخ په قبله ودراوه ، لاسونه يې پورته کړل : خدايه زه ستا په تکيه ځغلم ، زما منګولو ته قوت او زما زړه ته باور ورکړه ، ما په دې کبرجنو او ظالمانو باندې بري ته ورسوه . اسلم مخامخ د قوري په لورې وځغلېده او د خلکو پاملرنه يې ځان ته راواړوله . په همدې دې وخت څارنوال د ګلک دځوررولو په هدف په هغه غږ وکړ :ګلکه ورته ګوره ، ورته ګوره د دميدان خوند او رنګ يې څرنګه بدل کړ . ځنګه د آسونو چکۍ شلوي او لکه پړانګ د ورغومي پلو ته وردانګي ، مشکي ته ګوره، مشکي ته چې لکه تور ښامار هر شی تر سينې لاندې ماتوي او پر مخ ښويېږي .

ګلک چې نفرت او حسادت يې په سترګو کې ځپې وهلې د خپل لنګوټې شمله چې لمر ته يې سپر کړې وه ، له مخ څخه لرې کړه، څارنوال ته يې وويل : دا تاسې ياستئ چې له موږ ک څخه زمرې جوړوئ . کنې چېرې اسلم او چېرې د ملک شاسوار سره د هغه سيالي!

ــ ګلکه متې او ملونه د خدای داد دي ! که د دې واک زموږ او ستا سې په لاس کې وای اوس به د وخته په کوم مير او ملک باندې پلورل شوي و .

په دې کې د ننـــدارچيانو شـــوربګت جوړ شو ... هله هله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاباس ، مه‌يې پرېږده . معلم جمعه چې د سپرلو او پهلوانۍ ډېر شوقمن و، د نندارچيانو په مينځ کې ودرېده ، بېواکه په کوکو سر شو ... اسلمه ، اسلمه ! خدای ستا په لور دی .

آسونه لکه د لوړو ځخه راځوړند شوی سيلاب په اسلم او مظفر پسې چې سره ترازو سوي وو ، راځغلېدل . اسلم او مظفر په يوه استقامت د نندارچيانو ليکو ته نيږدې شول او په داسې حال کې چې د نندارچيانو کتار په شا مات شو ، اسلم په يو چټک او لنډ ځرخ کې مشکي د ځوړ په لوري راوګرځاوه او په دې کې د پهلوان مظفر آس کاواک شو ، په کېنېه ډډه راپرېووت او په پهلوان باندې راواوښت . اسلم ورغومي د هغه له لاسه ويوست او نندارچيانو احساساتو په جوش کې نارې کړې : آفرين ، آفرين بارک‌الله اسلمه ... ته د اندراب مالګه يې... ته زموږ بخت يې ... ته زموږ ستوری يې .

بزکشي روانه وه او موازنه شېبه په شېبه د کوز اندرا ب په ګټه بدلېدله . د بنو ، صياد ، کشناباد او پلخا خلک له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېدل ، هغوی د برې او وياړ احساس کاوه . هېڅا بې هيجا نه نشوی منلای چې د کوز اندراب نرم او مهذب خلک د بر اندراب پر ځيږ. و او جنګي خلکو باندې په داسې يوه خونړۍ وزلوبه کې برلاسی پيدا کولای شي . اسلم په همدې ميدان کې د نرمو او مهربانه بزګرانو او د عاشق پيشه او هنر خوښوونکو خلکو د اميد او وياړ سپور دی . ټولو خپلې هيلې په ده پورې تړلې دي . دنګې غاړې ، پراخې سينې ، مضبوطو متو ، روښان عقل او مهارت هغه له‌نورو وزلوبانو ځخه ممتاز کړی ، اوږدو مصيبتونو او د سفر خواريو د برې او افتخار درشل ته راوستی دی . ډېر کسان هيله کوي چې د ده په ځېر وای . د کلي بلهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواره ، ملکان او هغه بدسولی خارنوال هم د دې آرمان کوي چې د اسلم غوندې د خلکو د تحسین او آفرین وړ وای .

لمر په غرغړه و چې اسلم په خولوکې لوند خیشت له قورې څخه پخواني دمه ځای ته راوګرځېده ، مشکي چې له خولې څخه یې سپین ځګونه بادېدل په جګ سر او وتلې سینه خپل سپور د ګڼوولیو سیوري ته راورساوه. اسلم د زین کوبۍ ونیوله . ښې پښه یې کېڼ لورته تر زین راواړوله او بیایې د آس له شا څخه په غبرګو پښو ځمکې ته راودانګل. ننداره‌چیانو له شاوخوا ورته رامنډې کړې او آس یې ځینې ونیو . اسلم سمدلاسه د مشکي تنګونه سست کړل او یوه زلمکي ته یې وسپاره چې په دې نیږدې شاوخوا کې یې وګرزوي او دمه ورکړي ، پخپله د ګوتو او منګولو د ګرزالو او زخمونو په تړلو او پټۍ کولو بوخت شو . په دې کې جبار د ننداره‌چیانو له لوري راغې سلام یې واچوه . اسلم د سلام ځواب ورکړ او هغه ته یې وویل : جباره ته لاړ شه وګوره چې د دې نیږدې کلي کوڅې، د کلي بل لور ته وتلې دي که نه ؟دکوڅو شاوخوا کسان پوه کړه چې په کوڅو کې بې ځایه ونه ګرزي ، ځکه کېدی شي چې چاپ اندا زان په همدې کوڅو ور وګځلي او د کوڅو لاروي د اسانو تر پښو لاندې شي .

اسلم لا له خپلو زخمي ګوتو او منګولو سره بوخت و چې قاسم په کنځلو کنځلو کې د توروق په سپرلۍ راورسېد ، اسلم له هغه نه په ورین تندی پوښتنه وکړه : شیر بچیه بیا چا ته کفري او عاصي یې ؟

ــ د پشیي درې کشپ ته ، هغه ستا قسمي او قرآني پهلوان ته .

ــ پهلوان محمد مراد ښیي ؟

ــ هو ، هماغه د پنبې پهلوان ، هغه له تا سره خپل لوظ مات کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم دم د درې له خانانو سره ملګری شو .

اسلم وخندل او په خندا خندا کې یې قاسم ته وویل : دا خو ستا په ګټه ده . . . له دې خبرې سره سم په چرت کې لاړ . له یوې لنډې شیبې وروسته یې سر راپورته کړ او په سړه سینه یې قاسم مخاطب کړ : محمد مراد نارینه او په لوظ ولاړ سړی دی . لیکن دی د درې له وزلوبانو سره قومي اړیکي لري ، مړی ژوندی یې له هغو سره شریک دی . نشي کولی چې د قوم له نرخ او دود څخه ووزي . په تېره په دې وخت چې مظفر ژوبل شو او د درې وزلوبان له پهلوان محمد مراد پرته بل مشر نه لري . یوه بله خبره دا چې د درې د بزکشانو خوا ته دمحمد مراد درېده به زموږ د انډیوالانو او هغوی تر مینځ د جنګ جګړې د احتمال مخه ونیسي . محمد مراد د درې د خانانو او زموږ دملک ګوټې په ناجایزو مقصدونو پوه دی او د اوبو خړولو ته به وخت ورنکړي . خو په دې شرط چې زموږ هلکان بې موجبه ترخولې تېر نشي او چا ته پلمه په لاس ورنکړي ، ټول انډیوالان پوه کړه چې د کنځلو او پیغورونو پر ځای زور په مټو او ځغاستو واچوي ، زه او پهلوان نظر ورغومي جګوو ، نور انډیوالان دې زموږ شاوخوا ونیسي او د دغه نیږدې کلي پر لور دې زموږ د ځغاستې او یرغل لاره هواره کړي .

ــ ولې د کلي لاره ؟

ــ د ورغومي ایستلوته تر دې بله مناسبه لاره نشته .

ــ آیا دا به له خطره خلاص کار وي ؟

ــ هو ، ما په دې باب خپل چرت وهلی دی . فقط په همدې لاره وزو او ورغومی صیاد ته باسو . اوس میدان زموږ د آسونو تر پښو لاندې دی . وروسته آسونه ستومانه کېږي او ملکان کولای شي څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه هوسا آسونه قورې ته راورسوي .هغوی وروستي یرغل ته چمتو کیږي او موږ باید دوی غافلګیره کړو .

ـ موږ هم عبدل پهلوان ، لعل خان ، وهاب ، جمال الدین ، آدینه او پردل پهلوان هوسا ساتلی دی . هغوی به ټکرې وهي او قمچینې به چلوی ، حریفان به ټکوي او لار به خلاصوي .

ـ دغه انډیوالان میدان ته ننه باسه ، په مطلب یې سم پوه کړه، زموږ یرغل دخدای په هیله پیل کېدونکی دی .

قاسم د میدان پلوته وځغلېده . اسلم د مشکي خواته راغی او د هغه تانګونه یې سر دوباره مضبوط کړل ، سپور شو ، مخ په قبلې ودرېده او خپله همیشنۍ دعایې وکړه او ورپسې د دوړې پر لیکه میدان ته ننووت او لکه همیشه د ورغومي محل ته پر مخ لاړ . لوبه توده شوه ، د قمچینو خرپهار ، دنندارچیانو چیغو ، د سپرو کنځلو او دآسونود شخړې ګرداب ، میدان ته نوی خونړۍ بڼه او جنګي تودوخه ورکړه . مشکي د آسونو په چرموړل شوې څرخېدونکې دایره کې په غبرګو غبرګو جګېده او په یوه دوراني حرکت کې ورغومي ته ورنیږدې کېده . اسلم پر آس باندې هیبت کاوه او د حریفانو زیاتېدونکې فشار د هغه پرمختګ سختاوه . د ورغومي لپاره مبارزه دحریفانو تر منځ ورو ورو په واقعي پهلوانۍ او جنګي شخړې باندې بدله شوه ، ورغومي د سمندر پهلوان لاس ته ورغی ، هغه د برې درې یو نامتو بزکش و او دې لوبې ته د خانانو په ملاتړ راغلی و . پخوا تر دې چې اسلم ورغومي ته ورسیږي ، نظر پهلوان له سمندر سره له چپ لوري ترازو شو . د قورې دایرې شونډه وکړه او د بر اندراب بزکشانو سمندر ته د آزاد میـــــدان پلو د آسونو کـــــــوڅه ورکړه . اسلم ورغــومي ولید چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده مخالف لوري ته په مخه شواو د نظر پهلوان په خرېيلي سر باندې د درې د سپرو د قمچينو باران جوړ شو . چيغې يې کړې : نظره آفرين ټينګ شه ، ګوره چې درنه خلاص نشي ،مشکي لکه ليونی اوښ کيڼ او ښي لورته خوله اچوله او لکه جنګي بېړۍ په سينه يې يرغل کوونکې څپې شا ته تمبولې او د آسونو په درياب کې يې پرمخ لامبو وهله .

نندارچيانو ته د دوړو او خاورو له مينځه دوه ترازو شوي سپاره راڅرګند شول . د هغوی شور او ځوږ وچت شو ، ټول پخپلو ځايونو کې په پښو ودرېدل . ترازو شويو وزلوبانو يو بل ته ټکانونه ورکول، چيغې يې وهلې او بې مفهومه الفاظ يې له خولې راايستل . سمندر ورغومي په تقم کې نيولی و او په پسته خاوره کې مخ پورته د نندارچيانو کتارونو ته ځغاست . نظر پهلوان د آس ملونه پرې يښې وې او په دواړو لاسو په تقم شوي ورغومي پورې نښتی و . آسونو لکه وږي ليوان تر سخوانښتو پورې خولې خلاصې کړې او په ګړندۍ منډه کې د نندارچيانو د کتارونو پر لور وروځغستل ، د خلکو په هيجان او شور بګت کې سمندر او نظر پهلوان پر نندارچيانو ورننوتل ، کتارونه مات شول او خلك شاوخوا ته وتښتېدل . په ترازو شويو حريفانو پسې جوخت د وزلوبانو لښکر راورسېد او د هغو په کيڼ او ښي لورې راوڅرخېد ل . نظر د مبارزې په جوش او بې خودۍ کې د اسلم آواز واورېده : نظره پام کوه چې درنه خلاص نشي ، آس له کيڼ لوري په ځوړه راوګرځوه .

نظر پهلوان په زين کې راکوز شو او د وجود په موازنه يې د آس مخ راوګرځاوه . داسې ښکارېده چې د صوفي محی الدين کرنګ شبېه په شبېه د سمندر پر آس باندې برلاسی مومي ، ګامونه يې پراخېدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چټکتیا یې زیاتېدله په راځیدوکې یې د سمندر آس پر ځان راوڅرخاوه او خپل مسیر ته یې برابر کړ ، نظر پهلوان درې واره پرله پسې ورغومي وڅانډه په دریم وار سمندر له آس سره په ځمکه رانسکور شو . لیکن ورغومی یې خوشې نکړ . نظر د سمندر له لاسه د ورغومي د شکولو لپاره په آس هیبت وکړ ، آس پړ مخې په دوو زنګنو نسکور شو او مخ په وړاندې په ځمکه وښویېده او ورپسې د بزکشانو څپه راورسېده او ورغومي یې تر ډله‌ایز یرغل لاندې ونیو .

وزلوبې ته‌هوسا سپاره‌ورننوتل ، دواړو خواوو ، هم د لر اندراب او هم د بر اندراب سپرو بې کچې تکل پیل کړ . ملک شاسوار او د برې درې خانانو له یوه لوري ، اسلم او د هغه یارانو له بل لوري خپل برخه لیک او د ژوند فال د لوبې په انجام پورې وتړل . د ورغومي ایستل ګواکې بري ته رسېدل او پر دښمن غلبه کول . آسونه میلول او یو پر بل خېژول ، په چوړکیو باندې د تانګونو ، روستاړو او ملونو پرېکول ، په رکاب او قمچینو باندې یو د بل وهل ، د سرونو او پزو ماتول ، کنځا ، سپکې سپورې او پیغورونه دا ګرد سره د وزلوبې ملګري شول . میدان د آسونو او پهلوانانو په ګرداب بدل شو ، لوبه د پیاوړي مټ او زورور آس ده . څو څو واره ورغومی په میدا ن راوګرځول شو لیکن هیچا ونکړی شو هغه د ځان کړي او له دې میدان څخه یې د لرې آزادو کلیو لور ته چې د ګټلو شرط و ، وباسي .

پهلوان نظر درې ځلې د بر اندراب له وزلوبانو سره ترازو شو . او په دې توګه یې د صوفی محی‌الدین کرنګ آس ستر شهرت او لوړې بیې ته ورساوه . ده نن په رښتیا بې سارې لوبه وکړه . اسلم لا تر اوسه خپـــل ورستی تکـــل او یرغل نه‌دی پیـــــل کړی . یوازې یې یو وار له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسفندیار څخه وچت شوی ورغومی وشکاوه او خپلو وزلوبانو ته یې په لاس ورکړ .

نندارچیان د ننني خونړۍ لوبې تر اغېزې لاندې راغلي دي او د رواني لوبې په میدا ن کې د بر لاسو وزلوبانو او په ځان باندې اسونودپایلي لیدو ته لېواله دي . وزلوبې اوسیمه ایز سپورتونه څومره چې دسیالۍ اودښمنۍ په زهرو لړلي وي ، هماغومره په خلکو کې هیجان او لېوالتیا پیدا کوي. گوره څوک به دې بختور بري ته ورسېږي ؟ لوبې خو تل دومره هیبتناکې او خطري نه وي . ننني لوبه خو خورا نادره لوبه ده ، داسې خو په کلونو کې کوم وار برابرېږي . په همدې لوبو کې واقعي قهرما نا ن دخلکو قبول ته رسېږي .خلک که څه هم په وجداني لحاظ دانصاف پلویا ن دي لیکن په عمل کې دبریالیو شاته ولاړ وي . گوره څوک به نن دې بختور بري ته ورسېږي .

.ملک شاسوار په یوه یرغه کرنگ باندې سپور ، د وزلوبې دمیدان په لمن کې ښکته پورته ځغلېده ، په خپلو پلوي سپرو باندې یې چې دلمر تودوخې او دوزلوبې تکل تړي کړي او ستو مانه کړي وو، د څښاک د اوبو پتکونه او منې ویشلې . هغوی یې هڅول او ستومانه آسونه به یې وربدلول .

د ننداارچیانو بر سر ، په یو لوړ ځای باندې څارنوال له مهردل سره نا ست و . مهردل په گلک باندې ملنډې وهلې او څارنوال ورته خندل . د ننداارچیانو زړونه بوگنېدل او پیاوړو چاپ اندازانو ته یې لکه اسلم پهلوان ، نظر پهلوان ، محمد مراد پهلوان ، سمندر پهلوان او استاد پاینده ته سترگې غړولې او باور یې درلود چې په دغو کسانو کې به کـوم څوک ورغومی ، د وزلوبې له میدا ن څخه آزاد کړي او بري ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورسپړي . دغه باور او انتظار د اسلم پهلوان په باره کې چې د اندراب محبوب او په ټولو کې وتلی بزکش و، د لوبې په بهېر کې کمزوری شوی و . هغه دفاعي حالت غوره کړی و ، ورغومي ته نیږدې کېده لیکن د پخوانیو لوبو په خلاف د تعرض او حملې خوا ته ډېر نه ورتېرېده . دوه ځله کله چې اسفندیار د سمند آس په سپرلو او د برې درې د بزکشانو په مرسته ورغومی جګ کړ ، اسلم د وخت له ضایع کولو پرته د قورې له دایرې څخه د هغه د وتلو مخه ونیوله او هغه یې په سترګو کې پوه کړ چې ده ته به د ویاړاو برې لار ورنکړی شي . د اسلم سترګې خوني شوې وې . هغه اسفندیار ته نن بل ډول کتل ، خدازده څه پېښ شول چې قاسم له قورې څخه را وځغاست او د میدان په څنډه کې نندارچیانو ته نیږدې ملک شاسوار ته راورسېده او له رارسېدو سره سم یې ملک تر قمچینو لاندې ونیو . د نندارڅو سپرو تر مینځ د جنګ جګړې او قمچینو بازار تود شو . په دې کې ګلک د څارنوال ګریوان ته لاس واچاوه او په کوکو کوکو یې هغه مخاطب کړ : وګوره څارنوال صاحب پخپله قاسم دی ، دا ټول فساد له ده څخه را پیدا شو ، همدې، دی چې پر اور باروت شیندي ، خدای پاردی لچکان مشرانو او د عزت خاوندانو ته لاس وراچوي .

بل پلو په همدې شېبه کې وزلوبه دومره توده شوی وه چې څارنوال د ملا ګلک خبرې نه اورېدې او له خپلو ټولو حواسو سره د سپرو په لوبه کې دوب ؤ . لاسونه له لاسونو ، متې له متو ، رکابونه له رکابونو او آسونه له آسونو سره ونښتل . اسلم چې له مخ او څټ نه یې د خولو رود روان و او سترګو یې د وینو رنګ اخیستی و ، آس د ورغــــومي سر ته راورســــاوه او د آسونو په غوبل کې لــکه باز په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغومي ورغوټه شو او په یوه حرکت یې هغه تر تقم لاندې ټینګ کړ، مشکي ته یې بېدریغه پونده ورکړه ، هغه په غبرګو ودرېده او د آسونو له دایرې څخه د وتلو لپاره یې په وړاندې ودانګل . انډیوالانو د تور مشکي سپاره ته کوڅه ورکړه او نندارچیانو تور مشکي چې په تندي یې سپین ستوری ځلېده ولیده چې په ډېره چټکتیا د ځغلنده آسونو له چکۍ څخه راووت . هیجاني شویو نندارچیانو یو ځای او یوه خوله چیغې کړې : آفرین ، شاباس نام خدا ، سل رحمته ، زر رحمته ...

مهردل له ډېرې خوشحالۍ څخه د آسونو مخې ته ورودانګل خو تور لیوه لکه برېښنا د هغه په وړاندې تېر شو او د خلاص لوري په استقامت یې منډه تیزه کړه . اسلم د خپل ښي لاس په لور وڅرخېده . د برې درې وزلوبانو د بنو او صیاد لویې لارې ته د مشکي دوتلو مخه ونیوه ، اسلم په سرعت کېڼ پلو راتاو شو او د نظر پهلوان او بازمحمد په ملاتړ ببرته د میدان په لور راوګرزېده. په دې کې سمندر او اسفندیار غوړ په غوړ راورسیدل . سمدلاسه د اسفندیار او بازمحمد آسونه سره ټکر شول او د ټکر له زوره دواړه په ځمکه ولګېدل . اسلم مشکي د میدان څنډې ته نیږدې کړ او د وزلوبانو د انتظار په خلاف د ګلابو د بوټو پر شنه دیوال باندې چې د وزلوبې د میدان او کروندګرو ځمکو تر مینځ حایل و ، مخامخ ورغی او لکه مرغه له دیوال څخه هغه خوا واوښت ، نظر پهلوان لار اوړده کړه او د اغزیو د دیوال، له شا نه راوڅرخېده . خو سمندر اسلم تعقیب کړ او بې ځنډه د اغزیو له شنه دیوال څخه پسې ور واوښت . اسلم له دیوال څخه هغه خوا په یوه لنډه فاصله کې ، یوه سوره ور لښتي ته ورسېده او بې ځنډه له هغه څخه هغه خوا والووت . خو د سمنـــدر آس د لښتي هغې خواته و نه رسېده او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډې څخه ببر ته د لښتي مینځ ته په شا راولوېده . اسلم مشکي د کلي لارې ته سیخ کړ . نظر پهلوان او له هغه نه په کمه فاصله کې وروسته د سپرلو ډله پسې راځغلېدله . مشکي په بېړه د کلي په نرۍ کوڅه ننووت . وړاندې په کوڅه کې، له یوې خلاصې دروازې څخه ناڅاپي یو ببر سری کوچنۍ ماشوم په منډه د اسلم مخ ته راووت ، د دې پېښې په لیدو د اسلم ویښتان ځیږه شول او د وجود ټول رگونه یې وبرېښېدل . خدای یې یاد کړ او له ښي پلوه ځمکې ته ورځوړند شو او هغه کوچنی یې د سترگو په رپ کې پورته کړ . وړاندې د کوڅې په گاونډ کې یو ټیټ بام چې د رشقې پولۍ یې انبار شوې وې راڅرگند شو . اسلم بې له ځنده ماشوم د بام د پاسه د رشقې د پولیو منځ ته ورگوزار کړ . او ورپسې د تنگې کوڅې د تاو راتاو او کږلېچونو څخه تېر شو ، پراخې او هوارې ځمکې ته وووت . هغه صیاد ته د رسېدو کرښه سیې کړه او د برې په لومړي احساس کې یې ولیدل چې هلته لرې د ختیځ پلو د هندوکش پر څوکو او کمرونو باندې د غوټه غوټه سپینو وریځو چترۍ پلنې شوې وې .او ښکته د درې په اوږدو کې دلرې کلیو چمبرونه او برجونه داوړي د هوا په خړه لړه کې تاو شوي وو . له پټیو او پولو څخه تود تاو راجگېده او د ده ستومانه او ځپل شوی اندامونه یې ټوکر کول . مشکي لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او لکه تور سیلاو په پولو او پټیو ور اوښت . ورپسې د صوفي محی الدین کرنگ د نظر پهلوان په سپرلو د هغه لیکه تعقیبوله .ځمکې دا سونو منډې او د وزلوبانو مېړانې ته غبږ پرانستې وه او صیاد د ویاړ او برۍ پر لور لار پرې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمو بوره پټي د پوړیو په څېر د ده سلا له لورې مخ په کوز اندراب یو په بل پسې ځوړند شوي او غځېدلي وو . اسلم په شاړو ، بوره او یوې شویو ځمکو باندې د بنو ، د لویې لارې په استقامت ځغلېده او لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او له پولو او لښتیو څخه اوښت . شا ته یې له کېڼ لورې نظر پهلوان د صوفی محی الدین د آس په سپرلو د مشکي استقامت تعقیباوه او ور پسې د صیاد نورو زلمیو زلوبانو په دوی پسې را ځغاستل. ځمکې پیاوړو سپرو او الوتونکو آسونو ته غیر خلاصه کړې وه . پولو او پټیو پرله پسې د آسونو تر پښو لاندې منډې وهلې او په ولاړه توده هوا کې د لو شویو کروندو په پراخ تېر باندې د مشکي او کرنګ د منډې د دوړو دوه ثابتې کرښې د ده سلا د وزلوبې له میدان څخه د منځوي صیاد دباغونو او چنارونو سیورو ته ور اوږدې شوې . اسلم او نظر پهلوان په ځغاستو د ملک یوسف د باغ په پرانستې دروازه را ننوتل ، ور پسې د صیاد دزلمیو سپرو ډله را ورسېده او په باغ کې د ننه د خوښیو شور او د وزلوبانو ګڼه ګونه پیل شوه . په دې کې ناڅاپي د مهردل د کور دروازه خلاصه شوه او د ښځو له یوې ډلې څخه یوه پېغله چې مخ او متې یې په وربښمین ټیکري کې نغښتي وو ، په اوچتو ګامونو مشکي ته را نیږدې شوه ، دهغه د تندي سپین ستوری یې چپ کړ او دهغه په پیکي کې یې یو وربښمین دسمال پې د پاسه یوه کونډه شوې طلایي سکه چې د ښځینه ګاڼې په توګه په شتمنو کورنیو کې دود وه وتومبله . په دې مهال یې ټیکری له سر څخه په ولیو را وښویېده او پخپل ښایست یې د ټولو زړونه ولړزول . وزلوبانو مخونه واړول او نجلۍ بېرته ټیکری په سر او وېښتانو را وغوړاوه ، دېرونې پیشخه یې خولې ته ونیوه په داسي حال کې چې پر مېـړوي تړلي ذاتي سخونـــدر ته یې اشاره کوله په اسلم کې یې ستر ګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبنې کړې ، هغه ته يې وويل: زما مور وايي دغه سخوند ر دمشکي ښنو ته حلال کړئ او دمشکي سوئ يې په وينو ورنګوئ . دايې وويل ، بېرته يې دکور په لور منډه واخيسته او په دروازه کې دښځو په ډله ور ننوته .

څلور ورځې وروسته ، دصياد وزلوبانو د ده سلا په ستونځمنه لوبه کې د خپل بې ساري او بې پخوا برې په وياړ دملك يوسف په باغ کې ،دسين پر غاړه دګورو ونو او څېرو تر سيورو لاندې ، دخوښۍ بنډار جوړ کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک یوسف چوتره د گیس د څراغونو تر رڼا لاندې ډوبه شوې وه . د بزکشانو شور بگت او خنداوو د باغ په چاپېریال کې انگازې کولې .

مهردل او دهغه ورونو مېلمنو ته چلمان نیول او چاینکې یې ورباندې وېشـــــــلې تر روښـــا نه څراغونو لاندې چې د ونو په جگو څانگوکې راځوړند شوی وو د چنارونو او غوزانو سیورو د کلا په دیوالونو او د باغ په رغولي باندې رنگارنگ او زړه وړونکې نقشونه جوړ کړې او باغ ته یې جادوگره ښکلا وربخښلې وه . د کلا د سهیل پلو، چوترې ته مخامخ د مېلمنو آسونه تړلي وو . کله کله به آسونه یوبل ته ششنېدل ، په غبرگو غبرگو به یې یوبل ته گوزار ورکړ او د وزلوبانو مرکه به یې اخلال کړه . چنارونو ، نري شمال ته پاڼې شرنگولې او له سیورو څخه راپیدا سویو تصویرونو کې یې پرله پسې بدلون راووست . له ستورو ډک آسمان ، د غرونو ابهت او د سین سرود د مهردل مېلمستیا ته خاص برم او درنښت ورکړي و . مهردل د تېرې چارشنبې د وزلوبې خاطرې وریادولې او په مزوکې اوړېده رااوړېده . مشکي د ده شمله نیغه کړې وه او په اندراب کې یې ده ته ستر شهرت گټلی و . اوس دی د هغه آس خاوند دی چې سارې یې په اندراب کې نشته . ښایې یو دوه کاله وروسته په ټول قطغن کې شهرت ته ورسېږي . مهردل له ځان سره وویل ما هم سپېتانه نه ده ورسره کړې ، درې کلن ژېړ سخوندر مې په پښو کې ورحلال کړ او ټولې سوې مې د هغه په وینو ورنگولې . گاځري او هگۍ په وربشو کې وراچوم او تر ټولو زیاته دا چې د اسلم غوندې وتلې او بې سارې سپور مې ورته پیدا کړیدې . ته خو گـــوره څنـــگه د اغزنو گلابو پر دیوال راواوښت ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوره‌ور لښتي څخه‌يې ودانګل‌او‌په کوڅه کې دننه‌يې د ماشوم هلک نه لاره پاکه کړه او ورغومي يې د وزلوبې له لېوانو څخه خپل کړ او په صياد کې يې زما د نامتو پلار ملک يوسف دروازې ته راورساوه، بارک‌الله اسلمه ، آفرين مشکي ، مهردل لا د خپلو خوږو خاطرو په کوڅوکې زنګيده رازنګيده چې قاسم د قاقمې څنډې ته لاس ورواچاوه او وې څانډه : ګوره مهردله ستا خو دې کور ودان وي چې د مشکي د برى لپاره دې دوستانو او يارانو ته مېلمستيا کړې ده . مګر صوفى محى‌الدين خو بالکل ځان نه ګروي . د هغه آس که ورغومي نه دې ايستلى ، په ميدان کې خو ځغليدلى دى . د وزلوبانو پام خوېې ځان ته وراړولى دى .

د قاسم له دې خبرې سره د ارزنګانو نظر پهلوان چې د ده سلا په وزلوبه کې د اسلم مرستندوى سارى و ، په بالښت باندې له يوې ډډې څخه راپه بله شو ، نسواريې تو کړل او په داسې حال کې چې سترګې يې غټې کړې ، د قاسم په خبرې پورې يې وويل : دا حقيقت لري چې د صوفى محى‌الدين کرنګ يو ډېر ښه بهن دى . هغه ډېر ځوان دى نور هم ډکېږي او قوت اخلي . که پام ورسره وشي او ښه وساتل شي يوه ورځ به‌د مشکي ځاى ونيسي .

اسلم چې له معلم جمعه خان سره په کومه خبره اخته و ، د نظر پهلوان خبريې پام ځانته وروااړاوه او د هغه پر لورى راولاړ شو ، وې‌ويل : د صوفى محى‌الدين کرنګ خو بې جوړې دى . خو که صوفى خپه نشي دغه آس ښه نه ساتي ، په وزلوبو کې د ده کشرى زوى هغه ځغلوي او د سيلانيانو د يابو کار ځنې اخلي ، له‌دې آس سره مناسب دي چې يو چــاپ انداز ورته ونيسي او ويې‌روزي . په دې کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان په خبره ورگډ شو ، وې ویل : د وزلوبې په ورځ ما په وروستي دور کې د اسلم ښي خوا ساتله ، کله چې د اسلم مشکي د گلابو پر دیوال واوښت ، د صوفی کرنگ پر حائل وانه‌وښت او زه مجبور شوم چې لار اوږده کړم . په دې وجه نیږدې ؤ چې سمندر له اسلم سره ترازو شي خو د هغه آس د کمزورتیا په وجه په لښتي کې راپرېووت .

اسلم نظر پهلوان د خبرو خلاصولو ته پرې نه ښود ، په تلوار تلواریې وویل : هو هو ، کرنگ دا عیب لري . هغه باید په خنډونو څخه د الوتلوپه چم روږدی شي . یوبل عیب هم لري چې په کېڼ لوري لنډ نه راتاوېږي او د راگرځیدو دایره لویوي .

په دې کې جمعه خان معلم وویل : د ده سلا د چار شنبې په وزلوبه کې د ملک شاسوار زوی اسفندیار یو خیالیگر سمند ځغلاوه ، د مخ پښې ، لکۍ او د غاړې ځنې یې تورې ، ونه یې لوړه ، سریې ښایسته او سینه یې پراخه ... زه خویې ان په لیدو نه مړیدم ، په دې ځای آدینه جمعه خان معلم ته په خبرو کې ورننوت : قصور په آس کې نه و، قصور په سپاره کې و . ده ته په کار و چې کوم زوړ یابو یا کومه بیتله اسپه یې پیدا کړې وای او د یو نندارچي په مقام کې د میدان شاوخوا گرځیدلای . ټولو وخندل . اسلم وروسته آدینه ته مخ راواړاوه وې ویل :سمند ښه آس دې او اسفندیار هم واقعي پهلوان دی . لیکن زما په خیال سمند په ځغاسته کې سرعت نه لري او خپل سپور مراد ته نشي رسولای . په منډه او لوبو کې زموږ مشکي سارې نه لري . کله چې له قورې راوزي او مخه ورکول کېږي داسې الوزي چې ته به وایې ځمکه یې مخې ته منډې راوهي . قاسم په خبـــره ننوت : ما ته اسلم هېڅـکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی آس نه راکوي . اسلم مخ په قاسم په گونډو شو ، په شوخی یې هغه په بډوډو کې وڅوخاوه او وې ویل : شیطانه ولې دروا غ وایې ، مگر هغه تورق آس ښه نه و .

ــ نه هیڅکله ، بې له ښکلې څېرې څخه بل هېڅ کمال نه لري .

ــ ما د خوش درې او فج له بزکشانو څخه د دې تورق په باب ډېر څه اوریدلي دي . هغوی وایي تېزه منډه لري او له خنډ څخه په الوتو کې ډېر مېړني دی .

ــ ما خوېې دغه صفتونه و نه لیدل خو دا عیب یې را څرگند شو چې په منډه کې اړخ خالي کوي او کله کله پخپل سر لوری بد لوي .

د شاشان برات پهلوان او د آرزو استاد پاینده چې نوې د صیاد د بزکشانو په ډله راگډ شوي او په مېلمستیا کې حاضر وو د خوشحالۍ او رضایت احساس کاوه . برات پهلوان سخوابنتي او اوږده بریتونه له خوشالتیا څخه شیبه په شیبه د غوږونو پر لور څکېدل او له خندا ډکه او ویړه خوله یې د چاپ اندازانو خبروته له حیرانتیا خلاصه پاتې وه ، داسې لکه خبرې چې د اورېدو په ځای خوري ، سترگې یې د گیسونو ږهایې او د غالیو او رنگینو بالښتونو ښکلا ته مرۍ مرۍ کېدې ، ده کله داسې د مینې او ملگرتیا ښایسته شپه نه وه لیدلې .

استاد پاینده د صیاد له نورو بزکشانو سره د ده سلا په بزکشۍ کې د اسلم په ستاینه لگیا و ، هغه ویل : له ډېرو کلونو راهسې په دې ارمان وم چې په کوز اندراب کې کوم ستوری وځلېږي . خدای زموږ غوښتنه ومنله ، اسلم یې راپیدا کړ . د هغه په متو او لاسونو کې یې قوت کېښود ، د هغه پلې یې کلکې کړې او هغه یې د صیاد ننگیالیو او سپېڅلو خلکو ته راولېږه . ایماني درته وایم کله چې هغه له مظفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان سره ترازو شو ، ما د اسلم زبردستي له ورايه وليده . هغه داسې ښکارېده لکه پړانګ چې د غره په غوڅه باندې ورغورځار شي او له کړنګ نه يې ښکته وارتوي .

آدينه وويل : د وزلوبې پای ډېر خوندور و ، کله چې مشکي قوره چيرې کړه او د آسونو ګلې نه طاقه شو ، ټول نندارچيان له ايرانتيا څخه په چيغو نارو سر شو او ځای په ځای ودرېدل . مشکي لکه د غرونو تور سيلاو لوړې ژورې تر تتيې لاندې کړې په ميدان راوګرځېده د اغزنو بوټو پر ديوال واوښته ، خلکو نه غريو پورته شو : سبحان الله ، نام خدا . ما د تورې چرګې ملا وليد چې ويې ژړل ، لنګوټه يې پورته کړه او په ځمکه يې ووهله .

جمعه خان معلم د آدينه خبره واخيسته او هغه يې داسې مخاطب کړ : اوس د اندراب په ټولو کليو او کورونو کې د هغه ماشوم قصه کېږي چې اسلم د کلي کوڅې نه په ځغاسته کې جګ کړ او له حتمي مرګ نه يې وژغوره . دا يو واقعي معجزه ده تر اوسه د هيڅ سپاره لاس داسې نوی بري ته نه دی رسېدلې . زموږ ولس اوس اسلم تش يو پهلوان او ماهر سپور نه بولي بلکې هغه د خدای يو خاص بنده او فضلي سړی بولي . په دې کې اسلم په جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : پرېږده چټيات مه وايه . قاسم خبره په خوله کې وروچه کړه او هغه يې داسې ځواب کړ : ته هم والله عجب سړی يې ، د خدای داد هم نشي سيلای پرېږده چې حقيقت وويل شي او د حسودانو او دښمنانو ورميږونه او سرونه مات شي .

مهڅدل په آدينه او جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : شپه پخيږي او زموږ د عمـــر واټ د ځـــوانۍ ښکلې موسم ته رارسيدلی دی . راځئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د دې ښايسته شپې او د ده سلا د برې شکرانه کې د مينې او وفا ترانې وغږوو . هغوی دواړو خپلې دنبورې راواخيستی او غبرگوتې سندرې يې پيل کړې .

ای دخترک سفيدک سکدانه
د پوپک قاش تو شدم ديـــوانه
ديوانه منم خـــلق خدا ميـدانه
شايد که ترا نصيب من گردانه

دربـــاغ بودم بوی تو ای بـــاغ آمد
يک گل کندم نـــام تو در يـــاد آمد
يک گل کندم ورق ورق پاره شدای
آبی جـــگر سوختگيم به فرياد آمد

عاشق نه بودم تو عاشقانم کردی
من لاله بودم تو زعفـرانم کردی
در خانه به حال خود شيشته بودم
يک گپ زدی به غم نهانم کردی

من آمـــــده يم به ديدن جـــانانه
صد برگ سفيد من برآ از خـانه
صد برگ سفيد من برآ رخصت گير
بـــاز آمدن مـــرا خـــدا ميـدانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمدنت اگر خبر میداشتم
در روی رهت گل سمن میکاشتم
گل میکاشتم که پایت در گل مانی
خاک قدمت به دیده میبرداشتم

دختر دختر تو داغ کردی ما را
صد برگ درون باغ کردی ما را
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
افتاو شدی و او کردی ما را

د ساز او سندرو په جوش کې گدامحمد د مهردل بزگر د کلا له لوري په چوتره راوخوت مخامخ مهردل ته ورغی او په غوږ کې یې څه ورته وویل . مهردل له ځایه راولاړ شو جیلکه یې په اوږو راسمه کړه ، پښې یې په پښنو کړې او په گدامحمد پسې وروخوځېد . د کلا له مخې تېر شو او مخ د باغ په دروازه د قشخانې انگړ ته ننووت . مهردل د الیکین په رڼا کې ملا سید اکبر له واره وپیژانده . هرکلی یې ورکړ او په مینه یې لاسونه ترې چاپېر کړل او د گېلې په غاړه یې ورته وویل :نو ولې مخامخ چوترې ته نه راتلې . په دې بختوره شپه کې خدای ځنگه دلته زموږ گوتو ته راوستې ، راځه زورره چې ځو .

ــ نه نه زه نشم تلای . ما باید څوک و نه ویني .

ــ ولې خېریت خو دی ؟

ــ ته پخپله چرت ووهه چې په دې نیمه شپه کې څوک د خېریت لپاره دومره لرې راځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل د زړه دننه وترهېده پوښتنه يې وکړه :خدای دې فضل وکړي ، حال وايه .

ــ د ماخستن لمونځ تېر و چې مفتی جلال زه ورو‌غوښتم هغه ما ته امر وکړ هم دا اوس فوري صياد ته لاړ شه اسلم او مهردل خبر کړه چې سبا د بنو د دکانونو د وهل کېدو په فقره کې قاسم او شامراد ، جبار او آدينه ، روزي او گلاب نيول کېږي او يوه يا دوه ورځې وروسته نظر پهلوان د کوم شپانه د قتل په تور باندې چې يوه مياشت وړاندې د ارزنگانو په کروندو کې وژل سوی و ، توقيف کېږي . اسلم ته کوم بل لوی تلک ايښودل شوېدی . مفتی صاحب ويل وروسته به زه په دې باب کې پوره معلومات واخلم او تاسې به خبر کړم . اولسوال مفتی جلال ورغوښتی ؤ . غابښ چيچنې يې ورته کړې وې چې بايد له قاضي او څارنوال سره بې ځايه گوتې ماتې نکړي او د اولسوالۍ له نور ماموړانو سره په يوه لار ولاړ شي . مفتي صاحب وويل چې ته بايد سبايې لمونځ خپل جومات ته راورسوې او لمر خاته ما ته احوال راوړې .ــ مفتي صاحب د څارنوال په باب څه ويل ؟

ــ وروره بډی اخيستونکې هم چېرې ايمان لري ؟ دا گرد سره لېوان دي او فقط پېسو ته گوري . ملک شاسوار او د برې درې خانانو د دې گردو ايمان او وجدان گرو کړی دی . مفتي جلال يو جلا سړی دی چې نه گروکېږي او نه خرڅېږي . ليکن يو وزری سړی دی ، خدای دې خېر ور پېښ کړي ، سمدلاسه خو د حکومت ټول ماموړين ورته يو شويدي .

مهردل گدامحمد ته ورنارې کړې چې اسلم راولي خو ملا سيد اکبر په بېـــرته تګ باندې زيات اصرار وکړ . هغه ويرېـده که چېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه کې بېرته بنو ته و نه رسېږي د ده د راتګ راز به رسوا شي او خبره به ورته ګرانه شي . ملا بېرته بنو ته لاړ خو اسلم له مهردل او قاسم سره د هغه له تګ نه وروسته کرئ شپه هماغلته په قشخانه کې تېره کړه .
اسلم مهردل ته وویل : زه د ده سلا تر بزکشۍ مخکې د محمد مراد پهلوان له خولې خبر شوم چې د درې خانانو ملک شاسوار ته ویلی دي چې اسلم په رشوتونو نشي ورکولای . هغه اوس مشهور شوی او په اندراب کې یې محبوبیت پیدا کړی دی . د مظلومیت قصه او داستان یې هم ټولو ته معلوم دی ، د حکومت خلک اوس هغه ته په آسانه لاس نه وراچوي ، یوازې پښې ورته دربوي او په دې توګه له تا نه روپۍ شکوي او دا د پښو دربی به هم تر هغه وخته وي چې په تا څه بودېږي ، نو ښه او لنډه لاره دا ده چې اسلم له منځه لري کړې او بیا په دغو روپیو چې دا اوس یې لګوی د هغه د قتل داغونه له خپلې لمنې نه ووینځې . په دې کې قاسم را په ګونډو شو ، سترګې یې د ببرو بریتو تر شا رډې رډې راووتې ، د پزې څوکه لکه جغندر تکه سره شوه ، پخوا تر دې چې اسلم خپلې خبرې خلاصې کړي ، په لوړ آواز یې کریغه کړه: وه د خنځیر زویه مګر په قاسم باندې د ګور تبۍ اوښتې وي چې بیا ستا منګولې د اسلم مرئ ته ورسېږي ، مګر زموږ کلي او کورونه سیلاو وړي وي او موږ د لنګوټیو پر ځای د ملک شاسوار د ښځو ټیکري اغوستي وي چې بیا ته د اسلم په غاړه چاړه تېره کړې .

اسلم د قاسم خبرو کې ورننووت او هغه ته یې په ترخه غاړه وویل : ته یوه شېبه صبر وکړه او خبره تر پایه واوره !

ـ نور د اوریدو ضرورت نشته ، باید له هم دې ځایه مخامخ یې ورشو . کلا یې وسوځوو او زاړه واړه یې تر تیغه تېر کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل راولاړ شو قاسم يې تر زنې ونيو او بيا يې مخاطب کړ :
قاسم خانه ! ستا ميړانه او شجاعت خو ټولو انډيوالانو ته معلوم دی ليکن ستا دغه ليونتوب او عصبانيت او دا چيغې او بربنډې خبرې به موږ تر کسات اخيستلو مخکې برباد کړي .

اسلم وويل : قاسم خانه ! پرما خو ظلم شوېدی . زما خو ناموس تباه شوېدی . زه خو په هېڅ توگه له کسات اخيستلو نه پرته بله چاره نه لرم . ليکن بيړه د شيطان کار دی او ستا غوسه او چيغې ښه نتيجه نه لري .

ــ نه نه اسلمه ځان مه غولوه او دا عقل دې نور په سين لاهو کړه . زه برالا درته وايم نور نه درېږم .

اسلم د قاسم په اوږه لاس کېښود او په مخ يې چپ کړ او بيا يې په کراره ورته وويل : که زما خبرې تر پايه واورې ته به قانع شې يو وار مهرباني وکړه وخت راکړه چې زه تاسې په ټول مطلب پوه کړم ، بيا زه حاضريم چې ستا او مهردل خبرې واورم او عمل پې وکړم . زما خو هم په لرمانه باندې وينې رااوښتې دي . زه خو تر تا زيات د کسات په اور کې سوځم .

اسلم وليدل چې قاسم له جوش او غوسې څخه کېناست تيلې يې چيلم ته وواهه دوه درې لوخړې يې ترې جگې کړې ، بيا يې مهردل ته د محمد مراد پهلوان د خولې قصه داسې بشپړ کړه : خانانو ملک شاسوار ته ويلي دي چې دا اسلم د حکومتي مامورانو په لاس کې لکه دام او تلک غوندې يو شی دی . پدې دام کې اوس ته نښتی يې او موږ وينو چې په موږ هم دا ورځ راتلونکې ده . هغه وخت لرې ندی چې دتا او موږ ټوله شتمني داسلم په دفع شرکې د مامورانو او قاضيانو خېټو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړه شی او موږ خود بخود د اسلم په مقابله کې ناتوانه او وزر ماتي شو . نو ولې خبره دې ځای ته ورسوو او ولې د لاس غوټه په غاښونو حلاصه کړو . راځئ د یو بزکش آس بیه پې ورکړو او د تل لپاره یې ځان له شره خلاصه کړو . هر کله چې د اسلم سر په خاورو لاړ ، همدې ماموررانو او قاضیانو ته به یوه مرداره گوله ورکړو او ځان به له هر ورځنې رشوت ورکولو او د اسلم له پور او کسات نه یو ځای او یو وار آزاد کړو . خانانو ملک شاسوار ته ذمه وهلې ده چې د اسلم د وژلو او حکومت جغات به نیمه په نیمه ورسره پریکوي .

مهردل یوه شیبکۍ په فکر کې لاړ بیا یې له اسلم نه پوښتنه وکړه : دا د محمد مراد پهلوان خبره خو د سیداکبر له خبرې سره سر نه خوري !

ــ برخلاف دا دوه خبرې خو د یو بل استر دي او لکه خبنتې سره برابرې دي .

ــ زما خو سر پې خلاص نه شو .

ــ زه به دې سر پې خلاص کړم : ډېر امکان شته چې د درې خانانو او ملک شاسوار خبره داسې سره پخه کړې وي چې د اسلم یاران به په دې او هغه پلمه څو ورځې په حکومت باندې راجلب کړو او په همدې وخت کې به د هغه د وژلو او ورکولو پلان عملي کړو .

مهردل د خبرې تل ته ورولویده ، سترگو یې کوځې وکړې او له ځان سره یې وویل : ښه ، ښه ، دا خویې پخه لاره جوړه کړې ده .

قاسم بېواکه سره وښوریده او له خولې یې ووتل : مگر صیاد هدېره شي چې څوک د اسلم ویښته بې ځایه کړي . په دې کې یې جیب ته لاس کړ ، تمـــانچه یې راوایستله ، چپ یې کړ او بیا یې بېرته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیب ننه ایستله .

مهردل په بریتو کې مسکی شو . بیا یې مخ په اسلم پوښتنه وکړه : داسې معلومېږي چې ملک شاسوار او د درې خانان به ډېر ژر ستا د سر د اخیستلو لپاره ګام وچت کړي .

ــ هو زه هم همداسي اټکل کوم .

ــ سمدستی خو باید له یوازې ګرځېدو لاس واخلې ، د کور د ختو کار هم ودروې او په پټ ځای کې استوګنه غوره کړې .

ــ هو دا هم یوه خبره ده ، لیکن په دې تدبیرونو له خانانو او ملکانو څخه نه خلاصېږم او بیا د یوې ورځې کار نه دی . زه چې د حق خاوند یم ، د پټېدو په وجه به خپل حق بالکل له لاسه ورکړم .

ــ نو ته د ځان د ساتلو لپاره څه لوری وینې ؟

ــ زما لوری روښانه دی .

ــ مثلاً هغه روښانه لوری څه دی ؟

ــ بربنډه مقـــابله او د اندراب د قومي نرخ سره سم د پور او کسات اخیستل .

ــ په کومه طریقه او د چا په زور ؟

ــ همدا پوښتنه ده چې باید ځواب ورته پیدا کړو . زما په خیال موږ کولای شو په خلکو تکیه وکړو .

ــ لیکن خلک د دښمنۍ او جګړې ډګر ته نه درسره راوزي .

ــ ما ته د خلکو ښه نیت او تائید بس دی .

ــ که چېرې د خلکو ښه نیت او تائید ستا درد دوا نکړي بیا څه کوې ؟

ــ که له مـا سره انصاف و نه شي او زه بله لاره پیدا نه کړم ، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یاغي شم . همدغه خلك چې ما درياد کړل ، دوی به ما وساتي او خپله ډوډۍ راسره وویشي .

داسلم په دې خبره د قاسم دوچولی غوټې اوبه شوې . بریتونه یې د موسکا په څېو کې سره لاړل او د لومړی ځل لپاره یې په زوره زوره وخندل او وې ویل : آفرین اسلمه بارك‌الله ، د نر زویه اوس دې سمه لار پیدا کړه .

ــ قاسم خانه وروره ! ته لږ نور هم تکیه شه ، ستا د مېړنیو خبرو وار به هم راورسېږي .

مهردل مخ اسلم ته وویل : زه څو ورځې وړاندې دې نتیجې ته رسیدلی یم چې ملك شاسوار ، د تورې چرګې ملا او د درې خانان پر تا باندې ګوزار ته‌تیارشوي‌دي . د ملا سید اکبر او محمد مراد پهلوان له خبرو ښکارېږي چې موږ ته ډېر وخت او مهلت نه دی پاتې . لیکن له پېښې سره د مقابلې لپاره زه کومه ډاډمنه او روښانه لار نه وینم .

ــ قصه آسانه ده سبا چې د حکومت ماسلان په قاسم دوی پسې راشي ، ماسلان به جواب کړو او پلمه به ورته وکړو چې هلکان نن د ارزنګانو پلو بزکشۍ ته ځي او په هېڅ وجه نن ولسوالۍ ته نشي درتلای . بل سبا ته به د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښنارتی په خاطر د بزکشۍ لوبه جوړه کړو او په دې توګه به دوه ورځې وخت پیدا کړو ، په دې دوو ورځو کې به ته په‌اولسوال ، څارنوال او د څارندوی په قوماندان لاس راوکاږې او بریتونه به یې ورغوړ کړې . موږ به آوازه واچوو چې کابل او بغلان ته مو عریضې لېږلې دي او د باز خواست غوښتنه مو کړېده . ته پخپله هم د حکومت ماموري‌نو ته خبرداری ورکړه چې اسلم په کـــابل کې د المپیك له رئیس سره رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کېږده . او په ملک شاسوار او د درې خانانو يې عرضونه کړي دي . سمدلاسه به دغه اقدامات وکړو ، وروسته به بیا سلا مشوره سره وکړو وبه گورو چې خدای څه کوي .

مهردل له ژور فکر نه وروسته سر راپورته کړ ، لاس يې اسلم ته را اوږد کړ او وې ویل : لاس دې راکړه خبره دې لکه مرغلره په زړه کېناسته ، گوره چې هلکان د حکومت له ماسلانو سره لاړ نشي . دا عجب وطن دې ، دلته د کمزورو او مظلومانو غږ نه اوریدل کېږي ...

قاسم د مهردل خبره په مینځ غوټه ماته کړه ویې خندل او وې ویل : دا وار دې د نر خبره وکړه ، اسلم ته به هغه وخت غوږ ونیول شي چې کبر په کبر جواب کړي ، دپه دې کې مهردل له ځایه ولاړ شو خپل څادر يې وڅانډه او درې واړه له قشخانې څخه د چوترې لور ته راغلل ، شپې خپله وروستنۍ شومه سر ته رسوله او سپېدو نوې نوې خپلې نازکې شونډې د غرونو په غومبرو ایښودلې ، آدینه او جمعه خان معلم د شپې د لمنې په وروستې برخه کې د مینې او هجران ناویلې سندرې را نغښتلې :

د سبزه نشین ، که سبزه گلزار من ای
سر تا سر سبزه منـــزل یـــار من اي
هر جـــا که روی درخت پر گل بینی
اون گله نکن ، که صورت یار من ای

دریـــا جـــاله میان دریـــا جـــاله
بشکستـه سر چنـــــار پنچاه ساله
بشکستـه سر چنـــار افـــگارم کرد
عشق دختـــر مـردم په این حالم کرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـــانانه بهـــار خرمی را چه کنم
من بیتو حیات او زنده گی را چه کنم
مــردم ای خــدا عمر دراز میطلبن
من عمــر دراز غمقتی را چه کنم

د دوست محمد اکا د کور په خوا کې سین ته نېږدې چوانی دیگونه بار شوی وو . د کوز صیاد ځوانانو د محمد نظر پهلوان د پښارتی په خوښۍ کې گډون کړی و . هلته د جومات په پوښل شوې برنډه کې د نېږدې کلیو رابلل سوي مېلمانه او د هغوی په بر سر کې د جلب څو تنه ماسلان ناست وو .

د اندراب د ښوونځیو معلمانو ، د بنو خزانه‌دار محمد عمر خان ، د پشیي درې محمد مراد پهلوان د جومات په انگړ او د بیالی پرغاړه ، پر نیالیو باندې ونو ته ډډه وهلې وه . یو کهنه گې ماسل چې په صورت مزی او په خپل کار کې ماهر ښکارېده له برنډې راولاړ شو ، خپل کمربندېې وتاړه ، خولۍ په سر سمه کړه او مخامخ مهردل ته راغی : اربابه په موږ باندې ناوخته کېږي .

ـ خیر خدای به هر څه آسان کړی ، ته راوښیه چې له قاسم نه پرته ، نور څوک ستا په رقعه کې شامل دي .

هغه یو چرموړل شوی ، سولیدلی کاغذ له جیب نه راویوست : دغه دی ... قاسم خو د سر سړی دی . ورپسې د منځوي صیاد سکندر ، ارسلا د ترکانڼ زوی او د کوز صیاد گلاب، روزی ، امیر محمد بهرام ، آدینه او د صوفی محی‌الدین زمن ... په ارزنگانو کې محمد نظر پهلوان او یو څو تنه نو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ دومره ډېر ولې راغي یاست . د دې اسامیانو د بولو لپاره خو یو ته بس وې !

ــ قصه لکه چې لویه ده . ملک شاسوار په قاسم باندې عریضه کړې ده چې د ده سلا په وزلوبه کې یې د ملک بې عزتي کړیده . د جزا سرکاتب لا دا هم ویل چې د بنو بازار وهل شوی دی او په دکې د کوز صیاد د هلکانو لاس دی .

ــ ته څه فکر کوې ، آیا زموږ هلکان به رښتیا په دې غلا کې شریک‌وي ؟

ــ زه به په دې کې څه ووایم ، موږ خو د حکم تابع خلک یو ، آمران وایي رایې ولئ ، او موږ یې ورولو .

په دې کې مهردل رقعه د ماسل له لاسه واخیسته قاسم ته‌یې نارې کړې : ما چاپ اندازانو ته یو څو وریښمیني جیلکې رانیولی دي . یوه ډېر مزداره‌یې حوالدار ته راواخله . په دې کې مهردل جیب ته لاس کړ پنځه سوه روپۍ یې راوایستې په موسکا یې لاس د خوالدار په لور وروغځاوه . حوالدار ستګې د رضایت په توګه موسکۍ کړې او مهردل ته یې وویل : بده به نه وه ملکه که پنځه سوه دې نورې د جلب ضابط لپاره راکړې وای .بیا به زموږ کار هم آسان شوی و او څلور پنځه ورځې به مو د هلکانو جلب ځندولې و .

ــ ګل خبره دې وکړه . مهلردل دا وویل او جیب ته‌یې لاس کړ ، پنځه سوه نورې‌یې د حوالدار په رغوي کې کېښودې .

صوفی محی‌الدین چې د غالیو بالښت ته‌یې تکیه وهلې وه مخ په مهردل راولاړ شو او هغه ته‌یې وویل : زه غواړم چې اسلم دې نن زما کرنګ وځغلوي . بالکل دې وځغلوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ مشکي به څنګه شي ؟

ـ مشکي به محمد نظر پهلوان ته ورکړو .

ـ اسلم به دا ومني ؟

په دې کې اسلم چې د صوفی محی الدین شا ته غلي دریدلې و په لوړه خندایې وویل : خامخا په‌یې ومني . د زړه په اخلاص به‌یې ومني .

صوفی محی الدین د دې خبرې له اوریدو سره په اسلم ورمنډه کړه . هغه‌یې په غیږکې ونیو په سترګو یې چپ کړ او زیاته‌یې کړه : ته زموږ فخر یې ، ته دکوزصیاد توره او مټ یې ، ته زموږ حقیقت یې . هغه له ډیرې خوشحالۍ نه سور واوښت او ژر ژر یې په ډیره لاس راتیر کړاو په خطاب کې اسلم ته خبره داسې اوږده کړه : اسلمه دښمن بیا درپسې راپورته شوی دی . خو موږ هغه د پروسږکال ویده خلک نه یو . زموږ ملاتړ درسره دی ته کولای شي تاوان په ځای کې پر ما غږ وکړې .

اسلم صوفی محی الدین ته کورودانی ووایه او زیاته‌یې کړه : ما ته د ملک شاسوار ، ګلک او د برې درې د خانانو له لوري لویه سپکه راورسیده ، هغوی زما کور ، زما هستي او زما عشق له ما نه واخیستل زه‌یې په مړو وشمیرلم . ما غوښتل مخامخ خپل کسات واخلو ، خو دلته د صیاد د مشرانو او خیر خوښوونکو خلکو ، زما په تودو مغزو باندې سړې اوبه تویې کړې او زه‌یې روغې جوړې ته راضي کړم ، لیکن په خپله په دې کلي کې ولیدل چې څوک له ما سره روغه جوړه نه کوي او ما خپل سیال نه بولي او دا لا څه کوې اوس زما په قتل او نابودۍ پسې ګرځي . زه د اندراب مشرانو او د دې ځای حکومت ته د خپـــل پور او حق په باره کې په وار وار ودریدم خو هیڅچا زما پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونکړه او زما د لړمانه په لمبو یې اوبه را نه شیندلې . د اسلم د غضب او غوسې تودوخه مخ په زیاتیدو شوه . په غټو ښایسته سترګو کې یې د کسات برېښنا خوره شوه ، ژبې یې لکنت پیدا کړ او باړخوګانویې سوروالی راووړ .

مهردل د اسلم په خبرو ورننووت : اسلمه دا خبره نوره پرېږده ، نن د دوست محمد اکا په کور کې دا ټولې خبرې پاکوو . ته یوازې او یو وزرې سړی نه سې . ته د ټول صیاد د باناموسه خلکو د غیرتونو او میړانې شمله یې اوس چې قصه پای ته نبږدې شوې ده ، ته باید چې د غره غوندې سوړ ، دروند او هسک ودرېږې . تا ته غوسه ، ګیله او زیات تودوالې نه دی مناسب او ته صوفی محی الدینه که غواړې له اسلم سره ملاتړ وکړې ، نو له قاسم ، آدینه ، اسکندر او زموږ له نورو ځوانانو سره خپلې متې او منګولې وتړه .

قاسم ګریوان پرانستې او په سوی سا د سین په غاړه د کوز صیاد جومات ته راننووت او په بزآشانو یې نارې کړې : راوزئ سخوندر حلال شوی او د صیاد خلک د وزلوبې میدان ته راټول شوي دي .

د قاسم له بلنې سره سم ټول چاپ اندازان راولاړ شول . اسلم د محمد مراد پهلوان په اوږه لاس ورواچوه او له جومات نه د وتو په حال کې یې هغه ته وویل : نننۍ وزلوبې ته یوازې د بر صیاد ، منځوي صیاد او زموږ د خپل کلي کوز صیاد چاپ اندازان رابلل شوي دي . آسونه هم په خپله د همدې خلکو دي . ته یوازنی چاپ انداز یې چې زموږ له خپلو کلیو د باندې څخه دې ښادۍ ته رابلل شوی یې .

ـ تاسې په دې کې نه یاست غولیدلي چې زه مو خپل بللې یم . زه جسماً د پشه‌یې په دره کې اوسم لیکن زړه مې له تاسې سره دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ستا اصلي ټټوبی د صیاد د چاپ اندازانو په زړه کې دی . موږ نه غواړو چې هېڅکله له تا سره مقابل شو . خو د ده سلا په‌وزلوبه کې داسې موقعیت راغی چې موږ سره مخامخ شوو . ستا دې کور ودان زي چې زما په معذرت او ضرورت پوه شوې ، مخه دې راکړه او ګوتې دې راسره ماتې نکړه .

محمد مراد پهلوان د اسلم په دې خبره په کټ کټ وخندل او هغه یې په تشي کې وخوهاوه او ورته وې‌ویل : نه نه هېڅکله ما مخه نه ده درکړې ، تا په خپله توره او مېړانه او د مشکي په مرسته ورغومي ویوست او ټول نندارچیان دې په حیرانتیا کې ډوب کړل .په دې کې محمد مراد ناڅاپي غلی شو د اسلم مړوندیې ونیو او د لارې په مینځ کې یې ودراوه ځیر ځیر یې ورته وکتل او وې پوښته ، څلور پنځه وار د ورغومي د ځغلولو په حال کې تا مشکي د ختو او اغزنو بوټو له دیوالونو واوښتې . هم له لښتی او هم په کوځه ورغلې ... لاحول ولا هغه وخت چې تا هغه هلک جیګاوه او ورته ټیټ شوې هیڅچا باور نه کاوه چې ته به هغه جګ کړی شي .

ــ پهلوانه هغه کار ما په بېخودۍ کې وکړ . دا یو خدایي مدد و چې زما زړه او منګولو ته یې قوت ورکړ .

ــ مشکي لکه د مرغۍ ... قاسم په دې کې د اسلم په اوږه لاس کېښود او په خپلو خبرویې د محمد مراد خبره په خوله کې وروچه کړه : بزآشان یو بل پسې سپاره شول او د بزآشۍ میدان ته ورسیدل ، دغه دی د صوفی محی‌الدین کرنګ تیار دی .

دواړه یاران غبرګ د وزلوبې میدان ته وروځغاستل . د صیاد سپرو ځــــان په کــوز او بر صیاد کې وویشه او د منځوي صیاد وزلوبان یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډول د برابرولو لپاره د مسابقې په دواړو ډلو کې سره تقسیم کړل . د ارزنګانو محمد نظر پهلوان د مهردل د مشکي آس په سپرلو د بر صیاد او اسلم پهلوان د صوفی محی الدین د شېر کلن کرنګ په سپرلو د کوز صیاد د چاپ اندازانو په مشرتابه وټاکل شول .

لوبه د اسلم په دعا پیل شوه . خدایه زموږ په هڅوکې برکت کېږده . زموږ په متو کې قوت کېږده . زموږ په زړونوکې محبت کېږده او موږ پر ظالمانو بر کړه .

مبارزه شروع شوه ، که له ورور سره وي که له دښمن سره مبارزه مبارزه ده ، میړانه او شجاعت غواړي ، محمد مراد پهلوان د نظر لوری ونیو ، اسلم په سکندر باندې غږ کړ : رفاقت رفاقت دی او رقابت رقابت دی ګوره چې سیالي خرابه نکړې ... چو چو ، بارک الله کرنګ په لومړنیو یرغلونو کې خپله وړتیا وښودله اسلم پوه شو چې کرنګ د ده غوښتنې پوره کولای شي او د هر راز مانور قدرت لري خو افسوس چې له جګو خنډونو او دیوالونو څخه د الوتلو تمرین نلري . اسلم له پخوانی عادت سره سم یې قورې د آسونو کړۍ ته د ننوتو له پیل سڅه ورغومي جګ کړ او هغه یې له کړۍ نه د باندې رتوځغلاوه ، نظر او محمد مراد د هغه مخه ونیوه او ورغومي یې د هغه له منګولو ځخه وشکاوه .

اسلم بیا بیا کرنګ د کړۍ وسط ته ورساوه او حریفان یې وترهول ، هغه نسبت هر پهلوان او چاپ انداز ته برتري لرله . د هغه یرغل ، دفاع او د وزلوبې په کرکتر بتندې پوهیدنه خورا بې سارې وه . هغه د چانس شبېه تر بل هر سپاره ښه تشخیصوله . هغه که څه هم د کرنګ له عالي خصوصیاتو سره بلد و خـــو د ننۍ مسابقې په پیـــل کې یې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ وازمایه او ویې لیدل چې د سپاره د فرمان په پوهیدلوکې نیمګړتیاوې لري او د زیاتې روزنې محتاج دی . مشکي د محمد نظر پهلوان سره ښه کار نه کاوه ، هغه د اسلم د سبک او کرکتر سره عادت شوی و . محمد نظر رکاب وهل ، مهمیز کول د ملونو اشاره او د موازینې خصوصیات هغه ته نوي وو او د خپل سپاره غوښتنې یې نشوی پوره کولای . کله به چې محمد نظر پهلوان غوښتل هغه پر ورغومي ورپرې باسي ، هغه به میل کېده او په دې توګه یې خپل سپور په مبارزه کې نامینده کاوه .

لوبه روانه وه. یو ساعت وروسته ټول سپاره د انډیوالۍ له رعایت څخه سره ووتل ، شخړه او د برې لپاره د وزلوبانو خشونت پیل شو . محمد مراد پهلوان له اسلم سره ترازو شو او د یو ښوینډ ځوږ نه دواړه له خپلو آسونو سره ښکته ورغښتل .

وزلوبه غرمې ته نږدې دومره توده او سخته شوه چې د نندارچییانو په زړونو کې یې ویره پیدا کړه . په سترو او عامو وزلوبوکې زیاتره کمزوري او متوسط سپاره هم ګډون کوي لیکن د صیاد په ننۍ وزلوبه کېښږدې ګرد سره پیاوړي او ماهر سپاره ګډون لري . دا یو غیر عادې وزلوبه ده ، د دې ګډونکوونکې د صیاد د چاپ اندازانو هماغه ډله ده چې د بنو او ده سلا په خونړیو وزلوبوکې یې د اسلم د برې لپاره لاره هواره کړه . اسلم څو څو وارې په قوره کې نارې کړې چې پخپل مینځې بزکشۍ کې یود بل رعایت خیانت دی . هر یو په ټول قدرت سره د خپل برې لپاره.

غرمې ته نیږدې لوبه پای ته ورسیده ، ورغومي تر پایه پورې په قـــوره او میـــــدان کې پاتې شو . هېڅوک برې ته و نه رسیدل لیکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محی‌الدین کرنګ د هغه پیاوړې مانور او تیزه منډه د خلکو خولې ته ولویده ، تور غوږ سمند آس چې سکندر وځغلاوه نوې د کوز صیاد قورې ته راغلی و . هغه د خواجه غار نه د بر صیاد محمد رضا نومې میراب اخیستی او اندراب ته یې راوستی و . مشکي بیا هم د آسونو میر پاتې شو ، هغه درې واره قوره ماته کړه او طاقه شو لیکن محمد نظر پهلوان د دغه آس په خصوصیاتو ښه نه و بلد ، ورغومي یې نتیجې ته ونشو رسولای .

شپه راورسېده ، ستومانه او پرکاله بزکشان د قاسم د کور په بامونو او انګړکې سره تقسیم شوی وو . د قشخانې په بام باندې د اسلم او مهردل د راز ملګری سره ټول شول . مهردل توره پهلوي لونګۍ له سره لرې کړه ، واسکټ یې ویوست او د هغه له جیب نه یې چسترفیلد امریکایې سګرېټ راویوست او محمد مراد ته یې ونیو . محمد مراد خړې سترګې په سګرت کې هښې کړې ، په بریتوکې مسکی شو ، لاس یې وروځغاوه یوه پلته سګرت یې له قطی نه راواخیست ، په ګوتو کې یې سره واړاوه ښکته پورته یې ورته وکتل او مهردل ته یې وویل : ما لا تر اوسه سګریټ نه دې څکولی .

ــ نن یې وڅکوه . د محمد نظر پهلوان پښارته ده ، بختوره شپه ده او له دې سره سم یې تیلې ورته ووهه . محمد مراد پهلوان د سګریټ لوګی سینې ته ننه یوست او سم‌دلاسه وتوخېده او په توخنه خوله یې وویل : دا په موږ پورې ښه نه دی ، زموږ لپاره هماغه خپل نسوار ...

مهردل له بل جیبه نه د نسوارو کدو راویوست او پهلوان ته یې ونیو : واخله دا د خپل وطن په بوټی ځان خوشحال کړه . په دې مینځ کې قاسم بام ته راوخوت په ویړه خوله او خلاصه تتۍ یې په اسلم باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غږ. کړ : وا وا عجیبه وروري ! ټول کار او روزګار دې ما ته راپرې ایښې دي او ته پخپله دلته ستوني ستاغ د انډیوالانو خوړو مرکو ته پروت یې ، آیا بنفشه ستا خور نه ده او محمد نظر پهلوان حق نه درباندې لري . میلمانه ، آسونه ، ساز او سرود ، ډوډۍ ویشل دا یوازې په ما پوره کېږي ؟

اسلم را په ډډه شو ، په جبار ، اسکندر ، آدینه او نورو باندې غږ. کړ : رائځئ رائځئ په ما پسې رائځئ ! قاسم دې یوه شېبه دمه جوړه کړي .

د انګړ په مینځ کې د کلي شوقي سندرغاړي پر معلم جمعه باندې راټول شوي وو . د دنبورۍ د تارون د تال کړنګار او د زلمیانو ګډو سندرو د شاوخوا کورنو او کوڅو چاپیریال ډک کړی و .

د کلا دننه پیغلې نجونې د بنفشې شاوخوا د سندرو او نڅا په بزم کې راغوندې شوې زې . پیغلو د کوژدو او ودونو په باره کې ، د ناویو د نیک کرغۍ او بدمرغۍ په باره کې ، د نا واده شویو نجونو د پدو مینو او د څېره زلمیانو په باره کې خبرې سره کولې . د مهردل کورنۍ د ښځینه وو په مینځ کې تر ټولو برلاسې میلمنې وې . هغوی د لومړي ځل لپاره له مینځنی صیاد نه د دوست محمد اکا کورته راغلې وې . صدف د مهردل شپاړس کلنه خور چې د خپل ښایست په وجه په صیاد کې په آهو مشهوره شوې وه له نیلوفر سره چې د نجونو په ټولی کې د بدلو او دریابه وهنو د شوقي او میله یې نجونو میره او مخکښنه بلل کېده ، د بنفشې د تخت په اړخ کې په خبره او خند بوخت وه . صدف نیلوفر ته لا پخوا دا راز سپړلی و چې هغه په اسلم مینه شوې ده . لیکن هېڅ لاره او لوری نه ویني چې اسلم ته د زړه راز ووایي . هغې نیلوفر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل : اسلم واقعي نارینه دی ، عمر یې یو څه پوخ شوې دې او د مینې تودوخه یې لکه بزآش آس رام کړې ده . یوه ورځ مې هغه ته د قشخانې لار ونیوه او په ګل مې وویشت ، مخ یې راواړوه ، ناڅاپي یې ترخه ترخه راوکتل . ما یو وړه سل زړونه کړل پوښتنه مې ځینې وکړه : د تا خندا نه ده زده ؟

هغه وویل : زما د خندا وخت مېر شوېدی او ستا د خندا وخت لا نه دی رارسیدلی . ولې خاندې ؟

ما خپل پړونې پر اوږو وښویاوه او خپل ښایست مې هغه ته وښود . څېې مې په اوږو او سینه راښېوه شوې وې تر زانګنونو مه رسیدلې ، سترګې مې تورې کړې وې او د ځلیدونو مریو لړۍ مې پر ورشښمین ګریوان باندې راپرته وه . زه غلې شوم موسکۍ شوم او د سترګو لوبه مې پیل کړ. په کرار او ژوبل غږ مې هغه ته وویل : زما د زړه آواز اورې ولې ځواب نه راکوې ؟ هغه نور هې□ و نه ویل ، سرېې کوز واچوه او روان شو . ما په لوړ آواز وخندل او د کور په لور وتښتیدم . ما هغه وویشت ، هغه به بیا په آرام خوب ونکړي .

نیلوفر خپلې سترګې غټې کړې . آیا دا ټول رښتیا دي ؟

ــ رښتیا دي . یو ټکې هم غلط نه دی .

هغې سوړ اوسېلی ویوست او صدف پوښتنه وکړه : ولې داسې سوړ اوسېلې ؟

ــ ته سکه وایې یوازې ته زړه لرې !

صدف واره د واره په نیلوفر غېږ راوګرځوله وایه وایه ستا چېرې د زړه مارغه بند شوی دی .

ــ تا خــو اسلم پهلوان زخمی کړی دی ، زه پخپله بل چا په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویشتلی یم .

ــ څوک څوک ؟

ــ یو څوک .

ــ کوم څوک ؟

ــ د همدې کور خاوند .

ــ قاسم ښيي ؟

ــ هو ، همدغه . ماښامی د اوبو د راوړلو په وخت کې د دغې کلا په دروازه کې مخامخ ورته ودرېدم ، د تېرېدو لارمې پې بنده کړه . هغه یو څه وارخطا شو . ما غوښتل ورته وژاړم مور مې کوټې ته راپې راوکتل ، مورې وارخطا شوو او د ټکر په حال کې سره تېر شوو . مور مې له هماغې ورځې راباندې شکمنه شویده او ځاري مې .

ــ هو غریبګودی ... مینه او رسوایې سره خویندې دي . مه ډارېږه .

ــ د نورو پېغلو سرګذشت څنګه و آیا دوی مینه نه ده کړې او په پټو سترګو واده شویدي ؟

ــ هو نیلوفر ! د ځینو بلکې د زیاترو نجونو مینه قرباني شویده . بوډاګانو ، معیوبو کسانو او نورو ته په جبر ورواده شویدي . نجونې لکه د پخوا زمانې مینځې د دوپیو او مال په بدل کې خرڅېږي . د بر صیاد د میراب باشی لور کریمه د بنو په اتیا کلن بوډا سید امیر باندې خرڅه شوه ، هغې په هماغه شپه زهر وخوړل او سبا ته یې ځنازه بېرته راغله .

تېرې میاشت د تورې چرګې ملا خپله لور فرشته په دریو بنو باندې د باجګـــاه ملک ته ورواده کړه . وایي نجلۍ د واده په شپه لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونۍ داسې وه . کله چې خپلوانو هغه سینګاروله ، هغې ژړل او اوښکو یې لکه تور سیلاو د هغې پر مخ تورې لارې جوړولې ، هغې خپل سر بړمنځ کولو ته نه نیو او ګانې یې له لاسونو ، غوږونو او ګوتو نه لرې غورځولې . خدای زده چې په هغې بدمرغې به نورڅه راغلي وي .

زموږ د کلي شپېن بږیري مظفر خان د درې له خلکو نه یوه نجلۍ چې مشنګ نومېده راواده کړه . هغه د غرونو په چاپیریال کې لویه شوې وه . د صیاد په دود دستور نه پوهېده ، کوڅې ته به راوته په پولو پټیو به ګرځېده او زیاتر به یې د کور له لوړ بام نه د شاوخوا کورونو او کوڅو ننداره کوله . کله کله به یې په عادي لاریو باندې غږ کاوه او خبرې به یې ورسره کولې په دې کې د هغې د دوو مشرو بنو تبر لاستی پیدا کړ ، هغوی دا په بدکارۍ تورنه کړه او د مظفرخان بدګمانی یې پې پیدا کړه . مظفرخان هغه تر ښار لاندې ونیوله کله چې هغې د بام له سره داد محمد پاده وان باندې آواز وکړ او داد محمد لوړ وروکتل او ځواب یې ورکړ ، مظفر چې هلته د ونو په څانګو کې ښار کول سمدلاسه یې د داد محمد پر ټټر باندې د پنځه ډزي کولۍ خښه کړه او پر له پسې له ښار ځای څخه کوڅې ته راووت او د ټوپک ټول ججوری یې د هغه په زړه او سینه کې تش کړ . ورپسې کلا ته راوګرځېد ، وریې وتاړه ، د بې دفاع او معصومې مشنګ لاسونه او پښې یې په څرمینه وتړل ، بیا یې په بوجۍ واچوله او پې د پاسه د چړو باران ورشېوه کړ . صدف چې کله خبره دې ځای ته راورسوله ستونی یې بند شو او په ژړا شوه . نیلوفر وارخطا شوه چې نه وي د صدف ژړا ته د مشرو مېلمنو ښځو پام ورواړي . دریاب یې راواخیست ودریده او په سندر ویلو یې پیل وکړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

در بـــاغ شما گــل سفید دیــدم
گفتم بکیرم ز بـــاغوان ترسیــدم
نرمک نرمک ز بـــاغوان پرسیدم
گل گرد سرت باغه بتو بخشیدم

ای کوچه روبرو ره‌سیل کد یارم
رومالچه گلدوزی هوس کد یارم
رومالچه گـــلدوزی دادم یارمه
آمــدن خانه ما را بس کد یارم

د باندې د کور د انګړ او بامونو د پاسه د زلمیانو ساز او سرود روان و . اسلم او مهردل له محمد مراد پهلوان سره د قشخانۍ پر بام ګوښه شوي او په مرکه تاوده شوي وو . محمد مراد د درې د خانانو او ملک شاسوار ټول رازونه چې له ده سره یې شریک کړی و ، دوی ته یو په یو بیان کړ . هغه اسلم ته وویل : زه هغوی ستا په وژلو مامور کړې یم ، په دې کار کې هغوی ما ته په دره کې د پنځه جریبه ځمکې او تېرش زره نغدو روپیو وعده راکړې ده . همدا نن هم چې زه ستاسې وزلوبې او خوښۍ ته راغلې یم ، د هغهوی په سلا او خوښه مې دا اقدام کړی دی . ملک او ګلک دواړه ټینګار کوی چې زه باید ستا تر وژلو پورې تا سره پهوانۍ دوستۍ تعلقات وساتم .

ــ تا له هغوی نه پوښتنه ونکړه چې څنګه او په څه طریقه یې مړ کړم .

ــ په دې باب له هغوی نه لاره ورکه ده کـــــله وایي د بزکشۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال د جنګ جګړې پلمه ورته پیدا کړه مخامخ یه پخپله یا د کوم بل بزکش په تومانچه ووله ، کله بیا وایي د بنو کوم سموار ته‌یه د بازار په ورځ ننه باسه په خوړو کې زهر ورکړه او کله بیا ...

ــ ملک شاسوار خو پخوا غوښتل چې ما ته د حکومت په لاس کومه دوسیه او دسیسه جوړه کړی او د پیسو په زور مې له دې سیمې څخه تیښتي ته اړ باسي او یا دا چې د زندان تورو تمبو ته مې ورکړي . دوی ولې دغه پخوانۍ نقشه بدله کړه ؟

ــ د درې خانانو شاسوار ته وویل اسلم په اندراب کې مشهور ش.یدی . د اندراب د بزکشانو او ټولو ځوانمردانو همدردي ورسره زیاته شوې ده . دا لا څه کوې د سیمې د سپین‌ږیرو ملکانو او حتی د حکومت د مامورانو په زړه کې یې ځتی پیدا کړیدی . نو که چېرې ته غواړي چې هغه جیل ته واچوې دا به د تا ځوله شتمني ختمه کړي او بیا به هم اسلم ژوندی وي او د اندراب ټول بزکشان او ځوانمرده کسان به د تا له دښمن سره لاس یو کړي او تا به د زمان په تېرېدو په تورو خاورو کېنوي . اوس په اسلم باندې ډېر زلمیان راټول شوي دي . هغوی د خپلې تودې وینې او ځوان طبیعت په حکم هغه ته مټ ورکوي . ته له کوم یو سره دښمني کوې او څو تنه په د ولسوال ، څارنوال او څارندویو په مرسته زندان ته اچوې . ده خو چې ټول اندراب هم ستا شي ته د رشوت خورو خېټې نشي دکولای . لنده ، مناسبه او اغیزمنه لار دا ده چې همدا یو اسلم مړ کړه او دا د شر ځاله د تل دپاره بنده کړه . کله چې دې اسلم له لارې لرې کړ دغه د لچکانو او لونډګانو ډله پخپله له مینځه ځي . اسلم به مړ وي او داسې څوک به نه وي چې د هغه کسات اخیستو او پور پسې وګـــرځي او ته به یـــوار له دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمونو را خلاص شي . په دې ځای کې محمد مراد پهلوان آواز ډېر کړ او اسلم ته يې د تاکيد په لهجه وويل : اوس يوه شوې چې پخوانۍ نقشه څنگه او ولې بدله شوه ؟

اسلم په ژور فکر کې لاړ ، د عادت پر توگه يې غټې تورې سترگې سره ننوتې لاس پسې په تندي راتېر کړ مخ مهردل ته يې وويل : آيا ملک شاسوار د د درې خانانو به يوازې محمد مراد پهلوان زما وژلو ته تياکلي وي ؟

ــ نه نه ... تېره اونۍ اسفنديار د وسلو له سوداگر ملا محمد رسول نهرين چي څخه يوولس ډزې جرمني ټوپک او يوه جازي تومانچه رانيولې ده ، ښايي هغوی تا ته کمين ونيسي او ترور دې کړي . له دې ښکارېږي چې ملک او د درې خانانو دوه درې جلا بندو بستونه کړي دي . که زه د دوی په ځای وای ما به هم ستا د وژلو په باره کې په يوه سړی ، په يوه طريقه باندې اکتفا نه کوله .

مهردل پدې کې له محمد مراد پهلوان څخه پوښتنه وکړه : ستا مسوره اسلم او د ده انډيوالانو ته څه ده ؟

ــ اسلم دې ځان وساتي ، يوازې او بې ځايه دې نه گرځي . د ملک شاسوار ، گلک او د درې په خانانو پسې دې څرک واچوي او د هغوی په خبرو او خيالاتو دې ځان پوه کړي او ته پخپله مهردله ولسوال او د حکومت نور ماموران د اسلم په باب د خانانو او ملک شاسوار په خبرو او خيالاتو خبره کړه .

اسلم په خبرو ورگډ شو محمد مراد يې مخاطب کړ : د حکومت د ماموراتو خبرول فايده نه لري ، دا به يوازې د دوی جيبونو ته د رشوت روپۍ ورزياتې کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مردا رډ رډ اسلم ته وکتل، د چایو پیاله په مخکه کېښوده، سره چکن خولۍ یې د لاس په گوتو له تندی څخه پورته تېل ووهه او وې‌ویل : نور نو تاسو پخپله ښه پوهېږئ !

اسلم مخ مهردل ته وویل : محمد مراد پهلوان له موږ سره د دوستۍ او وروری راشه درشه په صداقت او وفا وپالل، راځئ چې د نظر پهلوان د خوښۍ په دې بختوره شپه د مېراني قول ورکړو چې ورږ به له ده سره د مرگ تر ورځې په سر او مال ملگرتیا کوو او په هېڅ مصیبت او غم کې به یې یوازې نه پرېږدو . په دې کې هغوی خپلې غبرگې خپلې د محمد مراد په خپرو کېښودې او په مینه یې د هغه مخ دواړه خواوې چپ کړې . دوی لا د محمد مراد پهلوان نه د ده د صداقت او رښتینولۍ په باره کې د مینې په خبرو بوخت وو چې جبار له انگړ نه بام ته راوخوت او اسلم یې مخاطب کړ : تاسې راشئ دا معلمان سره کرار کړئ .

مهردل پوښتنه وکړه : خیریت خو دی ؟

ــ بیا استاد حمید له معلم جمعه سره په مکتبي خبرو باندې شور ماشور جوړ کړیدی . بزکشانو او د کلي زلمیان همدغسې حیران ورته ناست دي . سر یې د دوی په خبرو نه خلاصېږي، زړونه یې تنگ شویدي، اررني کارږي او سرونه یې د خوب پر لورې درنېږي . هغوی غواړي د معلم جمعه دنبوره او سندرې واوري خو استاد حمید سور او سپین اوړي، سترگې یې برگې برگې راایستلي دي او هېچا ته غوږ نه نیسي .

اسلم له ځایه راڅگ شو، محمد مردا پهلوان او مهردل یې د لاس په اشاره له بام څخه کته کېدو ته ورووبلل او مخ مهردل ته یې وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد حمید او د ده ملګري غواړي موږ د دولت ټول ماموران له کابل نه تر دې ځایه له یوه لوري جارو کړو .په ده باندې خپل سیاسي خیالات سپاره دي .

مهردل وخندل : دی هغه سړی دی چې د اوبو تر لیدلو د مخه موزې باسي ، خدای دې وساتي . په دې کې درې واړه په انګړ کې د معلمانو د ناسې ځای ته راورسېدل . اسلم مخ استاد حمید ته وویل : نن د نظر پهلوان خوښي ده . بحث به بیا بله ورځ سره وکړو که خوښه دې وي نن د معلم صاحب جمعه جادوګرو سندرو او دنبورې ته غوږ کېږدو .

حمید بحث خوشې کړ ، راولاړ شو او د سګرت اخیستلو ته یې لاس وغځاوه کوم چې مهردل ورته نیولی وه ، پدې کې یې حال یو څه بدل شو ، په سترګو او شونډو یې د رضایت مسکا راوغوړېده او په پسته غاړه یې مهردل ته وویل : پخوا به اندراب کې یوازې دغه اپورچونست حمعه د خلکو ذهنونه خرابول . سږکال دغه د دنیات لیونی ښوونکی ، لاس یې مولانا مهراب الدین ته ونیوه ، د خلکو د ګمراه کولو لپاره راپیدا شوی دی . معلم جمعه خو یوازې د خلکو دنیا خرابوله خو مولانا د خلکو آخرت هم خرابوي او په دین کې نوې بدعتونه راباسي او په سوچه مسلمان باندې د کفر حکم کوي .

مولانا د دې خبرې په اورېدو له ځایه راوغوځېده اسلم او مهردل ته یې په خطاب کې وویل : زه قرآن بیانوم او دې ته معلم حمید اپورچونیزم او ارتجاع وایي ... اسلم خبره له مولانا څخه واخیسته او له مهردل څخه په تلوار پوښتنه وکړه : دغه اپورچونیزم لا څه ته وایي ؟

مهردل وخندل : زما سر نه پې خــــلاصېږي ، دا خبره ښوونکو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره اندراب ته راولی ده . بله ورځ که خدای کول له معلم صاحب حمید شخه د دې پوښتنه کوو خو نن د خوښۍ ورځ ده ، مېلمانه او په تېره زلمیان د ساز او سندرو او د معلم جمعه خان خواږه آواز ته سر ګې په لار دي . اوس به بحث په همدې ځای پرېږدو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغې ورځې نه چې قاسم د ده سلا په وزلوبه کې د ملک شاسوار بې عزتي کړې وه دري میاشتې تېرې شوې . نه ولسوال ، نه امنیه قوماندان او نه څارنوال قاسم ولسوالۍ ته حاضر کړی شو . په همدې موده کې په ده پسې د جلب رقعې او ماسلان صیاد ته تله او راتله لیکن هغه نه حاضریده او ملک له ټول اعتبار ، نفوذ او تاوان سره هغه ولسوالۍ ته نشو حاضرولای . د ملک د زامنو بیا په تېره د میرزا او اسفندیار ماغزه هره ورځ ور ته اېشېدل . کله چې هغوی د قاسم له جلبولو او بندي کولو څخه نامینده شول په نورو گرو چارو باندې یې فکآر وکړ . هغوی پخپل مینځ کې دې مشورې ته ورسېدل چې کروندې ته د تګ په وخت د خپلې کلا تر مخ د قاسم لار ونیسي او لاس ورواچوي او په دې توگه د پلار کسات واخلي ، د دوست او دښمن د پېغور خوله وتړي . گلک به د ملک شاسوار د زامنو د دې اقدام مخالفت کاوه ، ویل به یې : مار به مړه نه کړئ خو لنډه به یې کړئ . تاسې به پزه گټئ ، سر به بایلئ . قاسم همدغسې پرېږدئ هغه له ملک سره د ده سلا د پېښې په وجه هره ورځ کوټوال ، وهل ټکول ، بندیخانه او تحقیقات په خوب ویني او لکه غل له خپل سیوري نه هم ډارېږي ، موږ او تاسې باید هغه داسې مقابلې ته مجبور نکړو چې زموږ د سولو لپاره پر خپله هستي هم اور بل کړي . زه قاسم پیژنم هغه ډېر بد سترگې سړی دی او ډېر زبردستي او لاس بري نه زغمي ، بیا هغه یوازې نه دی ، د اسلم ټول انډیوالان سپاره او ښکاریان او د دنبورې د مجلس ستنگان ورپسې ولاړ دي . د اسلم او ملک مهردل په وجه د اندراب دول مشران او خانان د هغه پر لوري دي . حاجی عبدالاحد خان ، د پلخا وکیل قیــوم خان ، سیداشرف ، د خوش درې غلام حیدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان حتی په پټه کې ولسوال ، څارنوال او د مالیې مامور هم له هغوی سره همدردي لري او اوس خو یې د مهردل د ملګرتیا په وجه ریښې ان تر بغلان او کابل پورې ځغلېدلې دي . ستاسې لپاره د پلار د کسات اخیستلو ښه او لنډ لاره هماغه یوه لاره ده . هغه دا چې په یوه ګوزار ډېرې نښې وولئ . یعنی اسلم ختم کړئ چې هم له هغه نه ، هم له قاسم نه او هم د ټولو ستنګانو له مصیبت څخه یو ځل او د همیش لپاره خلاص شئ . مار هېڅکله په لکۍ او ملا مه وهئ چې وهئ یې په سر یې ووهئ .

ګلک به په هفته کې یو دوه وارې خامخا د ملک شاسوار لوري ته راته او مازیګرې به د ملک شاسوار له زمنو ، وریرونو او مزدورانو سره د ژرندې په وتې باندې کېناست او مرکه به یې ورسره کوله . هغه پرله پسې د ملک شاسوار زمن د اسلم وژلو ته هڅول او د هغوی ذهن به یې د ژرندې او باغچې پلورلو ته چمتو کاوه . ګلک به اسفندیار ته چې د ملک شاسوار مشر او د واک زوی ؤ په وړو وړو تلقین کاوه چې د اسلم تر وژلو وړاندې ژرنده او باغچه خرڅه کړي او ځان پوره تاوان ته چمتو کاندي ، ګلک د هغه ذهن ته دا خبره هم ورکوله چې د اسلم تر وژلو وروسته به ملک شاسوار حج ته ولیږو او تا به د هغه پر ځای ملک کړو او بیا که خدای کول چې زه درته ژوندی یم په یو کال دننه به دې لک پتی کړم او د یوې ژرندې او باغچې پر ځای به څو څو ژرندې او باغچې درته راونیسم . ګلک به له دې خبرې سره سترګې د اسفندیار په سترګو خښې کړې له یوې شېبې چوپیا نه وروسته به یې د خپلې خلرې د پخولو لپاره وویل : هو زویه ، هو همداسې ده ...

اســلم د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د پښارتې څخه راوروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارانو په ټینګار له خپل کور څخه په کوز صیاد کې د ملک مهردل کور ته په منځنی صیاد کې ولیږدیده . د بزکشۍ یارانو هغه د ملک یوسف په باغ کې د وزلوبې د آسونو په روزلو بوخت کړ . د مهردل مشکي ، د ثوفی محی الدین کرنګ او د محراب محمد رضا تور غوږی سمند او داسې نور وتلی آسزنه یې هلته راغونډ کړل او د لومړي ځل لپاره یې په اندراب کې د نامتو وزلوبانو لپاره د ناستې ولاړې او مېړن پالنې یوه د مینې او صداقت ډیره پیدا کړه .

اسلم کری ورځ د آسونو په پاللو بوخت ؤ او شخصأ به یې د هغوی د موټی ، تمرین او روزنې کار پر مخ بیوه . هغه د سکندر او مهردل د وروڼو په مرسته تور غوږې سمند او د محی الدین کرنګ ته له خنډونو څخه د ټوپ وهلو او د ملونو په اشاره د ګرندیو او لنډو راتاوېدو تمرین ورکاوه . او په تور مشکي باندې یې نو کار کاوه . هغه ته یې پر ورغومي یاندې د زنګون وهلو ، خولې اچولو او بې ملونو له مرستې د سپاره د موازنې په اشاره ښي او کیڼ لور ته پر راګرځېدو تمرین ورکاوه . هغه د بنو له وزلوبې نه وروسته ډېر مجرب شوی ؤ . خلکو د ده شهرت د اندراب له پولو نه د باندې خوست فرنګ ، نهرین او شکمش ته پراخ کړی ؤ . شهرت او محبوبیت د اسلم د زړه دننه د انتقام لمبه نه شوه سړولای . هغه له دې ټول افتخار او سر لوړي سره نه توانېده له ملک شاسوار څخه د خپل حقارت او ذلت بدله واخلي او ثابته کړي چې دی د صیاد یو سیال او مېړه هستوګن دی او د دې وړ دې چې پر ده باندې د یو نارینه او غیرتمن کلیوال په توګه حساب وشي . د مهردل کره د ده له راتګ نه راوروسته فیروزه مړه شوی وه . د تدفین مـــــراسم یې ډېر ساده او بې تشریفـــــاتو وو . د ګوتو په شمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود کلیوالو د هغې کټ له درې نه صیاد ته راوړ . د درې خانانو د هغې د ځنازې په مشایعت کې ګډون نه وکړی ، ملک شاسوار ، ګلک او د هغوی ښځینه وو د دین او دود په خلاف د فیروزې له ځنازې او فاتحې نه ځانونه ګوښي کړل . د صیاد عام اوسیدونکې د فیروزې د ښخولو په ورځ د خونړیو پېښو منتظر وو . ملک شاسوار د کلا دروازه تړلې وه او نیږدې تر یوې هفتې پورې په کوټه او باغچه او کلا په شاوخوا کروندوکې د ده څوک نه ښکارېدل . چاپیریال یې داسې و لکه د ده ټول چې په لویه تبه مړه شوي وي او ژوندي ساري نه وي په کې پاتې . د فیروزې غمجن مرګ د هغې د مظرومیت او بدمرغۍ داستان یو وار بسا د خلکو په ارواحو او وجدانونو کې د همدردۍ او زړه سوي احساس راوپاراوه .

اسلم پوهېده چې د صیاد د خلکو عمومي غوښتنه او باور دا دی چې دی به دا د شرم او پیغور تور داغونه چې فیروزه یې د پیغلتوب او ښایست له تخت نه د ذلت او مرګ تورو تمبو ته ورکړه په هر قیمت حتی د خپلو وینو په بیه د صیاد له پاکې لمنې نه ووینځي او د کلي د سپېڅلتوب د بسیا کولو لپاره به قرباني ورکړي .

د فیروزې له مړینې راوروسته د اسلم رفتار ډېر بدل شوی ؤ که څه هم یارانو هغه یوازې نه پرېښود لیکن د ده تسلي نه کېده او ځمکې ځای نه ورکاوه . هغه له انډیوالانو څخه ګیله من ؤ چې له ده نه‌یې ولې د فیروزې د مړینې پېښه پټه کړې وه . هغه ویل له ما نه د عبادت او قربانۍ ورځ قضا شوه . ما باید په همدې ورځ د خپل نوم او شرف دښمنان او د فیروزې د ارمانونو لوټماران سزا ته رسولي وای . زه یوازې د همـــدې لپـاره ژوندې یم چې ورې له لیوانو څخه وژغورم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په صیاد کې د ځمکې د پامولو او له زړونو د ویرې د لرې کولو لپاره خپل ژوند نذرانه کړم . زما د قربانۍ د قبلېدو لپاره به تر دې لوړ درشل او محراب چېرې وي ؟ زه بزآشي او د نارینه وو رفاقت ، عبادت او ریاضت د دې لپاره کوم چې په ما کې سپېڅلتیا او د قربانۍ احساس پیاوړی کړي . اسلم د فیروزې د خښبېدو د مراسمکو په دریمه ورځ د هغې په رحلت خبر شو . هغه داسې احساس وکړ چې د زړه پر سکۍ یې د ګولۍ لاوزار وشو . په ګوګل کې یې مړ انګار لمبه شو ؤ غوښتل یې چیغې ووهي لیکن د فریادونو طوفان یې په ستوني کې مات شو او اوښکې یې د سترګو په ځېرمو کې لوګې شوې . ټولو ونو ، دیوالونو چیغې کړې ، آسمان لکه څرخندۍ د هغه د سترګو په وړاندې په ګاېدو شو . هغه له ځان سره وویل : خپل ځان او خپل غمونه به د چا لمنې ته وراچوم ؟ له چا سره به مینه کوم ؟ زما غمونه خو اوس غرونه شوو ، زما هډوکي ماتوي ، زما هوډ خو ځای ته و نه رسېد او زه د دې وړ نشوم چې د کبرجنو مخ ته ودرېږم .

هماغه ماښام اسلم تور غوږې سمند زین کړ ، برناو ټوپک یې غاړې ته واچوه او آس یې د کلا نه د وتو په نیت تر جلب ونیو . مهردل او نور انډیوالان چې هغې ورځ د اسلم د ډاډګیرنې او دلاساینې لپاره د ملک یوسف په قشخانه کې راټول شوي وو ، له اسلم نه یې د تګ د لورې او مقصد پزښتنه وکړه . هغه په ساده او لنډه جمله کې وویل : خپل کلي ته ځم .

مهردل له اسلم نه پوښتنه اوکړه : په کلي کې څه کوې او د تګ مقصد دې څه دې ؟

ــ د فیــــروزې قبــر ته ځم ، هغه چې ما ونشوه ګټلای او تر پایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې عدالت ورسره نشوه .

ــ اوس ته له هغې سره څه کولای شي ؟

ــ دعا ورته کوم . عذر ځینې غواړم . وعده ورکوم چې د دې د مظلومیت انتقام به واخیستل شي .

مهردل هېڅکله اسلم په دومره مظلومیت کې نه و لیدلی ، زړه یې ورباندې وسوځېده او په ګوګل کې دننه یې د ژور درد احساس وکاوه . له یوې ځغلنده او لنډې شېبې وروسته یې هغه ته وویل : ما خو داسې پتېیله چې غمونه به یو ځای ګالو او هوډونه په ګډه پالو . مور او تاسې په تیاره کې سره پیدا کړل او رڼا ته راووتو ، اوس چې زړونه او هوډونه سره یو شول ته زمونږ په مېړانه بې باوره شوې .

اسلم په داسې حال کې چې پښنه یې په سمند اړوله مهردل ته وویل : نه نه مهردله داسې نه ده . زمونږ مینه د مېړانې په ډګرونو کې پخه شوې ده او په همدې ډګرونو کې به دوام کوي لیکن تر هغه ځایه چې په فیروزې پورې اړه لري ، هغه له ما نه لوټ شوې ده . هغه زما په بې وسۍ او بې غیرتۍ کې د ښامار ژامو ته ورلویدلی ده . ما ورته کتل چې هغه تور ښامار وخوړله . هغې ما ته چیغې راوهلې ، زه یې ورننګولم ، په ما یې اعتماد کړی ؤ ، خو هغه زما د سترګو وړاندې لوټ او تباه شوه . ما د هغې ژړاوې او فریادونه اورېدل ، ټولو د هغې فریادونه اورېدل ، ما ویل عدالت به ورسره وشي او غوږونه به ورته ونیول شي خو هغې ته غوږ و نه نیول شو او ما ته غوږ و نه نیول شو . اوس نو زه له چا نه عدالت نه غواړم . زه د کسات لمنه نیسم او پهپل همت تکیه کوم . زه په صیاد کې د مظلومیت د پای ته رسولو لپاره په خپلو متو او منګولو د هغې کسات اخلم ، د هغې د عزت او شرف د د ساتلو د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذمه وار خو زه وم ، لنگوټه خو زما له سره لویدلې ده او اور خو زما د ارمانونو جونگړې ته لویدلی دی ، زه هېڅکله ته اجازه نه ورکوم چې خیرن شوی مخ او خیرنې جامې راپرې مینځې . زه خپل مخ او خپلې جامې پخپله مینځم . زه د وینو په قربانۍ د خپلې بېغورۍ او غفلت جبران کوم .

هغه دا وویل او سمند ته یې پونده ورکړه او د سترگو په رپ کې د تورې شپې په نایابه دریاب کې ، چې ټولې لوړې او ژورې یې په ځان کې ډوب کړې وې ، الونیا شو .

ملگري له تورې تیارې نه د برنډې څراغ ته را په شا شول .

لا د اسلم د سمند د پښو دربې اوریدل کېده چې مهردل ، سکندر ، محمد نظر پهلوان او نورو ځل شویو آسونو ته ملونه ورواچولی او بې له ځنډه د کوز صیاد په استقامت وځغلیدل .

کوز صیاد ته له رسیدو سره سم د کلي له شا نه د جومات پر لور را مات شول . د قاسم یاران او د بنو معلمان چې پدې شپه په کوز صیاد کې مېلمانه وو ، د باندې راووتل او د جومات پر لوري را مات شول . آدینه د آسونو په شنهار کې د مشکي آواز چې مهردل راوستی ؤ ، وپیژانده ، نا ببره یې په لور غږ وویل : یارانو اسلم دی ، نن شپه به د ښامارانو سرونه ورمات کړي . ای ځوانه څنگه بې له ما نه د وینو په لار روان شوې ، البته په ما دې مېړانه او ښه ځوانتوب نه لورېږي .

راغلیو سپرو په تیاره کې د قاسم غږ وپیژنده . سکندر آس د هغه په لور پونده کړ ، سلام یې واچاوه او په ټیټ غږ یې ورته وویل : دغه نور څوک درسره دي ؟

ــ آدینه ، معـــــلم حمید ، معلم جمعه ، د کشناباد مېلمانه او د بنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

داد محمد پهلوان ، نور زموږ د خپل کلي هلکان ... او په تا پسې دا نور سپاره څوک دی ؟ خیرت خو دی ؟

ــ اسلم خو د لته نه دی راغلې ؟

ــ ولې آیا هغه له تاسې سره نشته ؟

ــ هغه د میراب محمد رضا په تور غوږ سمند باندې مخ په دې کلي راوځغلېده او موږ د هغه پل پسې راواخیست .

په تیاره کې د مهردل دروند غږ واوریدل شو : قاسمه ته پخپله یوازې دې لورته د جومات برنډې پلو راشه .

قاسم په تیاره کې مهردل ته د سترې مشي لاسونه وروغځول او مهردل هغه تر لاس نیولی د جومات برنډی ته ورسره بوت . د کلي ملا خپلو طالبانو سره د آسونو په دربې او د کلیوالو په گڼه گوڼه برنډې ته راوتلي او کتار ولاړ و . مهردل د شپې په تیاره کې ملا او طالبان په اټکل تشخیص کړل او د کلي ملا قاسم وپیژنده او وې پوښته : قاسمه خیریت خو دی ؟

قاسم مخ مهردل ته راواړاوه وې ویل : ځواب ورکړه مهردله !

مهردل په تیاره کې ملا ته ورنږدې شو او په ناست آواز یې هغه ته وویل : ملا ثاحب کله چې د خدای او رسول د امر خلاف ورزي وشي او د خلکو تر مینځه انصاف تر پښو لاندې شي ، شرارت او فتنو ته لار خلاصیږي .

ملا په هیجان او تلوار وویل : خدای دې فضل وکړي آخر پېښه څه ده ؟

ــ په همدې کلي کې د اسلم چنغل د جابرانو په لاس خرڅه شوه ، کور یې لوټ شو او د کلیوالتوب حقوق یې تر پښو لاندې شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپین ږیرو او تا رنګو ملایانو دا ټول ولیدل او خوله یې پې پټه کړه . وروسته چې اسلم راپیدا شو او د انصاف مطالبه یې وکړه ، تاسو د لوټمارانو په ملاتړ کې د حق کتمان وکړ . اوس د حقدارانو په زړونو او ځیګرونو کې د کسات اور لمبه شوی او داسې ښکاري چې د خدای غضب به په ظالمانو او کبرجنو باندې نازل شي .

د کلي ملا د موضوع په وخامت پوه شو ، پخپل سر وویرېده او د غوړه مالۍ او معذرت په ژبه یې وویل : خدای حاضر دی چې ما د اسلم په باب داسې نه غوښتل ، لیکن ملکانو او خانانو ته ځوک په مخه ورتلای شي . موږ خو خیرات او اسقاط ته ناست کسان یو ، تر خولې یې نشو تېریدای او ترخه خبره چا ته نشو کولای .

ـ چوپ شه ، چوپ شه ملا صاحب حقیقت داسې نه دی لکه چې ته وایې . هغه ملا محمد وزیر او د تل میر غازی مولوی صاحب چې له خولې نه یې اور بادېږي چا د حق په ویلو له وطن ځخه وشړل ؟ وفرمایه مولوی صاحب او خپلې حجرې ته ننوزه د حساب او کتاب ورځ به رارسېږي او تا ته به خپله برخه ورکړی شي .

ملا چې پګړۍ یې پر سر خوځېدله د تورې تیارې په پرده کې بې غږ او غوږه د حجرې په لور لاړ او طالبان یو یو پسې وروخوځېدل .

مهردل قاسم راګوښه کړ . ورته وې‌ویل : وروره د مېړانې وخت رارسیدلی دی . اسلم نور ملک ته نه دریږي ، د هغه واک د کسات د دیب لاس ته لویدلی دی په هغه کې د لیونتوب او بېواکۍ نښې راپیدا شوې دي . هغه د فیروزې غمجنې مړینې د برید درشل ته راوستی دی . هغه نور صبر نه کوي او ګوته د انتقام په ماشه ټینګه کړی .

قاسم بېـــواکه چیغې کړې : ما خو همدا غوښتل مهردله ! دا اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ناوخته شوې ده اسلم بې له تورې او کسات اخيستلو نه بله لاره نلري ، نارينه چې د نارينتوب له تخت نه‌ولوېده د هغه بيا څه ارزښت او عزت پاتي کېږي .

مهردل د قاسم په اوږو لاس راښکود او هغه‌ يې له ځان سره وخوځاوه او ورويې په غوږ کې ورته وويل : اوس د عمل وخت نږدې شوی دی . تېزې او ترخې خبرې له مصلحت نه لرې دي . کسات اخيستل او د وينو بهول څه سخت کار نه دی ليکن دا چې په کسات پسې ، په کسات اخستونکو څه راځي بايد فکر وشي . زموږ او د اسلم د مدعيانو تر مينځ وضعيت ډېر باريک شوی دی . ولس جنګ ، پرخاش او زبردستي نه خوښوي خو د مظلوم د ملاتړ فهم او اسباب نلري . د دې ټولو جنجالونو او مصيبتونو له فهم سره سره موږ نه شو کولای خپل تقدير بدل کړو . د اسلم تقدير زموږ د ټولو تقدير دی . موږ به په دې خپله سيمه کې د ځوانمردۍ ، دود او دستور ته خپله وينه ورکړو . او د خلکو تر مينځ به د انصاف او نارينتوب کمزوري شوي دودونه يو وار بيا راتازه کړو .

مهردل او قاسم په خبرو خبرو کې د اسلم په لټه د کلي هديرې ته راورسيدل . په تياره کې د قاسم سترګې په آس پريوتې او په دې کې يې په ډېر غږ مهردل ته وويل : نه مې درته ويل چې دې ، اشاره اسلم ته ، د زړه چاودونکو غمونو په مهل د خپلې مور قبر ته راځي او هلته خپل هوډ تازه کوي . ليکن نن د فيروزې قبر ته په ګونډو شويدی .

مهردل او قاسم کرار کرار د اسلم لور ته وخوځېدل ، قاسم تر يوې چوپتيا وروسته د خپل عادت سره سم په حاکمانه غاړه وويل : نه نه اسلمه ښه دې ونکړل وخت درنه تېر شو . تا بايد د فيروزې تر مړينې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د انتقام عبادت پر ځای کړی وای . ستا اوښکې اوس بې وخته باران ته ورته دی . ستا کسات اخيستل به د فيروزې له ګالل شويو غمونو او هدر شوې ځوانۍ سره هيڅ مرسته ونکړي .

په دې کې دوی د فيروزې ګورته نيږدې راغلل . اسلم د فيروزې د قبر ختيځ لوری ته مخ په قبله په دوو ګونډو ناست ؤ .شپې د هغه په اوښکو باندې د تيارې پرده اچولې وه . خدازده چې ده به هغې ته څه ويلي وو او د خپل زړه په اورونو باندې به يې د کوم تسل اوبه شيندلې وې . اسلم د مهردل او قاسم په ليدو له ځايه ورړ شو او مهردل هغه په غيږ.کې ونيو او دواړه يو ځای په ژړا شول . ملګرو د لومړي ځل لپاره د اسلم د مظلوميت ځګروي واوريدل . آخر انسان ، انسان دی . هر څومره چې پياوړی وي د بې رحمۍ او بې عدالتۍ زغم نشي کولای .

اسلم په تياره کې قاسم په غيږ.آې ونيو او په نيولي آوازيې مخاطب کړ : ما ډېر کوشش وکړ چې پخپل ګوګل کې دننه د انتقام لمبې مړې کړم او د انصاف غوښتلو له لارې عدالت ته ورسيږم خو زه چا سيال ونه بللم او اوښکې يې راپاکې نکړې . زه يې سپک وتللم او زما مېړانه يې تحقير کړه . ما ته اوس بې د وينو تويولو او کسات له لارې بل لورې نه دڅ پاتې شوی . زه راغلم او دلته مې خپل هوډ تازه کړ . زه به په دې کلي کې د انصاف او عدالت د پاللو لپاره خپل هوډ پرځای کړم او د هغه لپاره به زه پخپله قرباني ورکړم . زه سر له سبا برته په همدې کلي کې خپل کورته راځم او همدلته به د هغه مظلوميت تور داغ له خپلې لمنې مينځم و کوم چې له ما نه په همدې کلي کې زما ناموس ، زما نارينتوب او زما کوچنۍ هستي اخيستې ده ...

هغه په خبـرو خبرو کې په سمند پښه واړوله او د برناو ټوپک ماشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې راښکوده ، د هغه ټول ججوری يې په هوا تش کړ او مخ مهردل ته وويل : له ما نه د سولې او خير خوښووني وخت تېر شو . تاسې انډيوالانو په غلطه تجويز کړه چې زه د ملک شاسوار او ګلک له دسيسو نه د ځان ساتنې لپاره له خپل کلي لرې شم او ځان ګوښه کړم . زما قوت په يرغل او بدله اخيستلو کې دی . زما کمزوري له هماغې ورځې پيل شوه چې کله مې کلي ملک شاسوار ته ورپرېښود او پخپله د ملک مهردل په کور ننوتم . ځوک چې د خپل حق دفاع نشي کولای د خلکو ملاتړ څخه بې برخه کېږي او د خلکو د همدردۍ وړتيا نلري . هر بزکش چې په ميدان کې د آس له شا وغورځول شي ، خلک ورباندې خاندي ليکن هر قاهر سپاره ته د زړونو او کورنو دروازې خلاصيږي . نارينه بايد پخپلو پښو او متو تکيه شي . که پړانګ خپل تيره غاښونه او ځيرونکې نوکان و نه کاروي ، شغالان او ګيدړې به ځرمن ځنې وباسي .

قاسم په لوړ آواز وويل : ته اوس سم پوه شوې چې په پسته غاړه له دښمن نه نشي خلاصيدای او بې له تورې او مېړانې چا ته حق نه ورکول کېږي . نيک او خيرخوښوونکې کسان خو ځکه خپل حق ته نه رسېږي چې توره ته تيکې نشي راايستلای او د وينو توېولو شجاعت نه لري .

مهردل د قاسم په خبرو کې ورننووت او په نګمه غمجنه غاړه يې وويل : قاسمه ! ستا خبره سمه ده خو بشپړه نه ده . اسلم صياد ته د خپل راتګ په هماغه لومړي سر کې کولای شول چې د ملک شاسوار او د درې د خنجر خان غاړې ورپريکړي ليکن هغه دا ډاډ نه درلود چې د ده کسات اخيستنه به په خلــــکو کې د ده په مېړانه او پور اخيستنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وشمیرل شي ځکه خوېې د ګریوان د څیرلو په ځای تنۍ خلاصې کړې ، صبرېې وکړ ، وخت یې قابو کړ ، خلک یې په حقیقت پوه کړل . تا ، ما ، بل او بل ته یې واقعیتونه څرګند او غاړې یې په دښمن خلاصې کړې . په دې کې یې د بزکشۍ په میدانونوکې خپله وړتیا او میړانه هم وښودله او ځان یې د خلکو زړونو ته ننه یوست او دا دی اوس چې د دې حقانیت لکه لمر روښانه شوی او ثابت شوی دی ؤ کولای شي داسې کسات واخلي چې زموږ ټول ولس شاباسی ورکړي او د ده دغه عمل د تیري کوونکو لپاره یو عبرت او درس شي . خو خبره په همدې ځای نه خلاصېږي موږ او تاسې هم له ده سره د ملګرتیا او ورورۍ په وجه یو فرض لرو ...

قاسم د خپل تاوده مزاج له کبله د مهردل په خبروکې ورولوېده او په جدي او لوړ آواز یې پوښتنه وکړه : کوم فرض ، موږ څه کمی کړی دی ؟

ــ ډېر کمې مو کړی دی .

ــ مثلاً ؟

ــ مثلاً د دې پرځای چې ځان د اسلم په خیالاتو پوه کړو او هغه ته فایده منه مشوره او ملاتړ ورکړو . د هغه مخالفان او دښمنان مو په ناپوهۍ او غلطو تصوراتوکې تحریک کړی او تهدید کړی .

ــ زه ښه پوه نشوم ، ما ته سمه سپینه دهقاني خبره وکړه .

ــ نو خپه کېږه مه . تا ولې د ده سلا په بزکشۍ کې ملک شاسوار د ټول عالم تر مخ وواهه ؟ تا ولې د کلي په لارو او کوڅوکې د ملک له زامنو او ګلک سره د مخامخ کېدو په مهال هغوی په بار بار وکنځل ؟ تا ولې د کلي مــــلا ته چې د ملک انډیوال او د حـکومت جاسوس دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې او سپورې خبرې وکړې ؟

په خبرو خبرو کې هغوی کلي ته راورسیدل ، مهردل له اسلم سره د قاسم په کاله کې پاتې شو . هغوی کرۍ شپه سره وغږیدل او دې فیصلې ته ورسیدل چې اسلم دې هماغلته کوز صیاد په محل په خپل کور کې استوګن شي . هماغه شپه اسلم په لومړي ځل لپاره مهردل او قاسم ته د فیروزې د ترخه برخه‌لیک په باب مفصل معلومات ورکړل . هغه وویل : فیروزې ځینو ښځو ته چې د درې له خانانو سره یې تګ راتګ کاوه ویلې وو چې اسلم به بیا صیاد ته راشي . هغه به زما د مظلومیت بازخواست وکړي . هیڅوک به د هغه له انتقام نه خلاص نشي . هغه به د ملک شاسوار په کور اور ولګوي او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

اسلم د دې مطلب تر بیان وروسته یوه شیبه چوپ شو او بیا یې تر یو ټیک او تامل وروسته داسې خپلو خبرو ته دوام ورکړ : فیروزې دا خبره ځکه کړي وي چې هغې زما په میړانه او د صیاد په ناموس پالنې کلک باور درلود . زه په هیڅ توګه نشم کولای چې د هغې دغه حق هیله او دا لوړ باور ضایع کړم . زه د فیروزې ستر اعتماد او د هغې مینې ته چې زما په وفا کې یې په ځان اور ولګاوه ، د خپل سر او وینو نذرانه وړاندې کوم . زه زیات وخت نلرم له تاسې نه غوښتنه کوم چې ما نه لرې شئ ، زه خپل برخه‌لیک کسات ته د وینو او تباهی سیلاو ته ورکوم .که زه داسې ونکړم خدای او خلک به ما و نه بخښي او د پلرونو ارواح ګانو او د هغوی قبرونو ته به شرمنده شم . د فیروزې په هوډ کې به ماتې وخورم او په اندراب کې به د بې ننګۍ او ذلت مثال شم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو خبرو کې هغوی شپه سپېدو ته راورسوله . د کلي ملا د سباوون د آذان ناره جګه کړه . د صیاد ځوانان او په کلي کې له نورو سیمو راغلي بزکشان او ښوونکې په لمانځه کې سره مخامخ شول . له ټولو سره د تېر ماخستن د ډزو او کلي ته د اسلم د سپو د راتګ په باره کې پوښتنې پیدا شوې وې . هغوی د اسلم ، مهردل ، سکندر او د منځوي صیاد د ځینو نورو سپو په غیر منتظره لیدلو لا خیران شوي وو .

اسلم تر لمانځه وروسته هغوی په کوز صیاد کې خپل کورته د راتګ په باره کې پخپل تصمیم باندې خبر کړل . هغه وویل : زما کور اوس یو څه ودان شوی او څنګه چې په هغه کې پرته له ما څوک نه اوسېږي او زنانه پکې نشته ، دا د دوستانو او د کلي ټولو زلمیانو مخ ته پرانیستی دی .

معلم جمعه اسلم ته کورودانی ووایه او وې ویل : نه اسلمه وروره په موږ باندې باور ولره ، ستا دغه ختین کور به د مینې او ورورۍ قبله کړو . د تا له راتګ سره زموږ د صیاد په زلمیانو کې د ښېګڼې ، اتفاق او غیرت سا راژوندۍ دوی ده . موږ ښه پلرونه لرل ، باید د هغوی دود او دستور ، صداقت او شهامت راژوندی کړو او ویې پالو . موږ په تا کې د خپلو پلرونو نښې وینو ځکه خو په تا راټول شوي یو او له تل سره ناسته ولاړه کوو اوس موږ ستا نوم د اندراب په ټولو کلیو کې اورو ، د تا له ښه حلقیت ، خوږ او فایده منو خبرو ، نیک عمل او نامتو سپرلو سره په شاوخوا زلمیانو کې بیداری پیدا شوي ده . که چېرې زموږ له وسه پوره وای او د هغوی پالنه مو کولای شوی ، سلهاوو زلمیان به ستا شاوخوا راټول شوی وای لیکن د دوی پالل ، د دوی ډوډۍ ، چـــای او چیلم زموږ په لوخـــو ډډو نه بسیا کېږي او د همدې لپاره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی سره یوازې په ودونو ، بزکشیو او بازار په ورځوکې گورو ، خبرې او مینه ورسره کوو او هغوی ستا د کتو او مرکې غوښنه را څخه کوي . په دې کې ناڅاپي قاسم د جومات په ملا غږ وکړ : ملا صاحب د قرآن شریف یو سوره ووایه !

په جومات کې ناست کسان ټول غلي او حیران شول او ملا صاحب غاړې صافې کړې او د خدای د کتاب څو آیتونه یې ولوستل او دعایې وکړه .

قاسم چې د جومات محراب ته نیږدې یې په دیوال ډډه لگولې وه له خپله ځایه مخ ته راوښوییده ، په گونډو شو او جومات والو ته یې وویل : څو ورځې وړاندې فیروزه د خدای بخښلي گلدار لور د اسلم پهلوان چونغل چې د ملک شاسوار له لوري لوټېد شوې او د درې په لیوانو پلورل پوې وه حق ته ورسیده او دلته زموږ په پلرنۍ هدیره کې خښه شوه . لاس پورته کړئ چې هغه دې خدای وبخښي او په شهیدو بیبیانو کې دې وشمیري ، او اسلم ته دې خدای اجر او د بدل اخیستلو وسه ورکړي .

اسلم د قاسم د دعا له خلاصیدو سره سم په لوړ آواز وویل : آمین یا رب العالمین .

مهردل وویل : قاسم خانه موږ خو د فاتحې د اخیستلو لپاره سلامشوره نه وه سره کړې ، دا د څه وکړل .

جبار چې تېره شپه یې له دوی سره یو ځای تېره کړې وه پر ځان رانغښتې چپنه یې را لرې کړه او په زغرده یې مهردل ته وویل : پرېږده مهردله ښه یې وکړل چې سپینه خبره یې منځ ته راواچوله . موږ خو په همدې سلاگانو او مشورو کې اوبو یووړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفی محی الدین چې پخوا به یې تل د وساطت او خیر خوښوونې خبرې کولې پخپل هراتي پټوکې راتاو شو . لنګوټۍ یې د وروځو له سر پورته کړ ، راولاړ شو مخ مهردل ته یې وویل : نینۍ په پټه نه چیچل کیږي . مهردله پرې یې ږده ډیر ښه راغلی ده بیایې مخ قاسم ته وروااړه وه وې ویل : قاسمه د نر بچیه ډیر ښه کار دې وکړ چې د شف شف خبره دې ختمه کړه او سم شفتالو دې ورځخه جوړ کړ . راځه چې سخوندر حلال کړو او د اسلم په کورکې د خیرات دیګونه بار کړو ، هلکان راوبلو چې جومات ته لیمڅی او ټغرونه راوباسي لو سمه مسلماني فاتحه واخلو .

په دې کې دوست محمد اکا چې پر له پسې ټوخېدو او سا یې لنډه لنډه کېدله ، له هوار السنې نه را په غبرګو شو او ځک کېناست او په سوې سایې فریاد شروع کړ : قاسمه زویه ! د تا له لاسه چا ته ګریوان څیرې کړم ، زه دې بیا په کوم سپن لاهو کړم . ولې مې په دې تیر آخر عمر کې دومره ځوروي ې او د څه لپاره ویدې فتنې راویښوي . ولې د کبر او ناروا لاره نیسې او دغه زما ګلالی او غریب کو ورانوې . ولې د پردیو بدیو ذمه پخپله غاړه اخلې ...

په دې کې صوفی محی الدین له ځایه وروځوځید او دوست محمد اکا ته یې د غوسې په غاړه وویل : دا د بې غیلرتۍ خبرې چا درزده کړې دي . که دغه باتوره او غیرتي زوی دې نه وای ملک شاسوار به تر اوسه ښځه هم درنه بیولې وه . د همدې قاسم برکت دې چې ګلک دې هره ورځ په حلوا او پراټو مېلمه کوي او ملک شاسوار دې حاجي جنتي بولي او غوړه مالی درته کوي . دا ننۍ خبرې چې تا خپل زوی ته وکړې د بې غیرتۍ خبرې دي . خبرې تا وکړې لیکن وشرمیدم زه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قاسم د خبرو وار واخيست او د خپل عادت خلاف يې په ناست آواز او سړه سينه وويل : ابا آيا همدې کلي کې تا د اسلم او فيروزې د پښارتې پلاو نه وخورلی ؟ بيا کله چې اسلم پهلوان له همدې کلي نه په غريبۍ او کار پسې ترکستان ته لاړ ، ملک شاسوار د اسلم د مړينې مجلا تېره نه کړه ؟ او ته د اسلم د مرگ شاهد نه شوې ؟ ورپسې په هم‌دې کلي کې فيروزه د درې خوړين خنجر ته ورواده نه شوه ؟ تا د هغه د واده خوړه و نه خوړله ؟ دا ټول کارونه ستا د ستلرگو وړاندې ونشول او ته هم پکې شريک نه شوې ؟ خو آيا تا ته کله‌دا خيال درپيدا شو چې په دغهخ سيال او غيرتي اسلم باندې دې ناروا کړې ده ؟ او ته بايد د دغو تيريو پټې زکړې ؟ نه پلاره تا هېڅکله دا فکر و نه کړ ځکه چې ته خو ډارن او د ظالمانو مل يې ...

کله چې قاسم دې ځای ته راورسيد مهردل په قاسم باندې غږ وکړ : دوه کاله وړاندې د همدې جومات په انگړ کې د همدې دوست محمد اکا په سر زما او ستا غږ سره پورته شو . تا هماغه وخت هم له خپل پلار سره تيری کاوه .

ــ هو هماغه وخت هم حق زما په لوري ، .

ــ هن هېڅکله حق ستا په لوري نه ؤ او اوس هم حق ستا په لوري ندې . هغه وخت چې ته لا د خبرو او مخې نه وې دوست محمد اکا مجبور و چې په هره روا او ناروا کې ملک شاسوار شا ته ودرېږي . هر ځوک پوهېږي کې چېرې هغه له ملک سره لاوتې ماتې کړې وای هغه ته به هم حيا او پرده نه وه پاتې شوې او لور به يې لکه د گلدار فيروزه په رڼا ورځ ليلام شوې وه .

ــ مهــردله د تا مـــلاتړه به دومره وکړي چې زما ابا زما مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودروي. که چېرې هغه په دغه ملاتړ ډاډه شي نو بيا به دغه ډارن او ساده سپين‌ږيري ته د حق او باطل پوله څوک ورښيي .

جبار په خبروکې راګېر شو قاسم ته‌يې وويل : يو بل څوک به‌يې وروښيي لکه همدا اوس چې صوفی محی‌الدين وروښووله . له پلار سره زور زياتی او پر هغه باندې غږ پورته کول زموږ له دين او دود نه لرې کار دی . موږ له يوې خوا لګيا يو د ناروا لاس وهنو مقابله کوو او له بلې خوا پخپله د نوې ناروا بنسټ ږدو . دا کار زموږ حقانيت ته تاوان رسوي او موږ کمزوري کوي . . .

دجبار خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې دوست محمد اکا له ځايه را□ شو او په ځګيروېدو او تلوار د اسلم وړاندې سم د لاسه په ګونډو شو او خپل سرېې ورته سرتور کړ ، وې ويل : اسلمه بچيه زما کور د تور سرو کور دی . زه له نارينه وو څخه همدا يو قاسم لرم ، موږ ګرد سره د ده سيورې ته ناست يو . خدای مکړه که دغه زموږ له لاسه وووت زموږ کور بيا چول بيابان دی او موږ له يوه سره برباد يو . . .

قاسم چې د پلار په نيت او خبره پوه ؤ د بړبکۍ لمبه ګړندی په ځای کې ودريده او په داسې حال کې چې ورانه شوې پګړۍ‌يې پر سر سموله د پلار په خبره ننووت : ابا دا څه د شرم خبره کوي ، بيا د تورې چرګې ملا په غوړ کې څه درخځولي دي . بيا دې په کومه توګه شرموي .

ــ زما ليونيه زويه ! ولې مې د زمرې ژامو ته ورکوې ، ولې مې د خدای نازولو ته په غېږ وروليې .

ارســـلا چې د کوز صياد په ځوانانو کې يوه وښيار او د سړو مغزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځبنتن، راولاړ شو ، دوست محمد اکا يې د اسلم له مخې راولاړ کړ او په درانه او کرار آوازيې هغه ته وويل : دوست محمد اکا نن خو زما زړه راوچاوده خو پخپله هم له پلاره يو يم ، ما خو نګيرله چې د کلي ټول زلميان او بيا همزولي زما خپل سکه ورونه دي او په همدې حساب ته پخپله زموږ ټولو پلار او د دې جوماتوالو برکت يي . اسلم، مهردل ، زه ، جبار او قاسم بايد تا ته توپير ونلرو او ستا کهول ، ستا بيبيانې او ستا د عزت کور زموږ کعبه ده . هېڅ ظالم به د خدای په فضل وخت پيدا نکړي چې ستا دروازې او نغري ته په سپکه سترګه وګوري . زه پخپله دې خبرې ته حيران شوم چې ته ملک شاسوار او ګلک ته د خدای نازولي وايې . د خدای نازولي خو اه‌يې چې خپله حلاله ډوډۍ خورې او د چا په وينو دې لاسونه نه دي سره شوي . عبادت خو ته کوې او په سپينه ږيره د يو کپ روزی د ګټلو لپاره خو ته خولې تويوې . د خدای دوست خو دغه اسلم پهلوان دی . چې په دې ليونۍ ځوانۍ کې يې خپله لمنه پاکه ساتلې ده او د ظالمانو او قاتلانو مخې ته درېدلی دې او سترګه‌يې له فلک ځخه نه سوځي . د خدای دوستان او نازولي خو دغه وزلوبان او بزګران دي چې د خدای په ځمکه کې د نيکۍ داني شيندي او د لاس په ټناکو روزي پيدا کوي . له تا ځخه زموږ هيله دا ده چې ته پنځه وخته لمونځ اودس وکړې او د ظالم ويره له زړه ځخه وباسې ...

قاسم وويل : ارسلا ته ابا ته هوايې لګيا يې . دا خبرې چې دی‌يې کوي د ده نه‌دي دا د ملا ګلک د پراټو او د شاسوار د پلاو خبرې دي چې د د ده له ګيډې نه خولې ته راځي .

ټولو جــوماتوالو وخندل او په دې کې اسلم راپورته شو . قاسم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې غوسه وکړه او د هغه خبرې يې په خوله کې وروچې کړې . په جومات کې چوپيا خوره شوه . شېبه وروسته صوفی محی الدين غاړه تازه کړه او د دوست محمد اکا خوا ته راغی او هغه ته يې وويل : گوره دوست محمده ، زه او ته هره ورځ دلته د خدای دربار ته سجده لگوو او په پای کې هغه ته ورتگ لرو . هر څه د هغه له لوري دي . څه چې غوښتي وي هغه به کېږي . دغه قاسم په هغه وسپاره . دغه ځوانمردي او لويی زړه يې خو همغه د ده په گوگل کې ايښی دی . او دغه بله خبره خو بالکل سمه نه ده چې گواکې له ملک شاسوار سره د قاسم ورانی د اسلم په خاطر پيل شوې دی . دا ملک شاسوار خو لکه د وبا مرض دی چې د کوز صياد په هر لوی او واړه لگېږي . که همدا زلميان د هغه مخه ونه نيسي دا کلی به د مړو هديره شي . هماغه څه يې چې د گلدار په فيروزې زکړه سبا زما او ستا په لورانو هم کوي ...

صوفی محی الدين لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې يو هلک په وارخطايی جومات ته راننووت او په سوې سايې جوماتوالو ته خبرداری ورکړ . اور ... اور د دوست محمد اکا کادانې او د خسو کوټې اور اخيستی دی .

جوماتوال د دې خبرې په اوريدو اکه د گبيني مچۍ وترهېدل او په منډو منډو د دوست محمد اکا کور ته چې د اور په لمبو کې رانغښتل شوی ؤ . ورودانگل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني فصل نوې شروع شوی ؤ . د اندراب په لوړو سیمو او سردروكې د ونو پاڼې گلابي شوې او ژیړې شوې وې . په كلي كې د فتنو او نښتو بازار هم تر پخوا سوړ شوی ؤ . د ودونو موسم د كلي وزلوبان او د سیالیو زلمیان د وزلوبو میدانونو ته جلب كړي وو . اسلم د مهردل او نورو یارانو په سلا مشوره له وزلوبو نه د لاس د اوښتو په پلمه ځان گوښه كړی ؤ .

د صیاد وزلوبانو لكه دوه تېر كلونه د وزلوبې په سړني خزاني موسم كې بیا هم خپل نوم او مقام ساتلی ؤ . د مهردل مشكي له نظر پهلوان سرع لار نیولې وه او د صوفی محی الدین كرنگ او د میراب محمد رضا تورغوړې سمند چې داندراب په وزلوب كې، الوتونكې دیوان نومول شوي وو ، ورځ تر ورځ مشهورېدل . خو مشكي لا هم هماغسې د اندراب د خلكو محبوب آس او د وزلوبو د میدانونو بې رقیبه پهلوان ؤ . د وزلوبو په دې تازه موسم كې د ملك او گلك عرضونه او شكایتونه هم له خپل پخواني جوش او تاو نه ساړه شوي وو . دا ځكه چې مهردل د اسلم په غوښتنه د بنو د نسوارو ټیكه نیولې وه او هلته یې یو سموار هم پرانیستې ؤ . هغه هلته دایمي حضور درلود او د خپل كارو بار د پاللو په پلمه د ولسوالۍ په مركز كې له اسلم څخه د بډو خورو د دفع شر او د ملك او گلك د دسیسو او سازشونو په شنډولو اخته ؤ . خو له همدې ظاهري كرارتیا سره سره صیاد د خونړیو پېښو درشل ته روان ؤ . وزلوبانو او دكلي راویښو شویو زلمیو بزگرانو د ملك شاسوار په مقابله كې خپلې ذمه وارۍ سره ویشلې وې . اسلم د میزان د میاشتې په پنځلسمه د ماښام د لمانځه نه وروسته له جوماتوالو څخه خدای په اماني او دعـا واخیسته ، هغه وویل دې د څو ورځو په مخه نهرین او اشكمش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي . غواړي د خپلې ځمکې د ابادولو او کرلو لپاره د قلبې غوايې وپلوري . دې هماغه شپه د سپېدو تر چاودېدو مخکې له کوز صیاد نه د اندراب د درې د ښیو غرونو په استقامت د خلکو له سترګو پټ د شپنو په غرنیو ځنګلي لارو د خنجان پر خوا وخوځېد او بریځر د بز درې په یوه شیله کې د دمې جوړولو او سبا ناري لپاره کېناست . اسلم ستونی ستاغ وغځیده او د کوډګرو غرونو د رنګینیو او منظرو په ننداره شو .

اندراب د مني فصل ته غېږ پرانیستې وه . د هندوکش پر برنیو اوږو د رنګینو وریځو ترل شوي کتارونه له شمال نه د جنوب لوري ته خوځېدل او د اندراب د درو او شیلو برم او جلال یې څو څو واره زیاتاوه . اسلم د اندراب د ختیځ او جنوب د غرونو د ځنځیري سلسلې د بدلیدونکې آسمان په ننداره کې ډوب ؤ . هغه له عغلرونو سره مینه لرله او پر طبیعت عاشق ؤ . هغه به په دې شېبوکې د آسمان په دړه د بدلیدونکو نقشونو او رنګونو په دریاب کې غوپه شوی ؤ . وریځې یو پر بل توپېدې او پرله‌پسې یې د رڼا او رنګونو ترکیب بدلاوه . نوې او لا نوې رنګونه به‌یې د غرونو په بې غباره او لاجوردي آسمان باندې شیندل او د اسلم په سترګوکې یې د دنیا ښایست ته نوي تصویرونه ورکول . د غرونو په ډډو د وریځو برجونه او د بېړیو د شنه ځنګله پر پالنګ د سپینو او ژیړ بخونو وریښمو غوړېدلی چترونه پر لاشونو او څوکو باندې سره ژیړ او نارنجي برجونه ، د دې برجونو تر مینځ د مرمرو تاوراتاو کوڅې او واټونه او په واټونو کې د لمر د وړانګو ویالې د طبیعت د هنر ټول ښایست په اندراب باندې تمام کړی ؤ او په دې کې د شاو خوا کروندو څخه د مني د فصلونو وږمه راغبرګېدله او د درې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره پټاره کې ژېړو او شنو فصلونو ، د جوارو شنو او د باقليو ګلانو د اندراب پر کليو او کورونو ګرد چاپير يوه رنګينه غالۍ راغوړولې وه . د خواريو او ربړونو فصل مخ په تېرېدو ؤ . د ودونو او وزلوبو موسم په زړونو کې شور او خوشالتيا راوېښوله او پولو پټيو د سرکشو آسونو او مبارزه غوښتونکو وزلوبانو مخې ته سينه پراخوله ...

اسلم چې د لطيفو عواطفو خاوند ؤ ، د طبيعت په جمال کې داسې ډوب تللی ؤ تا به وې چې په هغه کې ويلی شوی او ورک شوی دی . هغه له اوږده تامل نه وروسته را ده ډډه شو او په شور او جذبه کې يې دا خبرې په ژبه جاري شوې : خدايه ستا دنيا څومره ښايسته او پراخه ده او انسان ستا د دې ښکلی نړۍ په ناپايه جنت کې ځان ته څومره تنګ او ځوروونکې زندانونه جوړ کري دي . ما غوښتل د مينې له درياب نه يو څاڅکی فيروزه د خپل زړه پر تاج کېنوم او ټول عمر د هغې په شکرانه کې ستا په ستايلو او لمانځلو تېر کړم ، خو تا زه د کبرجنو او لار ورکو شيطانانو تازيانو ته وتړلم او زما مينه دې د صبر په اور کې وازمويله . ما د اسماعيل غوندې تر چړې لاندې خپل ميثاق وپاله او لکه ابراهيم په اور کې دننه مې ستا آزموينه وزغمله . اوس زما دعا ومنه زما متې او منګولې آزادې کړه او ما ته د مينې په دې خپل کوچني محراب کې د خپل روح د ښايست او سپېڅلتيا د صيقل کولو لپاره ځليدونکې تيغ او پياوړي متې راکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقرب د میاشتې په نیمایې کې د کوز صیاد او بر صیاد په لاره کې پر جبار باندې د ټوپک دوه غبرګوني ګوزارونه وشول خو هغه بچ شو او په ځغاستو د خطر له سیمې څخه راووت .

تر دې پېښې راوروسته د جمعې په شپه د دوست محمد اکا په کرونده چې د مني غنم پکې کرل شوي وو ، چا د کلي لویه بیاله دوه درې ځایه ورماته کړه او په هوارو پټیو کې یې پلنې او ژورې شېلې ورجوړې کړې . په حقیقت کې مرونده له کروندې ووته او دوست محمد اکا ته یې پوره د یوه کال اضافي خواري ورپیدا کړه . د صیاد په خلکو کې دا ګونګسې راپیدا شو چې دا ټولې پېښې د ملک شاسوار په اشاره او تحریک شوي دي . د عقرب د میاشتې په شپاړسمه شپه د کلي په جومات کې د دغو پېښو په باره کې لوڅ بحثونه پیل شول . ارسلا جوماتوالو ته وویل چې د بنو د بازار په ورځ د راګرځېدو په مهال پې ناوخته شوه . په تیاره شوې هوا کې له هغه ځایه راووت ، پرآس باندې د بار دروندوالي په وجه کرار آرار او دروند دروند کلي ته روان ؤ . ناڅاپي د شا له لوري د سپرو یوه ډله په ځغاستو ورته رانیږدې شوه . په تېرېدو کې یې پر ده باندې د تازینو ګوزارونه وکړل او وروستي سپاره چې متزینه یې غبرګه په ګس کې نیولې وه ، د ده په سینه یې ورپورې وهله او وې ویل : اې ټپوسه ! په پردي اور کې ځان مه سوځه که په دې خبره پوه نشوې بل وار به دې سر کدو شي ... پوه شوې ټپوسه ...؟ هغوی کسونه پونده کړل او په خندا خندا کې له ما څخه لرې شول .

آدینه د غوسې په غاړه وویل : موږ ته اوس سخته شوه . تر دې پورته انتظار او د سترګې پټول به یوازې یوه نتیجه ولري او هغه دا چې که چا زموږ نڅې هم په مخه کړې ، موږ به صبر ورته کوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته یو مساپر ښوونکی چې د جومات په یوه حجره کې اوسېده او د ده سلا په ښوونځیکې یې تدریس کاوه او کله کله به د استاد حمید سره یو ځای د صیاد د وزلوبانو بنډار او مېلوته راته د جومات له یو گوټ څهع چې د تیلي ځارغ کمزورې رڼا پې رپیدله د آدینه خبرې داسې راغبرگې کړې : که تیري ځواب پیدا نکړي معنی به یې دا وي چې موږ د ژوند حق له لاسه ورکړی دی . او د استاد حمید خبره : د ظالم په ظلم کې شریک شوي یو ...

هلته یو بل نوراحمد نومي سړی چې ناسته ونه ،غټ سر نو د بره کې لنډی کوټ یې اغوستی و او د ملک شاسوار نیږدې خپلوان ؤ ، په احتیاط او ټیټ غږ د ښوونکي خبرو ته ور ننووت : دا پښنې خو د تشویش وړ دي لیکن معلم صاحب ته دلته بلد نه یې دا لومړی وار ندی چې د صیاد په شاوخوا کې دا ناخوالې راپیدا کېږي . څو کاله وړاندې همدلته د کوز او منځوي صیاد تر مینځ د ژمي په مهال د ماښام او مازیگر تر مینځ یو مساپر لیوانو وخوړ ، په ورتېر دوبې کې د شرف الدین زوی د خپل درمند خواته کوم ظالم شهید کړ ، درې کاله وړاندې گدام ادر خپله ورینداره ووژله ، د محمد عثمان دوی کور غله وواهه او ټول هست و بود یې ځینې یووړل ، دا پېښنې ټولو کلیوالو ته معلومې دې . خو اوس په موږ کې د بې اتفاقۍ اور لگیدلی دی ، هر څه چې پېښنېږي په هغې پورې یوه لکۍ ورنښول کېږي او پل یې د یو چا دروازې ته رسول کېږي .

قاسم د اور د چار خشتي خوا ته ناست ؤ . د نواحمد خبرو ته راڅک شو . رډ رډې یې ورته وکتل د چاخشتۍ ایرې یې د لاس په گوتو سره لرې کړې ، د خولې نسوار یې پکې تو کړل ، ځان یې د هغه ځواب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چمتو کړ او جبار چې پهوا د قاسم کړو وړو ته کابو ؤ د هغه خواته رانیږدې شو ، په پښه یې کېږ.کوده او په دې اشاره یې وپوهاوه چې پرېږده پوه شو نورې له خولې څه راوزي .

خو قاسم تر پایه زغم ونکړی شو او په لوړ آواز یې د هغه خبرې داسې ورلنډې کړې : د زرو کلونو پېښې دغو ننیو پېښو ته ورته ندي . اوز بیا دغه د تا خبرې ته به راشو . هغه مساپر نهریني چې ستا په خیال لېوه خوړلې ؤ ، هغه گلک د ملک شاسوار په هدایت د پېسو په بدل کې د غلو او داړه مارانو په لاس وواژه او د رشوت په زور یې د هغه خون په لېوانو وروواړاوه . د تا تر خبرې پورې زه له تا نه پوښتنه کوم د شرف الدین د زوی قاتل ، د محمد عثمان د کور غله څوک وو ؟ څه شول او چا یې پوښتنه وکړه ؟ ته پخپله هم ښه پوهېږي چې هغه غله او قاتلان اوس هم د ملک شاسوار په قشخانه کې پلاوونه او پراټې خوري او که ژوند و وبه گوري چې دا وار یو بل څوک لېونو ته ورکړي . د صیاد خلک په تضرع او عاجزئ له دغو لېوانو څخه نشي خلاصیدای . د خلاصون لاره یوه ده او هغه د توري په تیغ او د زړه ورو زلمیانو په متهو تېره شوې ده ...

بازگل ، یو سپین ږیری چې د ملک شاسوار وره په وره گاوندی او د هغه همنشین او د سلا مشورې یار ؤ خبرو ته راگړه شو او مخ په ښوونکي یې وویل : معلم صاحب ته زموږ په سیمه کې همسایه یې ، تا ته مناسب نه دي چې زموږ د کلي کور په شخړو کې لاس رادننه باسې او په بل شوي اور باندې تیل وپاشي . او بیا ...

د بازگل په خبره قاسم اور واخیست او د چار خشتئ نه یې د جومات منځ ته د محراب په لوري راټوپ کړل او په بازگـل یې نارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي : چوپ شه زړه کېدړه که دې بیا معلم صتحب ته داسې پوچه او بدبویه خبره کړی وه ژبه به دې درپرېکړم .

ټول لمونځ کوونکې چې تر لمانځه وروسته په مرکه سره تاوده شوي وو راولاړ شول او د قاسم او بازګل تر مینځ ورننوتل . بازګل په تور روستاقي چکمن کې ولاړ ؤ . سترګې یې له غومي رډې رډې راوتلې وې ، سر تر نوکه ریږدیده او ژبه‌یې ګونګه شوې وه . قاسم لکه مست هاتي د جبار ، آدینه ، ارسلا او نورو لمونځ کوونکو په منګولو او محاصره کې یوه خوا او بله خوا ړپیدهاو پرله‌پسې یې باوګل ته ردو بد ویل : ... ګوره او مردار خوره او د شودیارو موږکه ، او د زوره‌ورو نوکره او د خدای منکره ...

دوست محمد اکا د خلکو په ټیل ما ټیل کې په ډېر زحمت ځان قاسم ته وروساوه او بې له دې چې د هغه غږد جوماتوالو په شور ما شور کې واورېدل شي زوی ته‌یې په عذذر زاریو شروع وکړه او رنې رنې اوښکې یې په مخ راماتې شوې .

قاسم په داسې حال کې چې لنګوټۍ یې په غاړه کې ول ول پروت ؤ او چکمن یې له اوږو څخه په کېڼ څنګل راښویېدلی و ، انډیوالانو له جومات نه راویوست .

اسلم خولا یوه میاشت کېده چې غائیب ؤ . په کلي کې آوازه وه چې هغه اشکمش ته د قلبې د غویانو په پېرودلو پسې وتلې دی لیکن آدینه په پټه کې جبار ته ویلي وو چې اسلم پهلوان باجګاه ته نیږدې په غرنۍ سیمه کې د خنجر لار نیولې ده . خنجر خان دوه میاشتې دمخه د کابل ښار ته سفر کړی ؤ . هیله کېده چې هغه به له دوشې څخه د موټر یا آس په سپرلۍ اندراب ته راوګــرځي . اسلم د باجګاه له سپرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولیانو د درې له وزلوبانو سره د خنجر د نیولو او تښتولو خبره پخه کړې وه او د څرک خبرتیا ته منتظر ناست ؤ .

د تورې چرګې ملا ، ملک شاسوار د ژرندې او باغچې پلورلو ته راضي کړی ؤ ، خو د شرعي وثیقې تر ترتیب د مخه مهردل د ژرندې او باغچې د خرڅلاو په باره کې د صوفی محی الدین له لوري د ملک په ژرنده او باغچه باندې د شفعې دعوا محکمې ته وړاندې کړه او پر ګلک باندې یې د ژرندې او باغچې خرڅلاو وځنداوه او په دې توګه یې د اسلم پر ضد د ترور سمدستي احتمالي پلان شنډ کړ . په جومات کې د بازګل او قاسم تر شخړې راوروسته ملک شاسوار او ګلک په دوست محمد اکا بدګمانه شول او هغه یې خپلو کورونو ته له تګ راتګ نه منع کړ .

بازګل او نوراحمد او د ملک نورو خواخوږیو یو په بل پسې جومات او د جماعت لمونځ ترک کړ او د ملک شاسوار د کور تر مخ یې د لویې لارې په سر د بازلال په پټی کې د علحیده جومات بنسټ کېښووده . د جزمات تر جوړېدو پورې د تورې چرګې ملا کله چې به په کور ؤ د ملک د قشخانې په چوتره باندې آذان کاوه او هماغلته به یې خپلو پلویانو ته لمونځ ورکاوه . د کوز صیاد د لوی جومات ملا په جومات کې د قاسم او بازګل د شېږې له شپې راوروسته سبایې د وخته له خپلو طالبانو سره له صیاد نه وتښتېده او له هغې ورځې نه د کلي امامت صوفی محی الدین ته په غاړه ورلویده . کلیوالو وپتېیله چې دا وار باید داسې یو حقاني ملا د کلي امامت ته راوستل شي چې خوله او خبره یې پاکه وي او د ملک په تلک کې و نه نښلي .

سوړ باد چلېــده ، غرونه خړو لړو راچرموړلي وو . سیلۍ د ونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوخو ځانګو او د بزګرانو د کورنو په بليو کې ښکېلي واهه . کليوالو له سارا څخه خپل ځاروي د کلي په لور را په مخه کړي وو . پليو لارويو اوربوزونه د لنګوټې په شملو پيچلي او چپنې چکمنې يې په سر او غوړو راښکودلې وې . د کورونو د رغليو او تنرونو لوګي له موريو څخه هوا ته پورته کېدل او د قهرجن باد په منګولوکې لکه د اتڼ دسمالونه رقصېدل او رالوېدل . باد د بزګرانو د کورونو خلاصې دروازېګرځولې او په انګړونوکې د ژمي لپاره د زيرمه شويو بوټو او وښو سستی شوي ګيډۍ يې په رغوليو او بامونو باندې رغړولې او له يوه کور نه يې بل ته وراړولې . آسمان په غوسه ؤ ، ځمکه شنډه شوې او سړه شوې وه . غرونو او درو د وريځو منډو او غورځنګونو ته غېږ پرانيستې وه او د څېړيو شنه ځنګلو نه يې د واورو د سپين غورځنګ هرکلي ته نڅول .

دوست محمد اکا له خپلو دوو کوچنيو لورانو سره د خپل يو سخوندر پ پلټلو لپاره چې له نورو ځارويو څخه په بيديا کې پاتي شوی ، د ملک شاسوار باغچې ته ورننوتی ؤ د راګرځېدو په مهال د ملک شاسوار زمنو او سړيو هغه ودراوه او ميرزا د ملک زوی په ډېر قهر ورته وويل : زړه کونګه بيا دلته څه کوې ، ولې له موږ څخه لاس نه اخلې ؟

دوست محمد اکا چې اوربوز او غوږونه يې د غاړې په دسمال او کوڅوکې چڅموړلی وو او له غوږو هم يو څه درون د ؤ هغه ته ځواب ورکړ : زه شکر دی بالکل جوړ يم ملک څنګه دی ؟

په دې کې ميرزا په دوست محمد اکا سوک پورته کړ په خوله يې وواهه او په داسې حال کې چې د هغه لنګوټی ړنګ شو او په سپينه ږيره باندې يې د وينو نيز رامات شو ، په لوړ آواز يې وويل : اوس به پوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې يې چې ملک څنگه دی ؟

دوست محمد اکا د ميرزا له گوزار سره سم د ځمکې په لور رامات شو ، ورپسې ميرزا د لنگتو پرله‌پسې او گړندې گوزارونه ورکړل او په وهلو وهلو يې هغه د لارې د اړخ لښتي ته ورواچاوه او د دوست محمداکا د لورانو طرف ته چې هلته پخپلو پړونو کې د باد او دوړو بهيرته د خپل پلار په وير کې ژړېدلې ، راغی او مخ هغوی ته‌يې وويل : که بيا زموږ چمبر او باغچې ته راگرځېدلي وئ څرمن به درنه وباسم . قاسم چې زموږ پلار ده ده سلا کې د زرگونو خلکو تر مخ لاس پورته کاوه بايد په دې پوهېدلی وای چې دغه تيري به خپل مناسب ځواب پيدا کړي او دا دې هغه څه‌يې چې کړلې وو ، ويې ريبل !

ماشومو نجونو په ډېر زحمت خپل پلار له لښتي نه راپورته کړ او هلته‌يې د ونو پناه ته د ده چکمن ، چې د لارې په مينځ کې يې له اوږو لويدلی و پې باندې وغوړوه .

صوفی محی الديم چې له جومات نه د مازيگر آذان ته‌راوتلی ؤ او د باد په وجه وران شزی لنگوټی يې بيا په سر باندې تاړه سترگې يې د قاسم په ماشومو خويندو چې د جومات له مخې په ژړا ژړا تېريدلې ولوېدې او غږ يې وکړ : ولې بچيانو په څه وجه ژاړئ ؟

ماشومو نجونو صوقي محی الدين په پېښه وپوهاوه او په ژړا ژړا د با او دوړو په ناتار کې د کور پلو لاړې .

ثوفي په منډه جومات ته ننووت او کليوال يې په قصه وپوهول . لمونځ کوونکې چې د اور په چار خشتۍ شاوخوا راټول شوي وو ، په تلوار له جومات نه راووتل او ځانونه‌يې د ملک شاسوار کلا ته ورثيرمه دوست محمداکــــا ته راورسول . دروند بـاران پيل شوی ؤ او د ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمن او مېښيان په کلا ننوتي وو . دروازې او د مالبند د جارگي کنډرونه يې ورپسې تړلي وو . باد لا هماغسې د تړليو دروازو د کلا په موريو او تير کشونو کې سورې وهلې . سړې او توفاني هوا د کليوالو په زړونو او سينو باندې منگولې ښخولې او ساړه باران د هغوی زړه ته سړه لرې ننه ايستله . هلکانو په تلوار دوست محمد اکا په ځنځولۍ کې راواخيست او د ثوفي محی الدين په لار ښوونه يې جومات ته چې د پيښې ځای ته نيږدې و راووړ . دوست محمد ځگريده له خولې او پوزې نه يې وينې رابهيدلې ، د سر او لاسونو پوستکي يې گرژالي شوي او دوه درې ځايه سره شوي وو .

صوفي محی الدين خو ځو واره پوښتنه ځنې وکړه . چا ووهلې ...؟ ولې يې ووهلې ؟ تا هلته څه کول ...؟

دوست محمد اکا بې له دې چې سترگې پرانيزي او د صوفی محی الدين ځواب ورکړي لکه ړوند بلبل پخپل سر نارې وهلې ، د خدای روی مې دروړې دې هغه زما ليونی ، مطلب يې قاسم ؤ ، مه خبروئ ، هغه ته مه وايې چې زه د ملک زمنو وهلې يم . که هغه خبر شي وينې به تويې شي او سړي به په دې معامله کې مړ شي ...

صوفی محی الدين د اعتراض په توگه وويل : دوست محمد اکا پرېږده چې دا وار د وينو تويوونکو وينې تويې شي او د وينو تويولو لړۍ د هميش لپاره پای ته ورسيږي .

د کلي زياتره زلميان چې د اسلم او قاسم پلويان وو ، د بدې هوا او باران په وجه د مازيگر لمانځه ته نه وو راغلي ، خو کله چې په جومات کې دوو دريو تنو زلميانو د دوست محمد اکا د وهل کېدو قصه واوريدله په منډو منډو د کلی په کوڅو او کورونو راوگرځيدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپا انډیوالان يې په پښه راخبر کړل .

ارسلا خو هماغه د دوست محمد اکا د راوړلو په سر کې جومات ته راورسېده او څنګه چې يې هغه سپين‌ږيری په وينو کې ليت پيت وليد د آدينه کشري ورور مجيد ته يې په سوځېدلی سا وويل چې هله هلکان راخبر کړه ، سوتي ، کرګان او لرونه راواخلئ .

خالمراد ، د کلي غوبه خو سم د لاسه د پوچ ويلو او کفري کنځلو خوله خلاصه کړه . د ملك او ګلك دين ، مذهب ، يسر او پښنوا يې ياد کړل او د خور مور او ناموس کنځلې يې وکړې . دوست محمدا کا په رنځور آوازيې غږ کړل : مه مه ، خوله ونيسه ، توبه وکاږه ، کافر شوې .

په جومات کې د غوسه شويو زلميانو د شور بګت په وجه هېچا د هېچا خبره نه اوريدله د ټولو جوماتوالو احساسات د ملك او ګلك پر ضد راوپارېدل او د خدای په کور کې ناروا خبرې او پوچ الفاظ استعمال شول . د جوماتوالو وينه دومره توده شوې وه چې د مازيګر لمونځ له ځينو نه قضا شو او ځينو نورو په منفرده توګه اداء کړ . صوفي محی‌الدين لکه نوی زلمی تر هر چا زيات په غوسه ؤ . کله چې ارسلا هغه ته وويل : صوفي صاحب جماعت پاتې شو ، هغه ځواب ورکړ : په غزا کې لمونځونه پاتې کېږي . په دې کې دوست محمد اکا په رنځوره غاړه صوفي محی‌الدين ته چې د ده په سنبالولو اخته ؤ وويل : محی‌الدينه د خدای په خاطر يو وار زموږ کورته اړ شه د هغه ليوني تومانچه او سيلاوه خپل کور ته يوسه او جبرې يې پټ کړه ...

ــ دوست محمد ته فکر وکړه چې دا دې څه له خولې راوزي .

وهل شوی هم ته يې او عذر هم ته کوې . تا د همدې کمزورئ په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي له شغالانو نه زمريان جوړ کړل . ته نو له څه ډارېږې . تر دې پورته به نور څه درسره کېږي . قاسم به تر دې پورته د کوم مصلحت لپاره خوله پټوي ؟ دا قاسم نه دی ، بلکه د ملک زمن دي چې د وينو درياب ته يې لار خلاصه کړې ده . دا تيری به خامخوا خپل ځواب پيدا کړي . دا يوازې د قاسم ذمه نه ده دا زموږ د ټولو ذمه ده . پرتا باندې د ملک د زمنو لاس پورته کول ، دا معنی لري چې د ټول صياد په ګډه عزت باندې لاس پورته شوي دی . دهغه په دود دستور باندې لاس پوره شوي دی . سپين ږيري پلرونه دي ، دوی په ټولو کشرانو باندې د درناوي او حرمت حق لري ، تر اوسه په دې سيمه کې هېڅ کشر او هېڅکله په سپين ږيري لاس نه وچګ کړی ، موږ به د شاسوار د زمنو لاسونه چې په دوست محمد اکا باندې پورته شوي دي ، د سپين ږيرو د حرمت ساتلو او د نارينتوب د پاللو لپاره پريکړو . صوفی محی الدين جوماتوالو ته مخ راوګرځاوه او خپلې خبرې يې داسې اوږدې کړې : ملک او ګلک د دوست محمد په بې عزته کولو او وهلو زموږ خوصلې آزمويې که يو وار بيايې دا لاره په موږ تيره کړه ، هله به په دې کلي کې د هېڅا پرده نه کېږي او بايده دې چې موږ بيا خپلې لنګوټې لرې واچوو او ټيکري په سر کړو .

ارسلا د صوفي محی الدين په خبره کې ورولوېده او پوښتنه يې وکړه : قاسم چېرې دی ؟

صوفي محی الدين ځواب ورکړ : هغه لا سبايې وخته له آدينه او جبار سره د مهردل کلي ته تللی دی .

ــ آيا تر ماښامه به راپيدا شي ؟

ــ نه نه که موږ يې د دوست محمد اکا په پېښنه خبر نکړو ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نن رانشي . هغوی د محمد نظر پهلوان د واده په بندو بست باندې غږېږي او له اوریدو اسلم پهلوان له اوږده سفر نه وروسته ملته رارسیدلی دی او نن په هغه ځای کې ټول وزلوبان او یاران په هغه راټول شوې دي .

صوفي محی الدین ارسلا له ځان سره له جومات څخه راویوست او هغه ته یې وویل : په تلوار منځوي صیاد ته لاړ شه . مهردل د دوست محمد اکا په وهل کېدو خبر کړه او زما له لوري ورته ووایه چې د کلي هلکان په دې پېښه ډېر غوسه شوي دي او ګوابښېږي و داسې بریښي چې د هغوی د تم کولو واګې به زما له لاسه ووزي ، موږ ته ژر تر ژره جبار او آدینه راولیږه چې د کلي هلکان تر مصلحت او مشورې شورې لاس اچولو نه وساتي . د هغه ځواب راوړه ، ژر تر ژته بېرته راوګرځه او وخت مه ضایع کوه .

مهردل ارسلا د باران په اوبو خیشت پیشت لاس نیولی خپلې قشخانې ته را ننه یوست ، قشخانه د چیلم د تمکو بوی او ترخه لوګې ډکه کړې وه . د اور چار خشتي د څیرې په لرګیو ډکه وه او لمبو د ناستو مېلمنو په سترګو کې پرقونه وهل . شاوخوا ناست کسان د ارسلا ستړي مشي ته راپاڅیدل او مهردل مخ اسلم ته وویل : په کوز صیاد کې یو څه پېښ شوي دي ، زموږ ورتګ ضروري شوي دی ، لیکن اوس تیاره ده او موږ هلته کوم لاس او پښې نشو خوځولای . دغه د نن شپې خوشالتیا به نه خرابوو . سبا یې به بیا د تګ ملا وتړو . سملاسي به د پېښې د مخنیوي لپاره اسلم له جبار او آدینه سره یو ځای کوز صیاد ته ولیږو او موږ به تر سبا ناري وروسته پسې ورشو .

په دې ډېرې پسې سم مهـردل د اسلم له لوري قاسم ته‌مخ راواړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وې ویل : څنګه ته څه وایې ؟

ــ زه پوه نشوم چې زموږ په صیاد کې څه پیښ شوي دی...؟

ــ دوست محمد اکا ...

ــ څه څه ... مړ خو به نه وي ؟

ــ نه مړ نه دی ، خو د ملک زمنو جنګ ورسره کړی دی .

قاسم د تورې پهلوي لونګۍ تر ولونو لاندې سترګې غټې کړې او د عادت په توګه یې د مسخرو په غاړه غټ غټ وخندل او وې ویل : دوست محمد به د ملک له زمنو سره څه جنګ کړی وي . ولې داسې نه وایې چې د ملک زمنو سم په مزه وهلی دی ... !

ــ دغسې یې وبوله .

ــ که دغسې وي ډېر ښه شوي دي . ګوندې اوس پوهیدلی وي چې له ملکانو سره کلی کول آسان کار ندی .

په قشخانه کې ګونګسی پیل شو ، وزلوبان په نیالیو او د غالیو په بالښتونوکې سره وخوځیدل په سترګو او مخونوکې یې د استهفام او پوښتنې علامې راپیدا شوې .

اسلم وویل : هغه څه چې کېدونکې وو ، وشول . د حساب او کتاب وخت راورسید . ملک د قاسم په وجه د ده په بوډا پلار باندې ګوزار وکړ . نر سړی د ملکانو نه خوښېږي ځکه خو ملک شاسوار یو وار د کلي بیاله د قاسم په کروندګره راماته کړه او بیایې د ده کادانې ته اور واچاوه ، دریم واریې د دوی قولبې ته برابر شوی سخوندر په لور وواهه او دا دې اوس د دوست محمد اکا په وهلو د قاسم ګریوان ته مخامخ لاس ورواچاوه .

ــ ښه ده اسلمه چې زما خبرو ته راغلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ قاسمه ستا سره بدي زما په سر کېږي په حقيقت کې ملک ستا پلار په پښنه کې زه وهلی يم . هغه زما د غيرت او ايمان امتحان غوښتی دی ، آيا داسې نه ده ؟

ــ نه له سره داسې نه ده ، هغه زما پلار وهلی دی او د خپل پلار پور بايد زه پخپله واخلم .

محمد نظر پهلوان وويل : دا غلط بحثونه پرېږدئ . لنډه دا چې يا به دکوز صياد ټول خلک کلی پرېږدي او يا به ملک شاسوار له دغه کلي نه کډه کوي .

سکندر وويل : د ملک شاسوار بدی او غم لا پخوا زموږ پر تقديرونو باندې ليکل شوی دی

پاينده وويل : سبا بايد د ملک شاسوار تنور او نغری تود نشي .

اسلم وويل : که غواړئ لوی کار وکړئ ، لويه خبره مه کوئ .

مهردل وويل : اسلم پهلوان په وړاندې او موږ به ورپسې يو .

اسلم وويل : مهردل سم وايي دا گام به زه وچتوم .

ــ خبرې بس دي معلم صاحب جمعه خان دې د خبرو پرځای خپله دنبوره راواخلي او د غيرتی وزلوبانو زړونه دې خوشحال کړي .

قاسم ناڅاپي په کټ کټ وخندل . سکندر وپوښته : د څه لپاره خاندې ، څه در په ياد پول ؟

ــ وايي کلونه وړاندې دلته په قاسان کې يو دعوی جلب قرآن خور حاجی اوسېده ، هغه د يو غريب بزگر يوازينی باغچې باندې چې فقط هماغه يې لرله ، دعوی وکړه او په ابتداييه ، مرافعه او تميز محکموکې يې دغه باغچه له خپل خاوند نه وگټله . بله ورځ چې حاجی د هغه بزگــر په باغچه باندې خپله يوې گره کړه د بزگر زړه سخت وردديده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړ له خپل یو دوست څخه یې ښکاري ټوپک په امانت راووړ او راغی د باغچې پر دیوال یې ټوپک کېښود او دعوی جلب حاجی په نخه کې ونیو . د حاجی چې څنگه نظر په بزگر پریووت په ترږۍ ژبه یې ناري کړې : پام کوه چې لاس له ځایه خطا نکړې له ما څخه... له ما څخه څه غواړې...و...ووا...ووایه څه غواړې؟ دا په ... په لاس کې دې څه دی؟

بزگر د لاس ټوپک ته اشاره وکړه وې ویل : حلجي جانه دا خو ځلرمې محکمې قاضي دی ، دا بلهې نه خوري او د خپل شردي توپیر پې نشته . زما او ستا وروستی فیصله په ده باندې کیږي .

په دې کې بزگر لټ وواهه او د ټوپک غاښ چیچنو د حاجی غوړونه وڅوخول . سخوابنتې یې یوه خوا بله خوا سره ولاړې ، کچه غوندې خندایې په خوله راویره شوه ، په درویزگره او ماته خوله یې وویل : ...پام کوه پام کوه ، لاس ماشې ته مه وړه ...له دې خبرې سره جوخت یې قولبه خلاصه کړه وې ویل : ما د څلرم قاضي فیصله په سو او سترگو منلې ده او په قانع یم .

قاسم چې قصه دې ځای ته راورسوله وې ویل : زما په خیال چې ملك او گلك هم د څلرم قاضي فیصلې ته سترگې په لار دي .

ټولو یارانو د قاسم په خبره وخندل او سکندر وویل : والله که یې بې له دې څلرم قاضي نه په ځای هم کېنوئ .

اسلم ، قاسم او سکندر په ژوره توگه له سترگو تېر کړل او وې ویل : نن شپه به خوسحاله تېره کړو ، بیایې مخ معلم جمعه ته راواړوه او هغه یې مخاطب کړ : د مینې او مېړانې سندرې وبوله ، زموږ زړونوته د مصیبت او درد زغم وروبښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

جمعه معلم دنبوره راواخیسته ، رامینځته شو او د زړه له سوزه یې دا سندره وویله :

روزی که فلک نشانه‌ای تیرم کرد
پیوست به زلف یارو زنجیـرم کرد
پیوست به زلف یارو پیچیده شدم
غمهلی زمـانه عاقبت پیـــرم کرد

زرگـــر بچه ز هوش بیهوشم کرد
دستم بگرفت و حلقه به گوشم کرد
گفتـم که ز ددرد گوش فریاد کنم
لب را بلبم نهاد و خـاموشم کرد

اندر سحری دو لاله ره شبنـــم زد
اندر جـــگرم زمانه تیـــر غم زد
تیری که زده راست میـان جگرم
ایـام جوانی را فـــلک برهم زد

یـــاد تو کنم سر زبـــانم سوزد
ترک تو کنـــم تمام جانم سوزد
سریس که پیش کس نتانم گفتن
دردیست که مغزاستخوانم سوزد

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

یاد تو کنـــم دلـــــم شرر میریزد
ترک تو کنـم لخت جگر میریزد
تا آخر عمر اگـــــر تو با من باشی
در کاسه آب من شــــــکر میریزد

هلکان تر ملا آذانه پورې د جمعه معلم او نورو شوقیانو ساز او سندروته ناست وو . سبایې چې اسلم اودس ته راووت ، آسمان لکه صیقل شوی لاجورد پاک او ښایسته شوی ؤ . پروني باران د غرونو په څوکو باندې د واورې تاجونه ایښي وو . ستورې لکه د الماسو غمي د آسمان پر نیلي خیمه باندې برېښېدل . هوا سړه وه لیکن انداب د تېر باران تر اوبو لاندې ځان پرېولی ؤ او د ژمي هرکلی ته چمتو کېده . د اسلم یسنه خورا پراخه شوې وه، هغه د شرف او برې احساس کاوه . هغه پوهیده چې د ده د تللې آبرو د جبران وخت رارسېدلی دی . هغه دعا کوله : خدایه زما پښې ټینګې کړه ، زما په مټو کې د رستم قوت کېږده او ما د خپلو خطاوو او نیمګړتیاوو له مکافاتو څخه وبښه .

کله چې روڼ او طلایي لمر د انداب په پرېول شویو غرونو باندې خپل طلایي چتر خور کړ ، اسلم د خپلو سپرو له ډلې سره کوز صیاد ته راغبرګ شو . په لاره کې جبار د هغوی مخې ته راپیدا شو او مهردل ته یې خبر ورکړ ، د انداب ولسوال له خارنوال ، مفتي او د امنیه قوماندان سره په یوه ګڼه ډله کې برې درې ته وخوت . هغه له کوز صیاد نه صوفي محی الدین او له منځوی صیاد نه ملک مهردل هم برې درې ته ورغوښتي دي . زه د دې احوال له اخیستلو سره سم راوخوځېدم ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل چې د مشکي په سپرلو د کتار په لومړي سر کې له اسلم سره جوړه د صیاد په تاو راتاو لار باندې راروان ؤ ، له جبار څخه یې پوښتنه وکړه : چا دغه خبر تاته درکړ ؟

ــ سپایان راغلي وو او ډیر تلواریې ؤ . هغوی د دې سیمې د شاوخوا په ټولو ملکانو پسې رقعې راوړې وې او ستا رقعه موږ په خپله له هغوی نه واخیسته .

ــ آیا څه یې و نه ویل چې څه پېښ شوي دي ؟

ــ سپایانو خو یوازې دومره وویل چې په بره دره کې کوم څه پېښ شوي دي لیکن له دوی وړاندې یو دکاندار راغلی ؤ ، هغه وویل خنجر خان له کابل نه د راگرځېدو په لاره کې قتل شوی دی او پرون د هغه مړی د فج د شاوخوا غرونو په کومه شېله کې موندل شوی دی .

په دې ځای کې اسلم د جبار په خبرو ورننووت ، پوښتنه یې وکړه : آیا مړی خو د ارچې په ونه پورې نه ؤ راځوړند شوې ؟

اسلم د دې خبرې سره جوخت مهردل ته وروکتل او دواړه یوبل ته سره موسکي شول .

په دې مینځ کې قاسم په لوړ آواز وخندل او وې ویل : وزلوبان او ښکاریان خپل کسات چا ته نه پرېږدي . فیروزې خورکۍ رښتیا ویلي ؤ چې اسلم به بیا صیاد ته راشي او زما د مظلومیت بازخواست به وکړي . هېڅوک د هغه له انتقام څخه خلاص نشي ... او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او دارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

ټولو سپرو ایران ایران یو بل ته وکتل خو مهردل په قاسم باندې مخ راواړاوه او هغه ته یې د غوسې په غاړه وویل : قاسمه ولې خپله خوله په واک کې نه ساتې ، د دې خبرو ضرورت څه دی چې ته یې کوې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم پهلوان د مهردل خبروته ورننووت ، هغه‌يې مخاطب کړ : نه مهردله ستا اعتراض سم نه دی . قاسم په حقه دی ، د هغه د خولې د پټولو وخت تېر شوی دی . خنجر ما پخپله وژلی ، اسلم په داسې حال کې چې خپلې دواړه منګولې يې سپړلې وې لو په ځير ځير يې هغو ته کتل زياته يې کړه : په همدې منګولو مې د هغه ترۍ ونيوله او په همدې لاسونو مې هغه د ارچې په ونه کې راوځړاوه ... او د فيروزې پيشګويې مې رښتينې کړه . زه کوم غل ، قاتل او ظالم نه يم ، زه يو برحقه کسات اخيستونکې يم . کاشکې ما کولی شوی چې پر خپلې غوسې او روا غضب باندې پښه کېږدم او دومره نرم شم چې خپل مظلوميت وزغمم ، ما به کړی وای . زه اعتراف کوم ما نشو کولای د خپل غم ترخه زهر پخپله وچښم . زه د انتقام پر واټ وخوځېدم او تر پايه پر دې لارې پر مخ ځم . که مېړونه چوپيا غوره کړي او مېړانه ويده شي د کليو ګيدړان او شغالان به په زمريانوکې د غلامۍ کړۍ واچوي . مروت او شرافت به زموږ له زړونو څخه کډه وکړی

اسلم انډيوالانو ته مخ ورواړاوه وې پوښتل : تاسې زما په خبروکې څه واياست ؟

ټولو لکه هميش په يو آواز وويل : موږ په تا وياړو .

قاسم وويل : تا د مېړانې او سيالۍ دود تازه کړ .

معلم جمعه ووېل : ته د صياد وجدان يې .

مهردل ووېل : ته د پاکۍ او مېړانې ساتندوی يې ، موږ ستا لښکر يو ته په موږ باور وکړه .

په خبرو خبروکې هغوی کوز صياد ته راغلل او مخامخ د اسلم انګړ ته ننـــوتل . د کلي ځوانـــان او نيږدې ګاونډ دوستان او ياران هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راټول شول . جبار اسلم ته خبر ورکړل چې ملک ساشوار د کلا او باغچې ورونه او کړکۍ پسې تړلې . د مهمانخانې ، د کلا د دروازې په سر بالا خانه کې یې وسله‌وال سړی کېنولي دي او د کلا په چمبر پورې متصل د وښو د جترګي په بامونو باندې یې خپل وریرونه او پلویان د باز ګل او بهرام قولته زمن ، مزدوران او خپل ژرنده ګري له لاټیو او سوټیو سره کېنولي دي . دوه کسه نور د هستوګنې په بامونو باندې غلي شوي څار او پیره کوي . دکور نه د باندې د ملبند د جارګي چیله یې تړلې ده او داړونکي سپې یې له کلا نه رااېستلي او په دې احاطه کې یې خوشې کړي دي . له پرون رادورې یوازې یو وار سبا وختي یې دروازه خلاصه شوه او ګلک ترې راووت . هغه په ډیګلان ډیګلان خپل کور پلو وځغلېد او نیږدې نیم ساعت وړاندې پخپل یابو باندې سپور په ولسوال پسې درې ته وخوځېده . آوازه ده چې د درې خنجر خان چا وژلې دې او د ولسوالۍ ټول ماموران همد نن سبایې پورته تللی دي . زموږ صوفي محی‌الدین یې غوښتې وو ، موږ مشوره ورکړه چې در دې شي هم به د هغه ځای حال راوړي او هم به ګلک زموږ تر شا درواغجني او بویني خبرې نه کوي .

اسلم چې ډېر وخت له کلي لرې ؤ ځان یې د کلي په وضعیت پوه کړ . وروسته یې جبار ته وویل : ته او ارسلا سر له سبا ملاآذانه زموږ کلي ته د تګ راتګ ټولې لارې وتړئ ، یاران دوستان همدا نن شپه د لارو او کوڅو په تړلو او ساتلو وګمارئ او هر یوه ته د خپلې ذمه‌وارئ ځای او مقصد وروښایاست . له پلیو هلکانو سره سپاره هم وتاکئ ، بزکش زلمیان دې خپل آسونه او وسلې تیارې کړي او شپه دې هم دلته زما په کـــور یا د کلي په جومـــات کې تېره کړي . مهردل دې همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په کلي کې پاتې شي که چېرې کومه پوښتنه یا ستونزه درپیدا شوه ، له هغه نه به پوښتنه وکړئ . د ملک شاسوار د کلا شاوخوا به داسې ساتئ چې مرغۍ هم له هغې نه د وتلو او ننوتلو لار پیدا نکړي . که د ملک سړی تښتېدل لاره به پېی تړئ ، نیسئ به یې او په جومات کې به یې تر ځارمې لاندې ساتئ . سبا یې وخته به دوولس بزکش آسونه چې د مهردل مشکي ، تور غوږي سمند او د صوفي محی الدین کرنګ به پکې وي زموږ سپرلو ته چمتو کوئ . په کلي کې به د نن ماسپښین د لمانځه نه وروسته ښځې او ماشومان له کورونو څخه نه راوزي . دوست محمد اکا هم دا اوس د نهرین او یا سیاه درې له لارې د علاج په خاطر بغلان یا پلخمرې ته ولیږدوئ . ټوپک ، چړې ، تور۹ ، سیلاوې ، یومان او سوټې چې د جګړې لپاره مناسب وي له کلي نه راټول کړئ او په مناسبه توګه یې زموږ پر هلکانو وویشئ . زموږ هېڅ انډیوال ته اجازه نشته چې له همدې شپې نه وروست تش لاسی وګرځي . د قاسم په کور باندې بې له ځنډه دوه تنه پیره کړئ . معلم صاحب جمعه خان او دوه تنه ورسره ښوونکي د ډوډۍ تر خوړلو وروسته له صیاد نه رخصت کړئ

په دې خبره باندې معلم جمعه خوابدي ښکاره کړه ، خو اسلم بې له ځنډه هغه ته وویل : معلم صاحب وخت تنګ دی ، حاجت اعتلراض ته نشته . موږ فتنه کوو او فتنه د معلمانو او میرازایانو کار ندې .

د ماسپښین په دوو بجو اسلم ملګري وزلوبان پخپل کور کې راټول کړل . او د دوې له مینځه یې د دغو کسانو نومونه واخیستل : محمد نظر پهلوان ، سکندر ، قاسم ، آدینه ، ارسلا ، جمال الدین د صوفي محی الدین زوی ، باز ګل او امیر ، روزی او ګلاب. دغه نه تنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له ما سره یو ځای د ملک شاسوار پر کلا ورځغلي ، زه او قاسم به ډزې کوو . امیر او بازګل به کلا او کور ته اور اچوي . محمد نظر پهلوان او سکندر به زما او قاسم ملاتړ کوي . دا نور به زموږ کومکیان وي ، که په موږ کې څوک زخمي او یا شهید شي ، هغوی به پورته کوي ...

مهردل په اسلم باندې اعتراض وکاوه : دا فیصله سمه نه ده .

ــ څه نقص لري ؟

ــ زما او ځینو نورو ونډه معلومه نشوه .

ــ ته به له نور سره کلا ته مخامخ د لویې لارې نه وربر موضع ونیسې . که چېرې پر موږ د چا مټ بر شو او یا موږ پر شا راغلو په موږ پسې به رادانګي او زموږ ملاتړ به کوي او پر دې سربېره به د کلي نظم ساتې او لارې به څارې ا. که چېرې موږ دښمن په مخه کړ او د ښامار ځاله وسوځوله تا به ځان دریم ګړی کړې او د حکومت ځواب به وایې .

ــ نه نه ، زه دې ډېر سپک تللی یم ، په ما دې مېړانه نه لورېږي . زه به هېڅکله د خلکو پیغورونو او ملامتیا ته ځان ورمکړم . مېړانه او عافیت غوښتنه دوه جلا لارې دي . که زه د ملکانو په پله تلای ، دغه بهادران او ننګیالي به مې د ملک یوسف غولي ته نه رابلل او تاته به مې د خپل زړه کړکۍ نه خلاسولې . تا زه سپک وتللم ، تا ښه کار ونکړه اسلمه ...

قاسم د مهردل خبرې تائید کړې وې ویل : وخت تنګ دی حساب به اوس سره نه کوو . لیکن زما خوښه دا ده چې مهردل دې خپل یوولس ډزې جـــرمني ټوپک واخلي او له ما او تا سره دې یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک د وژلو په کار کې مخامخ او بربنډ شریک شي .

په وزلوبانو کې گونگسی راپیدا شو . خو اسلم هغوی ته وویل : د شخړې او مناقشې وخت تېر دی د قاسم قیصله سمه ده په دې صورت کې دې سکندر د مهردل وظبفه په غاړه واخلي او د سکندر پر ځای دې بازگل له امیر سره کلا ته اور واچوي او مهردل دې خپل مشکي وځغلوي . زه به تور غوږې سمند او قاسم دې د صوفي محی الدين کرنگ واخلي ، نر یاران به خپل آسونه وځغلوي ، د کار تر خلاصېدو وروسته دې ټول سپاره هغوی چې له ما سره د ملک شاسوار کور او باغچې ته ننوزي ، زما د ځغاستو لیکه دې راپسې تعقیب کړي .

ټولو وویل : سمه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا يې کله چې سپيدو د هندوکش د پاسه د اندراب په لاجبری ختيځ باندې د لمر د سلطان راتګ ته د نور سپينه پټاره وغوړوله او د درې په او راتاو کې د آذانونو نارې خورې شوې د صياد بزکشان له خپلو زين کړو آسونو سره ولاړ د انصاف او نياو د پاللو په هدف کسات اخيستلو او وينو تويولو ته چمتو شوي وو .

اسلم د سپربدو بولۍ ورکړه او له دې سره متصل يې قاسم ته وويل : دملک د کلا په لور يو ګړندۍ ځغاسته وکړه . د کلا د باندې د مابند جارګي سپي وولا او بې ځنډه د پټيو له مينځه د کلا له هغې بلې خوا څخه د باغچې شا ته ځان ورسوه . تر څو زه او مهردل در رسېږو ، د باغچې په مورچه ډزې کوه او موږ ته پوشش راکړه . موږ به له همغې خوا نه په کلا بريد وکړو ، د ملک کسان به له موږ سره اخته شي . د کلا له دې لورې به بازګل او امير د دغو نورو ټولو ځوانانو تر ملاتړ لاندې د ملک کادانې ، د خسو زېرمې ، قشخانې او په جارګی کې د خارويو غوجلې ته اور واچوي ورپسې به د کلا لويه دروازه ، ژرنده ، د کلا له دروازې سره متصل د غلې ګدام وسوځوي او په پای کې به کلا ته ورننوزي او پر هر څه به اور ولګوي . هر شئ چې مخې ته ورځي سوځې به‌يې او خرابوې به‌يې . کوم نارينه چې مقابلې ته راوزي او لاس درباندې پورته کوي مړه‌يې کړئ خو په ښځو او ماشومانو باندې لاس مه پورته کوئ . که مو وس رسېده جومات ته‌يې ولېږدوئ . لوټ او تالان به نه کوئ ، د ناموس ضرر به نه رسوئ ، د وژل شويو سره به بې حرمتي نه کوئ او شخړه هر څومره چې امکان ولري بايد ژر خلاصه شي . آيا چمتو ياستئ ؟

ټولو وويل : هو چمتو يو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

ـ قاسمه یاالله !

قاسم تومانچه د گوپیچې په ججورې کې واچوله او پنځه ډزې ډک ټوپک یې په کیڼ لاس سنبال کړ . کرنګ یې پونده کړ او لکه لاټو د ملک د کلا په لورې د جومات تر شا په تاوراتاو کوڅه کې وځغلېده . کله چې د سپیو شور او د قاسم د پنځه ډزې لومړني ټک غځونې وکړې ، اسلم تور غوږې پوند کړ او مهردل ته یې د ځغلېدو اشاره ورکړه . په تنگه لاره کې د وزلوبې د میدان د دیبانو د منځو دربهار د کوڅې او کورونو رغولي ولرزول او د کلیوالو زړونه یې چې خونړیو پېښو ته سترگې په لار وو ، ونځول . د کلي ښځې ، ماشومان او بوډاگان او ټول هغه کسان چې په کورونو کې پاتې وو او د باندې راوتلو نه منع شوي وو دکورونو بامونو ته وختل او د پېښو ځار وشول .

امیر او بازگل د کراسینو له ټیمانو سره د ملک مالبند جارگي ته په داسې حال کې راورسېدل چې وړپسې د کلي د زلمیانو ډله له لاټیو او یومانو سره پسې لیکه شوې وه ، هغوی د دیوالونو په پنا کې لکه سپرغۍ له دغه او هغه خنډ نه اوښتل او په داسې حال کې چې د کلا له بامو او مرچو څخه ډزې پې کېدې ، دوی په موریو ، دروازو او انبارونو کې تېل شیندل او اوریې ورا چووه .

اسلم او مهردل په یوه پراخه دایرهکې په ځغاسته د ملک د کلا دور راوواهه بلې خواته وروگرځېدل اوله قاسم سره یوه لورې ته شول . هغوی په ځغاستو کې د باغ د دیوالگی له شا څخه چې د ملک په کور او ټاټوبي د لارې له مقابل لورې څخه راگرځېدلي ؤ ، پر بالاخانو او بامونو ډزې پیل کړې او د ملک د جنگي کسانو پام یې د جارگي له لورې چې د کلا په هغه بله خواکې واقع ؤ ، ځانته راواړاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک زوی میرزا په منډه له بامه راکښته شو او خپل پلار ته چې هلته د کور د برنډې لاندې ټوپک په لاس په برزو او لنډ برکي کوټ کې، لکه لړم ژر ژر دې خوا او هغې خوا ته یې قدم واهه، وویل: ابا، اور، اور جارګي، کادانه، د خسو کوټه، قشخانه او د مزدورانو خونه سوځي. خلک د کلا د مخې په کنډرونو رااوښتي دي ... لرنه، سوټی، یومان ... د میرازا شونډې وچې شوې او سترګې یې رډې رډې راوتلې وې. ملک چې هېڅکله یې د اور لګیدو د احتمال په باره کې فکر نه ؤ کړی، سخت وارخطا شو. ځای په ځای ودریده ګوتې او لاسونه یې سره وسرویل، په پښو کې یې لرزه پیدا شوه او لنګوټه یه پر سر باندې لکه د زړې لارۍ کاربیتر په خوځېدو راغله. واقعي خطر یې احساس کړ او تېره چاړه یې په اوبو کې له ورایه ولیده او لکه په زړه لګیدلې زخمي وځګویده: وای، وای ... برباد شوم هله اسفندیار راوبوله ...

هغه په مورچه ناست دی ډزې کوي ... که خپل ځای خوشې کړي د اسلم لچکان به له هغه لورې مخامخ په کور راننوزي.

د ملک رن□ الوتی ؤ، شونډې او د لاسونو ګوتې یې ببواکه رپیدلې، قرار یې نشو ورکولای، غوښتل یې څه ووایې خو تر خولې یې نه شو راایستلای. په پای کې یې زړه نا زړه د میرزا په اوږه لاس کېښود هغه ته وویل: راځئ پور ورته ومنو، اسلم سوله غوښتونکې سړی دی، وبه یې مني.

ــ ابا د دې خبرو وخت تېر دی.

ــ راځئ قرآن ورته شفیع کړو.

ــ دا لا یوه لاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نو جومات ته ورمنډه کړه قرآنونه راواخله ...

ــ هلته نه‌شم رسېدلای لارې يې بندې کړې دي .

په دې کې ګل‌مير ژرنده ګړی چې د کلا د وره پر سر بالاخانه کې يې مورچه نيولې وه ، چيغې کړې : ملکه ... ملکه د کلا دروازې اور واخيست .

ملک وارخطا راغبرګ شو . ويې ليدل چې دروازې د هغې چوکاټ او سرطاقونو اور اخيستی دی او پر بالاخانه سرې لمبې راچاپېر شوې دي . په ملک باندې دنيا تنګه شوه ، راوګرځېده ، منډه يې واخيسته د دروازې مقابل لوري ته يې د خاورې د کوټې تر شا مورچه ونيوه او په سوې دروازه باندې يې د دښمن د احتمالي راننوتو مخه ونيوله .

اسفنديار ، بهرام قولته او عزيز د ملک شاسوار کشر ورور په باغچه کې د پټيو او بيديا په استقامت مورچه نيولی وه او په اسلم ، قاسم او مهردل باندې چې غوښتل يې د روزل شويو آسونو په سپرلو باغچې ته راواړوي او له همدې لارې کلا ته ننوزي ، ډزې کولې . اسلم او ملګرويې د ځان د ساتنې لپاره آشونه ځغلول ، مانوريې کاوه او د اسفنديار پر تيرکشونو يې تعجيزي ډزې کولې او په پای کې اسلم تور غوړې سمند د اسفنديار د موضع په مقابل لورې له باغچې نه په يوه ټوپ راواړاوه او په سغاستويې د اسفنديار د شا له لورې هغې دروازې ته ځان ورساوه چې باغچه يې له کلا او کور سره تړله . د نظر پهلوان ډله له مقابل لورې د کلا په سوې دروازه باندې کلا ته راننوته او د کلا د ساتونکو روحيه يې چې د بام پر سريې مورچې نيولې وې ، ماته کړه .

اسفنديار په راغلي خطر پوه شو . يقين يې راغی چې کـــار خلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو نارینه سړی ؤ ، د کمزورتیا او تسلیم روحیې غلبه پې ونکړه . له ټان سره یې فیصله وکړه چې تر وروستۍ سلګۍ به جنګېږي . قاسم او مهردل هم آسونه په ځغاستو او ټوب وهلو پر دیوال راواړول او باغچه د وروستۍ پریکړې او فیصلې میدان شو . د باغچې جنګ ډېر خونړی شو . د بزآشو آسونو په رااوښتو د سکندر او اسلم د ټوپک والو تر مینځ هېڅ خنډ او حایل پاتې نه شو . هغوی مخامخ یو په بل ډزې پیل کړې د اسلم دوی وضعیت چې په سپرلویې جنګ کاوه تر مقابل لوري زیات خطري ؤ . اسلم په اسفندیار باندې غږ کړ : که غواړې ژوندې پاتې شې ټوپک واچوه مخ د باغچې دیوال ته وګرځوه او لاسونه پورته کړه !

ــ زه مور داسې سست نه یم تړلی چې شغالانو ته تسلیم شم .

ــ چې داسې ده نو له لښتو او ځځلو نه راووزه او زما سینه په نخښه کړه .

هغه راووت پنځه ډزې روسي ټوپک په لاس ، سره پهلوی لونګۍ په سر ، تورې جګې موزې او خړوړین چکمن په غاړه ، ملاستونی او د کارتوسو غاړه کۍ پې د پاسه ، مخ اسلم ته یې وویل : آس ودروه ، فیر وکړه .

ــ زهع ښکاري یم په منډه کې ګیدړ ولم ته وار ړومبی کړه چې بیا د مقابلې وخت نه درپاتې کېږي .

اسفندیار پنځه ډزې خوله اسلم ته سمه کړه خو هغه د آس جولان ګرندې کړ او د اسفندیار ګوزار په هدف و نه لګېده ورپسې اسلم د آس په منډه کې هغه د تندی د پاسه د وروځو تر مینځ پخپل برناو ټوپک وویشت او په چټکتیا د شا له دروازې له باغچې نه د ملـک کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننووت ، ورپسې قاسم او مهردل د اسلم لار تعقیب کړه او د کلا په مینځ کې د نظر پهلوان له ډلگۍ سره چې په سوې دروازه کلا ته راننووتي وو ، یو ځای شول .

امیر پهلوان د ملک د کور او باغ د کېنو دیوالونو په پناکې د ژرندې دروازې ته ځان ورساوه او په ژرنده او غنمو پاکولو په دالان او دروازوېې اور ولگاوه . د ژرندې د وتې له اوږې څخه یې د ملک د باغچې په صحن او د کلا د بامونو په شمالي څنگ باندې د موش کش گوزارونه پیل کړ .

بازگل چې په ښې لاس لگیدلې ؤ د ملک د کلا دروازې ته نیږدې د کور اصلي عمارت لومړنۍ خونې ته یې اور واچاوه . ښځې او ماشومان له کوټو نه انگړ ته راتوی شول او لکه د محشر صحرا هر چا ځان ځان ته امن او پنا لټوله او چیغې یې وهلې . د ملک سړي او گوندی ماران د ده د کور د بام له مورچو څخه چې زیاتره هماغلته ځای په ځای شوي وو ، د تیښتې او گوشه کېدو لپاره زینو او دیوالونو څخه راښوه دول . میرزا د کور وروستي دهلیز ته چې د مور د هستوگنې خونه یې هلته واقع وه ، ننووت او له هماغه ځایه یې کله کله په غلا سر رایوست او ډزې به یې کولې او بیا به ببرته پټیده . ناڅاپی د اسلم سترگې پې پریوتې ، وروځغلېده ، د دهلیز په خوله کې یې له آس نه ځمکې ته ودانگل او سمدستي په دهلیز ورننووت . کاته یې چې د میرزا مور په خپل زوی باندې پړونی راغوړولی دی . اسلم د ټوپک خوله ور ټیټه کړه خو د میرزا مور چې لاسونه یې په زوی اچولي وو او رېږدېدله په اوښکو ډکو سترگوېې له اسلم نه وغوښتل : زما زوی مه وژنه ، زه همدا یو زوی لرم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه هم له مور نه یو زوی پاتې یم او هغه په ما ډزې وکړې .

ــ نور به دې نه ولي . هغه ما ته راوبخښه ، دعا به درته وکړم .

اسلم لاس ځمکې ته ټیټ کړ ، د میرزا اچول شوی ټوپک یې راجګ کړ ، له دهلیز نه راووت او هغه یې له کړکۍ نه هغې خونې ته ورواچاوه چې اوریې اخیستی ؤ .

ملک شاسوار چې زبون یې وهل شوی او سر تر پایه ریږدېده او د تیښتې وخت یې نه و پیدا کړی ، ټوپک په لاس د کلا خالي دور ته ولاړ ؤ . قاسم چې د کلا په انګړ کې ښکته پورته ځغلېده نظر یې په ملک ولوېده ، کرنګ یې ودراوه ، له زین راښکته شو ، دوه درې قدمه یې د هغه په لور وروچت کړل ، ټوپک یې ځنې واخیست ، د هغه لټ یې وواهه . کاته یې چې ججوری یې ډک دی ، بیا یې د ټوپخ دروی بوی کړ ، پوه شو چې نه دی چلېدلې ، هغه ته وویل :چې ډزونه دې نه شوی کولای ، ټوپخ تې ولې ډک کړې ؤ ؟

ــ قاسمه زه په تاسې ملامت شوی یم . ښایې کبر به مې کړی وي او دا کبر خدای رازوال کړ . اسلم نارینه سړی دی ، دا زما کور دې نه خرابوي او ما ته دې وخت راکړي چې زه د هغه پوره او مناسب عذر وکړم .

قاسم کټ کټ وخندل او وریپسې یې د غوسې په توګه سترګې سره غونټې کړې وې ویل : ملکه ستا د توبې او د اسلم د عفو وخت تېر شوی دی . د تا رنګو ظالمانو بدمرغي دا ده کوم وخت چې د خپلو بدیو او تیریو پټۍ کول غواړي بیا وخت نه دي ورته پاتې او څه لاس ته نه ورځي .

ملک خپلې سړې او وچې شونډې د څه ویلو لپاره وخوځولې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ټوپک تڼ وواهه او په ډېر هیبت او لوړ آواز یې پې کریغه کړه : مکاره گیدړه نور بس ده . کلمه ووایه .

اسلم چې د ملک د کلا په مینځ کې یې د اور او لوگیو په ناتار کې په تور غوړې سمند باندې مانور کاوه او تعجیزي ډزې یې کولې په قاسم باندې نارې کړې : دا ستا حق نه دی چې لاسونه د ملک په وینه سره کړې ، دا خو زما واجب دی چې کبر راسره شوی او د ناموس زیان رارسېدلی دی . په دې کې د قاسم په لورې را نژدی شو ، لاس یې رااوږد کړ او د ملک شاسوار ټوپک یې له هغه نه واخیست او ملک شاسوار ته یې وویل : ما نه غوښتل چې وینې په وینو پرې مینځم ، خو تا پخپله دې ځای ته راورسوله . تا زما ښځه له ما واخیسته ، تا زما کوچنی ځالې ته دې اور واچاوه او کله چې ما عدالت وغوښت او د خپل حق لپاره مې شور او فریاد وکړ تا زما په خوله باندې لاسونه ونېول او زما غاړې ته دې بله چاړه تېره کړه ، زه دې مېړنتوب او هوډ پاللو ته مجبور کړم . هر لورې ته مې لاس واچاوه چې د پیغورونو او کرکې بار په زړه سپک کړم لیکن تا پر ما باندې ټولې لارې چارې وتړلې او زما په زړه کې دې کسات اور تازه وساته .

ملک شاسوار په ډېر ماته خوله وویل : ښایې د خدای به رضا نه وه چې زما او ستا زړونه سره تاوده شي .

ــ د ظالمانو یوه نخښه دا ده چې د خپلو تیریو او کبرونو قصو تل د قضا او قدر په غاړه اچوي .

ــ راځه چې همدا اوس یې دوه په دوه همدلته سره فیصله کړو .

ــ اوس چې اسفندیار غوندې زړه‌ور سپور ووژل شو ، د روغې جوړې ضرورت نور څه پاتې دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک د اسفندیار د مرگ په اوریدو بېواکه چیغه له خولې وایسته : اسفندیاره زویه ، په مرگ تللیه زویه ...

اسلم د ملک له چیغې سره سم هماغه د ده ټوپک ورواړاوه او ججورې یې د ملک په ټټر کې خالي کړ او بیایې د هغه په بې ځانه جسد باندې وروغورځاوه او له ځان سره یې وویل : خدایه ستا شکرانه اداء کوم که مې زیاته کړی وي بنده یم ما وبخښه . وروسته تور غوړې ته پونده ورکړه ، هغه په دوو پښو ودریده او بیایې وړاندې ودانګل او د کلا څخه کوڅې ته راووت . سپاره د کلي په تاوراتاو کې په اسلم پسې لیکه شول او لکه د څپلې لیوان د یخ وهلو کروندو په مینځ کې د غرونو په لور وځغلېدل .د شمال له لورې د غرونو په غاړو د ژمي وریځې راماتې شوې وې او هندوکش د ځغلنده وریځو تر یرغمل لاندې خپل ژمنی برم او ابهت بیا موندلی ؤ . اسلم د وروستي ځل لپاره د غرونو له لمنو څخه خپل محبوب کلي ته چې د ملک شاسوار د کلا په لوګیو پټ شوی ؤ ، راوکتل ، نرۍ موسکایې په بریتو راویړه شوه او له ځان سره یې وویل : موږ حق غوښت چا را نه کړ . د عدالت لپاره وجنګېدو خپل هوډ ته ورسېدو . یوازې هغه کسان چې د مصیبت د زغملو لپاره لوی زړونه او وچت عزمونه لري ، حق او هوډ ته رسیدلای شي .

موږ خپلو غرونو ته ځو ، غرونه د دنیا د ښایست او جلال برجونه دي ، که انسان پر هغوی تکیه شي ، هغوی د انسان باور او هوډ نه ضلیع کوي .

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library